

Συλλογή της Νομολογίας

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ
(όγδοο πενταμελές τμήμα)

της 2ας Φεβρουαρίου 2022*

«Ανταγωνισμός – Κατάχρηση δεσπόζουσας θέσης – Αγορές φυσικού αερίου της Κεντρικής και Ανατολικής Ευρώπης – Απόφαση που καθιστά υποχρεωτικές τις ατομικές δεσμεύσεις τις οποίες προσφέρθηκε να αναλάβει ορισμένη επιχείρηση – Άρθρο 9 του κανονισμού (ΕΚ) 1/2003 – Επάρκεια των δεσμεύσεων υπό το πρίσμα των αντιρρήσεων σχετικά με τον ανταγωνισμό που διατυπώθηκαν αρχικώς στην κοινοποίηση των αιτιάσεων – Απόφαση της Επιτροπής να μη ζητήσει την ανάληψη δεσμεύσεων σχετικά με ορισμένες από τις αντιρρήσεις που είχε διατυπώσει αρχικώς – Αρχή της χρηστής διοίκησης – Διαφάνεια – Υποχρέωση αιτιολογήσεως – Σκοποί της πολιτικής της Ένωσης στον τομέα της ενέργειας – Αρχή της ενεργειακής αλληλεγγύης – Κατάχρηση εξουσίας»

Στην υπόθεση T-616/18,

Polskie Górnictwo Naftowe i Gazownictwo S.A., με έδρα τη Βαρσοβία (Πολωνία), εκπροσωπούμενη από την K. Karasiewicz, radca prawny, και τους T. Kaźmierczak, K. Kicun και P. Moskwa, δικηγόρους,

προσφεύγουσα,

υποστηριζόμενη από

τη **Δημοκρατία της Λιθουανίας**, εκπροσωπούμενη από τους K. Dieninis και R. Dzikonič,

από

τη **Δημοκρατία της Πολωνίας**, εκπροσωπούμενη από τους B. Majczyna και M. Nowacki,

και από

την **Overgas Inc.** με έδρα τη Σόφια (Βουλγαρία), εκπροσωπούμενη από τους S. Gröss και S. Carpellari, δικηγόρους,

παρεμβαίνουσες,

κατά

Ευρωπαϊκής Επιτροπής, εκπροσωπούμενης από τους G. Meessen και J. Szczodrowski,

* Γλώσσα διαδικασίας: η πολωνική.

καθής,

υποστηριζόμενης από τις

Gazprom PJSC, με έδρα τη Μόσχα (Ρωσία),

και

Gazprom export LLC, με έδρα την Αγία Πετρούπολη (Ρωσία),

εκπροσωπούμενες από τους J. Karenfort, J. Hainz, B. Evtimov, την N. Tuominen, και τον J. Heithecker, δικηγόρους, καθώς και από τον D. O’Keeffe, solicitor,

παρεμβαίνουσες,

με αντικείμενο προσφυγή, δυνάμει του άρθρου 263 ΣΛΕΕ, με αίτημα την ακύρωση της αποφάσεως C(2018) 3106 της Επιτροπής, της 24ης Μαΐου 2018, σχετικά με διαδικασία βάσει του άρθρου 102 ΣΛΕΕ και του άρθρου 54 της Συμφωνίας για τον ΕΟΧ (υπόθεση ΑΤ.39816 – Προμήθειες φυσικού αερίου από αγορές προηγούμενου σταδίου στην Κεντρική και Ανατολική Ευρώπη),

ΤΟ ΓΕΝΙΚΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (όγδοο πενταμελές τμήμα),

συγκείμενο από τους M. van der Woude, Πρόεδρο, J. Svingenssen (εισηγητή), R. Barents, C. Mac Eochaidh και T. Rynna, δικαστές,

γραμματέας: R. Ūkelytė, διοικητική υπάλληλος,

έχοντας υπόψη την έγγραφη διαδικασία και κατόπιν της επ’ ακροατηρίου συζητήσεως της 18ης και της 19ης Μαΐου 2021,

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

I. Ιστορικό της διαφοράς και εξελίξεις μεταγενέστερες της ασκήσεως της προσφυγής

- 1 Η προσφεύγουσα, Polskie Górnictwo Naftowe i Gazownictwo S.A., είναι η μητρική εταιρεία του ομίλου PGNiG, ο οποίος δραστηριοποιείται στον τομέα του φυσικού αερίου και του πετρελαίου, κυρίως στην Πολωνία. Ο όμιλος αυτός δραστηριοποιείται, μεταξύ άλλων, στην έρευνα και παραγωγή φυσικού αερίου και αργού πετρελαίου, καθώς και στην εισαγωγή, πώληση και διανομή φυσικού αερίου.
- 2 Η προσφεύγουσα ζητεί την ακύρωση της αποφάσεως C(2018) 3106 τελικό της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, της 24ης Μαΐου 2018, σχετικά με διαδικασία βάσει του άρθρου 102 ΣΛΕΕ και του άρθρου 54 της Συμφωνίας για τον ΕΟΧ (Υπόθεση ΑΤ.39816 – Προμήθειες φυσικού αερίου από αγορές προηγούμενου σταδίου στην Κεντρική και Ανατολική Ευρώπη) (στο εξής: προσβαλλόμενη απόφαση), με την οποία κατέστησαν υποχρεωτικές οι δεσμεύσεις που πρότειναν η Gazprom PJSC και η Gazprom export LLC (στο εξής, από κοινού: Gazprom).

- 3 Με την προσβαλλόμενη απόφαση περατώθηκε η διοικητική διαδικασία που κίνησε η Επιτροπή, προκειμένου να εξετάσει, υπό το πρίσμα της προβλεπόμενης στο άρθρο 102 ΣΛΕΕ απαγορεύσεως της καταχρήσεως δεσπόζουσας θέσεως, κατά πόσον συνάδουν προς τη διάταξη αυτή ορισμένες πρακτικές της Gazprom που επηρεάζουν τον τομέα του φυσικού αερίου σε ορισμένες χώρες της Κεντρικής και Ανατολικής Ευρώπης (στο εξής: ΧΚΑΕ), και συγκεκριμένα στη Βουλγαρία, την Τσεχική Δημοκρατία, την Εσθονία, τη Λεττονία, τη Λιθουανία, την Ουγγαρία, την Πολωνία και τη Σλοβακία (στο εξής, από κοινού: επίμαχες ΧΚΑΕ).

A. Επί της διοικητικής διαδικασίας που οδήγησε στην έκδοση της προσβαλλομένης αποφάσεως

- 4 Μεταξύ των ετών 2011 και 2015 η Επιτροπή έλαβε σειρά μέτρων προς διερεύνηση της λειτουργίας των αγορών φυσικού αερίου στην Κεντρική και Ανατολική Ευρώπη. Ειδικότερα, σύμφωνα με τα άρθρα 18 και 20 του κανονισμού (ΕΚ) 1/2003 του Συμβουλίου, της 16ης Δεκεμβρίου 2002, για την εφαρμογή των κανόνων ανταγωνισμού που προβλέπονται στα άρθρα [101] και [102 ΣΛΕΕ] (ΕΕ 2003, L 1, σ. 1), η Επιτροπή απηύθυνε αιτήματα παροχής πληροφοριών σε διάφορους συμμετέχοντες στην αγορά, συμπεριλαμβανομένης της Gazprom και ορισμένων πελατών της, μεταξύ των οποίων και η προσφεύγουσα, και διενήργησε επιτόπιους ελέγχους, μεταξύ άλλων, στις εγκαταστάσεις της προσφεύγουσας το 2011. Η διοικητική διαδικασία που αντιστοιχεί στην εν λόγω έρευνα και η οποία σχετίζεται άμεσα με την υπό κρίση υπόθεση πρωτοκολλήθηκε υπό τα στοιχεία «Υπόθεση ΑΤ.39816 – Προμήθειες φυσικού αερίου από αγορές προηγούμενου σταδίου στην Κεντρική και Ανατολική Ευρώπη» (στο εξής: υπόθεση ΑΤ.39816).
- 5 Στο πλαίσιο της υποθέσεως αυτής, η Επιτροπή κίνησε επισήμως στις 31 Αυγούστου 2012 διαδικασία με σκοπό την έκδοση αποφάσεως κατ' εφαρμογήν του κεφαλαίου ΙΙΙ του κανονισμού 1/2003, σύμφωνα με το άρθρο 11, παράγραφος 6, του κανονισμού 1/2003 και το άρθρο 2 του κανονισμού (ΕΚ) 773/2004 της Επιτροπής, της 7ης Απριλίου 2004, σχετικά με τη διεξαγωγή από την Επιτροπή των διαδικασιών δυνάμει των άρθρων [101] και [102 ΣΛΕΕ] (ΕΕ 2004, L 123, σ. 18).
- 6 Στις 22 Απριλίου 2015 η Επιτροπή απέστειλε στην Gazprom κοινοποίηση αιτιάσεων (στο εξής: ΚΑ), σύμφωνα με το άρθρο 10 του κανονισμού 773/2004. Στην εν λόγω κοινοποίηση αιτιάσεων η Επιτροπή διαπίστωνε προκαταρκτικώς ότι η Gazprom κατείχε δεσπόζουσα θέση στις εθνικές αγορές χονδρικής παροχής φυσικού αερίου στα προηγούμενα στάδια της αλυσίδας εφοδιασμού των επίμαχων ΧΚΑΕ και ότι είχε καταχραστεί τη θέση της αυτή, επιδιώκοντας στρατηγική αντίθετη προς τους κανόνες του ανταγωνισμού προκειμένου να κατακερματίσει και να απομονώσει τις αγορές αυτές και, ως εκ τούτου, να παρεμποδίσει την ελεύθερη ροή φυσικού αερίου στις επίμαχες ΧΚΑΕ, κατά παράβαση του άρθρου 102 ΣΛΕΕ.
- 7 Η Επιτροπή έκρινε ότι η στρατηγική αυτή της Gazprom περιλάμβανε τρεις κατηγορίες δυνητικά αντίθετων προς τον ανταγωνισμό πρακτικών που επηρέαζαν τους πελάτες της στις επίμαχες ΧΚΑΕ (στο εξής: σχετικοί πελάτες) και τις συμβάσεις που αυτοί είχαν συνάψει με την Gazprom (στο εξής: σχετικές συμβάσεις):
- πρώτον, η Gazprom επέβαλε εδαφικούς περιορισμούς στο πλαίσιο των συμβάσεων προμήθειας φυσικού αερίου που συνήπτε με τις επιχειρήσεις χονδρικής και με ορισμένους βιομηχανικούς πελάτες στις επίμαχες ΧΚΑΕ (στο εξής: αιτιάσεις ως προς τους εδαφικούς περιορισμούς), οι οποίοι απέρρεαν από συμβατικές ρήτρες που απαγόρευαν την εξαγωγή εκτός της περιοχής παραδόσεως ή επέβαλαν τη χρήση του παραδοθέντος φυσικού αερίου σε συγκεκριμένη περιοχή· η Gazprom εφάρμοσε επίσης και άλλα μέτρα που παρεμπόδιζαν τις διασυνοριακές ροές φυσικού αερίου·

- δεύτερον, οι ως άνω εδαφικοί περιορισμοί παρείχαν στην Gazprom τη δυνατότητα να εφαρμόζει αθέμιτη τιμολογιακή πολιτική σε πέντε από τις επίμαχες ΧΚΑΕ, και συγκεκριμένα στη Βουλγαρία, την Εσθονία, τη Λεττονία, τη Λιθουανία και την Πολωνία (στο εξής: πέντε ΧΚΑΕ που επηρεάζονταν από τις τιμολογιακές πρακτικές), επιβάλλοντας υπερβολικές τιμές, καθόσον ήταν σαφώς υψηλότερες από το κόστος της ή από ορισμένες τιμές που θεωρήθηκαν ως τιμές αναφοράς (στο εξής: αιτιάσεις ως προς τις τιμολογιακές πρακτικές)·
 - τρίτον, η Gazprom είχε ζητήσει, ως προϋπόθεση για την προμήθεια φυσικού αερίου στη Βουλγαρία και την Πολωνία, να της δοθούν από τις επιχειρήσεις χονδρικής ορισμένες διαβεβαιώσεις αναφορικά με τις υποδομές μεταφοράς του φυσικού αερίου· οι διαβεβαιώσεις αυτές αφορούσαν, αφενός, την ανάληψη επενδύσεων από τη βουλγαρική επιχείρηση χονδρικής στο έργο του αγωγού φυσικού αερίου South Stream και, αφετέρου, τη συμφωνία της πολωνικής επιχείρησης χονδρικής, ήτοι της προσφεύγουσας, να ενισχύσει τον έλεγχο της Gazprom επί της διαχείρισης του πολωνικού τμήματος του αγωγού φυσικού αερίου Yamal, ενός από τους κύριους αγωγούς διαμετακόμισης φυσικού αερίου στην Πολωνία (στο εξής: αιτιάσεις ως προς τον αγωγό Yamal).
- 8 Στις 29 Σεπτεμβρίου 2015 η Gazprom απάντησε στην ΚΑ αντικρούοντας τις αντιρρήσεις της Επιτροπής σχετικά με τον ανταγωνισμό και, ακολούθως, σύμφωνα με το άρθρο 12 του κανονισμού 773/2004, έτυχε ακροάσεως στις 15 Δεκεμβρίου 2015.
 - 9 Στις 14 Φεβρουαρίου 2017 η Gazprom, συνεχίζοντας να αντιτίθεται στις διατυπωθείσες στην ΚΑ αντιρρήσεις σχετικά με τον ανταγωνισμό, υπέβαλε επίσημο σχέδιο δεσμεύσεων (στο εξής: αρχικές δεσμεύσεις) σύμφωνα με το άρθρο 9 του κανονισμού 1/2003. Πριν από το σχέδιο αυτό είχε υποβάλει ορισμένες άτυπες προτάσεις δεσμεύσεων.
 - 10 Στις 16 Μαρτίου 2017 η Επιτροπή, προκειμένου να λάβει παρατηρήσεις από ενδιαφερόμενα μέρη επί των αρχικών δεσμεύσεων, δημοσίευσε στην Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης ανακοίνωση σύμφωνα με το άρθρο 27, παράγραφος 4, του κανονισμού 1/2003 (ΕΕ 2017, C 81, σ. 9), η οποία περιείχε περίληψη της υποθέσεως ΑΤ.39816 καθώς και το βασικό περιεχόμενο των αρχικών δεσμεύσεων. Σύμφωνα με την ως άνω διάταξη, δόθηκε στα ενδιαφερόμενα μέρη προθεσμία επτά εβδομάδων από την ημερομηνία δημοσίευσής της εν λόγω ανακοινώσεως για να υποβάλουν τις παρατηρήσεις τους (στο εξής: διαβουλεύσεις με την αγορά). Η Επιτροπή έλαβε 44 παρατηρήσεις από ενδιαφερόμενα μέρη, μεταξύ των οποίων η προσφεύγουσα, η Πολωνική Κυβέρνηση, ο πρόεδρος της Urząd Regulacji Energetyki (πολωνικής Ρυθμιστικής Αρχής Ενέργειας, στο εξής: πολωνική Αρχή) και η Gaz-System S.A., διαχειρίστρια του πολωνικού τμήματος του αγωγού φυσικού αερίου Yamal.
 - 11 Στις 15 Μαρτίου 2018 η Gazprom, αφού είχε λάβει το μη εμπιστευτικό κείμενο των παρατηρήσεων των ενδιαφερομένων μερών επί των αρχικών δεσμεύσεων, υπέβαλε τροποποιημένο σχέδιο δεσμεύσεων (στο εξής: τελικές δεσμεύσεις).
 - 12 Σύμφωνα με το άρθρο 14 του κανονισμού 1/2003, η Επιτροπή ζήτησε τη γνώμη της συμβουλευτικής επιτροπής συμπράξεων και δεσποζουσών θέσεων (στο εξής: συμβουλευτική επιτροπή) και, μεταξύ άλλων, της κοινοποίησε ένα προσχέδιο αποφάσεως. Στις 2 Μαΐου 2018 η συμβουλευτική επιτροπή εξέδωσε θετική γνώμη επί του εν λόγω προσχεδίου. Περαιτέρω, σύμφωνα με το άρθρο 16 της αποφάσεως 2011/695/ΕΕ του Προέδρου της Επιτροπής, της 13ης Οκτωβρίου 2011, σχετικά με τις αρμοδιότητες και τα καθήκοντα του συμβούλου ακροάσεων σε ορισμένες διαδικασίες ανταγωνισμού (ΕΕ 2011, L 275, σ. 29), ο σύμβουλος ακροάσεων υπέβαλε την τελική έκθεσή του στις 2 Μαΐου 2018.

- 13 Στις 24 Μαΐου 2018 η Επιτροπή εξέδωσε την προσβαλλόμενη απόφαση στην οποία επισυνάπτονται οι τελικές δεσμεύσεις. Με την απόφαση αυτή η Επιτροπή ενέκρινε και κατέστησε υποχρεωτικές τις εν λόγω δεσμεύσεις, περάτωσε δε τη διοικητική διαδικασία συμπεραίνοντας ότι δεν συνέτρεχαν πλέον λόγοι για ανάληψη δράσης εκ μέρους της έναντι των ενδεχομένως καταχρηστικών πρακτικών οι οποίες είχαν αρχικώς προσδιοριστεί στην ΚΑ.

B. Επί της προσβαλλομένης αποφάσεως

- 14 Στην προσβαλλόμενη απόφαση η Επιτροπή προέβη αρχικώς σε προκαταρκτική εκτίμηση των πρακτικών της Gazprom και στη συνέχεια παρουσίασε τις αρχικές δεσμεύσεις, τα αποτελέσματα των διαβουλεύσεων με την αγορά και τις τελικές δεσμεύσεις. Ακολούθως, η Επιτροπή παρέθεσε την αξιολόγησή της επί των τελικών δεσμεύσεων και τους λόγους για τους οποίους θεώρησε ότι οι δεσμεύσεις αυτές επαρκούσαν για την αντιμετώπιση των αντιρρήσεων της σχετικά με τον ανταγωνισμό.

1. Επί της προκαταρκτικής εκτιμήσεως των επίμαχων πρακτικών

- 15 Στο τμήμα 4 της προσβαλλομένης αποφάσεως, στο οποίο περιλαμβάνεται η προκαταρκτική εκτίμηση, η Επιτροπή όρισε ως σχετικές αγορές τις εθνικές αγορές χονδρικής προμήθειας φυσικού αερίου προηγούμενου σταδίου. Συναφώς, η Επιτροπή διαπίστωσε επίσης ότι η Gazprom κατείχε δεσπόζουσα θέση στις σχετικές αγορές των επίμαχων ΧΚΑΕ.
- 16 Η Επιτροπή έκρινε ότι η Gazprom ενδέχεται να είχε καταχραστεί τη δεσπόζουσα θέση της στην αγορά, κατά παράβαση του άρθρου 102 ΣΛΕΕ, ακολουθώντας στρατηγική αντίθετη προς τους κανόνες του ανταγωνισμού, αποσκοπούσα στην παρεμπόδιση της ελεύθερης ροής του φυσικού αερίου στις επίμαχες ΧΚΑΕ και, κατ' αυτόν τον τρόπο, στην απομόνωση των σχετικών αγορών των χωρών αυτών. Ειδικότερα, η Επιτροπή έκρινε ότι η στρατηγική αυτή περιλάμβανε τρεις κατηγορίες δυνητικά αντίθετων προς τον ανταγωνισμό πρακτικών, οι οποίες κατ' ουσίαν συμπίπτουν με τις αντιρρήσεις σχετικά με τον ανταγωνισμό που αναφέρονταν στην ΚΑ και οι οποίες παρατίθενται στη σκέψη 7 ανωτέρω.
- 17 Όσον αφορά τις αιτιάσεις ως προς τον αγωγό Yamal, μολονότι, στο πλαίσιο των διαβουλεύσεων με την αγορά, ορισμένα από τα ενδιαφερόμενα τρίτα μέρη επεσήμαναν την απουσία δεσμεύσεων για την αντιμετώπιση των συγκεκριμένων αιτιάσεων, η Επιτροπή διευκρίνισε στην αιτιολογική σκέψη 138 της προσβαλλομένης αποφάσεως ότι, κατόπιν περαιτέρω έρευνας, δεν επιβεβαιώθηκαν οι κατά την προκαταρκτική της εκτίμηση αντιρρήσεις της σχετικά με τον ανταγωνισμό. Αφενός, η Επιτροπή επισήμανε ότι στην απόφαση της 19ης Μαΐου 2015 με την οποία πιστοποιήθηκε η Gaz-System ως ανεξάρτητος διαχειριστής συστήματος (στο εξής: ΑΔΣ) του πολωνικού τμήματος του αγωγού φυσικού αερίου Yamal (στο εξής: απόφαση πιστοποιήσεως), η πολωνική Αρχή είχε καταλήξει, μεταξύ άλλων, στο συμπέρασμα ότι η Gaz-System ασκούσε αποφασιστικό έλεγχο επί των επενδυτικών αποφάσεων που αφορούσαν το εν λόγω τμήμα καθώς και επί της υλοποίησής τους. Επομένως, ούτε η System Gazociągów Tranzytowych EuRoPol Gaz S.A. (στο εξής: EuRoPol), ως ιδιοκτήτρια του αγωγού φυσικού αερίου, ούτε η Gazprom, ως μέτοχος της EuRoPol, ήταν σε θέση να παρεμποδίσουν τις αποφάσεις αυτές. Αφετέρου, η Επιτροπή επισήμανε τον διακυβερνητικό χαρακτήρα των σχέσεων μεταξύ των μερών που δραστηριοποιούνται στον τομέα του φυσικού αερίου στην Πολωνία, ιδίως όσον αφορά την κατασκευή και τη διαχείριση του πολωνικού τμήματος του αγωγού φυσικού αερίου Yamal, και κατέληξε στο συμπέρασμα ότι το γεγονός αυτό θα μπορούσε να έχει καθορίσει σε μεγάλο βαθμό τη συμπεριφορά των ενδιαφερομένων μερών.

2. Επί του περιεχομένου των τελικών δεσμεύσεων

- 18 Οι τελικές δεσμεύσεις, οι οποίες επισυνάπτονται στην προσβαλλόμενη απόφαση, αποσκοπούν στην άρση των σχετικών με τον ανταγωνισμό αντιρρήσεων της Επιτροπής.
- 19 Όσον αφορά, πρώτον, τις δεσμεύσεις για την άρση των αντιρρήσεων σχετικά με τους εδαφικούς περιορισμούς (στο εξής: δεσμεύσεις ως προς τους εδαφικούς περιορισμούς), κατ' αρχάς, η Gazprom δεσμεύθηκε κατ' ουσίαν να καταργήσει στις συμβάσεις παροχής φυσικού αερίου που είχαν συναφθεί με τους εγκατεστημένους στις επίμαχες ΧΚΑΕ πελάτες της όλες τις ρήτρες οι οποίες, άμεσα ή έμμεσα, απαγορεύουν ή παρακωλύουν την ελεύθερη ροή του φυσικού αερίου στην περιοχή που συγκροτούν οι χώρες αυτές.
- 20 Ακολούθως, η Gazprom δεσμεύθηκε, προκειμένου να καταστεί δυνατή η ροή φυσικού αερίου μεταξύ της Βουλγαρίας και των χωρών της Βαλτικής, αφενός, και των λοιπών επίμαχων ΧΚΑΕ, αφετέρου, παρά την απομόνωση των πρώτων από άποψη υποδομών, να λάβει μέτρα προκειμένου να παράσχει στους σχετικούς πελάτες τη δυνατότητα να ζητήσουν να παραδίδεται το σύνολο ή μέρος των συμβατικών ποσοτήτων φυσικού αερίου που παραδίδονται σε ορισμένα σημεία παράδοσης στην Ουγγαρία, την Πολωνία και τη Σλοβακία σε άλλο σημείο παράδοσης στη Βουλγαρία ή στις χώρες της Βαλτικής. Κατόπιν των διαβουλεύσεων με την αγορά, η Gazprom επανέλαβε στις τελικές δεσμεύσεις, μεταξύ άλλων, την πρότασή της για μεταβολή των σημείων παράδοσης.
- 21 Επιπλέον, προκειμένου να μπορέσει ο διαχειριστής του βουλγαρικού συστήματος μεταφοράς να ελέγχει τις ροές στη Βουλγαρία, η Gazprom δεσμεύτηκε ειδικότερα να λάβει μέτρα για την τροποποίηση των σχετικών συμβάσεων προμήθειας και μεταφοράς φυσικού αερίου, ώστε να καταστεί δυνατή η σύναψη συμφωνιών διασύνδεσης μεταξύ της Βουλγαρίας και άλλων κρατών μελών, ιδίως της Ελλάδας, καθώς και η προσαρμογή της μεθόδου κατανομής του φυσικού αερίου.
- 22 Δεύτερον, όσον αφορά τις δεσμεύσεις για την άρση των αντιρρήσεων σχετικά με τις τιμές (στο εξής: δεσμεύσεις ως προς τις τιμολογιακές πρακτικές), η Gazprom δεσμεύθηκε να εισαγάγει ρήτρες αναθεώρησης των τιμών ή, κατά περίπτωση, να τροποποιήσει τις υφιστάμενες ρήτρες στις συμβάσεις με τους σχετικούς πελάτες της στη Βουλγαρία, την Εσθονία, τη Λεττονία, τη Λιθουανία και την Πολωνία. Αυτές οι νέες ή τροποποιημένες ρήτρες αναθεώρησης των τιμών προβλέπουν, μεταξύ άλλων, ότι, εάν τα μέρη δεν καταλήξουν σε συμφωνία για νέα τιμή εντός προθεσμίας 120 ημερών, οποιοδήποτε μέρος έχει το δικαίωμα να παραπέμψει τη διαφορά σε διαιτησία, η οποία θα έχει ως γνώμονα τις κατευθυντήριες γραμμές τιμολόγησης που περιλαμβάνονται στις εν λόγω ρήτρες και θα λαμβάνει χώρα εντός της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Επιπλέον, οι αναθεωρημένες τιμές θα ισχύουν αναδρομικά από την ημερομηνία κοινοποίησης του αιτήματος αναθεώρησης των τιμών.
- 23 Τρίτον, όσον αφορά τις δεσμεύσεις που άπτονται των σχετικών με τον ανταγωνισμό αντιρρήσεων, σύμφωνα με τις οποίες η προμήθεια φυσικού αερίου σε ορισμένη τιμή θα εξαρτιόταν από τη χορήγηση διαβεβαίωσης, εκ μέρους της βουλγαρικής επιχείρησης χονδρικής, για την ανάληψη επενδύσεων στο έργο του αγωγού South Stream, η Gazprom ανέλαβε την υποχρέωση να παράσχει στους Βούλγαρους εταίρους της που συμμετείχαν στο συγκεκριμένο έργο τη δυνατότητα να αποσυρθούν από αυτό χωρίς να αναζητήσει οποιαδήποτε αστική ευθύνη τους και χωρίς να προβεί σε ανάκτηση των εκπτώσεων επί των τιμών του φυσικού αερίου που είχε χορηγήσει ως αντάλλαγμα για τη συμμετοχή τους στο εν λόγω έργο. Εξάλλου, δεδομένης της

ανακοινωθείσας ματαίωσης του βουλγαρικού τμήματος του εν λόγω έργου αγωγού φυσικού αερίου, η Gazprom ανέλαβε επίσης την υποχρέωση να μην διεκδικήσει αποζημίωση ως ειδική αποζημίωση σε σχέση με την εν λόγω ματαίωση.

3. Επί της αξιολογήσεως και της υλοποιήσεως των τελικών δεσμεύσεων

- 24 Στην προσβαλλόμενη απόφαση, η Επιτροπή κατέληξε κατ' ουσίαν στο συμπέρασμα ότι οι τελικές δεσμεύσεις ήταν αποτελεσματικές και αναγκαίες για να άρουν τις σχετικές με τον ανταγωνισμό αντιρρήσεις της, χωρίς να είναι δυσανάλογες, και επισήμανε ότι είχε λάβει υπόψη, συναφώς, τις εξελίξεις στις αγορές φυσικού αερίου μετά την κοινοποίηση της ΚΑ. Ειδικότερα, η Επιτροπή σημείωσε, πρώτον, ότι η Gazprom είχε ήδη λάβει ορισμένα μέτρα προκειμένου να εναρμονίσει περαιτέρω τη συμπεριφορά της προς τους κανόνες του δικαίου του ανταγωνισμού, δεύτερον, ότι η κατάσταση όσον αφορά τις υποδομές φυσικού αερίου είχε βελτιωθεί σε ορισμένες από τις επίμαχες ΧΚΑΕ, και συγκεκριμένα στην Τσεχική Δημοκρατία, στην Ουγγαρία, στην Πολωνία και στη Σλοβακία, κατά τρόπο ώστε να είναι δυνατή η διασυννοριακή ροή φυσικού αερίου έστω και αν οι αγορές φυσικού αερίου στις χώρες της Βαλτικής και στη Βουλγαρία παρέμεναν απομονωμένες από τις άλλες αγορές φυσικού της Ένωσης, και τρίτον, ότι, λόγω της πτώσης των τιμών του πετρελαίου, ορισμένες από τις μακροπρόθεσμες τιμές του φυσικού αερίου που προκύπτουν από μεθόδους αναπροσαρμοσμένες με βάση τις τιμές των πετρελαϊκών προϊόντων είχαν επίσης μειωθεί.
- 25 Κατά συνέπεια, η Επιτροπή αποφάσισε να καταστήσει τις τελικές δεσμεύσεις υποχρεωτικές, σύμφωνα με το άρθρο 9 του κανονισμού 1/2003. Όσον αφορά τη διάρκεια εφαρμογής τους, η προσβαλλόμενη απόφαση προβλέπει ότι οι εν λόγω δεσμεύσεις ισχύουν για περίοδο οκτώ ετών από την ημερομηνία κοινοποίησεως στην Gazprom της εν λόγω αποφάσεως, με εξαίρεση τις δεσμεύσεις σχετικά με τη ματαίωση του έργου South Stream, για τις οποίες έγινε λόγος στη σκέψη 23 ανωτέρω, οι οποίες ισχύουν για περίοδο δεκαπέντε ετών από την ημερομηνία αυτή.
- 26 Το διατακτικό της προσβαλλομένης αποφάσεως έχει ως εξής:

«Άρθρο 1

Οι δεσμεύσεις που περιλαμβάνονται στο παράρτημα είναι υποχρεωτικές για την [Gazprom], καθώς και για κάθε νομική οντότητα ελεγχόμενη άμεσα ή έμμεσα από αυτήν, για περίοδο οκτώ ετών, με εξαίρεση τις δεσμεύσεις που μνημονεύονται στο σημείο 21 του παραρτήματος οι οποίες ισχύουν για περίοδο δεκαπέντε ετών από την ημερομηνία που προσδιορίζεται στις δεσμεύσεις.

Άρθρο 2

Συνάγεται το συμπέρασμα ότι δεν συντρέχουν πλέον λόγοι [για ανάληψη δράσης από την Επιτροπή] στην παρούσα υπόθεση [...].»

Γ. Επί της καταγγελίας

- 27 Παράλληλα με τη διοικητική διαδικασία που κίνησε η Επιτροπή και η οποία οδήγησε στην έκδοση της προσβαλλομένης αποφάσεως, η προσφεύγουσα είχε υποβάλει στις 9 Μαρτίου 2017 και σύμφωνα με το άρθρο 5 του κανονισμού 773/2004 καταγγελία για φερόμενες καταχρηστικές πρακτικές της Gazprom (στο εξής: καταγγελία). Οι πρακτικές αυτές, οι οποίες σε μεγάλο βαθμό

συνέπιπταν με τις αντιρρήσεις που είχαν ήδη διατυπωθεί στην ΚΑ, περιλάμβαναν, μεταξύ άλλων, ισχυρισμούς για καταχρήσεις από την Gazprom σε σχέση με το πολωνικό τμήμα του αγωγού Yamal.

- 28 Στις 29 Μαρτίου 2017 η Επιτροπή επιβεβαίωσε την παραλαβή της καταγγελίας, η οποία στη συνέχεια πρωτοκολλήθηκε υπό τα στοιχεία «υπόθεση ΑΤ.40497 – Τιμή του φυσικού αερίου στην Πολωνία» (στο εξής: υπόθεση ΑΤ.40497).
- 29 Με έγγραφο της 31ης Μαρτίου 2017 προς την προσφεύγουσα, η Επιτροπή επισήμανε ότι οι πρακτικές που εκτίθενται στην καταγγελία και εκείνες τις οποίες αφορούσαν οι αρχικές δεσμεύσεις συνέπιπταν κατά τα φαινόμενα και κάλεσε την προσφεύγουσα να υποβάλει παρατηρήσεις επί των δεσμεύσεων αυτών στο πλαίσιο των διαβουλεύσεων με την αγορά που ξεκίνησαν στις 16 Μαρτίου 2017. Αφού έλαβε παράταση της ισχύουσας προθεσμίας, η προσφεύγουσα υπέβαλε τις παρατηρήσεις της στις 19 Μαΐου 2017.
- 30 Στις 15 Μαΐου 2017 η Gazprom υπέβαλε στην Επιτροπή τις παρατηρήσεις της επί της καταγγελίας.
- 31 Με έγγραφο που απηύθυνε στην προσφεύγουσα στις 23 Ιανουαρίου 2018 (στο εξής: έγγραφο προθέσεως απορρίψεως), η Επιτροπή ανέφερε, σύμφωνα με το άρθρο 7, παράγραφος 1, του κανονισμού 773/2004, ότι προτίθεται να απορρίψει την καταγγελία και κάλεσε την προσφεύγουσα να γνωστοποιήσει τις απόψεις της εντός προθεσμίας τεσσάρων εβδομάδων από την παραλαβή του εν λόγω εγγράφου. Η Επιτροπή απέστειλε επίσης μια μη εμπιστευτική έκδοχή της ΚΑ καθώς και ένα μη εμπιστευτικό κείμενο των παρατηρήσεων της Gazprom επί της καταγγελίας που αναφέρεται στη σκέψη 30 ανωτέρω.
- 32 Στις 2 Μαρτίου 2018 η προσφεύγουσα υπέβαλε παρατηρήσεις σε απάντηση του εγγράφου προθέσεως απορρίψεως. Εκτός από τη δυσaréσκεια που εξέφρασε για τα πορίσματα που περιέχονται στο εν λόγω έγγραφο, η προσφεύγουσα επέκρινε τη διεξαγωγή της έρευνας από την Επιτροπή και σημείωσε ότι η τελευταία είχε προσβάλει τα δικαιώματά της ως καταγγέλλουσας στην υπόθεση ΑΤ.39816, ιδίως καθόσον η Επιτροπή δεν της είχε παράσχει πρόσβαση στην ΚΑ επί σχεδόν ένα έτος, παρά τα πολυάριθμα αιτήματά της, ούτε της είχε επιτρέψει να υποβάλει παρατηρήσεις επί της εν λόγω ΚΑ.
- 33 Στις 5 Σεπτεμβρίου 2018, δηλαδή μετά την έκδοση της προσβαλλομένης αποφάσεως, η προσφεύγουσα απηύθυνε στον σύμβουλο ακροάσεων αιτιολογημένη αίτηση, κατά την έννοια του άρθρου 7, παράγραφος 2, στοιχείο β', της αποφάσεως 2011/695, με την οποία ζητούσε πρόσβαση σε όλα τα έγγραφα επί των οποίων η Επιτροπή στήριξε την προκαταρκτική εκτίμησή της που διαλαμβάνεται στο έγγραφο προθέσεως απορρίψεως, και ιδίως πρόσβαση σε κείμενο της ΚΑ με λιγότερες παραλειφθείσες πληροφορίες. Στις 17 Σεπτεμβρίου 2018 ο σύμβουλος ακροάσεων διαβίβασε στη Γενική Διεύθυνση (ΓΔ) Ανταγωνισμού της Επιτροπής τις αιτήσεις προσβάσεως που του είχε υποβληθεί με την επιστολή αυτή της 5ης Σεπτεμβρίου 2018. Με έγγραφο της 25ης Σεπτεμβρίου 2018, η Επιτροπή απέρριψε τις αιτήσεις προσβάσεως σε έγγραφα που είχε υποβάλει η προσφεύγουσα με τις από 2 Μαρτίου και 5 Σεπτεμβρίου 2018 επιστολές της.
- 34 Στις 24 Ιανουαρίου 2019 η προσφεύγουσα απέστειλε επιστολή στην αρμόδια για τον ανταγωνισμό Επίτροπο με την οποία ζητούσε από την Επιτροπή, σύμφωνα με το άρθρο 265, δεύτερο εδάφιο, ΣΛΕΕ, να λάβει μέτρα είτε για την έκδοση αποφάσεως περί απορρίψεως της καταγγελίας είτε για τη συνέχιση της διαδικασίας στην υπόθεση ΑΤ.40497. Στις 8 Φεβρουαρίου 2019 η Επιτροπή απάντησε στην ως άνω επιστολή υπενθυμίζοντας ότι η καταγγελία είχε ήδη αποτελέσει

αντικείμενο πολλών ανταλλαγών απόψεων μεταξύ τους. Η Επιτροπή επισήμανε επίσης, όσον αφορά την υπόθεση ΑΤ.39816, ότι είχε εκδώσει την προσβαλλόμενη απόφαση, η οποία, μεταξύ άλλων, λάμβανε υπόψη τις παρατηρήσεις που είχε υποβάλει η προσφεύγουσα στο πλαίσιο των διαβουλεύσεων με την αγορά και, όσον αφορά την υπόθεση ΑΤ.40497, ότι είχε αποστείλει το έγγραφο προθέσεως απορρίψεως, επί του οποίου η προσφεύγουσα είχε απαντήσει, και ότι ολοκλήρωσε την εκ μέρους της εξέταση της καταγγελίας.

- 35 Στις 17 Απριλίου 2019 η Επιτροπή εξέδωσε την απόφαση C(2019) 3003 τελικό της Επιτροπής, σχετικά με απόρριψη καταγγελίας (υπόθεση ΑΤ.40497 – Τιμή του φυσικού αερίου στην Πολωνία).
- 36 Στις 25 Ιουνίου 2019 η προσφεύγουσα άσκησε ενώπιον του Γενικού Δικαστηρίου προσφυγή κατά της αποφάσεως περί απορρίψεως της καταγγελίας, η οποία πρωτοκολλήθηκε υπό τον αριθμό υποθέσεως T-399/19.

II. Διαδικασία και αιτήματα των διαδίκων

- 37 Με δικόγραφο που κατέθεσε στη Γραμματεία του Γενικού Δικαστηρίου στις 15 Οκτωβρίου 2018, η προσφεύγουσα άσκησε την υπό κρίση προσφυγή. Το υπόμνημα αντικρούσεως, το υπόμνημα απαντήσεως και το υπόμνημα ανταπαντήσεως κατατέθηκαν, αντιστοίχως, στις 9 Ιανουαρίου, στις 27 Φεβρουαρίου και στις 8 Μαΐου 2019.
- 38 Με χωριστό δικόγραφο που συνόδευε την προσφυγή, η προσφεύγουσα ζήτησε από το Γενικό Δικαστήριο, σύμφωνα με το άρθρο 152 του Κανονισμού Διαδικασίας του Γενικού Δικαστηρίου, την εκδίκαση της υποθέσεως με την ταχεία διαδικασία. Με απόφαση της 30ής Νοεμβρίου 2018 το Γενικό Δικαστήριο απέρριψε την αίτηση αυτή.
- 39 Με δικόγραφο που κατέθεσε στη Γραμματεία του Γενικού Δικαστηρίου στις 26 Φεβρουαρίου 2019 η Gazprom ζήτησε να της επιτραπεί να παρέμβει στην παρούσα διαδικασία υπέρ της Επιτροπής. Με δικόγραφα που κατέθεσαν στη Γραμματεία του Γενικού Δικαστηρίου, αντιστοίχως, στις 25 Φεβρουαρίου, στις 27 Φεβρουαρίου και στις 28 Φεβρουαρίου 2019, η Overgas Inc., η Δημοκρατία της Λιθουανίας και η Δημοκρατία της Πολωνίας ζήτησαν να τους επιτραπεί να παρεμβούν στην παρούσα διαδικασία υπέρ της προσφεύγουσας.
- 40 Με απόφαση της 5ης Απριλίου 2019 η πρόεδρος του πρώτου τμήματος του Γενικού Δικαστηρίου, αφού άκουσε τους κύριους διαδίκους, επέτρεψε την παρέμβαση της Δημοκρατίας της Πολωνίας. Με διατάξεις της 17ης Μαΐου 2019, η πρόεδρος του πρώτου τμήματος του Γενικού Δικαστηρίου, αφού άκουσε τους κύριους διαδίκους, επέτρεψε τις παρεμβάσεις της Δημοκρατίας της Λιθουανίας, της Gazprom και της Overgas.
- 41 Τα υπομνήματα παρεμβάσεως κατατέθηκαν στις 30 Αυγούστου 2019 για τη Δημοκρατία της Λιθουανίας, στις 6 Σεπτεμβρίου 2019 για τη Δημοκρατία της Πολωνίας και την Overgas και στις 4 Οκτωβρίου 2019 για την Gazprom. Η προσφεύγουσα και η Επιτροπή κατέθεσαν τις παρατηρήσεις τους επί των υπομνημάτων παρεμβάσεως στις 15 Νοεμβρίου 2019, αλλά η Επιτροπή παραιτήθηκε από την κατάθεση παρατηρήσεων επί του υπομνήματος παρεμβάσεως της Gazprom.

- 42 Στις 4 Οκτωβρίου 2019, κατόπιν μεταβολής της συνθέσεως των τμημάτων του Γενικού Δικαστηρίου, ο εισηγητής δικαστής τοποθετήθηκε στο όγδοο τμήμα, στο οποίο, κατά συνέπεια, ανατέθηκε η υπό κρίση υπόθεση.
- 43 Με έγγραφο της Γραμματείας του Γενικού Δικαστηρίου της 17ης Δεκεμβρίου 2019, στο πλαίσιο μέτρων οργανώσεως της διαδικασίας, η προσφεύγουσα κλήθηκε να προσκομίσει διάφορα έγγραφα και η Επιτροπή κλήθηκε να απαντήσει εγγράφως σε ερώτηση σχετικά με τον εμπιστευτικό χαρακτήρα ορισμένων πληροφοριών που περιλαμβάνονταν στο εμπιστευτικό κείμενο της ΚΑ.
- 44 Με διάταξη της ίδιας ημερομηνίας, το Γενικό Δικαστήριο διέταξε την Επιτροπή, σύμφωνα, αφενός, με το άρθρο 24, πρώτο εδάφιο, του Οργανισμού του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης και, αφετέρου, το άρθρο 91, στοιχείο β', και το άρθρο 92, παράγραφος 3, του Κανονισμού Διαδικασίας, και υπό την επιφύλαξη της εφαρμογής του άρθρου 103 του κανονισμού αυτού, να προσκομίσει πλήρες αντίγραφο της εμπιστευτικής εκδοχής της ΚΑ.
- 45 Οι διάδικοι ανταποκρίθηκαν δεόντως, εντός της ταχθείσας προθεσμίας, στα μέτρα οργανώσεως της διαδικασίας που ελήφθησαν στις 17 Δεκεμβρίου 2019, καθώς και στη διάταξη περί διεξαγωγής αποδείξεων που εξέδωσε το Γενικό Δικαστήριο την ίδια ημέρα.
- 46 Με έγγραφο της Γραμματείας του Γενικού Δικαστηρίου της 6ης Μαΐου 2020, η προσφεύγουσα και η Επιτροπή κλήθηκαν να προσκομίσουν έγγραφα και να απαντήσουν εγγράφως σε ερωτήσεις του Γενικού Δικαστηρίου, στο πλαίσιο μέτρων οργανώσεως της διαδικασίας. Συμμορφώθηκαν δε προς τα μέτρα αυτά εντός της ταχθείσας προθεσμίας.
- 47 Με απόφαση της 28ης Μαΐου 2020, ο πρόεδρος του ογδού τμήματος αποφάσισε, βάσει του άρθρου 67, παράγραφος 2, του Κανονισμού Διαδικασίας, σε συνδυασμό με το άρθρο 19, παράγραφος 2, του ίδιου Κανονισμού, την κατά προτεραιότητα εκδίκαση της υπό κρίση υποθέσεως λόγω των ιδιαίτερων περιστάσεών της.
- 48 Στις 8 Ιουνίου 2020, κατόπιν προτάσεως του ογδού τμήματος, το Γενικό Δικαστήριο αποφάσισε να παραπέμψει την υπό κρίση υπόθεση ενώπιον του ογδού πενταμελούς τμήματος, σύμφωνα με το άρθρο 28 του Κανονισμού Διαδικασίας. Λόγω κωλύματος ενός εκ των μελών του τμήματος αυτού, ο Πρόεδρος του Γενικού Δικαστηρίου ορίστηκε, με απόφαση της 15ης Ιουνίου 2020, μέλος του τμήματος, προς συμπλήρωση της συνθέσεώς του.
- 49 Κατόπιν προτάσεως του εισηγητή δικαστή, το Γενικό Δικαστήριο αποφάσισε να προχωρήσει στην προφορική διαδικασία. Ενόψει αυτής, η προσφεύγουσα, η Επιτροπή και η Overgas κλήθηκαν, στο πλαίσιο μέτρων οργανώσεως της διαδικασίας, να προσκομίσουν έγγραφα και να απαντήσουν εγγράφως σε ερωτήσεις του Γενικού Δικαστηρίου. Σε απάντηση στα μέτρα αυτά, η Overgas υπέβαλε τις παρατηρήσεις της στις 26 Νοεμβρίου 2020, ενώ η προσφεύγουσα και η Επιτροπή υπέβαλαν τις αντίστοιχες παρατηρήσεις τους και προσκόμισαν έγγραφα στις 8 Δεκεμβρίου 2020 (στο εξής: απαντήσεις της 8ης Δεκεμβρίου 2020).
- 50 Εξάλλου, όσον αφορά το πλήρες αντίγραφο της εμπιστευτικής εκδοχής της ΚΑ που προσκόμισε η Επιτροπή (βλ. σκέψεις 43 και 45 ανωτέρω), το Γενικό Δικαστήριο αποφάσισε, σύμφωνα με το άρθρο 103, παράγραφος 2, του Κανονισμού Διαδικασίας, να θέσει το έγγραφο αυτό υπόψη των εκπροσώπων της προσφεύγουσας, υπό την προϋπόθεση ότι θα αναλάμβαναν προηγουμένως δεσμεύσεις περί εμπιστευτικότητας, προκειμένου να τους δοθεί η δυνατότητα να υποβάλουν

συναφώς παρατηρήσεις. Αφού οι εν λόγω εκπρόσωποι υπέβαλαν υπογεγραμμένες δεσμεύσεις περί εμπιστευτικότητας, το εν λόγω έγγραφο τους επιδόθηκε και η προσφεύγουσα υπέβαλε τις παρατηρήσεις της στις 8 Δεκεμβρίου 2020.

- 51 Για λόγους που συνδέονται με την οφειλόμενη στην COVID-19 υγειονομική κρίση και κατόπιν αιτημάτων ορισμένων διαδίκων, ο πρόεδρος του ογδού πενταμελούς τμήματος αποφάσισε να αναβάλει την επ' ακροατηρίου συζήτηση, η οποία είχε αρχικώς οριστεί για τις 20 και 21 Ιανουαρίου 2021.
- 52 Οι διάδικοι αγόρευσαν και απάντησαν στις ερωτήσεις του Γενικού Δικαστηρίου κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση της 18ης και 19ης Μαΐου 2021. Το δε Γενικό Δικαστήριο επισήμανε επίσης ότι είχε λάβει υπόψη του παρατηρήσεις επί της εκθέσεως ακροατηρίου που υπέβαλε η Επιτροπή στις 27 Απριλίου 2021.
- 53 Κατά τη δεύτερη ημέρα της επ' ακροατηρίου συζητήσεως, και στο πλαίσιο ερωτήσεων που έθεσε το Γενικό Δικαστήριο σχετικά με το παραδεκτό της προσφυγής, η Επιτροπή μετέβαλε τη θέση της ως προς το παραδεκτό της προσφυγής και υποστήριξε ότι η προσφεύγουσα δεν είχε αποδείξει το έννομο συμφέρον της στην υπό κρίση υπόθεση, οπότε η προσφυγή είναι απαράδεκτη.
- 54 Η προσφεύγουσα υπέβαλε αιτήματα εμπιστευτικής μεταχειρίσεως ορισμένων πληροφοριών που περιλαμβάνονται σε διάφορα διαδικαστικά έγγραφα έναντι της Δημοκρατίας της Λιθουανίας, της Δημοκρατίας της Πολωνίας, της Gazprom και της Overgas. Οι τελευταίες δεν διατύπωσαν αντιρρήσεις ως προς τα αιτήματα αυτά.
- 55 Η προσφεύγουσα, υποστηριζόμενη από τη Δημοκρατία της Λιθουανίας, τη Δημοκρατία της Πολωνίας και την Overgas, ζητεί από το Γενικό Δικαστήριο:
 - να ακυρώσει την προσβαλλόμενη απόφαση·
 - να καταδικάσει την Επιτροπή στα δικαστικά έξοδα.
- 56 Η Επιτροπή, υποστηριζόμενη από την Gazprom, ζητεί από το Γενικό Δικαστήριο:
 - να κηρύξει την προσφυγή απαράδεκτη ή, επικουρικώς, να απορρίψει την προσφυγή ως αβάσιμη·
 - να καταδικάσει την προσφεύγουσα στα δικαστικά έξοδα.

III. Σκεπτικό

- 57 Προς στήριξη της προσφυγής της, η προσφεύγουσα προβάλλει έξι λόγους ακυρώσεως, οι οποίοι κατ' ουσίαν αφορούν:
 - ο πρώτος λόγος ακυρώσεως αφορά παράβαση του άρθρου 9 του κανονισμού 1/2003, σε συνδυασμό με το άρθρο 102 ΣΛΕΕ, και παραβίαση της αρχής της αναλογικότητας, καθόσον η Επιτροπή υπέπεσε σε πρόδηλη πλάνη εκτιμήσεως συμπεραίνοντας ότι οι αιτιάσεις ως προς τον αγωγό Yamal αποδείχθηκαν αβάσιμες και αποδεχόμενες δεσμεύσεις οι οποίες ουδόλως απαντούσαν στις εν λόγω αιτιάσεις·

- ο δεύτερος λόγος ακυρώσεως αφορά παράβαση του άρθρου 9 του κανονισμού 1/2003, σε συνδυασμό με το άρθρο 102 ΣΛΕΕ, και παραβίαση της αρχής της αναλογικότητας, καθόσον η Επιτροπή αποδέχθηκε τις τελικές δεσμεύσεις μολονότι αυτές δεν απαντούσαν δεόντως στις αιτιάσεις ως προς τις τιμολογιακές πρακτικές·
- ο τρίτος λόγος ακυρώσεως αφορά παράβαση του άρθρου 9 του κανονισμού 1/2003, σε συνδυασμό με το άρθρο 102 ΣΛΕΕ, και παραβίαση της αρχής της αναλογικότητας, καθόσον η Επιτροπή αποδέχθηκε τις τελικές δεσμεύσεις μολονότι δεν απαντούσαν δεόντως στις αιτιάσεις ως προς τους εδαφικούς περιορισμούς·
- ο τέταρτος λόγος ακυρώσεως αφορά παράβαση του άρθρου 194, παράγραφος 1, ΣΛΕΕ, σε συνδυασμό με το άρθρο 7 ΣΛΕΕ, καθόσον η προσβαλλόμενη απόφαση είναι αντίθετη προς τους σκοπούς που επιδιώκει η ενεργειακή πολιτική της Ένωσης και καθόσον η Επιτροπή δεν έλαβε υπόψη τις επιπτώσεις της στην ευρωπαϊκή αγορά προμήθειας με φυσικό αέριο·
- ο πέμπτος λόγος αφορά παράβαση του άρθρου 18, παράγραφος 1, ΣΛΕΕ και της αρχής της ίσης μεταχείρισης, καθόσον η Επιτροπή προέβη σε δυσμενή διάκριση μεταξύ των πελατών της Gazprom που δραστηριοποιούνται στα κράτη μέλη της Δυτικής Ευρώπης και των πελατών της που δραστηριοποιούνται στις επίμαχες ΧΚΑΕ·
- ο έκτος λόγος αφορά κατάχρηση εξουσίας και παράβαση ουσιώδους τύπου της διαδικασίας, καθόσον η Επιτροπή εξέδωσε απόφαση η οποία αντίκειται προς τον σκοπό του άρθρου 9 του κανονισμού 1/2003, κατά τη διεξαγωγή δε της διοικητικής διαδικασίας ενήργησε καθ' υπέρβαση των εξουσιών που της έχουν ανατεθεί.

A. Επί των αιτημάτων λήψεως μέτρων οργάνωσης της διαδικασίας

- 58 Με τα υπομνήματά της, η προσφεύγουσα ζήτησε να υποχρεωθεί η Επιτροπή να προσκομίσει «τα έγγραφα της διαδικασίας ΑΤ.39816», «τα έγγραφα της διαδικασίας ΑΤ.40497» καθώς και, στο βαθμό που δεν εμπίπτουν ήδη στις δύο αυτές κατηγορίες, ορισμένα ειδικότερα προσδιοριζόμενα έγγραφα. Επικουρικώς, ζήτησε να υποχρεωθεί η Επιτροπή να της χορηγήσει τα τελευταία αυτά έγγραφα καθώς και μια μη εμπιστευτική εκδοχή της ΚΑ στην οποία να παραλείπονται λιγότερες πληροφορίες σε σχέση με την εκδοχή που είχε ήδη η προσφεύγουσα στην κατοχή της. Υποστηρίζει δε ότι τα ζητούμενα έγγραφα είναι κρίσιμα, καθόσον το Γενικό Δικαστήριο μπορεί να ελέγξει τη νομιμότητα της προσβαλλομένης αποφάσεως μόνον βάσει του πλαισίου που προκύπτει από το σύνολο των φακέλων στις υποθέσεις ΑΤ.39816 και ΑΤ.40497.
- 59 Η Επιτροπή θεωρεί ότι, με εξαίρεση την ΚΑ, κανένα από τα εν λόγω έγγραφα ή πληροφοριακά στοιχεία δεν είναι κρίσιμα για τις ανάγκες της δίκης και υποστηρίζει ότι η προσφεύγουσα δεν τεκμηρίωσε επαρκώς τους ισχυρισμούς της.
- 60 Συναφώς, υπενθυμίζεται ότι ο καταγγέλλων ή τυχόν τρίτος που έχει γίνει δεκτός στη διαδικασία, κατά την έννοια των άρθρων 5 και 11 του κανονισμού 773/2004, δεν έχει δικαίωμα προσβάσεως στον φάκελο, όπως αυτό που προβλέπεται στο άρθρο 15 του εν λόγω κανονισμού, του οποίου απολαμβάνουν οι αποδέκτες κοινοποιήσεως των αιτιάσεων, για τους οποίους η πρόσβαση αυτή αποσκοπεί, μεταξύ άλλων, στο να μπορέσουν να λάβουν γνώση των περιλαμβανομένων στον φάκελο της Επιτροπής αποδεικτικών στοιχείων, ώστε, βάσει των στοιχείων αυτών, να μπορούν να λαμβάνουν λυσιτελώς θέση επί των συμπερασμάτων στα οποία καταλήγει με την κοινοποίηση των αιτιάσεων της η Επιτροπή (βλ., μεταξύ άλλων, απόφαση της 14ης Μαΐου 2020, ΝΚΤ Verwaltung και ΝΚΤ κατά Επιτροπής, C-607/18 P, μη δημοσιευθείσα, EU:C:2020:385, σκέψη 261

και εκεί μνημονευόμενη νομολογία). Αντιθέτως, σύμφωνα με το άρθρο 6 του εν λόγω κανονισμού, ο καταγγέλλων δικαιούται να λάβει αντίγραφο της μη εμπιστευτικής εκδοχής της κοινοποίησης αιτιάσεων σχετικά με υπόθεση για την οποία η Επιτροπή έχει λάβει καταγγελία.

- 61 Πλην όμως, οι κανόνες αυτοί δεν έχουν εφαρμογή στην ενώπιον του Γενικού Δικαστηρίου ένδικη διαδικασία, δεδομένου ότι αυτή διέπεται από το άρθρο 24 του Οργανισμού του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης και από τον Κανονισμό Διαδικασίας του. Στο πλαίσιο αυτό, εναπόκειται στον δικαστή, και όχι στους διαδίκους, να εκτιμήσει τη σκοπιμότητα λήψης μέτρου οργάνωσης της διαδικασίας ή της διεξαγωγής αποδείξεων, οι δε διάδικοι μπορούν, ενδεχομένως, να αμφισβητήσουν την επιλογή του πρωτοβάθμιου δικαστηρίου στο πλαίσιο αιτήσεως αναιρέσεως (απόφαση της 12ης Μαΐου 2010, Επιτροπή κατά Meierhofer, T-560/08 P, EU:T:2010:192, σκέψη 61). Επομένως, σύμφωνα με το άρθρο 89 του Κανονισμού Διαδικασίας, το Γενικό Δικαστήριο μπορεί να ζητήσει από τους διαδίκους να προσκομίσουν όλα τα έγγραφα και να παράσχουν όλες τις πληροφορίες που κρίνει επιθυμητές. Προς τούτο, ο προσφεύγων μπορεί να ζητήσει από το Γενικό Δικαστήριο να διατάξει την προσκόμιση εγγράφων τα οποία βρίσκονται στην κατοχή του καθού, αλλά, για να μπορέσει το Γενικό Δικαστήριο να κρίνει εάν είναι σκόπιμο για την ορθή διεξαγωγή της δίκης να διατάξει την προσκόμιση αυτή, ο προσφεύγων πρέπει να εξατομικεύει τα ζητούμενα έγγραφα και να προσκομίσει τουλάχιστον ορισμένα ελάχιστα στοιχεία που να πιστοποιούν τη χρησιμότητα των εγγράφων αυτών για τους σκοπούς της δίκης (πρβλ. απόφαση της 17ης Δεκεμβρίου 1998, Baustahlgewebe κατά Επιτροπής, C-185/95 P, EU:C:1998:608, σκέψεις 90 έως 93).
- 62 Εν προκειμένω, η προσφεύγουσα περιορίζεται, σε μεγάλο βαθμό, στην υποβολή αιτήσεων που αφορούν εκτεταμένη σειρά εγγράφων, χωρίς να προσδιορίζει με επαρκή ακρίβεια τα έγγραφα των οποίων ζητεί την προσκόμιση και χωρίς να διευκρινίζει τους λόγους για τους οποίους τα ζητούμενα έγγραφα θα μπορούσαν να είναι κρίσιμα για τις ανάγκες της δίκης, αλλά απλώς ισχυρίζεται ότι αποτελούν «το πλαίσιο» το οποίο το Γενικό Δικαστήριο πρέπει να λάβει υπόψη κατά την εκτίμηση της νομιμότητας της προσβαλλομένης αποφάσεως.
- 63 Κατά συνέπεια, το Γενικό Δικαστήριο, αφού εξέτασε τα αιτήματα της προσφεύγουσας υπό το πρίσμα των προβαλλόμενων ισχυρισμών και επιχειρημάτων, καταλήγει στο συμπέρασμα ότι δεν συντρέχει λόγος να ληφθούν, βάσει του άρθρου 89, παράγραφος 3, στοιχείο δ', του Κανονισμού Διαδικασίας, τα ζητούμενα μέτρα οργάνωσης της διαδικασίας. Ωστόσο, επισημαίνεται ότι, όπως σημειώθηκε στις σκέψεις 43, 46 και 49 ανωτέρω, το Γενικό Δικαστήριο έλαβε διάφορα μέτρα οργάνωσης της διαδικασίας προκειμένου να εξετάσει τους προβαλλόμενους με την προσφυγή λόγους ακυρώσεως, στα οποία περιλαμβάνονται, μεταξύ άλλων, και αιτήσεις προσκομίσεως εγγράφων.
- 64 Όσον αφορά τον χειρισμό της ΚΑ, και ειδικότερα της εμπιστευτικής εκδοχής του εγγράφου αυτού, το ζήτημα αυτό θα εξεταστεί κατωτέρω στο πλαίσιο της εξετάσεως του έκτου λόγου ακυρώσεως.

B. Επί του πρώτου λόγου ακυρώσεως, με τον οποίο προβάλλεται παράβαση του άρθρου 9 του κανονισμού 1/2003, σε συνδυασμό με το άρθρο 102 ΣΛΕΕ, και παραβίαση της αρχής της αναλογικότητας, καθόσον η Επιτροπή υπέπεσε σε πρόδηλη πλάνη εκτιμήσεως κρίνοντας ως αποδεδειγμένα αβάσιμες τις αιτιάσεις ως προς τον αγωγό Yamal και αποδεχόμενη δεσμεύσεις οι οποίες ουδόλως απαντούσαν στις αιτιάσεις αυτές

- 65 Ο πρώτος λόγος αφορά τον χειρισμό από την Επιτροπή των αιτιάσεων ως προς τον αγωγό Yamal. Ο ως άνω λόγος ακυρώσεως διαιρείται κατ' ουσίαν σε δύο σκέλη.

1. Επί του πρώτου σκέλους του πρώτου λόγου ακυρώσεως, σχετικά με σφάλματα της Επιτροπής όσον αφορά την απόσυρση των αιτιάσεων ως προς τον αγωγό Yamal και τη μη ανάληψη δεσμεύσεως προς απάντηση στις αιτιάσεις αυτές

- 66 Η προσφεύγουσα, υποστηριζόμενη από τη Δημοκρατία της Πολωνίας, προσάπτει στην Επιτροπή ότι απέσυρε τις αρχικές αιτιάσεις ως προς τον αγωγό Yamal και, ως εκ τούτου, δεν ανέλαβε δέσμευση ως προς τις εν λόγω αιτιάσεις. Η προσφεύγουσα, αντιθέτως προς όσα υποστηρίζει η Επιτροπή στο πλαίσιο της υπό κρίση προσφυγής, θεωρεί ότι η Επιτροπή όφειλε να αιτιολογήσει αυτήν την ενέργεια. Εξάλλου, κατά την προσφεύγουσα, οι δύο σχετικοί δικαιολογητικοί λόγοι οι οποίοι πάντως περιλαμβάνονται στην αιτιολογική σκέψη 138 της προσβαλλομένης αποφάσεως, ενέχουν πρόδηλη πλάνη εκτιμήσεως.
- 67 Η Επιτροπή φρονεί ότι το σκέλος αυτό πρέπει να απορριφθεί ως αβάσιμο.
- α) Επί της αιτιάσεως ότι η Επιτροπή όφειλε να αιτιολογήσει την μη ανάληψη δεσμεύσεως προς απάντηση στις αιτιάσεις ως προς τον αγωγό Yamal*
- 68 Η προσφεύγουσα ισχυρίζεται ότι η Επιτροπή δεν τήρησε τις απαιτήσεις του άρθρου 9 του κανονισμού 1/2003 όσον αφορά τον εκ μέρους της χειρισμό των αιτιάσεων ως προς τον αγωγό Yamal και, ειδικότερα, την απόσυρση των εν λόγω αιτιάσεων.
- 69 Συγκεκριμένα, η Επιτροπή είχε εκθέσει στην ΚΑ τη συμπεριφορά της Gazprom, συνιστάμενη στην παρεμπόδιση των αποφάσεων της EuRoPol που θα ήταν απαραίτητες για την υλοποίηση αμφίδρομων ροών, εικονικών ή φυσικών, στο πολωνικό τμήμα του αγωγού Yamal και είχε θεωρήσει ότι η συμπεριφορά αυτή συνιστούσε αντίθετη προς τον ανταγωνισμό πρακτική, αποδειχθείσα επαρκώς κατά νόμον. Επομένως, λαμβανομένων υπόψη των απαιτήσεων του άρθρου 9 του κανονισμού 1/2003, η Επιτροπή δεν μπορούσε, κατά την προσφεύγουσα, να αποδεχθεί δεσμεύσεις οι οποίες ουδόλως αντιμετώπιζαν τις αιτιάσεις ως προς τον αγωγό Yamal. Στην πραγματικότητα, η προσφεύγουσα ισχυρίζεται ότι η Επιτροπή μετέβαλε ουσιωδώς το περιεχόμενο των αιτιάσεων κατά της Gazprom χωρίς να ακολουθήσει την προβλεπόμενη προς τούτο διαδικασία και χωρίς να εξηγήσει τους λόγους για τη μεταβολή αυτή.
- 70 Περαιτέρω, η προσφεύγουσα αμφισβητεί τη θέση της Επιτροπής ότι οι σχετικές με τον ανταγωνισμό αντιρρήσεις της που παρατίθενται στην «προκαταρκτική εκτίμηση» της προσβαλλομένης αποφάσεως (τμήμα 4) πρέπει να υπερισχύουν εκείνων που διατυπώνονται στην ΚΑ. Κατά την παράγραφο 123 της ανακοίνωσης της Επιτροπής σχετικά με τις βέλτιστες πρακτικές για τη διεξαγωγή των διαδικασιών που αφορούν τα άρθρα 101 και 102 ΣΛΕΕ (ΕΕ 2011, C 308, σ. 6, στο εξής: βέλτιστες πρακτικές), σε περίπτωση που έχει ήδη αποσταλεί στην εμπλεκόμενη επιχείρηση κοινοποίηση αιτιάσεων, η εν λόγω κοινοποίηση αιτιάσεων «ικανοποιεί τις απαιτήσεις μιας προκαταρκτικής εκτίμησης». Ωστόσο, από κανένα στοιχείο δεν προκύπτει ότι εν προκειμένω η Επιτροπή, αφού είχε αποστείλει την ΚΑ, θα είχε διαβιβάσει νέα προκαταρκτική εκτίμηση, χωρίς να περιλαμβάνει τις αιτιάσεις ως προς τον αγωγό Yamal. Επομένως, η Επιτροπή ουδέποτε μετέβαλε επισήμως το περιεχόμενο της ΚΑ που εξέδωσε.
- 71 Συναφώς, η προσφεύγουσα ισχυρίζεται ότι η Επιτροπή δεν μπορεί να παραβλέπει τα στάδια της διοικητικής διαδικασίας που προηγήθηκαν της εκδόσεως της προσβαλλομένης αποφάσεως, συμπεριλαμβανομένης, ιδίως, της αποστολής της ΚΑ. Ειδικότερα, μια τέτοια συμπεριφορά θα απέκλειε στην πραγματικότητα τον έλεγχο από τα δικαιοδοτικά όργανα της Ένωσης, τα οποία οφείλουν να ελέγχουν την ορθότητα, την πληρότητα και την αξιοπιστία των πραγματικών περιστατικών που αιτιολογούν μια απόφαση της Επιτροπής και δεν μπορεί να αποκλειστεί η εκ

μέρους τους χρήση μιας κοινοποίησης αιτιάσεων για την ερμηνεία μιας τέτοιας απόφασης. Η προσέγγιση που προτείνει η Επιτροπή θα ισοδυναμούσε με την παραχώρηση σε αυτήν αυθαίρετης εξουσίας σε σχέση με την έγκριση των δεσμεύσεων, καθόσον θα ήταν σε θέση να «ευθυγραμμίσει» το περιεχόμενο μιας προκαταρκτικής εκτιμήσεως στις δεσμεύσεις που θα ήταν διατεθειμένη μια επιχείρηση να αναλάβει.

- 72 Η Επιτροπή από πλευράς της υπενθυμίζει ότι ο ρόλος της, στο πλαίσιο της εφαρμογής του άρθρου 9 του κανονισμού 1/2003, συνίσταται στην εξέταση των δεσμεύσεων που προσφέρονται από την οικεία επιχείρηση υπό το πρίσμα των σχετικών με τον ανταγωνισμό αντιρρήσεων τις οποίες έχει γνωστοποιήσει στην επιχείρηση αυτή μέσω «προκαταρκτικής εκτιμήσεως». Η Επιτροπή διακρίνει τις αντιρρήσεις που διατυπώνονται στην ΚΑ από εκείνες που διατυπώνονται στην προκαταρκτική εκτίμηση της προσβαλλομένης απόφασης, καθόσον η τελευταία δεν περιλαμβάνει πλέον τις αιτιάσεις ως προς τον αγωγό Yamal. Επομένως, από την ημερομηνία απόσυρσης των εν λόγω αιτιάσεων, η Επιτροπή μπορούσε, χωρίς να υποπέσει σε κάποιο σφάλμα, να προχωρήσει στην εξέταση των δεσμεύσεων, έστω και αν αυτές δεν αντιμετώπιζαν τις εν λόγω αιτιάσεις.
- 73 Εξάλλου, πέραν του ότι η προσφεύγουσα ερμηνεύει εσφαλμένως την απόφαση της 10ης Ιουλίου 2008, Bertelsmann και Sony Corporation of America κατά Impala (C-413/06 P, EU:C:2008:392), και προσδίδει στην ΚΑ αξία υπερβαίνουσα τον διαδικαστικό και προπαρασκευαστικό χαρακτήρα που συνήθως αποδίδεται σε αυτού του είδους τα έγγραφα, η Επιτροπή υπογραμμίζει ότι, αντιθέτως προς τις αποφάσεις που εκδίδονται βάσει του άρθρου 7 του κανονισμού 1/2003, η προσβαλλόμενη εν προκειμένω απόφαση, η οποία εκδόθηκε βάσει του άρθρου 9 του εν λόγω κανονισμού, δεν προβαίνει σε δεσμευτική διαπίστωση ως προς την ύπαρξη παραβάσεως. Επομένως, πρέπει να απορριφθεί η παραδοχή περί δικαστικού ελέγχου που εξετάζει τη νομιμότητα της προσβαλλομένης απόφασης, η οποία περιλαμβάνει εκτίμηση προκαταρκτικού χαρακτήρα, υπό το πρίσμα των αντιρρήσεων που διατυπώνονται στην ΚΑ, η οποία έχει προσωρινό χαρακτήρα.
- 74 Όσον αφορά δε τον προβαλλόμενο ισχυρισμό περί αυθαίρετης προσέγγισης της Επιτροπής, η τελευταία επισημαίνει ότι δεν ήταν υποχρεωμένη να αιτιολογήσει την απόσυρση των αιτιάσεων ως προς τον αγωγό Yamal ούτε υπό το πρίσμα της νομολογίας περί του δικαιώματος ακροάσεως ούτε υπό το πρίσμα της υποχρεώσεως αιτιολογήσεως των αποφάσεων που εκδίδονται βάσει του άρθρου 9 του κανονισμού 1/2003. Ωστόσο, δεδομένου ότι ορισμένα ενδιαφερόμενα μέρη είχαν θέσει ερωτήματα σχετικά με την μη ανάληψη δεσμεύσεως ως προς τον αγωγό Yamal, η Επιτροπή είχε συμπεριλάβει, σύμφωνα με τις αρχές της χρηστής διοικήσεως και της διαφάνειας, τους λόγους για τους οποίους δεν είχαν επιβεβαιωθεί οι προκαταρκτικές αντιρρήσεις της.
- 75 Υπενθυμίζεται ότι, κατά το άρθρο 9, παράγραφος 1, του κανονισμού 1/2003, όταν η Επιτροπή σκοπεύει να εκδώσει απόφαση με την οποία απαιτεί την παύση μιας παράβασης και οι εμπλεκόμενες επιχειρήσεις προσφέρονται να αναλάβουν δεσμεύσεις για να ανταποκριθούν στις αντιρρήσεις της Επιτροπής κατά την προκαταρκτική της εκτίμηση, τότε η Επιτροπή δύναται με απόφασή της να καταστήσει αυτές τις δεσμεύσεις υποχρεωτικές για τις επιχειρήσεις.
- 76 Συναφώς, ο μηχανισμός που εισήγαγε το άρθρο 9 του κανονισμού 1/2003 αποσκοπεί να διασφαλίσει την αποτελεσματική εφαρμογή των κανόνων ανταγωνισμού με την ταχύτερη επίλυση των προβλημάτων ανταγωνισμού που εντοπίζει η Επιτροπή, αντί να ακολουθήσει την οδό της επίσημης διαπίστωσης παράβασης. Η διάταξη αυτή υπαγορεύεται από λόγους αναγόμενους στην οικονομία της διαδικασίας και παρέχει στις επιχειρήσεις τη δυνατότητα να συμμετέχουν πλήρως στη διαδικασία, προτείνοντας τις λύσεις που εκτιμούν ως τις πλέον

ενδεδειγμένες και κατάλληλες προς άρση των εν λόγω αντιρρήσεων (πρβλ. αποφάσεις της 29ης Ιουνίου 2010, Επιτροπή κατά Alrosa, C-441/07 P, στο εξής: απόφαση Alrosa, EU:C:2010:377, σκέψη 35, και της 15ης Σεπτεμβρίου 2016, Morningstar κατά Επιτροπής, T-76/14, στο εξής: απόφαση Morningstar, EU:T:2016:481, σκέψη 39).

- 77 Εξάλλου, μολονότι το άρθρο 9 του κανονισμού 1/2003 δεν αναφέρεται ρητώς στην έννοια της αναλογικότητας, αντίθετα προς το άρθρο 7 του ίδιου κανονισμού, το οποίο αφορά τις αποφάσεις με τις οποίες διαπιστώνεται παράβαση, εντούτοις, δεν αμφισβητείται ότι η αρχή της αναλογικότητας, ως γενική αρχή του δικαίου της Ένωσης, αποτελεί κριτήριο νομιμότητας όλων των πράξεων των θεσμικών οργάνων της Ένωσης. Πλην όμως, τα ειδικά χαρακτηριστικά των μηχανισμών που προβλέπονται στα άρθρα 7 και 9 του εν λόγω κανονισμού, καθώς και τα μέσα δράσεως που αυτός παρέχει βάσει καθεμίας από τις διατάξεις αυτές είναι διαφορετικά, ιδίως καθόσον ο πρώτος μηχανισμός αποσκοπεί στην παύση μιας παραβάσεως, ενώ ο δεύτερος στην άρση των αντιρρήσεων που διατύπωσε η Επιτροπή στο πλαίσιο της προκαταρκτικής εκτιμήσεως της. Κατά συνέπεια, η υποχρέωση της Επιτροπής να διασφαλίζει την τήρηση της αρχής της αναλογικότητας, έχει διαφορετική έκταση και περιεχόμενο αναλόγως του εάν εξετάζεται στο πλαίσιο της μιας ή της άλλης από τις εν λόγω διατάξεις (πρβλ. απόφαση Alrosa, σκέψεις 36 έως 38 και 46, και απόφαση Morningstar, σκέψεις 43 και 44).
- 78 Επομένως, σε περίπτωση εφαρμογής του άρθρου 9 του κανονισμού 1/2003, η προκαταρκτική εκτίμηση που μνημονεύεται στη διάταξη αυτή απευθύνεται στις επιχειρήσεις τις οποίες αφορά η έρευνα της Επιτροπής και έχει ως σκοπό να τους παράσχει τη δυνατότητα να εκτιμήσουν κατά πόσον είναι σκόπιμο να προσφέρουν κατάλληλες δεσμεύσεις. Ωστόσο, η Επιτροπή απαλλάσσεται από την υποχρέωση να εντοπίσει και να διαπιστώσει παράβαση, δεδομένου ότι ο ρόλος της περιορίζεται στην αξιολόγηση και, κατά περίπτωση, στην αποδοχή, των προσφερόμενων δεσμεύσεων, υπό το πρίσμα των προβλημάτων που εντοπίζονται στην εν λόγω προκαταρκτική εκτίμηση και των επιδιωκόμενων σκοπών. Στο πλαίσιο αυτό, η εφαρμογή από την Επιτροπή της αρχής της αναλογικότητας περιορίζεται στον έλεγχο, αφενός, του εάν οι επίμαχες δεσμεύσεις είναι ικανές να άρουν τις αντιρρήσεις αυτές και, αφετέρου, του εάν οι εν λόγω επιχειρήσεις πρότειναν δεσμεύσεις λιγότερο περιοριστικές, εξίσου όμως ικανές να άρουν τις αντιρρήσεις της. Κατά την άσκηση του ελέγχου αυτού, η Επιτροπή πρέπει ωστόσο να λάβει υπόψη τις περιστάσεις της συγκεκριμένης υποθέσεως, ήτοι ιδίως τα συμφέροντα των τρίτων και την έκταση των αντιρρήσεων που εντοπίστηκαν (πρβλ. απόφαση Alrosa, σκέψεις 40 και 41· απόφαση της 9ης Δεκεμβρίου 2020, Groupe Canal + κατά Επιτροπής, C-132/19 P, EU:C:2020:1007, σκέψη 105, και απόφαση Morningstar, σκέψη 45).
- 79 Εν προκειμένω, επιβάλλεται κατ' αρχάς η διαπίστωση ότι, παρά τα όσα ισχυρίζεται η Επιτροπή, η ΚΑ λειτούργησε ως προκαταρκτική εκτίμηση κατά την έννοια του άρθρου 9 του κανονισμού 1/2003, όπερ προκύπτει προδήλως από την προσβαλλόμενη απόφαση και, εξάλλου, αντιστοιχεί στην περίπτωση που προβλέπεται στην παράγραφο 123 των βέλτιστων πρακτικών.
- 80 Επομένως, η Επιτροπή δεν μπορεί να υποστηρίξει ότι τα επιχειρήματα που περιλαμβάνονται υπό τον τίτλο «Προκαταρκτική εκτίμηση» (τμήμα 4) της προσβαλλομένης αποφάσεως, η οποία εκδόθηκε κατά το πέρας της διοικητικής διαδικασίας και ολοκλήρωσε τη διαδικασία αυτή, πρέπει να αποτελούν το σημείο αναφοράς βάσει του οποίου πρέπει να εκτιμηθεί η επάρκεια των δεσμεύσεων που είχαν αναληφθεί πριν από την έκδοση της εν λόγω αποφάσεως. Ομοίως, η Επιτροπή δεν προσδιορίζει κανένα άλλο έγγραφο το οποίο να συντάχθηκε μεταξύ της διαβιβάσεως της ΚΑ και της εκδόσεως της προσβαλλομένης αποφάσεως, με το οποίο κοινοποίησε στην Gazprom αναθεωρημένη προκαταρκτική εκτίμηση, ιδίως όσον αφορά τις

αιτιάσεις ως προς τον αγωγό Yamal, προτού η επιχείρηση αυτή υποβάλει ανεπίσημες προτάσεις δεσμεύσεων κατά τα έτη 2015 και 2016 και, στη συνέχεια, τις αρχικές δεσμεύσεις τον Φεβρουάριο του 2017.

- 81 Υπό το πρίσμα της διαπιστώσεως αυτής σχετικά με την ΚΑ, πρέπει να γίνει δεκτό ότι οι απαιτήσεις σχετικά με την τήρηση της αρχής της αναλογικότητας δεν μπορούν να συνεπάγονται ότι όλες οι σχετικές με τον ανταγωνισμό αντιρρήσεις που διατυπώνονται σε μια προκαταρκτική εκτίμηση, ακόμη και όταν η εκτίμηση αυτή λαμβάνει τη μορφή κοινοποίησης αιτιάσεων, πρέπει απαραίτητως να αντιμετωπίζονται στις δεσμεύσεις που προτείνουν οι εμπλεκόμενες επιχειρήσεις, όπως αναγνώρισε η προσφεύγουσα σε περιπτώσεις άλλες από αυτές που αφορούν οι αιτιάσεις ως προς τον αγωγό Yamal στην υπό κρίση υπόθεση.
- 82 Ειδικότερα, τυχόν αντίθετη ερμηνεία του άρθρου 9 του κανονισμού 1/2003 και της αρχής της αναλογικότητας θα ενείχε τον κίνδυνο η προκαταρκτική εκτίμηση της Επιτροπής, η οποία ως εκ της φύσεώς της έχει προσωρινό χαρακτήρα, να παγιώνεται και να καθίσταται η διαδικασία αναλήψεως δεσμεύσεων άκυρη υπό ορισμένες περιστάσεις. Ομοίως, από τη νομολογία προκύπτει ότι η κοινοποίηση αιτιάσεων αποτελεί διαδικαστικό και προπαρασκευαστικό έγγραφο το οποίο ορίζει το αντικείμενο της διοικητικής διαδικασίας που κινεί η Επιτροπή, η οποία οφείλει να λαμβάνει υπόψη της τα στοιχεία που προκύπτουν από τη διοικητική διαδικασία, προκειμένου, μεταξύ άλλων, να παραιτηθεί από αιτιάσεις που αποδείχθηκαν αβάσιμες (πρβλ. αποφάσεις της 10ης Ιουλίου 2008, Bertelsmann και Sony Corporation of America κατά Impala, C-413/06 P, EU:C:2008:392, σκέψη 63 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία, και της 28ης Ιανουαρίου 2021, Qualcomm και Qualcomm Europe κατά Επιτροπής, C-466/19 P, EU:C:2021:76, σκέψη 66 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).
- 83 Ωστόσο, υπό τις περιστάσεις της υπό κρίση υποθέσεως και, ειδικότερα, ελλείψει αναθεωρημένης προκαταρκτικής εκτιμήσεως, το άρθρο 9 του κανονισμού 1/2003 επέβαλε στην Επιτροπή, αντιθέτως προς όσα η ίδια υποστηρίζει, να επικαλεστεί λόγους που να δικαιολογούν τη μη ανάληψη δεσμεύσεως ως απάντηση στις αιτιάσεις ως προς τον αγωγό Yamal. Ομοίως, καθόσον η Επιτροπή υποστηρίζει ότι το σφάλμα της δεν μπορεί να οδηγήσει στην ακύρωση, έστω και εν μέρει, της προσβαλλομένης αποφάσεως, το Γενικό Δικαστήριο κρίνει ότι το σφάλμα αυτό αφορά το διατακτικό της εν λόγω αποφάσεως, δεδομένου ότι, ακόμη και αν οι αιτιάσεις αυτές δεν εμπίπτουν στο άρθρο 1, το οποίο καθιστά τις τελικές δεσμεύσεις υποχρεωτικές, καλύπτονται από το άρθρο 2, το οποίο καταλήγει στο συμπέρασμα ότι παρέλκει πλέον η άσκηση προσφυγής στην υπόθεση AT.39816.
- 84 Εξάλλου, η υποχρέωση αυτή αιτιολογήσεως της μη ανάληψης ορισμένης δεσμεύσεως δεν μπορεί να φτάνει μέχρι του σημείου να αναμένεται από την Επιτροπή να αποδείξει ότι δεν είναι δυνατό να διαπιστωθεί παράβαση. Μια τέτοια προσέγγιση δεν θα ήταν συμβατή με τη φύση της διαδικασίας αναλήψεως δεσμεύσεων, δεδομένου ότι, σύμφωνα με το άρθρο 9 του κανονισμού 1/2003, ερμηνευόμενο υπό το πρίσμα της αιτιολογικής σκέψεως 13 του εν λόγω κανονισμού, με την απόφαση περί αναλήψεως δεσμεύσεων δεν κρίνεται εάν υπήρξε ή εξακολουθεί να υπάρχει παράβαση και δεν θίγεται η αρμοδιότητα των αρχών ανταγωνισμού και των δικαστηρίων των κρατών μελών να προβούν σε τέτοιες διαπιστώσεις (πρβλ. αποφάσεις της 23ης Νοεμβρίου 2017, Gasorba κ.λπ., C-547/16, EU:C:2017:891, σκέψεις 26 και 30, και της 9ης Δεκεμβρίου 2020, Groupe Canal + κατά Επιτροπής, C-132/19 P, EU:C:2020:1007, σκέψη 108).
- 85 Εν πάση περιπτώσει, εν προκειμένω, πρέπει να σημειωθεί ότι η Επιτροπή παρέθεσε τους λόγους για τους οποίους δεν επέβαλε την ανάληψη δεσμεύσεως ως απάντηση στις αιτιάσεις ως προς τον αγωγό Yamal, οι οποίοι συνίστανται στους δύο δικαιολογητικούς λόγους που αναφέρονται στην

αιτιολογική σκέψη 138 της προσβαλλομένης απόφασης. Ο πρώτος δικαιολογητικός λόγος σχετίζεται με την απόφαση πιστοποίησης και ο δεύτερος με τον διακυβερνητικό χαρακτήρα των σχέσεων στον τομέα του φυσικού αερίου στην Πολωνία (όπως αναφέρεται στη σκέψη 17 ανωτέρω).

β) Επί των αιτιάσεων περί μη βασιμότητας των δύο δικαιολογητικών λόγων που παρατίθενται στην αιτιολογική σκέψη 138 της προσβαλλομένης απόφασης

- 86 Στο πλαίσιο της πρώτης αιτιάσεως, η προσφεύγουσα, υποστηριζόμενη από τη Δημοκρατία της Πολωνίας, ισχυρίζεται ότι η Επιτροπή εσφαλμένως βασίστηκε στην απόφαση πιστοποίησης για να καταλήξει στο συμπέρασμα ότι όσον αφορά τις αιτιάσεις ως προς τον αγωγό Yamal δεν απαιτούνταν η ανάληψη δεσμεύσεως από την Gazprom.
- 87 Πρώτον, η προσφεύγουσα υποστηρίζει ότι η έκδοση της απόφασης πιστοποίησης από την πολωνική Αρχή δεν συνιστά περίπτωση που θα δικαιολογούσε τη διαφοροποίηση που παρατηρείται στην εκτίμηση της Επιτροπής όσον αφορά τις αιτιάσεις ως προς τον αγωγό Yamal μεταξύ της διαβίβασης της ΚΑ στις 22 Απριλίου 2015 και της υποβολής των αρχικών δεσμεύσεων στις 14 Φεβρουαρίου 2017, στις οποίες ουδεμία απάντηση στις εν λόγω αιτιάσεις διαλαμβάνεται. Στην πραγματικότητα, παρά την έκδοση της ως άνω απόφασης από την πολωνική Αρχή στις 19 Μαΐου 2015, η Επιτροπή βρέθηκε αντιμέτωπη με ένα σύνολο περιστάσεων που παρέμειναν ουσιαστικά αμετάβλητες μεταξύ του χρονικού σημείου κατά το οποίο διατύπωσε τις αντιρρήσεις της στην ΚΑ και του χρονικού σημείου της εκδόσεως της εν λόγω απόφασης, δηλαδή μερικές εβδομάδες μετά τη διαβίβαση της εν λόγω ΚΑ, ή ακόμη και μέχρι την περάτωση της υποθέσεως ΑΤ.39816.
- 88 Δεύτερον, η Επιτροπή ήταν πλήρως ενημερωμένη για τα ζητήματα σχετικά με την επιρροή της Gazprom στο πολωνικό τμήμα του αγωγού φυσικού αερίου Yamal, ακριβώς λόγω της συμμετοχής της στη διαδικασία πιστοποίησης της Gaz-System. Επομένως, σε δύο γνωμοδοτήσεις που απηύθυνε προς την πολωνική Αρχή, με ημερομηνία 9 Σεπτεμβρίου 2014 και 19 Μαρτίου 2015, επί σχεδίων αποφάσεων παρόμοιων με την απόφαση πιστοποίησης, η Επιτροπή εξέτασε τις προϋποθέσεις για τη διαχείριση του εν λόγω τμήματος από την Gaz-System και συνέστησε ρητώς να μεταβιβαστεί στην τελευταία η εκμετάλλευση των σταθμών συμπίεσης και μέτρησης που βρίσκονται στο συγκεκριμένο τμήμα, προκειμένου να αποφευχθούν τυχόν στρεβλώσεις του ανταγωνισμού υπέρ της Gazprom.
- 89 Στο πλαίσιο αυτό, η εκτίμηση της Επιτροπής που προκρίθηκε τελικώς στην προσβαλλόμενη απόφαση προκαλεί έκπληξη, δεδομένου ότι η μεταβίβαση της εκμετάλλευσης των σταθμών συμπίεσης και μέτρησης δεν πραγματοποιήθηκε τελικώς, παρά την 24μηνη προθεσμία που είχε οριστεί στην απόφαση πιστοποίησης και η οποία έληξε τον Μάιο του 2017. Είναι αδιάφορο το γεγονός ότι η μεταβίβαση αυτή ήταν απλώς μια «σύσταση», διότι το σημαντικό ήταν ότι ο αποκλεισμός οφειλόταν στην Gazprom και ότι η Επιτροπή ενημερώθηκε σχετικά από την Πολωνική Κυβέρνηση, τον πρόεδρο της πολωνικής Αρχής, την Gaz-System και την προσφεύγουσα στο πλαίσιο των διαβουλεύσεων με την αγορά.
- 90 Τρίτον, η προσφεύγουσα ισχυρίζεται ότι η Επιτροπή παρέλειψε επίσης να λάβει υπόψη της τις απειλές περί αναστολής της παροχής φυσικού αερίου σε περίπτωση που υλοποιούνταν η μεταβίβαση της εκμεταλλεύσεως, για τις οποίες η προσφεύγουσα την ενημέρωσε με την καταγγελία της. Ωστόσο, η ύπαρξη των απειλών αυτών αποδεικνύεται από το γεγονός ότι, λίγο μετά την παρέλευση της προθεσμίας των 24 μηνών εντός της οποίας έπρεπε να πραγματοποιηθεί η μεταβίβαση αυτή, η Gazprom διοχέτευσε στον αγωγό Yamal φυσικό αέριο ακατάλληλης

ποιότητας για το πολωνικό δίκτυο φυσικού αερίου, καθώς και από την επιστολή που απέστειλε ο Ρώσος Υπουργός Ενέργειας προς τον Πολωνό ομόλογό του στις 30 Αυγούστου 2016, με την οποία απειλούσε να αναστείλει την παροχή φυσικού αερίου από την Gazprom εάν η τελευταία υποχρεωνόταν να πραγματοποιήσει την εν λόγω μεταβίβαση.

- 91 Στην εν λόγω επιστολή ο Ρώσος Υπουργός Ενέργειας επισήμανε ότι η παροχή φυσικού αερίου στην Πολωνία εξαρτάτο από την εκπλήρωση των υποχρεώσεων που υπέχει η κυβέρνηση της Δημοκρατίας της Πολωνίας βάσει σειράς διακυβερνητικών συμφωνιών που έχουν συναφθεί μεταξύ της Δημοκρατίας της Πολωνίας και της Ρωσικής Ομοσπονδίας και αφορούν, μεταξύ άλλων, τις ποσότητες φυσικού αερίου που παρέχονται στην Πολωνία και την κατασκευή και διαχείριση του αγωγού φυσικού αερίου Yamal (στο εξής: συμφωνίες Πολωνίας-Ρωσίας), ήτοι ειδικότερα τις υποχρεώσεις βάσει των οποίων η λειτουργία των σταθμών συμπίεσης και μέτρησης έπρεπε να παραμείνει στα χέρια της EuRoPol. Η προσφεύγουσα επισημαίνει ότι η λειτουργία των ως άνω σταθμών παραχωρήθηκε στην Gaz-System προκειμένου να διασφαλιστεί η ανεξαρτησία της τελευταίας, σύμφωνα με τη νομοθεσία της Ένωσης περί φυσικού αερίου και η ίδια η Επιτροπή έκρινε, στην από 19ης Μαρτίου 2015 γνωμοδότησή της, ότι αυτό ήταν ένα από τα κεντρικά καθήκοντα των διαχειριστικών αρμοδιοτήτων ενός ΑΔΣ.
- 92 Η Επιτροπή φρονεί ότι η εν λόγω αιτίαση πρέπει να απορριφθεί ως αβάσιμη.
- 93 Συναφώς, πρέπει να υπομνησθεί ότι, στο πλαίσιο της αποδοχής δεσμεύσεων βάσει του άρθρου 9 του κανονισμού 1/2003, η Επιτροπή, εφόσον καλείται να προβεί σε ανάλυση για την οποία απαιτείται η συνεκτίμηση πλειόνων οικονομικών παραμέτρων, όπως είναι η προοπτική ανάλυση για την αξιολόγηση της καταλληλότητας των δεσμεύσεων που έχουν προταθεί από την οικεία επιχείρηση, διαθέτει ευρεία διακριτική ευχέρεια, την οποία το Γενικό Δικαστήριο οφείλει να λάβει υπόψη του κατά την άσκηση του ελέγχου του. Επομένως, ο έλεγχος αυτός αφορά αποκλειστικά το ζήτημα εάν η εκτίμηση στην οποία κατέληξε η Επιτροπή είναι προδήλως εσφαλμένη και ο δικαστής της Ένωσης δεν μπορεί να υποκαταστήσει την εκτίμηση της Επιτροπής με τη δική του εκτίμηση περίπλοκων οικονομικών περιστάσεων, χωρίς να θίγει τη διακριτική ευχέρεια της Επιτροπής, αντί να ελέγχει τη νομιμότητα της επίμαχης εκτιμήσεως (πρβλ. απόφαση *Alrosa*, σκέψεις 42, 60 και 67, και απόφαση *Morningstar*, σκέψη 41).
- 94 Εν προκειμένω, πρέπει να σημειωθεί ότι οι αιτιάσεις ως προς τον αγωγό Yamal εξετάζονται κυρίως στα τμήματα 13 και 15.9 της ΚΑ. Από τα ανωτέρω προκύπτει ότι οι αντιρρήσεις της Επιτροπής επικεντρώθηκαν στη φερόμενη συμπεριφορά της Gazprom που απέβλεπε στη διατήρηση ή την ενίσχυση του ελέγχου της επί των επενδύσεων στο πολωνικό τμήμα του αγωγού Yamal, ιδίως καθώς η Gazprom επεδίωκε να έχει σημαντικές εξουσίες λήψεως αποφάσεων στην EuRoPol και να διατηρήσει τις επενδυτικές αρμοδιότητες για το εν λόγω τμήμα στην EuRoPol, και όχι στον ΑΔΣ που είναι υπεύθυνος για το τμήμα αυτό, ήτοι στην Gaz-System. Στο πλαίσιο αυτό, η Επιτροπή εξέτασε τη σύμβαση διαχείρισεως που συνήφθη το 2010 μεταξύ της EuRoPol και της Gaz-System, το νέο καταστατικό της EuRoPol που εγκρίθηκε το 2011 καθώς και [εμπιστευτικό]¹.
- 95 Ειδικότερα, όπως ορίζεται, ιδίως, στο τμήμα 15.9.2 της ΚΑ, ο σκοπός της φερόμενης ως καταχρηστικής συμπεριφοράς της Gazprom, που απέβλεπε στη διατήρηση του ελέγχου της επί των επενδύσεων στο πολωνικό τμήμα του αγωγού Yamal, συνίστατο στο να αποτραπεί η ανάπτυξη υποδομών που θα καθιστούσαν δυνατή τη διαφοροποίηση των πηγών και των προμηθευτών φυσικού αερίου (δηλαδή των ανταγωνιστών της Gazprom). Συγκεκριμένα, η Gazprom είχε καταφέρει να καθυστερήσει την εισαγωγή εικονικών και φυσικών αντίστροφων

¹ Απόκρυψη εμπιστευτικών δεδομένων.

ρών στο συγκεκριμένο τμήμα και, με τον τρόπο αυτό, απέτρεπε μια τέτοια διαφοροποίηση. Ως εκ τούτου, η Επιτροπή κατέληξε προσωρινά στο συμπέρασμα ότι η Gazprom, με την απόκτηση εξουσιών επί των επενδύσεων, είχε, δυνητικά τουλάχιστον, διαπράξει κατάχρηση εκμεταλλεύσεως εμποδίζοντας την πρόσβαση ανταγωνιστών στο εν λόγω τμήμα, κατά παράβαση του άρθρου 102, στοιχείο δ', ΣΛΕΕ.

- 96 Ωστόσο, η Επιτροπή συμφώνησε στη συνέχεια να καταστήσει υποχρεωτικές τις τελικές δεσμεύσεις, οι οποίες δεν περιλάμβαναν κανένα μέτρο προς απάντηση στις αιτιάσεις ως προς τον αγωγό Yamal. Στην προσβαλλόμενη απόφαση, η Επιτροπή, αφού επισήμανε στην αιτιολογική σκέψη 137 ότι ορισμένα ενδιαφερόμενα μέρη, στο πλαίσιο των διαβουλεύσεων με την αγορά, εξέφρασαν την έκπληξή τους για τη μη συμπερίληψη ενός τέτοιου μέτρου, εξήγησε στην αιτιολογική σκέψη 138 της αποφάσεως αυτής ότι οι προκαταρκτικές αντιρρήσεις της σχετικά με τον ανταγωνισμό δεν επιβεβαιώθηκαν, τούτο δε για τους δύο λόγους που αναφέρονται στην εν λόγω αιτιολογική σκέψη.
- 97 Ως προς τον πρώτο λόγο, ο οποίος αφορούσε την απόφαση πιστοποίησης, η Επιτροπή επισήμανε, ειδικότερα, ότι με την απόφαση αυτή η πολωνική Αρχή διαπίστωσε, μεταξύ άλλων, ότι η Gaz-System ασκούσε αποφασιστικό έλεγχο επί των επενδυτικών αποφάσεων που αφορούσαν το πολωνικό τμήμα του αγωγού Yamal και την υλοποίησή τους. Ως εκ τούτου, ούτε η EuRoPol, ως ιδιοκτήτρια του αγωγού, ούτε η Gazprom, ως μέτοχος της EuRoPol, ήταν σε θέση να παρεμποδίσουν τις αποφάσεις αυτές.
- 98 Συναφώς, πρέπει πρώτον να σημειωθεί ότι η απόφαση πιστοποίησης, όπως ορθώς υποστηρίζει η Επιτροπή, περιλαμβάνει, βάσει λεπτομερούς εξετάσεως των κρίσιμων περιστάσεων, συμπεριλαμβανομένης της συμβάσεως διαχειρίσεως της 25ης Οκτωβρίου 2010 και του καταστατικού της EuRoPol, διάφορες διαπιστώσεις όσον αφορά τον έλεγχο των επενδύσεων της Gaz-System στο πολωνικό τμήμα του αγωγού Yamal. Βάσει των διαπιστώσεων αυτών, ο πρόεδρος της πολωνικής Αρχής χορήγησε τελικώς πιστοποιητικό ανεξαρτησίας στην Gaz-System, στο οποίο αναφέρεται ότι η εν λόγω επιχείρηση πληρούσε τις απαιτήσεις σχετικά με τον ρόλο του ΑΔΣ, ιδίως όσον αφορά τον έλεγχο των επενδύσεων.
- 99 Ομολογουμένως η προσφεύγουσα και η Δημοκρατία της Πολωνίας προβάλλουν διάφορες περιστάσεις που θα μπορούσαν να έχουν ως αποτέλεσμα να αποθαρρυνθεί η Gaz-System να λάβει ορισμένες επενδυτικές αποφάσεις στο εν λόγω τμήμα ή να υποβληθεί σε σημαντικές δαπάνες σε σχέση με διοικητικές ή δικαστικές διαδικασίες που κινήθηκαν, ιδίως από την EuRoPol. Κατ' αυτόν τον τρόπο, αμφισβητούν την εκτίμηση της Επιτροπής σχετικά με την απόφαση πιστοποίησης.
- 100 Πλην όμως, η προσφεύγουσα και η Δημοκρατία της Πολωνίας δεν αμφισβητούν το κύρος αυτό καθεαυτό της αποφάσεως πιστοποίησης που εξέδωσε η πολωνική Αρχή ούτε προέβαλαν σφάλματα της πολωνικής Αρχής σε σχέση με συγκεκριμένες διαπιστώσεις της εν λόγω αποφάσεως, ούτε ανέφεραν ποιες διαπιστώσεις θεωρούν εσφαλμένες. Στο πλαίσιο αυτό, και λαμβανομένου υπόψη του ρόλου που έχει ανατεθεί στις εθνικές ρυθμιστικές αρχές των κρατών μελών στο πλαίσιο της νομοθεσίας της Ένωσης περί φυσικού αερίου, και ιδίως με την οδηγία 2009/73/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 13ης Ιουλίου 2009, σχετικά με τους κοινούς κανόνες για την εσωτερική αγορά φυσικού αερίου και την κατάργηση της οδηγία 2003/55/ΕΚ (ΕΕ 2009, L 211, σ. 94, στο εξής: οδηγία για το φυσικό αέριο), η Επιτροπή μπορούσε ευλόγως να λάβει υπόψη τις διαπιστώσεις μιας τέτοιας αρχής και, εν προκειμένω, να στηριχθεί

στην προαναφερθείσα απόφαση, με την οποία η πολωνική Αρχή διαπίστωσε ότι η Gaz-System είχε τον έλεγχο των επενδύσεων στο πολωνικό τμήμα του αγωγού Yamal και πιστοποίησε τον εν λόγω φορέα εκμετάλλευσης ως ΑΔΣ.

- 101 Δεύτερον, τα επιχειρήματα που προβάλλουν η προσφεύγουσα και η Δημοκρατία της Πολωνίας σχετικά με την απόφαση πιστοποίησης επικεντρώνονται κυρίως στην ύπαρξη και τη φύση της συστάσεως, η οποία περιλαμβάνεται στην εν λόγω απόφαση σχετικά με τη μεταβίβαση της εκμεταλλεύσεως των σταθμών συμπίεσης και μέτρησης, καθώς και στην προβαλλόμενη μη τήρηση της συστάσεως αυτής. Ωστόσο, ούτε από την εν λόγω απόφαση ούτε από τα επιχειρήματα που προέβαλαν η προσφεύγουσα και η Δημοκρατία της Πολωνίας προκύπτει ότι ο έλεγχος της Gaz-System επί των επενδύσεων στο πολωνικό τμήμα του αγωγού Yamal εξαρτιόταν από την εφαρμογή της εν λόγω συστάσεως.
- 102 Συναφώς, επισημαίνεται ότι η καθημερινή εκμετάλλευση των σταθμών συμπίεσεως και μέτρησης δεν πρέπει να συγχέεται με το ζήτημα του ελέγχου της ροής φυσικού αερίου στο πολωνικό τμήμα του αγωγού Yamal. Ερωτηθείσα εάν η Gaz-System είχε τον πραγματικό έλεγχο των ροών φυσικού αερίου στο τμήμα αυτό, η προσφεύγουσα επιβεβαίωσε ότι αυτό όντως συνέβαινε. Κατά συνέπεια, η μη εφαρμογή της συστάσεως σχετικά με την εκμετάλλευση αυτή δεν μπορεί να συνεπάγεται ενδεχόμενο έλεγχο της Gazprom επί των εν λόγω ροών, μέσω της EuRoPol, γεγονός που θα μπορούσε να θέσει υπό αμφισβήτηση τη σκοπιμότητα του ελέγχου της Gaz-System επί των επενδύσεων που αφορούν το εν λόγω τμήμα και, κατά συνέπεια, επί των δυνατοτήτων διαφοροποίησης των πηγών φυσικού αερίου.
- 103 Υπό τις συνθήκες αυτές, τα επιχειρήματα όσον αφορά τη μη εφαρμογή της συστάσεως για τη μεταβίβαση της εκμεταλλεύσεως καθώς και για τη φερόμενη παρακωλυτική συμπεριφορά της Gazprom, μέσω της EuRoPol, σε σχέση με την εφαρμογή αυτή, δεν είναι τέτοια ώστε να θέτουν εν αμφιβόλω την εκτίμηση της Επιτροπής σχετικά με τον έλεγχο των επενδύσεων από την Gaz-System.
- 104 Ομοίως, η επιχειρηματολογία της προσφεύγουσας σε σχέση με τις δύο γνωμοδοτήσεις που απηύθυνε η Επιτροπή στην πολωνική Αρχή, στο πλαίσιο της διαδικασίας πιστοποίησης της Gaz-System ως ΑΔΣ, δεν θέτει εν αμφιβόλω την εκτίμηση του επίμαχου λόγου από το εν λόγω θεσμικό όργανο. Συγκεκριμένα, πρέπει να σημειωθεί ότι, σε διάφορες αιτιολογικές σκέψεις της τελικώς εκδοθείσας αποφάσεως πιστοποίησης, η πολωνική Αρχή απάντησε στις παρατηρήσεις που διατύπωσε η Επιτροπή στις εν λόγω γνωμοδοτήσεις.
- 105 Περαιτέρω, μολονότι είναι αληθές ότι στις δύο αυτές γνωμοδοτήσεις η Επιτροπή έκανε παρατηρήσεις σχετικά με την ανάγκη μεταβίβασης της καθημερινής εκμεταλλεύσεως των σταθμών συμπίεσης και μέτρησης και είχε θεωρήσει ότι η εκμετάλλευση αυτή ήταν ένα από τα «κύρια καθήκοντα» ενός διαχειριστή δικτύου, οι παρατηρήσεις αυτές δεν αφορούσαν τον προγραμματισμό και τον έλεγχο των επενδύσεων, αλλά υπαγορεύονταν μάλλον από εκτιμήσεις σχετικές με άλλες απαιτήσεις απορρέουσες από την οδηγία για το φυσικό αέριο, ιδίως σε σχέση με τον κίνδυνο να αποκτήσει η EuRoPol πρόσβαση σε εμπιστευτικές πληροφορίες που αφορούσαν άλλους διαχειριστές. Ένας τέτοιος κίνδυνος όμως δεν ανταποκρινόταν στις αντιρρήσεις που εξέφρασε η Επιτροπή στις αιτιάσεις ως προς τον αγωγό Yamal.
- 106 Εξάλλου, πρέπει να σημειωθεί ότι η υπηρεσία της Επιτροπής που συνέταξε τις δύο γνωμοδοτήσεις εξέτασε τα σχέδια αποφάσεων της πολωνικής Αρχής υπό το πρίσμα της νομοθεσίας της Ένωσης περί φυσικού αερίου, ενώ η ΓΔ Ανταγωνισμού ανέλυσε τα σχετικά πραγματικά περιστατικά στο πλαίσιο διαδικασίας που αφορά την εφαρμογή του άρθρου 102 ΣΛΕΕ. Ως εκ τούτου, αν και οι

επιφυλάξεις που ενδεχομένως εκφράζονται στις προαναφερθείσες γνωμοδοτήσεις θα μπορούσαν, τουλάχιστον εν μέρει, να ενδιαφέρουν τη ΓΔ Ανταγωνισμού, δεν θα μπορούσαν εντούτοις να καθορίσουν την ανάλυσή της από απόψεως δικαίου του ανταγωνισμού και, ειδικότερα, όσον αφορά το εάν οι αιτιάσεις ως προς τον αγωγό Yamal θα πρέπει να γίνουν δεκτές και εάν θα πρέπει να αναληφθεί σχετική δέσμευση. Συναφώς, μολονότι είναι αληθές ότι η ίδια η Επιτροπή, στο σημείο 1016 της ΚΑ, διαπίστωσε μια προφανή αντίφαση μεταξύ του περιεχομένου της συμβάσεως διαχειρίσεως της 25ης Οκτωβρίου 2010 και των διατάξεων της οδηγίας για το φυσικό αέριο, ο πρόεδρος της πολωνικής Αρχής επισήμανε στην απόφαση πιστοποίησης ότι το σχέδιο αναπτύξεως του δικτύου που εκπόνησε η EuRoPol αφορούσε κυρίως ζητήματα ανακαινίσεως και, εν πάση περιπτώσει, ότι τούτο δεν περιόριζε τις εξουσίες της Gaz-System στον τομέα των επενδύσεων, μεταξύ των οποίων συγκαταλέγεται η εκπόνηση του δεκαετούς σχεδίου ανάπτυξης που προβλέπει η οδηγία για το φυσικό αέριο.

- 107 Τρίτον, δεν μπορεί να γίνει δεκτό το επιχείρημα της προσφεύγουσας ότι, μολονότι οι σχετικές περιστάσεις δεν είχαν μεταβληθεί, η Επιτροπή κακώς μετέβαλε την εκτίμησή της σχετικά με τις αιτιάσεις ως προς τον αγωγό Yamal μεταξύ του Απριλίου 2015, όταν διαβίβασε την ΚΑ στην Gazprom, και του Μαΐου 2018, όταν εξέδωσε την προσβαλλόμενη απόφαση. Συγκεκριμένα, η έκδοση της αποφάσεως πιστοποίησης συνιστούσε μια τέτοια σχετική περίπτωση. Επιπλέον, η εν λόγω απόφαση εντασσόταν σε ένα πλαίσιο υπό το οποίο είχαν πραγματοποιηθεί σημαντικές επενδύσεις στο πολωνικό τμήμα του αγωγού Yamal ή σχετίζονταν με το τμήμα αυτό, οι οποίες επενδύσεις αποσκοπούσαν ακριβώς στη διαφοροποίηση των πηγών προμήθειας φυσικού αερίου. Ως εκ τούτου, ο πρόεδρος της πολωνικής Αρχής είχε διαπιστώσει στην εν λόγω απόφαση ότι οι επενδύσεις που σχετίζονται με την εισαγωγή φυσικών αντίστροφων ροών στο πολωνικό τμήμα του αγωγού Yamal είχαν ολοκληρωθεί. Επί του σημείου αυτού, η Επιτροπή είχε ήδη διαπιστώσει, προκαταρκτικώς, ότι οι παρελκυστικές μέθοδοι της Gazprom είχαν εφαρμοστεί μεταξύ 2009 και 2013 και ότι η Gaz-System είχε κατορθώσει να πραγματοποιήσει διάφορες επενδύσεις προκειμένου να επιτρέψει τέτοιες αντίστροφες ροές από το 2014 και εφεξής (βλ. σημεία 734 και 1033 της ΚΑ).
- 108 Από τα ανωτέρω προκύπτει ότι, υπό το πρίσμα της υποχρεώσεως που εκτίθεται στη σκέψη 83 ανωτέρω καθώς και των ανωτέρω εκτιμήσεων σχετικά με τις διαπιστώσεις που περιλαμβάνονται στην απόφαση πιστοποίησης και τις επενδύσεις που πραγματοποιήθηκαν στο πολωνικό τμήμα του αγωγού Yamal, η Επιτροπή θα μπορούσε, χωρίς να υποπέσει σε πρόδηλη πλάνη εκτιμήσεως, να αποδεχθεί, βάσει της εν λόγω αποφάσεως πιστοποίησης, τις τελικές δεσμεύσεις, έστω και αν δεν περιλαμβάνουν κανένα μέτρο που να απαντά στις αιτιάσεις ως προς τον αγωγό Yamal. Συνεπώς, η υπό κρίση αιτίαση πρέπει να απορριφθεί.
- 109 Υπό τις συνθήκες αυτές, και δεδομένου ότι δεν αμφισβητείται ότι οι δύο δικαιολογητικοί λόγοι που προέβαλε η Επιτροπή στην αιτιολογική σκέψη 138 της προσβαλλομένης αποφάσεως είναι αυτοτελείς, παρέλκει η εξέταση της βασιμότητας της δεύτερης αιτιάσεως του πρώτου σκέλους του πρώτου λόγου ακυρώσεως, με την οποία αμφισβητείται η αιτιολογία που στηρίζεται στις συμφωνίες Πολωνίας-Ρωσίας και στην εφαρμογή της λεγόμενης εξαιρέσεως λόγω κρατικής δράσης (state action doctrine) (στο εξής: εξαίρεση λόγω κρατικής δράσης). Συγκεκριμένα, ακόμη και αν υποθεθεί ότι η δεύτερη αυτή αιτίαση είναι βάσιμη, δεν θα μπορούσε να οδηγήσει στην ακύρωση της προσβαλλομένης αποφάσεως, δεδομένου ότι η τελευταία περατώνει την υπόθεση ΑΤ.39816, οπότε πρέπει να απορριφθεί ως άνευ αντικειμένου.
- 110 Κατόπιν όλων των ανωτέρω σκέψεων, το πρώτο σκέλος του πρώτου λόγου ακυρώσεως πρέπει να απορριφθεί.

2. Επί του δευτέρου σκέλους του πρώτου λόγου ακυρώσεως, σχετικά με παραβίαση των αρχών της χρηστής διοικήσεως, της διαφάνειας και της καλόπιστης συνεργασίας

- 111 Προς στήριξη των επιχειρημάτων της προσφεύγουσας σχετικά με την έκταση του δικαστικού ελέγχου της απόσυρσης αιτιάσεων στο πλαίσιο διαδικασίας αναλήψεως δεσμεύσεων, η Δημοκρατία της Πολωνίας προέβαλε επιχειρήματα σχετικά με την παραβίαση των αρχών της χρηστής διοικήσεως, της διαφάνειας και της καλόπιστης συνεργασίας.
- 112 Η Επιτροπή, η οποία επισημαίνει ότι το συγκεκριμένο επιχείρημα συνιστά, κατ' ουσίαν, νέο ισχυρισμό, θεωρεί, κατά τα λοιπά, ότι το δεύτερο σκέλος πρέπει να απορριφθεί ως αβάσιμο.
- 113 Συναφώς, όσον αφορά το παραδεκτό των επιχειρημάτων που προβάλλει η Δημοκρατία της Πολωνίας, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι μπορούν να αποτελέσουν λόγο ακυρώσεως διαφορετικό από τον πρώτο λόγο ακυρώσεως, ο οποίος προβάλλεται με το δικόγραφο της προσφυγής και στηρίζεται σε παράβαση του άρθρου 9 του κανονισμού 1/2003 και σε παραβίαση της αρχής της αναλογικότητας.
- 114 Ωστόσο, τα επιχειρήματα αυτά εμπίπτουν στο πλαίσιο της αιτιάσεως της προσφεύγουσας όσον αφορά τη μη ανάληψη δεσμεύσεως προς απάντηση στις αιτιάσεις ως προς τον αγωγό Yamal, οπότε δεν μεταβάλλουν το αντικείμενο της διαφοράς, όπως αυτό οριοθετείται από τα αιτήματα και τους ισχυρισμούς των κυρίων διαδίκων. Ως εκ τούτου, τα εν λόγω επιχειρήματα είναι παραδεκτά βάσει του άρθρου 40, δεύτερο εδάφιο, του Οργανισμού του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης, το οποίο έχει εφαρμογή στο Γενικό Δικαστήριο σύμφωνα με το άρθρο 53, πρώτο εδάφιο, του εν λόγω Οργανισμού, και το άρθρο 142 παράγραφος 1, του Κανονισμού Διαδικασίας του, όπως έχουν ερμηνευθεί από τη νομολογία (πρβλ. αποφάσεις της 10ης Νοεμβρίου 2016, DTS Distribuidora de Televisión Digital κατά Επιτροπής, C-449/14 P, EU:C:2016:848, σκέψη 114 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία, της 20ής Σεπτεμβρίου 2019, Port autonome du Centre et de l'Ouest κ.λπ. κατά Επιτροπής, T-673/17, μη δημοσιευθείσα, EU:T:2019:643, σκέψεις 44 και 45, και διάταξη της 15ης Νοεμβρίου 2019, Front Polisario κατά Συμβουλίου, T-279/19, μη δημοσιευθείσα, EU:T:2019:808, σκέψη 41).

α) Επί της παραβιάσεως των αρχών της χρηστής διοικήσεως και της διαφάνειας

- 115 Η Δημοκρατία της Πολωνίας, χωρίς να αμφισβητεί το δικαίωμα της Επιτροπής να ανακαλεί ορισμένες αιτιάσεις που είχαν αρχικώς περιληφθεί στην κοινοποίηση αιτιάσεων, υποστηρίζει ότι η Επιτροπή παραβίασε τις αρχές της χρηστής διοικήσεως και της διαφάνειας, κατά παράβαση των 1 και 10, παράγραφος 3, ΣΕΕ και του άρθρου 41 του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Οι αρχές αυτές συνεπάγονται, ειδικότερα, την υποχρέωση της Διοικήσεως να αιτιολογεί τις αποφάσεις της. Πλην όμως, οι γενικές διαπιστώσεις στις αιτιολογικές σκέψεις 137 και 138 της προσβαλλομένης αποφάσεως δεν μπορούν να θεωρηθούν επαρκώς αιτιολογημένες, η δε ανεπάρκεια αυτή δικαιολογείται ακόμη λιγότερο εν όψει του γεγονότος ότι η Επιτροπή είχε, επί σειρά ετών, γνωστοποιήσει στις πολωνικές αρχές τις αντιρρήσεις της σχετικά με τη διαχείριση του πολωνικού τμήματος του αγωγού Yamal.
- 116 Επιπλέον, η αιτιολογική σκέψη 138 της προσβαλλομένης αποφάσεως είναι παραπλανητική, καθόσον δημιουργεί την εντύπωση ότι η απόφαση πιστοποιήσεως, και όχι η εφαρμογή στην προκειμένη περίπτωση της εξαιρέσεως λόγω κρατικής δράσης, συνιστά τον κύριο λόγο για την απόσυρση των αιτιάσεων ως προς τον αγωγό Yamal. Επί του σημείου αυτού, οι συμφωνίες Πολωνίας-Ρωσίας μνημονεύθηκαν με γενικούς όρους που δεν επέτρεπαν να γίνει κατανοητό ότι η Επιτροπή βασιζόταν στην εξαίρεση αυτή, πράγμα που κατέστη σαφές μόνο στο πλαίσιο της

υπό κρίση προσφυγής. Επιπλέον, η Επιτροπή δεν παρέσχε εξηγήσεις σχετικά με τα μέτρα του ρωσικού δικαίου που φέρονται να καθοδήγησαν τη συμπεριφορά της Gazprom και σχετικά με τη δυνατότητα επικλήσεως της εν λόγω εξαιρέσεως, λαμβανομένης υπόψη της νομολογίας και της αποτελεσματικότητας του δικαίου του ανταγωνισμού, όταν ο κρατικός καταναγκασμός προέρχεται από τρίτο κράτος.

- 117 Η Επιτροπή αμφισβητεί την ορθότητα των επιχειρημάτων αυτών.
- 118 Συναφώς, υπενθυμίζεται ότι μεταξύ των εγγυήσεων που απονέμει η έννομη τάξη της Ένωσης στο πλαίσιο των διοικητικών διαδικασιών περιλαμβάνεται, ιδίως, η αρχή της χρηστής διοικήσεως, την οποία καθιερώνει το άρθρο 41 του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων, με την οποία συνδέεται η υποχρέωση του αρμοδίου θεσμικού οργάνου να ερευνά, με επιμέλεια και αμεροληψία, όλα τα κρίσιμα στοιχεία της συγκεκριμένης περιπτώσεως (βλ. απόφαση της 27ης Σεπτεμβρίου 2012, Applied Microengineering κατά Επιτροπής, T-387/09, EU:T:2012:501, σκέψη 76 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).
- 119 Εν προκειμένω, μολοντί είναι σαφές ότι η Δημοκρατία της Πολωνίας αμφισβητεί την εκτίμηση της Επιτροπής σχετικά με την απόσυρση των αιτιάσεων ως προς τον αγωγό Yamal, δεν αναφέρει εντούτοις ποια κρίσιμα στοιχεία της υπό κρίση υποθέσεως δεν εξετάστηκαν με επιμέλεια και αμεροληψία από το εν λόγω θεσμικό όργανο, κατά μείζονα δε λόγο στο μέτρο που δεν προβάλλει καμία συγκεκριμένη παράβαση των διαδικαστικών κανόνων που προβλέπονται στους κανονισμούς 1/2003 και 773/2004. Ομοίως, η Δημοκρατία της Πολωνίας δεν εξηγεί πώς η Επιτροπή παραβίασε την αρχή της διαφάνειας, όπως αυτή κατοχυρώνεται στους εν λόγω κανονισμούς.
- 120 Εξάλλου, στον βαθμό που η Δημοκρατία της Πολωνίας και, κατ' ουσίαν, η προσφεύγουσα αμφισβητούν στην πραγματικότητα την επάρκεια της αιτιολογίας που παρατίθεται στην αιτιολογική σκέψη 138 της προσβαλλομένης αποφάσεως, η αιτίαση αυτή πρέπει επίσης να απορριφθεί.
- 121 Συγκεκριμένα, υπενθυμίζεται ότι η υποχρέωση αιτιολογήσεως πρέπει να ισχύει, κατ' αρχήν, για κάθε πράξη της Ένωσης η οποία παράγει έννομα αποτελέσματα. Η αιτιολογία πρέπει να εκθέτει με σαφήνεια και χωρίς αμφισημία τη συλλογιστική του θεσμικού οργάνου που εκδίδει την πράξη, ώστε να παρέχεται η δυνατότητα στους μεν ενδιαφερομένους να γνωρίζουν τους λόγους για τους οποίους ελήφθη η απόφαση προκειμένου να ασκήσουν τα δικαιώματά τους, στον δε δικαστή της Ένωσης να ασκήσει τον έλεγχο της νομιμότητας της αποφάσεως αυτής (βλ. απόφαση της 19ης Δεκεμβρίου 2019, Purrinck κ.λπ. κατά Επιτροπής, C-418/18 P, EU:C:2019:1113, σκέψη 94 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία). Η υποχρέωση αιτιολογήσεως πρέπει να εκτιμάται αναλόγως των περιστάσεων της συγκεκριμένης περιπτώσεως, ιδίως του περιεχομένου της πράξεως, της φύσεως των προβαλλομένων λόγων και του συμφέροντος που έχουν ενδεχομένως στην παροχή διευκρινίσεων οι αποδέκτες ή άλλα πρόσωπα που έχουν δικαίωμα προσφυγής. Η αιτιολογία δεν απαιτείται να διασαφηνίζει όλα τα ουσιώδη πραγματικά και νομικά στοιχεία, καθόσον το ζήτημα αν η αιτιολογία μιας πράξεως ικανοποιεί τις απαιτήσεις του άρθρου 296 ΣΛΕΕ πρέπει να εκτιμάται όχι μόνο βάσει της διατυπώσεώς της αλλά και του πλαισίου στο οποίο αυτή εντάσσεται καθώς και του συνόλου των κανόνων δικαίου που διέπουν το σχετικό θέμα (πρβλ. απόφαση της 2ας Απριλίου 1998, Επιτροπή κατά Sytraval και Brink's France, C-367/95 P, EU:C:1998:154, σκέψη 63 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).

- 122 Εν προκειμένω, η Επιτροπή, στην αιτιολογική σκέψη 138 της προσβαλλομένης απόφασης, παρέθεσε τους δύο λόγους που δικαιολογούν τη μη ανάληψη δεσμεύσεως προς απάντηση στις αιτιάσεις ως προς τον αγωγό Yamal. Όσον αφορά τον πρώτο λόγο, ο οποίος στηρίζεται στην απόφαση πιστοποίησης, από την εξέταση της σχετικής με τον λόγο αυτόν αιτιάσεως (βλ. σκέψεις 86 έως 110 ανωτέρω) προκύπτει ότι η προσφεύγουσα και η Δημοκρατία της Πολωνίας, οι οποίες ήταν πλήρως ενημερωμένες για την κατάσταση στον πολωνικό τομέα φυσικού αερίου και για τις δραστηριότητες της πολωνικής Αρχής, ήταν σε θέση να γνωρίζουν τις αιτιολογίες σχετικά με τον λόγο αυτόν προκειμένου να προασπίσουν τα δικαιώματά τους, και ότι το Γενικό Δικαστήριο ήταν σε θέση να ασκήσει έλεγχο νομιμότητας της προσβαλλομένης απόφασης, ιδίως όσον αφορά την αιτιολογική σκέψη 138 αυτής. Ως εκ τούτου, η Επιτροπή εκπλήρωσε την υποχρέωση αιτιολόγησής που υπέχει συναφώς.
- 123 Όσον αφορά τον δεύτερο λόγο, σχετικά με τον διακυβερνητικό χαρακτήρα των σχέσεων μεταξύ των μερών στον τομέα του φυσικού αερίου στην Πολωνία, στον οποίο επικεντρώνονται κυρίως οι αιτιάσεις της προσφεύγουσας και της Δημοκρατίας της Πολωνίας, οι τελευταίες εκτιμούν, κατ' ουσίαν, ότι η Επιτροπή δεν αιτιολόγησε επαρκώς τη θέση της, καθόσον στηρίχθηκε κυρίως σε ενδεχόμενη εφαρμογή της εξαιρέσεως λόγω κρατικής δράσης εξαιτίας του αντικτύπου που είχαν οι συμφωνίες Πολωνίας-Ρωσίας και η ρωσική νομοθεσία καθώς και η συμπεριφορά της κυβέρνησης της Ρωσικής Ομοσπονδίας στη συμπεριφορά της Gazprom.
- 124 Συναφώς, όπως αναφέρεται στις σκέψεις 108 και 109 ανωτέρω, το Γενικό Δικαστήριο απεφάνθη ότι η Επιτροπή δεν υπέπεσε σε πρόδηλη πλάνη εκτιμήσεως όταν αποδέχθηκε, για τον δικαιολογητικό λόγο που βασίζεται στην απόφαση πιστοποίησης, τις τελικές δεσμεύσεις, μολονότι αυτές δεν περιλάμβαναν κανένα μέτρο προς απάντηση στις αιτιάσεις ως προς τον αγωγό Yamal και ότι, για τον λόγο αυτό, και λαμβανομένου υπόψη του αυτοτελούς χαρακτήρα καθενός από τους δύο δικαιολογητικούς λόγους που μνημονεύονται στην αιτιολογική σκέψη 138 της προσβαλλομένης απόφασης, παρέλκει η εξέταση της βασιμότητας της αιτιάσεως της προσφεύγουσας σχετικά με τον δεύτερο εξ αυτών. Επομένως, τα επιχειρήματα της προσφεύγουσας και της Δημοκρατίας της Πολωνίας όσον αφορά την ανεπάρκεια της αιτιολογίας σχετικά με τον δεύτερο αυτό δικαιολογητικό λόγο είναι επίσης αλυσιτελή.
- 125 Τέλος, στον βαθμό που η Δημοκρατία της Πολωνίας επιδιώκει στην πραγματικότητα να αμφισβητήσει την εκτίμηση της Επιτροπής όσον αφορά την απόσυρση των αιτιάσεων ως προς τον αγωγό Yamal, αρκεί η επισήμανση ότι η αιτίαση αυτή έχει ήδη απορριφθεί στο πλαίσιο της εξετάσεως του πρώτου σκέλους του πρώτου λόγου ακυρώσεως.
- 126 Ως εκ τούτου, τα επιχειρήματα που αφορούν παραβίαση των αρχών της χρηστής διοικήσεως και της διαφάνειας είναι απορριπτέα.

β) Επί της παραβιάσεως της αρχής της καλόπιστης συνεργασίας

- 127 Κατά τη Δημοκρατία της Πολωνίας και την προσφεύγουσα, η προσβαλλόμενη απόφαση παραβιάζει την αρχή της καλόπιστης συνεργασίας, η οποία προβλέπεται στο άρθρο 4, παράγραφος 3, ΣΕΕ. Συγκεκριμένα, καταλήγοντας στο συμπέρασμα ότι οι αιτιάσεις ως προς τον αγωγό Yamal «δεν επιβεβαιώθηκαν», η Επιτροπή διαπίστωσε ουσιαστικά ότι δεν συντρέχει παράβαση του άρθρου 102 ΣΛΕΕ ως προς το ζήτημα αυτό και εξέδωσε απόφαση που υπερέβη τα επιτρεπτά όρια του άρθρου 9 του κανονισμού 1/2003. Ενεργώντας κατ' αυτόν τον τρόπο, η Επιτροπή αποφάσισε για ένα ζήτημα το οποίο δεν καλυπτόταν από τις τελικές δεσμεύσεις και το οποίο θα μπορούσε ενδεχομένως να είχε αξιολογηθεί διαφορετικά από τις αρμόδιες για τον ανταγωνισμό εθνικές αρχές ή τα εθνικά δικαστήρια. Ως εκ τούτου, η Επιτροπή εμπόδισε τις εν

λόγω αρχές και δικαστήρια να επιληφθούν έναντι των πρακτικών τις οποίες αφορούν οι εν λόγω αιτιάσεις, μολονότι επιτελούν ουσιώδη λειτουργία κατά την εφαρμογή των κανόνων ανταγωνισμού της Ένωσης.

- 128 Πλην όμως, η παραβίαση αυτή είναι κατά μείζονα λόγο αποδοκιμαστέα καθόσον οι εθνικές αρχές ανταγωνισμού και τα εθνικά δικαστήρια δεν μπορούσαν να επιληφθούν ενόσω εκκρεμούσε η υπόθεση ΑΤ.39816. Συγκεκριμένα, σύμφωνα με το άρθρο 11, παράγραφος 6, και το άρθρο 16, παράγραφος 1, του κανονισμού 1/2003, αντιστοίχως, οι εν λόγω αρχές και δικαστήρια είχαν ήδη στερηθεί της εξουσίας να επιληφθούν για χρονικό διάστημα σχεδόν έξι ετών, ήτοι από της κινήσεως της επίσημης διαδικασίας στις 31 Αυγούστου 2012 μέχρι την έκδοση της προσβαλλομένης αποφάσεως στις 24 Μαΐου 2018. Δεδομένου ότι η Επιτροπή δεν τροποποίησε επισήμως το περιεχόμενο της ΚΑ, η εθνική αρχή ανταγωνισμού και τα πολωνικά δικαστήρια θα μπορούσαν ευλόγως να αναμένουν από την Επιτροπή να παρέμβει επί των αιτιάσεων αυτών, ιδίως λόγω των θέσεων που εξέφρασαν συναφώς η Gaz-System, ο πρόεδρος της πολωνικής Αρχής και η Πολωνική Κυβέρνηση στο πλαίσιο των διαβουλεύσεων με την αγορά. Όσον αφορά ειδικότερα τα εθνικά δικαστήρια, προκλήθηκαν καθυστερήσεις με κίνδυνο να παραγραφούν ορισμένες αξιώσεις.
- 129 Η Επιτροπή αμφισβητεί την ορθότητα των επιχειρημάτων αυτών.
- 130 Συναφώς, σύμφωνα με το άρθρο 16 του κανονισμού 1/2003, είναι αληθές ότι οι αρμόδιες για τον ανταγωνισμό αρχές και τα εθνικά δικαστήρια δεν μπορούν να εκδίδουν αποφάσεις αντίθετες με την προσβαλλόμενη απόφαση. Περαιτέρω, οι ως άνω αρχές και τα εθνικά δικαστήρια δεν μπορούν να αγνοήσουν μια απόφαση εκδοθείσα βάσει του άρθρου 9 του κανονισμού 1/2003, δεδομένου ότι οι πράξεις αυτές έχουν εν πάση περιπτώσει χαρακτήρα αποφάσεως και τόσο η αρχή της καλόπιστης συνεργασίας, η οποία κατοχυρώνεται στο άρθρο 4, παράγραφος 3, ΣΕΕ, όσο και ο σκοπός της αποτελεσματικής και ενιαίας εφαρμογής του δικαίου της Ένωσης περί ανταγωνισμού επιβάλλουν στις εν λόγω αρχές και στα δικαστήρια αυτά να λαμβάνουν υπόψη την προκαταρκτική εκτίμηση της Επιτροπής και να την θεωρούν ως ένδειξη, ή ακόμη και ως αρχή αποδείξεως, ως προς την ύπαρξη παραβάσεως των άρθρων 101 και 102 ΣΛΕΕ (πρβλ. απόφαση της 23ης Νοεμβρίου 2017, Gasorba κ.λπ., C-547/16, EU:C:2017:891, σκέψη 29).
- 131 Εν προκειμένω, η Επιτροπή διευκρίνισε βεβαίως, στην αιτιολογική σκέψη 138 της προσβαλλομένης αποφάσεως, ότι οι προκαταρκτικές αντιρρήσεις της σχετικά με τον ανταγωνισμό, διατυπωθείσες υπό τη μορφή των αιτιάσεων ως προς τον αγωγό Yamal, «δεν επιβεβαιώθηκαν».
- 132 Πλην όμως, μολονότι οι αρχές ανταγωνισμού και τα εθνικά δικαστήρια πρέπει πράγματι να λάβουν υπόψη την αιτιολογική σκέψη 138 της προσβαλλομένης αποφάσεως ως ένδειξη ενδεχομένως της μη παραβάσεως των άρθρων 101 και 102 ΣΛΕΕ, δεν προκύπτει εντούτοις ούτε από το γράμμα της εν λόγω αιτιολογικής σκέψεως ούτε, γενικότερα, από το περιεχόμενο της υπόλοιπης προσβαλλομένης αποφάσεως ότι η Επιτροπή διαπίστωσε ρητώς, σε σχέση με τις αιτιάσεις ως προς τον αγωγό Yamal, ότι δεν υπήρξε παράβαση του άρθρου 102 ΣΛΕΕ. Ως εκ τούτου, η επίμαχη διατύπωση πρέπει μάλλον να εκληφθεί υπό την έννοια ότι η Επιτροπή αποφάσισε να αποσύρει τις αιτιάσεις αυτές και να κρίνει ικανοποιητικές τις τελικές δεσμεύσεις έστω και αν αυτές δεν απαντούσαν στις συγκεκριμένες αιτιάσεις.
- 133 Εν πάση περιπτώσει, η επίμαχη διατύπωση στην αιτιολογική σκέψη 138 της προσβαλλομένης αποφάσεως δεν μπορεί να μεταβάλει τη φύση της προσβαλλομένης αποφάσεως και δεν μπορεί να εμποδίσει την παρέμβαση των εθνικών αρχών ανταγωνισμού και των δικαστηρίων.

Συγκεκριμένα, κατά το άρθρο 9, παράγραφος 1, του κανονισμού 1/2003, σε συνδυασμό με την αιτιολογική σκέψη 13 του κανονισμού αυτού, η Επιτροπή μπορεί να προβεί σε απλή «προκαταρκτική εκτίμηση» της καταστάσεως του ανταγωνισμού, χωρίς, στη συνέχεια, η απόφαση για την ανάληψη δεσμεύσεων βάσει του άρθρου αυτού να προσδιορίζει εάν υπήρξε παράβαση. Επομένως, δεν μπορεί να αποκλεισθεί το ενδεχόμενο ένα εθνικό δικαστήριο να αποφανθεί ότι συμπεριφορά που αποτελεί αντικείμενο αποφάσεως περί αναλήψεως δεσμεύσεων παραβαίνει τα άρθρα 101 ή 102 ΣΛΕΕ και, ως εκ τούτου, να διαπιστώσει, αντιθέτως προς την Επιτροπή, παράβαση είτε του ενός είτε του άλλου άρθρου. Υπό την ίδια έννοια, η αιτιολογική σκέψη 13 σε συνδυασμό με την αιτιολογική σκέψη 22 του κανονισμού 1/2003 διευκρινίζουν ρητώς ότι οι αποφάσεις περί αναλήψεως δεσμεύσεων δεν θίγουν την αρμοδιότητα των αρχών ανταγωνισμού και των δικαστηρίων των κρατών μελών να αποφασίζουν επί της υποθέσεως και δεν θίγουν την εξουσία των δικαστηρίων και των αρχών ανταγωνισμού των κρατών μελών να εφαρμόζουν τα άρθρα 101 και 102 ΣΛΕΕ (πρβλ. απόφαση της 23ης Νοεμβρίου 2017, Gasorba κ.λπ., C-547/16, EU:C:2017:891, σκέψεις 26 και 27).

- 134 Ως εκ τούτου, η Επιτροπή δεν παραβίασε την αρχή της καλόπιστης συνεργασίας και η διαπίστωση αυτή δεν αναιρείται από τα λοιπά επιχειρήματα που προέβαλαν η Δημοκρατία της Πολωνίας και η προσφεύγουσα.
- 135 Πρώτον, το γεγονός ότι οι εθνικές αρχές ανταγωνισμού δεν ήταν σε θέση να επιληφθούν του ζητήματος επί έξι έτη είναι απλώς αποτέλεσμα της εφαρμογής του άρθρου 11, παράγραφος 6, του κανονισμού 1/2003, το οποίο προβλέπει ότι μόλις κινηθεί επίσημη διαδικασία παύει η αρμοδιότητα των αρχών αυτών να εφαρμόζουν τα άρθρα 101 και 102 ΣΛΕΕ. Η αρμοδιότητα των εθνικών αρχών ανταγωνισμού αποκαθίσταται αφ' ης στιγμής περατώνεται η διαδικασία την οποία κίνησε η Επιτροπή (πρβλ. απόφαση της 14ης Φεβρουαρίου 2012, Toshiba Corporation κ.λπ., C-17/10, EU:C:2012:72, σκέψεις 80 και 83 έως 87).
- 136 Όσον αφορά τα εθνικά δικαστήρια, εφόσον έχει κινηθεί επίσημη διαδικασία, δεν στερούνται επ' αόριστον κάθε δυνατότητας να επιληφθούν υποθέσεων που αφορούν πραγματικά περιστατικά συνδεδεμένα ή συναφή με τις αιτιάσεις ως προς τον αγωγό Yamal. Το άρθρο 16, παράγραφος 1, του κανονισμού 1/2003 προβλέπει απλώς ότι τα εθνικά δικαστήρια πρέπει να αποφεύγουν την έκδοση αποφάσεων που θα συγκρούονταν με απόφαση την οποία σκοπεύει να λάβει η Επιτροπή στο πλαίσιο διαδικασίας που έχει κινήσει και, προς το σκοπό αυτό, το εθνικό δικαστήριο μπορεί να εξετάσει εάν είναι αναγκαίο να αναστείλει τη διαδικασία. Το επιχείρημα ότι ορισμένες εθνικές αγωγές έχουν πλέον παραγραφεί λόγω καθυστερήσεων των πολωνικών δικαστηρίων είναι αλυσιτελές, δεδομένου ότι οι σχετικές προθεσμίες παραγραφής και ο χειρισμός των αγωγών αυτών από τα εν λόγω δικαστήρια εμπίπτουν στη δικονομική αυτονομία της Δημοκρατίας της Πολωνίας εν απουσία εφαρμοστέας ρυθμίσεως του δικαίου της Ένωσης.
- 137 Εξάλλου, καμία διάταξη των κανονισμών 1/2003 ή 773/2004 δεν απαιτεί από την Επιτροπή να ενημερώνει επισήμως τις εθνικές αρχές ανταγωνισμού ή, γενικότερα, τους ενδιαφερομένους τρίτους όταν, κατά τη διάρκεια της διαδικασίας, ανακαλεί ορισμένες αιτιάσεις κατά της οικείας επιχειρήσεως. Εν πάση περιπτώσει, η προσφεύγουσα και η Δημοκρατία της Πολωνίας δεν αναφέρουν καμία συγκεκριμένη εθνική διαδικασία η οποία να έχει επηρεαστεί από τις ενέργειες της Επιτροπής εν προκειμένω.
- 138 Δεύτερον, πρέπει να απορριφθεί το επιχείρημα της Δημοκρατίας της Πολωνίας ότι η πολωνική αρχή ανταγωνισμού και τα δικαστήρια της Πολωνίας μπορούσαν θεμιτώς να αναμένουν από την Επιτροπή να ενεργήσει όσον αφορά τις αιτιάσεις ως προς τον αγωγό Yamal, καθόσον η τελευταία δεν μετέβαλε επισήμως το περιεχόμενο της ΚΑ. Ειδικότερα, η συνέπεια που προβλέπεται στο

άρθρο 11, παράγραφος 6, του κανονισμού 1/2003, δηλαδή ότι η κίνηση της επίσημης διαδικασίας συνεπάγεται την απώλεια από τις εθνικές αρχές ανταγωνισμού της αρμοδιότητάς τους να εφαρμόζουν τα άρθρα 101 και 102 ΣΛΕΕ ως προς τα πραγματικά περιστατικά τα οποία αφορά η ως άνω διαδικασία, συνίσταται στην προστασία των οικείων επιχειρήσεων από παράλληλες διώξεις εκ μέρους των αρχών αυτών (πρβλ. απόφαση της 11ης Νοεμβρίου 1981, IBM κατά Επιτροπής, 60/81, EU:C:1981:264, σκέψη 18, και διάταξη της 15ης Μαρτίου 2019, Silgan Closures και Silgan Holdings κατά Επιτροπής, T-410/18, EU:T:2019:166, σκέψη 20), αλλά δεν μπορεί να σημαίνει ότι η Επιτροπή θα ήταν υποχρεωμένη να εκδώσει απόφαση, είτε βάσει του άρθρου 7 είτε βάσει του άρθρου 9 του εν λόγω κανονισμού (πρβλ. απόφαση της 26ης Σεπτεμβρίου 2018, ΕΑΕΡC κατά Επιτροπής, T-574/14, EU:T:2018:605, σκέψη 86.

- 139 Τέλος, ακόμη και αν υποθεθεί ότι η Δημοκρατία της Πολωνίας επικαλείται την αρχή της προστασίας της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης, υπενθυμίζεται ότι δικαίωμα επικλήσεως της αρχής αυτής έχει κάθε ιδιώτης στον οποίο κάποιο θεσμικό όργανο της Ένωσης δημιούργησε βάσιμες προσδοκίες, παρέχοντάς του συγκεκριμένες διαβεβαιώσεις (βλ. απόφαση της 13ης Ιουνίου 2013, HGA κ.λπ. κατά Επιτροπής, C-630/11 P έως C-633/11 P, EU:C:2013:387, σκέψη 132 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία). Ωστόσο, η Δημοκρατία της Πολωνίας δεν αναφέρει ότι έχει λάβει συγκεκριμένη διαβεβαίωση από την Επιτροπή. Εξάλλου, η ΚΑ δεν μπορεί να συνιστά τέτοια διαβεβαίωση, δεδομένου ότι το έγγραφο αυτό απευθυνόταν στην Gazprom και είχε προσωρινό μόνο χαρακτήρα. Ομοίως, η οργάνωση των διαβουλεύσεων με την αγορά και το γεγονός ότι ορισμένοι ενδιαφερόμενοι τρίτοι υπέβαλαν παρατηρήσεις στο πλαίσιο της διαβουλεύσεως αυτής δεν συνιστούν τέτοιες διαβεβαιώσεις, δεδομένου ότι οι περιστάσεις αυτές εντάσσονται στο πλαίσιο της συνήθους εφαρμογής του άρθρου 27, παράγραφος 4, του κανονισμού 1/2003.
- 140 Ως εκ τούτου, η αιτίαση περί παραβιάσεως της αρχής της καλόπιστης συνεργασίας πρέπει να απορριφθεί, καθώς και το δεύτερο σκέλος του πρώτου λόγου ακυρώσεως.
- 141 Κατόπιν όλων των ανωτέρω σκέψεων, ο πρώτος λόγος ακυρώσεως πρέπει να απορριφθεί στο σύνολό του ως εν μέρει αβάσιμος και εν μέρει αλυσιτελής.

Γ. Επί του δευτέρου λόγου ακυρώσεως, με τον οποίο προβάλλεται παράβαση του άρθρου 9 του κανονισμού 1/2003, σε συνδυασμό με το άρθρο 102 ΣΛΕΕ, και παραβίαση της αρχής της αναλογικότητας, καθόσον η Επιτροπή αποδέχθηκε τις τελικές δεσμεύσεις μολονότι αυτές δεν απαντούσαν δεόντως στις αιτιάσεις ως προς τις τιμολογιακές πρακτικές

- 142 Η προσφεύγουσα, υποστηριζόμενη από τη Δημοκρατία της Πολωνίας και τη Δημοκρατία της Λιθουανίας, προβάλλει ότι η Επιτροπή υπέπεσε σε διάφορα πρόδηλα σφάλματα εκτιμήσεως και σε πολλαπλή πλάνη περί το δίκαιο, κατά παράβαση του άρθρου 9 του κανονισμού 1/2003, σε συνδυασμό με το άρθρο 102 ΣΛΕΕ, και της αρχής της αναλογικότητας, καθόσον το εν λόγω θεσμικό όργανο κατέληξε στο συμπέρασμα ότι οι δεσμεύσεις ως προς τις τιμολογιακές πρακτικές (σημεία 18 και 19 των τελικών δεσμεύσεων) ήταν επαρκείς, μολονότι, σύμφωνα με την προσφεύγουσα, τη Δημοκρατία της Πολωνίας και τη Δημοκρατία της Λιθουανίας, οι δεσμεύσεις αυτές δεν καθιστούσαν δυνατό να διατηρηθούν ή να αποκατασταθούν, με γρήγορο και αποτελεσματικό τρόπο, οι τιμές φυσικού αερίου σε επίπεδο συγκρίσιμο προς τις ανταγωνιστικές τιμές αναφοράς. Ο λόγος αυτός αναλύεται, κατ' ουσίαν, σε τέσσερα σκέλη.
- 143 Η Επιτροπή, υποστηριζόμενη από την Gazprom, φρονεί ότι ο δεύτερος λόγος ακυρώσεως πρέπει να απορριφθεί ως αβάσιμος.

1. Επί του πρώτου σκέλους του δευτέρου λόγου ακυρώσεως, περί πλάνης όσον αφορά το αντικείμενο των δεσμεύσεων ως προς τις τιμολογιακές πρακτικές, καθόσον δεν αντιμετωπίζουν επί της ουσίας τις αιτιάσεις ως προς τις εν λόγω πρακτικές

- 144 Η προσφεύγουσα φρονεί ότι η Επιτροπή υπέπεσε σε πρόδηλη πλάνη εκτιμήσεως αποδεχόμενη δεσμεύσεις που περιορίζονταν σε τροποποιήσεις στις ρήτρες αναθεωρήσεως των τιμών (price revision clauses) που περιλαμβάνονταν στις συμβάσεις της Gazprom με τους πελάτες της στις πέντε ΧΚΑΕ τις οποίες αφορούσαν οι τιμολογιακές πρακτικές, μολονότι οι αντιρρήσεις σχετικά με τον ανταγωνισμό που διατυπώθηκαν στην ΚΑ δεν αφορούσαν τις αναθεωρήσεις των τιμών, αλλά το γεγονός ότι οι τιμές που εφάρμοζε η Gazprom στο πλαίσιο των εν λόγω συμβάσεων ήταν υπερβολικές και μη δίκαιες (στο εξής: συμβατικές τιμές). Οι δεσμεύσεις αυτές, οι οποίες περιορίζονται στη θέσπιση μιας νέας διαδικασίας αναθεωρήσεως των τιμών, δεν αντιμετωπίζουν την πηγή του προβλήματος, δηλαδή την ύπαρξη μεθόδων τιμολόγησεως (price formulae) αναπροσαρμοσμένων με βάση τις τιμές ορισμένων πετρελαϊκών προϊόντων.
- 145 Συγκεκριμένα, η προσφεύγουσα επισημαίνει, πρώτον, ότι η Επιτροπή έκρινε ότι η επίμαχη στην ΚΑ πρακτική αντίκειται στο πρώτο μέρος του άρθρου 102, στοιχείο α', ΣΛΕΕ, το οποίο αφορά την επιβολή «μη δίκαιων τιμών», και όχι στο δεύτερο μέρος του, το οποίο αφορά «άλλ[ους] όρ[ους] συναλλαγής». Επομένως, οι αντιρρήσεις σχετικά με τον ανταγωνισμό αφορούσαν τις υπερβολικές τιμές και όχι τη διαδικασία αναθεωρήσεως των τιμών αυτών.
- 146 Συναφώς, η ίδια η Επιτροπή διαπίστωσε στην ΚΑ ότι οι υφιστάμενες τιμολογιακές μέθοδοι, αναπροσαρμοσμένες με βάση τις τιμές του πετρελαίου, ήταν ο κύριος παράγοντας που συνέβαλε στις υπερβολικές συμβατικές τιμές. Η Επιτροπή διαπίστωσε επίσης ότι η αναπροσαρμογή των τιμών του φυσικού αερίου με βάση τις τιμές των πετρελαϊκών προϊόντων αποτελεί παρωχημένη πρακτική, από την οποία δύναται να προκύψουν τιμές οι οποίες δεν αντικατοπτρίζουν την οικονομική αξία του φυσικού αερίου. Υπό την ίδια έννοια, η Επιτροπή προέβλεψε ρητώς στην ΚΑ διορθωτικά μέτρα, ειδικότερα την τροποποίηση των εν λόγω μεθόδων, ώστε να οδηγούν σε τιμές οι οποίες να μην είναι υψηλότερες από εκείνες της ολλανδικής πλατφόρμας Title Transfer Facility (TTF) ή εκείνες που σχετίζονται με το κόστος της Gazprom. Επομένως, η Επιτροπή, παραλείποντας να επιβάλει, με τις τελικές δεσμεύσεις, την τροποποίηση των μεθόδων τιμολόγησεως και καθιστώντας δυνατή κατ' αυτόν τον τρόπο την επιστροφή των υπερβολικών τιμών, παρέλειψε να αντιμετωπίσει την ουσία των αρχικών αντιρρήσεών της όσον αφορά τις τιμολογιακές πρακτικές και τα αίτια των εν λόγω υπερβολικών τιμών, με αποτέλεσμα οι δεσμεύσεις ως προς τις τιμολογιακές πρακτικές να μην είναι επαρκείς και η προσβαλλόμενη απόφαση να είναι αντίθετη προς τους σκοπούς του άρθρου 102 ΣΛΕΕ.
- 147 Υπό την ίδια έννοια, η Δημοκρατία της Λιθουανίας υπενθυμίζει ότι οι μη δίκαιες και υπερβολικές τιμές που ίσχυαν στις πέντε ΧΚΑΕ τις οποίες αφορούσαν οι τιμολογιακές πρακτικές ήταν αποτέλεσμα του γεγονότος ότι η τιμολόγησε του φυσικού αερίου στις χώρες αυτές διέφερε από εκείνη που ίσχυε στη Δυτική Ευρώπη. Προς αποφυγή ενός τέτοιου αποτελέσματος, η μέθοδος τιμολόγησε πρέπει από μόνη της να παράγει ανταγωνιστικές τιμές, οπότε θα έπρεπε να τροποποιηθεί η μέθοδος αυτή, και όχι η διαδικασία αναθεωρήσεως των τιμών, η οποία διαρκεί τουλάχιστον έξι μήνες και εξαρτάται από τη διακριτική ευχέρεια της Gazprom.
- 148 Δεύτερον, η προσφεύγουσα θεωρεί ότι ο μοναδικός πραγματικός λόγος που προέβαλε η Επιτροπή στην αιτιολογική σκέψη 165 της προσβαλλομένης αποφάσεως προκειμένου να δικαιολογήσει την επιλογή της να μην προβεί στην τροποποίηση των μεθόδων τιμολόγησε είναι αβάσιμος. Συγκεκριμένα, το γεγονός και μόνον ότι οι τιμές που προέκυπταν από τις μεθόδους αυτές

σημείωσαν το 2015 και το 2016 μείωση και «σε κάποιο βαθμό σύγκλιση» με τις τιμές στις πλατφόρμες διαπραγμάτευσης δεν θα μπορούσε να παράσχει στην Επιτροπή τη δυνατότητα να συμπεράνει ότι η παρέμβασή της δεν ήταν πλέον δικαιολογημένη.

- 149 Ειδικότερα, ο λόγος αυτός ουδόλως τεκμηριώνεται, ιδίως από οικονομικές αναλύσεις, και δεν λαμβάνει υπόψη το γεγονός ότι οι τιμές του πετρελαίου είναι, από τη φύση τους, μεταβλητές, ότι οι τιμές αυτές βρίσκονται εκτός του ελέγχου των θεσμικών οργάνων της Ένωσης και ότι υπάρχει, ως εκ τούτου, το ενδεχόμενο οι συμβατικές τιμές να δύναται να καταστούν εκ νέου υπερβολικές. Η Επιτροπή παρέβλεψε το γεγονός ότι οι τιμές του πετρελαίου, περί το 2015 και το 2016, ήταν, για διάφορους λόγους, σε ελάχιστα επίπεδα, αποκλίνουσες από τους μέσους όρους των τιμών αυτών.
- 150 Η Επιτροπή αρνείται ότι δεν έχει εξετάσει επί της ουσίας τις αντιρρήσεις σχετικά με τον ανταγωνισμό που διατυπώνονται στις αιτιάσεις ως προς τις τιμολογιακές πρακτικές.
- 151 Υπενθυμίζεται ότι οι δεσμεύσεις όσον αφορά την τιμολογιακή πολιτική καθορίζονται στα σημεία 18 και 19 των τελικών δεσμεύσεων. Στο σημείο 18 προβλέπεται κατ' ουσίαν ότι η Gazprom έπρεπε να προτείνει την τροποποίηση των οικείων συμβάσεων εντός προθεσμίας δέκα εβδομάδων από την έναρξη ισχύος τους, προκειμένου να συμπεριληφθεί νέα ρήτρα αναθεώρησης των τιμών ή να τροποποιηθούν οι υφιστάμενες ρήτρες ώστε να επιτευχθεί το ίδιο αποτέλεσμα, ήτοι, συγκεκριμένα, μια νέα διαδικασία αναθεώρησης των μεθόδων τιμολόγησης που καθορίζουν τις συμβατικές τιμές του φυσικού αερίου. Η Gazprom επρόκειτο να το προτείνει αυτό για όλες τις συμβάσεις προμήθειας φυσικού αερίου διάρκειας τουλάχιστον τριών ετών, είτε πρόκειται για ισχύουσες συμβάσεις είτε για νέες συμβάσεις. Στο σημείο 19 των τελικών δεσμεύσεων προβλέπονται πέντε στοιχεία που πρέπει να συμπεριληφθούν στη νέα αυτή διαδικασία προκειμένου να προκύψουν νέες μέθοδοι τιμολόγησης σε περίπτωση ενεργοποιήσεως της διαδικασίας.
- 152 Συνεπώς, από τα σημεία 18 και 19 των τελικών δεσμεύσεων συνάγεται ότι η Επιτροπή επέλεξε πράγματι να εγκρίνει μια νέα διαδικασία αναθεώρησης των τιμών αντί να διασφαλίσει την άμεση τροποποίηση των μεθόδων τιμολόγησης.
- 153 Συναφώς, είναι αληθές ότι στην ΚΑ η Επιτροπή δεν επικεντρώθηκε στις διαδικασίες αναθεώρησης των τιμών, αλλά εξέτασε τις υφιστάμενες μεθόδους τιμολόγησης των σχετικών συμβάσεων και, ειδικότερα, την αναπροσαρμογή με βάση τις τιμές των πετρελαϊκών προϊόντων που ενσωματώνεται στις εν λόγω μεθόδους, διερωτώμενη ως προς τις πληθωριστικές επιπτώσεις της εν λόγω αναπροσαρμογής στις συμβατικές τιμές του φυσικού αερίου, όπως προκύπτει ιδίως από το τμήμα 11.4 της ΚΑ, υπό τον τίτλο «[εμπιστευτικό]». Η Επιτροπή διαπίστωσε ότι οι λόγοι που αρχικά δικαιολογούσαν την αναπροσαρμογή των μεθόδων τιμολόγησης με βάση τις τιμές των πετρελαϊκών προϊόντων, ήτοι, ειδικότερα, η μη επαρκής ωριμότητα των αγορών φυσικού αερίου, είχαν σε μεγάλο βαθμό εκλείψει (σημείο 545 της ΚΑ), διαπίστωση που προκύπτει, κατ' ουσίαν, και από την αιτιολογική σκέψη 76 της προσβαλλομένης απόφασης. Ωστόσο, οι αντιρρήσεις σχετικά με τον ανταγωνισμό τις οποίες διατύπωσε προκαταρκτικώς η Επιτροπή στην ΚΑ αφορούσαν κυρίως την ύπαρξη δυνητικά υπερβολικών συμβατικών τιμών τις οποίες η Επιτροπή δεν είχε [εμπιστευτικό] (βλ., ιδίως, σημεία 949 και 981 της ΚΑ). Τούτο αντικατοπτρίζεται, κατ' ουσίαν, στη σύνοψη της προκαταρκτικής εκτιμήσεως που περιλαμβάνεται στην προσβαλλόμενη απόφαση (αιτιολογικές σκέψεις 62 και 63).
- 154 Ανεξάρτητα από τη θέση που έλαβε η Επιτροπή κατά το στάδιο της προκαταρκτικής εκτιμήσεως σχετικά με την αναπροσαρμογή των μεθόδων τιμολόγησης, πρέπει να σημειωθεί, πρώτον, ότι, κατά το στάδιο της διοικητικής διαδικασίας κατά το οποίο εξετάστηκαν οι δεσμεύσεις που

πρότεινε η Gazprom, οι συμβατικές τιμές οι οποίες συνδέονταν με τη μείωση των τιμών των πετρελαϊκών προϊόντων είχαν μειωθεί, με αποτέλεσμα οι τιμές αυτές να συγκλίνουν με τις τιμές που ίσχυαν στις πλατφόρμες διαπραγματεύσεως φυσικού αερίου της Δυτικής Ευρώπης. Η διαπίστωση αυτή, την οποία προέβαλαν η Επιτροπή και η Gazprom στο πλαίσιο της υπό κρίση προσφυγής, προκύπτει από την προσβαλλόμενη απόφαση (βλ. αιτιολογική σκέψη 76 και υποσημείωση 49, καθώς και αιτιολογικές σκέψεις 162 και 164) και δεν αμφισβητείται στην πραγματικότητα από την προσφεύγουσα, η οποία αντιθέτως υπογραμμίζει τον κίνδυνο μελλοντικής αυξήσεως των τιμών του πετρελαίου και, συνακόλουθα, αυξήσεως των συμβατικών τιμών σε ενδεχομένως υπερβολικό επίπεδο.

- 155 Ως εκ τούτου, δεδομένου του επιπέδου των τιμών κατά τον χρόνο αναλήψεως των τελικών δεσμεύσεων, δεν τίθεται ζήτημα δυνητικώς υπερβολικών τιμών που θα απαιτούσαν τροποποίηση των μεθόδων τιμολόγησης με άμεση ισχύ.
- 156 Επί του σημείου αυτού, πρέπει να προστεθεί ότι οι σχετικοί πελάτες μπορούσαν να υποβάλουν αμέσως αίτηση αναθεωρήσεως των τιμών προκειμένου να επιτύχουν τροποποίηση των μεθόδων τιμολόγησης. Συγκεκριμένα, σύμφωνα με το σημείο 19, στοιχείο ii, τελευταίο εδάφιο, των τελικών δεσμεύσεων, οι πελάτες αυτοί μπορούν να υποβάλουν μια πρώτη αίτηση για αναθεώρηση των τιμών ανά πάσα στιγμή μετά την ενσωμάτωση της νέας διαδικασίας αναθεωρήσεως των τιμών σε μια δεδομένη σύμβαση, και η Gazprom όφειλε να προτείνει την εν λόγω ενσωμάτωση εντός προθεσμίας δέκα εβδομάδων από την ημερομηνία κοινοποίησης της προσβαλλομένης αποφάσεως.
- 157 Δεύτερον, πρέπει να υπογραμμιστεί ότι, όπως αναφέρεται στην αιτιολογική σκέψη 176 της προσβαλλομένης αποφάσεως, η επιλογή μιας νέας διαδικασίας αναθεωρήσεως των τιμών παρέιχε στην Επιτροπή τη δυνατότητα να μη χρειαστεί να διαμορφώσει η ίδια, σε συνεννόηση με την Gazprom, νέες μεθόδους τιμολόγησης για κάθε μία από τις σχετικές συμβάσεις, πράγμα που δεν θα ήταν εύκολο λόγω της πολυπλοκότητας ενός τέτοιου εγχειρήματος. Συγκεκριμένα, [εμπιστευτικό] (όπως προκύπτει από τα σημεία 223 και 1065 της ΚΑ). Επομένως, δεν ήταν προδήλως παράλογο για την Επιτροπή, λαμβανομένης ιδίως υπόψη της ανάγκης να εξετάσει την οικονομική ισορροπία και τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά κάθε σχετικής συμβάσεως, να μην προβεί σε μια τέτοια διαμόρφωση των μεθόδων τιμολόγησης στο πλαίσιο της κατάρτισης των δεσμεύσεων.
- 158 Εξάλλου, πρέπει να απορριφθεί το επιχείρημα ότι οι δεσμεύσεις ως προς τις τιμολογιακές πρακτικές θα καθιστούσαν δυνατή την επανάληψη των πρακτικών που είχαν αρχικά προσβληθεί, ήτοι των δυνητικώς υπερβολικών τιμών, και, ως εκ τούτου, θα αντέβαιναν στο άρθρο 9 του κανονισμού 1/2003, σε συνδυασμό με το άρθρο 7 του κανονισμού αυτού. Συγκεκριμένα, δεδομένου ότι η επιλογή μιας νέας διαδικασίας αναθεωρήσεως των τιμών πρέπει να καθιστά δυνατή την αντιμετώπιση των επιπτώσεων από ενδεχόμενη μελλοντική αύξηση των τιμών πετρελαίου, εξασφαλίζοντας, όπως αναφέρεται στην αιτιολογική σκέψη 179 της προσβαλλομένης αποφάσεως, ότι οι τιμές στις πέντε ΧΚΑΕ τις οποίες αφορούν οι πρακτικές τιμολόγησης δεν θα αποκλίνουν ποτέ από τις ανταγωνιστικές τιμές αναφοράς στη Δυτική Ευρώπη «πέραν ενός πολύ σύντομου χρονικού διαστήματος», η επιλογή αυτή αποσκοπεί ακριβώς στην αποφυγή μιας τέτοιας επαναλήψεως.
- 159 Λαμβανομένων υπόψη των προεκτεθέντων και υπό την επιφύλαξη της εξετάσεως των επομένων σκελών του δευτέρου λόγου ακυρώσεως, με τα οποία η προσφεύγουσα αμφισβητεί, κατ' ουσίαν, την επάρκεια της νέας διαδικασίας αναθεωρήσεως των τιμών καθεαυτήν, πρέπει να συναχθεί το

συμπέρασμα ότι η Επιτροπή είχε το δικαίωμα, χωρίς να υποπέσει σε πρόδηλη πλάνη εκτιμήσεως, να αποδεχθεί την ανάληψη δεσμεύσεως που προέβλεπε την καθιέρωση της νέας αυτής διαδικασίας αντί της άμεσης τροποποίησης των μεθόδων τιμολόγησης.

160 Ως εκ τούτου, το πρώτο σκέλος του δευτέρου λόγου ακυρώσεως πρέπει να απορριφθεί ως αβάσιμο.

2. Επί του δευτέρου σκέλους του δευτέρου λόγου ακυρώσεως, σχετικά με τον μη αποτελεσματικό χαρακτήρα της νέας διαδικασίας αναθεώρησης των τιμών

161 Στο πλαίσιο του δευτέρου σκέλους, η προσφεύγουσα αμφισβητεί την αποτελεσματικότητα της νέας διαδικασίας αναθεώρησης των τιμών που προβλέπεται στις δεσμεύσεις ως προς τις πρακτικές τιμολογήσεις. Το σκέλος αυτό αναλύεται, κατ' ουσίαν, σε τέσσερις αιτιάσεις.

162 Η Επιτροπή αρνείται τα σφάλματα που προβάλλει η προσφεύγουσα.

α) Επί της αναποτελεσματικότητας των δεσμεύσεων λόγω των παρακωλυτικών πρακτικών της Gazprom (πρώτη αιτίαση)

163 Η προσφεύγουσα υποστηρίζει ότι η Επιτροπή υπέπεσε σε πλάνη όσον αφορά τους λόγους για τους οποίους η Gazprom κατόρθωσε να διατηρήσει τις υπερβολικές συμβατικές τιμές, γεγονός που την οδήγησε να αποδεχθεί μια νέα αλλά αναποτελεσματική διαδικασία αναθεώρησης των τιμών.

164 Συγκεκριμένα, κατά την προσφεύγουσα, η Επιτροπή εσφαλμένως κατέληξε στο συμπέρασμα ότι οι συνομολογηθείσες υπερβολικές συμβατικές τιμές οφείλονταν στην απουσία αποτελεσματικών ρητρών αναθεώρησης των τιμών στις σχετικές συμβάσεις που να παραπέμπουν σε κατάλληλες τιμές αναφοράς, όπως οι τιμές σε πλατφόρμες διαπραγμάτευσης φυσικού αερίου. Ένα τέτοιο συμπέρασμα έρχεται σε αντίθεση με τα στοιχεία που είχε στη διάθεσή της η Επιτροπή και με τις διαπιστώσεις της στην ΚΑ. Ειδικότερα, εάν η Επιτροπή είχε εξετάσει ορθώς τη ρήτρα αναθεώρησης των τιμών που περιλαμβάνονταν στη σύμβαση της προσφεύγουσας με την Gazprom θα μπορούσε να είχε διαπιστώσει ότι η εν λόγω ρήτρα επέτρεπε ήδη τον προσδιορισμό του επιπέδου ορισμένων τιμών αναφοράς τόσο ως περίπτωση που δικαιολογεί την ενεργοποίηση της αναθεώρησης των τιμών όσο και ως κριτήριο για τον καθορισμό νέων τιμών.

165 Παρά το γεγονός ότι οι υφιστάμενες ρήτρες αναθεώρησης των τιμών αναφέρονταν ήδη σε ανταγωνιστικές τιμές αναφοράς και στη διενέργεια ορισμένων αναθεωρήσεων, οι πελάτες της Gazprom αντιμετώπιζαν ωστόσο συνεχείς αποκλίσεις μεταξύ των αναθεωρημένων και των ανταγωνιστικών τιμών φυσικού αερίου και ήταν υποχρεωμένοι να καταβάλλουν μη ανταγωνιστικές τιμές.

166 Στην πραγματικότητα, το πραγματικό εμπόδιο για την αναθεώρηση των τιμών προέκυπτε, όπως εξάλλου διαπίστωσε η Επιτροπή στην ΚΑ, από την παρακωλυτική τακτική της Gazprom, η οποία είχε αρνηθεί στο παρελθόν να αναθεωρήσει τις τιμές της και να εφαρμόσει τις αναθεωρημένες τιμές. Όσο η υφιστάμενη μέθοδος τιμολόγησης ευνοούσε την Gazprom, η επιχείρηση αυτή θα μπορούσε να παρατείνει τις διαδικασίες αναθεώρησης των τιμών, δεδομένου ότι οι πελάτες της, οι οποίοι θα έπρεπε να πληρώνουν υπερβολικές τιμές, θα ήταν τελικώς διατεθειμένοι να δεχθούν ακόμη και οριακές μειώσεις των τιμών.

- 167 Ειδικότερα, η προσφεύγουσα επισημαίνει, καταρχάς, ότι η αναθεώρηση των τιμών απαιτεί τη συνεργασία της Gazprom σε διάφορα στάδια, η οποία προϋποθέτει τουλάχιστον ότι η Gazprom είναι διατεθειμένη να συμμετάσχει καλόπιστα σε διαπραγματεύσεις για τις τιμές και να αναγνωρίσει τις αναθεωρημένες τιμές που προκύπτουν από τη διαδικασία αναθεώρησης ενδεχομένως εφαρμόζοντας τυχόν διαιτητική απόφαση. Πλην όμως, η Gazprom φέρεται να εκμεταλλεύθηκε ακριβώς τις εγγενείς αδυναμίες της διαδικασίας αναθεώρησης των τιμών που προβλέπονταν στις υφιστάμενες ρήτρες και προέβη σε εκβιασμό των πελατών της επί σειρά ετών, ιδίως απειλώντας να μειώσει ή να διακόψει την παροχή φυσικού αερίου εάν αυτοί επέμεναν σε αναθεωρημένη τιμή. Επιπλέον, η Gazprom ήταν επίσης σε θέση να υπονομεύσει την αποτελεσματικότητα των διαδικασιών διαιτησίας, αρνούμενη να εκτελέσει τις διαιτητικές αποφάσεις ή παρατείνοντας τη διάρκειά τους. Οι πρακτικές αυτές καταδεικνύονται στις περιπτώσεις της Naftogaz, η οποία εδρεύει στην Ουκρανία, και της προσφεύγουσας αντιστοίχως. Στην πραγματικότητα, κατά τη χρονική περίοδο που εξέτασε η Επιτροπή, μόνον οι πελάτες στη Δυτική Ευρώπη επωφελήθηκαν πραγματικά από τις αναθεωρημένες τιμές, ενώ οι φερόμενες αναθεωρήσεις τιμών έναντι των πελατών στις πέντε ΧΚΑΕ τις οποίες αφορούσαν οι τιμολογιακές πρακτικές πραγματοποιήθηκαν μόνο σε ορισμένα «σενάρια» τα οποία παρέμεναν ουσιαστικά υπό τον έλεγχο της Gazprom.
- 168 Συναφώς, κατά την προσφεύγουσα, η Επιτροπή δεν μπορεί να υποστηρίξει ότι η αποδοχή των αναθεωρημένων τιμών από τους πελάτες της Gazprom, υπό τις περιστάσεις που χαρακτηρίζουν τα σενάρια αυτά, και ιδίως στο πλαίσιο ενός «αναγκαστικού συμβιβασμού», ήταν αποτέλεσμα ανεξάρτητων αποφάσεων εκ μέρους τους. Αντιθέτως, οι αποφάσεις αυτές ελήφθησαν υπό το βάρος των πιέσεων που ασκούσε η εν λόγω επιχείρηση και αποτελούσαν απλώς συστατικά στοιχεία ή απόρροια της καταχρηστικής εκμεταλλεύσεως της θέσεως αυτής από την Gazprom.
- 169 Η Επιτροπή δεν μπορεί επίσης να ισχυριστεί ότι οι προηγούμενες πρακτικές της Gazprom έναντι αιτημάτων για αναθεώρηση των τιμών, ιδίως εκείνες τις οποίες γνώριζε, δεν έχουν σημασία στο πλαίσιο της εκτιμήσεως της καταλληλότητας της νέας διαδικασίας αναθεώρησης των τιμών, εκ του λόγου και μόνον ότι η νέα αυτή διαδικασία κατοχυρώνεται με υποχρεωτικές δεσμεύσεις. Μια τέτοια προσέγγιση θα καθιστούσε δυνατό να παραβλέπονται κρίσιμα πραγματικά περιστατικά και, ως εκ τούτου, θα ήταν αντίθετη προς τη φύση του ρόλου της Επιτροπής που απορρέει από το άρθρο 102 ΣΛΕΕ καθώς και προς τις απαιτήσεις της διεξαγωγής αποδείξεων, όπως επιβεβαίωσε το Δικαστήριο στις αποφάσεις της 15ης Φεβρουαρίου 2005, Επιτροπή κατά Tetra Laval (C-12/03 P, EU:C:2005:87), και της 10ης Ιουλίου 2008, Bertelsmann και Sony Corporation of America κατά Impala (C-413/06 P, EU:C:2008:392). Στην πραγματικότητα, τα αποδεικτικά στοιχεία για τις δυσχέρειες που αντιμετώπισαν οι πελάτες της Gazprom στο παρελθόν και, ως εκ τούτου, για την αναποτελεσματικότητα των δεσμεύσεων ως προς τις τιμολογιακές πρακτικές πρέπει να θεωρηθούν τόσο προφανή ώστε να είναι αδιαμφισβήτητα, με αποτέλεσμα τα προκαταρκτικά συμπεράσματα της Επιτροπής να μην μπορούν να τροποποιηθούν επί του σημείου αυτού.
- 170 Υπό την ίδια έννοια, η Επιτροπή δεν εξήγησε, με συγκεκριμένους όρους, πώς θα μπορούσε η παρακωλυτική συμπεριφορά της Gazprom να αποφευχθεί στο μέλλον ως αποτέλεσμα των δεσμεύσεων σχετικά με τις τιμολογιακές πρακτικές ή πώς θα μπορούσε να αποτελέσει παραβίαση των δεσμεύσεων αυτών. Στην πραγματικότητα, όπως διαπιστώνεται στην ΚΑ, οι διαπραγματεύσεις ως προς τις τιμές ή ακόμη και η διαιτησία, δεν εγγυώνται τον τερματισμό των υπερβολικών τιμών, δεδομένου ότι οι πρακτικές της Gazprom θα συνεχίζονται όσο υπάρχουν διαρθρωτικώς άδικες μέθοδοι τιμολόγησης.

- 171 Συναφώς, η αποτελεσματικότητα της Συμβάσεως για την αναγνώριση και την εκτέλεση αλλοδαπών διαιτητικών αποφάσεων, η οποία υπογράφηκε στη Νέα Υόρκη στις 10 Ιουνίου 1958, είναι απολύτως κρίσιμη σε σχέση με τις πρακτικές που εφαρμόζει η Gazprom, δεδομένου ότι η Gazprom αρνείται να εκτελέσει διαιτητικές αποφάσεις, παρακωλύει τις διαδικασίες εκτέλεσεως και αποκρύπτει τα περιουσιακά της στοιχεία θέτοντάς τα εκτός της αρμοδιότητας των δικαστηρίων ενώπιον των οποίων θα μπορούσαν να προσφύγουν οι δικαιούχοι των εν λόγω διαιτητικών αποφάσεων.
- 172 Τέλος, σύμφωνα με τα επιχειρήματα που προέβαλε η προσφεύγουσα, η Δημοκρατία της Πολωνίας και η Δημοκρατία της Λιθουανίας υπογραμμίζουν ότι η Gazprom παραμένει απαραίτητος προμηθευτής στην περιοχή και ότι, παρά την υλοποίηση των προγραμματισμένων επενδύσεων υποδομής και, ειδικότερα, την κατασκευή διασυνδεδετήριου αγωγού μεταξύ Πολωνίας και Λιθουανίας, η διαπραγματευτική ισχύς της Gazprom δεν πρόκειται να μειωθεί. Υπό τις συνθήκες αυτές, η Επιτροπή θα έπρεπε να απαιτήσει από την Gazprom την ανάληψη πιο εκτεταμένων δεσμεύσεων ικανών να διασφαλίσουν αποτελεσματικές αναθεωρήσεις των τιμών, καθόσον, στο παρόν στάδιο των δεσμεύσεων, η Gazprom δεν παραβίασε επισήμως τις δεσμεύσεις ως προς τις τιμολογιακές πρακτικές μέσω της προαναφερθείσας παρακωλυτικής πρακτικής.
- 173 Η Επιτροπή, υποστηριζόμενη από την Gazprom, αμφισβητεί την επιχειρηματολογία της προσφεύγουσας περί αναποτελεσματικότητας της νέας διαδικασίας αναθεωρήσεως των τιμών, οπότε η υπό κρίση αίτηση πρέπει κατά τη γνώμη της να απορριφθεί.
- 174 Συναφώς, το Γενικό Δικαστήριο διαπιστώνει ότι, με την επιχειρηματολογία της, η προσφεύγουσα προσάπτει στην Επιτροπή πρόδηλη πλάνη εκτιμήσεως με δύο συνιστώσες, οι οποίες αποσκοπούν να εξηγήσουν τη μη αποτελεσματικότητα της νέας διαδικασίας αναθεωρήσεως των τιμών. Η προσφεύγουσα ισχυρίζεται, αφενός, ότι το εν λόγω θεσμικό όργανο εσφαλμένως προσδιόρισε ως αιτία των μη αποτελεσματικών αναθεωρήσεων των τιμών κατά το παρελθόν την απουσία τιμών αναφοράς καθοριζόμενων από τον ανταγωνισμό, και, αφετέρου, ότι παρέλειψε να προσδιορίσει και να αποκαταστήσει την πραγματική αιτία αυτών των μη αποτελεσματικών αναθεωρήσεων, ήτοι την παρακωλυτική πρακτική της Gazprom.
- 175 Όσον αφορά την πρώτη συνιστώσα της επιχειρηματολογίας της προσφεύγουσας, σχετικά με την απουσία τιμών αναφοράς καθοριζόμενων από τον ανταγωνισμό στις υφιστάμενες ρήτρες αναθεωρήσεως τιμών, είναι σαφές από τα παραδείγματα συμβάσεων που παρατίθενται στην ΚΑ (ειδικότερα στα σημεία 226 έως 232 αυτής, όπως επισημαίνει η Επιτροπή) ότι, τουλάχιστον για ορισμένες από τις εν λόγω συμβάσεις, δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι περιέχουν αναφορές στις ρήτρες καθορισμού ή αναθεωρήσεως των τιμών σε ανταγωνιστικά καθορισμένες και σαφώς καθορισμένες τιμές αναφοράς, όπως τις εννοεί η Επιτροπή στην προσβαλλόμενη απόφαση. Τα παραδείγματα αυτά αφορούν ρήτρες των οποίων η διατύπωση διαφέρει σημαντικά από εκείνη των κατευθυντήριων γραμμών για τις τιμές που διαλαμβάνονται στο σημείο 19, στοιχείο iii, των τελικών δεσμεύσεων, ιδίως καθόσον οι εν λόγω κατευθυντήριες γραμμές παραπέμπουν «στο επίπεδο των τιμών στις ανταγωνιστικές αγορές φυσικού αερίου της ηπειρωτικής Δυτικής Ευρώπης» και αφορούν τις μέσες σταθμισμένες τιμές κατά την εισαγωγή στη Γερμανία, τη Γαλλία και την Ιταλία, καθώς και το επίπεδο των τιμών στις γενικώς αποδεκτές, υψηλής ρευστότητας, πλατφόρμες διαπραγμάτευσης φυσικού αερίου της ηπειρωτικής Ευρώπης.
- 176 Όσον αφορά ειδικότερα τη ρήτρα που περιλαμβάνεται στη συναφθείσα μεταξύ της Gazprom και της προσφεύγουσας σύμβαση, αντίγραφο της οποίας προσκόμισε η τελευταία με τις απαντήσεις της 8ης Δεκεμβρίου 2020, το Γενικό Δικαστήριο διαπιστώνει ότι [εμπιστευτικό].

- 177 Ως εκ τούτου, κατά την εκτίμηση της επάρκειας των δεσμεύσεων ως προς τις τιμολογιακές πρακτικές και, ειδικότερα, της σκοπιμότητας της νέας διαδικασίας αναθεώρησης των τιμών, η Επιτροπή μπορούσε, χωρίς να υποπέσει σε πρόδηλη πλάνη εκτιμήσεως, να στηριχθεί στην προκαταρκτική διαπίστωση, η οποία διατυπώνεται, μεταξύ άλλων, στην αιτιολογική σκέψη 63 της προσβαλλομένης αποφάσεως (και, με παρόμοιους όρους, στις αιτιολογικές σκέψεις 78, 79 και 177 της αποφάσεως αυτής), ότι η απουσία σαφώς καθορισμένης, ανταγωνιστικής και διαθέσιμης στο κοινό τιμής αναφοράς (όπως οι τιμές στις ανταγωνιστικές πλατφόρμες διαπραγμάτευσης φυσικού αερίου) στις ρήτρες αναθεώρησης των τιμών ήταν ένας από τους κύριους παράγοντες που θα μπορούσαν να έχουν οδηγήσει σε μη δίκαιες τιμές στις πέντε ΧΚΑΕ που επηρεάζονταν από τις τιμολογιακές πρακτικές.
- 178 Όσον αφορά τη δεύτερη συνιστώσα της επιχειρηματολογίας της προσφεύγουσας, σχετικά με την παρακωλυτική συμπεριφορά της Gazprom, πρέπει κατ' αρχάς να σημειωθεί ότι οι δεσμεύσεις ως προς τις τιμολογιακές πρακτικές αποσκοπούν στην καθιέρωση μιας νέας διαδικασίας αναθεώρησης των τιμών, η οποία ενισχύσει τη θέση των πελατών της Gazprom στις επίμαχες ΧΚΑΕ, σε σχέση με την υφιστάμενη κατάστασή τους όπως αυτή προσδιορίζεται στην ΚΑ (ιδίως από τα σημεία 226 έως 232). Όπως προκύπτει από τη σκέψη 151 ανωτέρω, το σημείο 19 των τελικών δεσμεύσεων προβλέπει πέντε στοιχεία που πρέπει να περιλαμβάνει η εν λόγω διαδικασία.
- 179 Ειδικότερα, εκτός από την επιβολή κατευθυντήριων γραμμών για τις τιμές [βλ. σημείο 19, στοιχείο iii, των τελικών δεσμεύσεων, τμήμα υπό τον τίτλο «Adjustment part of the price review clause» (τμήμα της ρήτρας αναθεώρησης των τιμών που αφορά την προσαρμογή)] οι οποίες περιλαμβάνουν παραπομπές σε καθοριζόμενες από τον ανταγωνισμό τιμές αναφοράς (βλ. σκέψη 175 ανωτέρω), η νέα αυτή διαδικασία προβλέπει, μεταξύ άλλων, τα εξής:
- συγκεκριμένα κριτήρια βάσει των οποίων οι εν λόγω πελάτες μπορούν να ζητήσουν αναθεώρηση των τιμών, συμπεριλαμβανομένου ενός κριτηρίου που βασίζεται στην απόκλιση μεταξύ του επιπέδου των συμβατικών τιμών και της εξελίξεως των τιμών στις ευρωπαϊκές αγορές φυσικού αερίου, όπως η εξέλιξη αυτή αντικατοπτρίζεται στην εξέλιξη των μέσων σταθμισμένων τιμών εισαγωγής στη Γερμανία, στη Γαλλία και στην Ιταλία ή στην εξέλιξη των τιμών στις γενικώς αποδεκτές, υψηλής ρευστότητας, πλατφόρμες διαπραγμάτευσης φυσικού αερίου της ηπειρωτικής Ευρώπης [βλ. σημείο 19, στοιχείο i, των τελικών δεσμεύσεων, τμήμα υπό τον τίτλο «The trigger part of the price review clause» (τμήμα της ρήτρας αναθεώρησης των τιμών που αφορά την ενεργοποίηση)]·
 - τη δυνατότητα να ζητείται αναθεώρηση των τιμών ανά διετία και, επιπλέον αυτής της δυνατότητας, το δικαίωμα να ζητείται αναθεώρηση μία φορά ανά πενταετία [όπερ αντιστοιχεί στον «μπαλαντέρ» («joker») που μνημονεύεται στις αιτιολογικές σκέψεις 125 και 156 της προσβαλλομένης αποφάσεως] [βλ. σημείο 19, στοιχείο ii, των τελικών δεσμεύσεων, τμήμα υπό τον τίτλο «The Frequency and timing of the price review» (συχνότητα και χρονοδιάγραμμα αναθεώρησης των τιμών)]·
 - τη δυνατότητα υποβολής των διαφορών σχετικά με τις τιμές σε διαιτησία, εάν τα μέρη δεν καταλήξουν σε συμφωνία εντός 120 ημερών από την υποβολή της αιτήσεως αναθεώρησης των τιμών [βλ. σημείο 19, στοιχείο iv, των τελικών δεσμεύσεων, τμήμα υπό τον τίτλο «Arbitration part of the price review clause» (τμήμα της ρήτρας αναθεώρησης των τιμών που αφορά τη διαιτησία)].

- 180 Κυρίως, πέραν των στοιχείων αυτών που διαμορφώνουν τη νέα διαδικασία αναθεώρησης των τιμών, η προσφεύγουσα δεν μπορεί να παραβλέψει μια σημαντική διαφορά σε σχέση με τα αιτήματα αναθεώρησης των τιμών που υπέβαλε κατά το παρελθόν ένας από τους σχετικούς πελάτες της Gazprom. Εάν ένας πελάτης υποβάλει ένα τέτοιο αίτημα κατ' εφαρμογήν της εν λόγω διαδικασίας, αυτό θα εντασσόταν στο πλαίσιο της υλοποίησης των δεσμεύσεων που έχουν καταστεί υποχρεωτικές σύμφωνα με τη διαδικασία του άρθρου 9 του κανονισμού 1/2003.
- 181 Επομένως, η συμπεριφορά της Gazprom κατά την υλοποίηση των τελικών δεσμεύσεων θα εποπτεύεται, κατά κύριο λόγο, από τον ανεξάρτητο εντολοδόχο που εποπτεύει την τήρηση των δεσμεύσεων αυτών, σύμφωνα με το τμήμα 5.2 των εν λόγω δεσμεύσεων. Συνεπώς, οι σχετικοί πελάτες της Gazprom, μεταξύ των οποίων και η προσφεύγουσα, είναι ελεύθεροι να ενημερώνουν τον ως άνω ανεξάρτητο εντολοδόχο και την Επιτροπή για κάθε συμπεριφορά η οποία, κατά τη γνώμη των εν λόγω πελατών, δεν είναι σύμφωνη προς τις τελικές δεσμεύσεις. Εάν δε η Επιτροπή, βάσει των πληροφοριών που παρείχε ο εν λόγω εντολοδόχος ή οι εν λόγω πελάτες, διαπιστώσει συμπεριφορά αντίθετη προς το γράμμα και το σκοπό των δεσμεύσεων αυτών, θα μπορούσε να επιβάλει πρόστιμο στην Gazprom σύμφωνα με το άρθρο 23, παράγραφος 2, στοιχείο γ', του κανονισμού 1/2003.
- 182 Μια τέτοια μη συμμορφούμενη συμπεριφορά θα παρείχε επίσης τη δυνατότητα στην Επιτροπή να κινήσει εκ νέου τη διοικητική διαδικασία, βάσει του άρθρου 9, παράγραφος 2, στοιχείο β', του κανονισμού 1/2003. Στο ίδιο πνεύμα, επισημαίνεται ότι, αναλόγως των πληροφοριών που παρέχονται από τον ανεξάρτητο εντολοδόχο που εποπτεύει την τήρηση των δεσμεύσεων αυτών ή από τους σχετικούς πελάτες, η Επιτροπή θα μπορούσε, σύμφωνα με το άρθρο 9, παράγραφος 2, στοιχεία α' και γ', του εν λόγω κανονισμού, να κινήσει εκ νέου τη διαδικασία αυτή εάν διαπιστώσει ότι κάποιο από τα πραγματικά περιστατικά στα οποία βασίστηκε η απόφαση υπέστη ουσιώδη μεταβολή ή ότι η απόφαση βασίστηκε σε ελλιπείς, ανακριβείς ή παραπλανητικές πληροφορίες που παρασχέθηκαν από τα μέρη. Ωστόσο, λαμβανομένης υπόψη της εμπειριστατωμένης έρευνας που έχει ήδη διεξαχθεί και της διαβιβάσεως της ΚΑ, μια τέτοια εκ νέου κίνηση της διαδικασίας, η διεξαγωγή της και το χρονοδιάγραμμά της δεν θα ήταν συγκρίσιμα με την έναρξη μιας ουσιαστικά νέας έρευνας ab initio κατά της εν λόγω επιχειρήσεως.
- 183 Υπό τις συνθήκες αυτές, με την επιφύλαξη τυχόν διαπιστώσεων και συμπερασμάτων στα οποία μπορεί να καταλήξει ο ανεξάρτητος εντολοδόχος που εποπτεύει την τήρηση των τελικών δεσμεύσεων ή η Επιτροπή, και ακόμη και αν υποθεθεί ότι δυσχερώς μπορεί να εκτιμηθεί και να χαρακτηριστεί υπό τις συγκεκριμένες περιστάσεις η συμπεριφορά της Gazprom, θα ήταν παρακινδυνευμένο η επιχείρηση αυτή να κριθεί ένοχη για παρακωλυτικές συμπεριφορές στο πλαίσιο μελλοντικών διαδικασιών αναθεώρησης των τιμών. Ειδικότερα, όπως υποστηρίζει η Επιτροπή, η συμπεριφορά με την οποία η Gazprom είτε θα επεδίωκε να συνδέσει το αποτέλεσμα των διαπραγματεύσεων για τις τιμές με την απόκτηση πλεονεκτημάτων υπέρ της, τα οποία είναι προφανώς άσχετα με τις τιμές, είτε θα παρακώλυε σημαντικά τη διεξαγωγή της διαδικασίας διαιτησίας, θα μπορούσε να επιφέρει τις συνέπειες για τις οποίες έγινε λόγος στις δύο προηγούμενες σκέψεις.
- 184 Εξάλλου, λαμβανομένων υπόψη των προεκτεθέντων, οι προκαταρκτικές διαπιστώσεις που περιλαμβάνονται στα σημεία 976 έως 979 της ΚΑ, σχετικά με την ανεπάρκεια των υφιστάμενων ρητών αναθεώρησης των τιμών και την κατάσταση που επικρατούσε πριν από την έκδοση της προσβαλλομένης αποφάσεως, δεν δικαιολογούν την αμφισβήτηση της επάρκειας των δεσμεύσεων ως προς τις τιμολογιακές πρακτικές. Ομοίως, το γεγονός και μόνον, το οποίο είναι μεταγενέστερο

της αναλήψεως των δεσμεύσεων και η ακρίβεια του οποίου αμφισβητείται από την Επιτροπή, ότι δεν είχε κοινοποιηθεί κανένα αίτημα αναθεώρησης των τιμών μετά την έναρξη ισχύος των εν λόγω δεσμεύσεων δεν αρκεί από μόνο του για να θέσει υπό αμφισβήτηση την επάρκειά τους.

- 185 Κατά τα λοιπά, πρέπει να απορριφθούν τα επιχειρήματα που προέβαλε η Δημοκρατία της Λιθουανίας ισχυριζόμενη, αφενός, ότι η Επιτροπή δεν έλαβε υπόψη τις παρατηρήσεις που κατέθεσε το Υπουργείο Ενέργειας και, αφετέρου, ότι ο ανεξάρτητος εντολοδόχος που εποπτεύει την τήρηση των τελικών δεσμεύσεων αμείβεται από την Gazprom. Το πρώτο επιχειρήμα όντως δεν τεκμηριώνεται. Όσον αφορά το δεύτερο επιχειρήμα, λαμβανομένων υπόψη των μέτρων που προβλέπονται στα σημεία 23 έως 44 των τελικών δεσμεύσεων, το γεγονός ότι ο εν λόγω ανεξάρτητος εντολοδόχος αμείβεται από την Gazprom δεν αρκεί για να αμφισβητηθεί η ανεξαρτησία του. Ειδικότερα, η επιλογή του ανεξάρτητου εντολοδόχου υπόκειται σε αυστηρή διαδικασία και, κατά περίπτωση, η Επιτροπή θα μπορούσε να προβεί η ίδια στην επιλογή αυτή. Επιπλέον, στα ως άνω σημεία προσδιορίζεται σαφώς το έργο του ανεξάρτητου εντολοδόχου και αναφέρεται ότι η Επιτροπή μπορεί να δίνει οδηγίες στον εντολοδόχο.
- 186 Επομένως, η πρώτη αιτίαση του δευτέρου σκέλους του δευτέρου λόγου ακυρώσεως πρέπει να απορριφθεί.

β) Επί της αδυναμίας των δεσμεύσεων να άρουν εγκαίρως τις αντιρρήσεις σχετικά με τον ανταγωνισμό (δεύτερη αιτίαση)

- 187 Η προσφεύγουσα υποστηρίζει ότι η απόφαση περί αναλήψεως δεσμεύσεων πρέπει να αντιμετωπίζει εγκαίρως τα προβλήματα ανταγωνισμού που διαπίστωσε η Επιτροπή. Ωστόσο, η αναμενόμενη διάρκεια των διαδικασιών στο πλαίσιο της νέας διαδικασίας αναθεώρησης των τιμών θα την καθιστούσε μη αποτελεσματική. Μολονότι η ίδια η Επιτροπή είχε επισημάνει το πρόβλημα αυτό με τις ρήτρες αναθεώρησης των τιμών στην ΚΑ, ουδόλως διευκρίνισε πώς η νέα διαδικασία αναθεώρησης των τιμών θα διόρθωνε εγκαίρως τις υπερβολικές τιμές.
- 188 Ειδικότερα, οι αυξημένες δυνατότητες υποβολής αιτήματος για αναθεώρηση των τιμών δεν θα εξαλείψουν ούτε τον κίνδυνο των υπερβολικών τιμών ούτε τις επιπτώσεις τους κατά τη διάρκεια των πολλών ετών της διαδικασίας αναθεώρησης. Κατά την προσφεύγουσα, η μείωση του χρόνου των διαπραγματεύσεων πριν από την έναρξη διαιτησίας κατά 60 ημέρες, ήτοι από 180 σε 120 ημέρες, δεν ασκεί επιρροή στη διάρκεια της ίδιας της διαδικασίας διαιτησίας, δεδομένου ότι τα περιθώρια της Gazprom για την επιβράδυνση της αναθεώρησης θα υλοποιούνταν στο στάδιο της διαιτησίας, τη διάρκεια της οποίας θα μπορούσε να παρατείνει. Επ' αυτού, η προσφεύγουσα επισημαίνει ότι η διαδικασία διαιτησίας μεταξύ της Gazprom και των πελατών της θα διαρκούσε περίπου 25 μήνες. Σε αυτό το χρονικό διάστημα θα πρέπει να προστεθεί ο χρόνος που απαιτείται για την διεξαγωγή των αναγκαίων για την εκτέλεση των διαιτητικών αποφάσεων δικαστικών διαδικασιών, ιδίως λαμβανομένης υπόψη της πρακτικής της Gazprom να αρνείται την εκτέλεσή τους. Κανένα στοιχείο των δεσμεύσεων ως προς τις τιμολογιακές πρακτικές δεν υποχρεώνει την Gazprom να επιδιώκει την άμεση επίλυση των διαφορών επί των τιμών, είτε με τη συμμετοχή σε διαπραγματεύσεις ως προς τις τιμές είτε με την αμελλητί εκτέλεση μιας διαιτητικής αποφάσεως.
- 189 Εξάλλου, η προσφεύγουσα αμφισβητεί ότι η αναδρομική εφαρμογή των αναθεωρημένων τιμών, όπως προβλέπεται στο σημείο 19, στοιχείο ν, των τελικών δεσμεύσεων, θα αντιστάθμιζε τους κινδύνους που συνδέονται με τη διάρκεια της διαδικασίας αναθεώρησης, ενώ, στην πραγματικότητα, μια τέτοια αναδρομική εφαρμογή δεν αίρει τις δυσχέρειες που αντιμετωπίζουν

οι πελάτες της Gazprom, ήτοι την παρατεταμένη ζημιογόνο λειτουργία, την απώλεια ρευστότητας, την αδυναμία χρηματοδοτήσεως των μελλοντικών εξελίξεων ή ακόμη και την πτώχευση.

- 190 Η Επιτροπή, υποστηριζόμενη από την Gazprom, φρονεί ότι η υπό κρίση αιτίαση πρέπει να απορριφθεί.
- 191 Πρέπει να υπομνησθεί ότι η εφαρμογή από την Επιτροπή της αρχής της αναλογικότητας στο πλαίσιο του άρθρου 9 του κανονισμού 1/2003 περιορίζεται στην εξέταση του κατά πόσον οι επίμαχες δεσμεύσεις είναι ικανές να άρουν τις αντιρρήσεις που διατύπωσε η Επιτροπή προς τις εμπλεκόμενες επιχειρήσεις και κατά πόσον οι εν λόγω επιχειρήσεις δεν έχουν προσφέρει λιγότερο επαχθείς δεσμεύσεις εξίσου όμως ικανές να άρουν τις αντιρρήσεις της (απόφαση Altosa, σκέψη 41). Μολονότι οι απαιτήσεις αυτές ενδέχεται να απαιτούν οι δεσμεύσεις αυτές να αντιμετωπίζουν «εγκαίρως», όπως υποστηρίζει η προσφεύγουσα, τις αντιρρήσεις σχετικά με τον ανταγωνισμό, η εκτίμηση εντούτοις του κατά πόσον αυτό είναι αναγκαίο εξαρτάται από τη συγκεκριμένη περίπτωση.
- 192 Εν προκειμένω, πρέπει να υπομνησθεί ότι, κατά το στάδιο της διοικητικής διαδικασίας κατά το οποίο εξετάστηκαν οι δεσμεύσεις που πρόσφερε η Gazprom, λόγω της πτώσης των τιμών των πετρελαϊκών προϊόντων, οι συμβατικές τιμές είχαν μειωθεί και, ως εκ τούτου, είχαν συγκλίσει με τις ισχύουσες στις πλατφόρμες διαπραγμάτευσης της Δυτικής Ευρώπης. Επομένως, στο εν λόγω στάδιο, δεν ετίθετο ζήτημα δυνητικά υπερβολικών τιμών που θα απαιτούσε άμεση λύση.
- 193 Πρέπει επίσης να υπομνησθεί ότι, σύμφωνα με το σημείο 18 των τελικών δεσμεύσεων, εντός σχετικά σύντομης προθεσμίας δέκα εβδομάδων από την έναρξη ισχύος τους, η Gazprom έπρεπε να προτείνει την τροποποίηση στις σχετικές συμβάσεις, προκειμένου να συμπεριληφθεί νέα ρήτρα αναθεωρήσεως των τιμών ή τροποποιήσεις στις υφιστάμενες ρήτρες που θα καθιστούσαν δυνατή τη νέα διαδικασία αναθεωρήσεως. Επιπλέον, στο σημείο 19, στοιχείο i, τελευταίο εδάφιο, των τελικών δεσμεύσεων προβλέπεται ότι το πρώτο αίτημα για αναθεώρηση των τιμών μπορεί να υποβληθεί οποτεδήποτε μετά την εισαγωγή της νέας αυτής διαδικασίας (βλ. σκέψη 156 ανωτέρω).
- 194 Εξάλλου, στο πλαίσιο της νέας διαδικασίας αναθεωρήσεως των τιμών, είναι βεβαίως αληθές ότι οι σχετικοί πελάτες της Gazprom θα συνεχίσουν να υπόκεινται στις υφιστάμενες μεθόδους τιμολόγησης εν αναμονή των αναθεωρημένων τιμών που θα προκύψουν από τις διαδικασίες διαιτησίας, οι οποίες θα μπορούσαν να διαρκέσουν αρκετούς μήνες ή ακόμη και έτη. Η προσφεύγουσα και η Gazprom αναφέρουν παραδείγματα μέσης διάρκειας τέτοιων διαδικασιών 25 μηνών και 17,6 μηνών αντιστοίχως.
- 195 Ωστόσο, όπως έχει ήδη αναφερθεί τις σκέψεις 178 έως 182 ανωτέρω, αφενός, οι δεσμεύσεις ως προς τις τιμολογιακές πρακτικές αποσκοπούν στην εισαγωγή μιας νέας διαδικασίας αναθεωρήσεως των τιμών, η οποία θα ενισχύει τη θέση των πελατών της Gazprom στις επίμαχες ΧΚΑΕ σε σχέση με την υφιστάμενη κατάστασή τους. Αφετέρου, τυχόν συμπεριφορά της Gazprom αντίθετη προς το γράμμα και τον σκοπό των τελικών δεσμεύσεων, θα την εξέθετε στον κίνδυνο πιθανής εφαρμογής του άρθρου 9, παράγραφος 2, και του άρθρου 23, παράγραφος 2, στοιχείο γ', του κανονισμού 1/2003.
- 196 Υπό τις συνθήκες αυτές, η προσφεύγουσα εσφαλμένως ισχυρίζεται ότι οι δεσμεύσεις ως προς τις τιμολογιακές πρακτικές δεν απαιτούν από την Gazprom να μεταβάλει τη συμπεριφορά της, ιδίως στο πλαίσιο των διαδικασιών διαιτησίας ή της εκτελέσεως διαιτητικών αποφάσεων, σε σχέση με τις προηγούμενες αναθεωρήσεις τιμών. Υπό την ίδια έννοια, με την επιφύλαξη της εξετάσεως

των αιτιάσεων και των σκελών τους που ακολουθούν, πρέπει να θεωρηθεί ότι η κατάσταση που προκύπτει από τη νέα διαδικασία αναθεώρησης των τιμών πρέπει να διακρίνεται από τις περιστάσεις που περιγράφονται ενδεικτικώς στα σημεία 977 και 978 της ΚΑ, τις οποίες επικαλείται η προσφεύγουσα και στις οποίες οι διαδικασίες διαιτησίας φαίνεται ότι ήταν ιδιαίτερα χρονοβόρες ή ότι δεν οδήγησαν κατ' ανάγκη σε ανταγωνιστικά καθοριζόμενες τιμές.

- 197 Επιπλέον, όσον αφορά τις φερόμενες οικονομικές δυσχέρειες τις οποίες αντιμετώπισαν οι σχετικοί πελάτες της Gazprom εν αναμονή των αναθεωρημένων τιμών, παρά την αναδρομική εφαρμογή των εν λόγω τιμών, πρέπει να σημειωθεί ότι η προσφεύγουσα δεν προσκόμισε συγκεκριμένα προηγούμενα παραδείγματα, τα οποία να τεκμηριώνονται με στοιχεία και να αποδεικνύουν τις φερόμενες αυτές δυσχέρειες, μεταξύ άλλων και σε σχέση με την ίδια.
- 198 Στην καλύτερη περίπτωση, η οικονομική μελέτη που υπέβαλε η προσφεύγουσα στο παράρτημα U.6 των παρατηρήσεων της επί του υπομνήματος παρεμβάσεως της Gazprom διευκρινίζει ότι ένας αγοραστής φυσικού αερίου, όπως η προσφεύγουσα, θα αντιμετώπιζε διάφορα οικονομικά μειονεκτήματα, μεταξύ των οποίων ζημία λόγω του επιπλέον κόστους που συνδέεται με την τιμή του φυσικού αερίου και της πιθανής απώλειας πελατών οι οποίοι θα προτιμούσαν φθηνότερους ανταγωνιστές (σημεία 19 έως 21 της εν λόγω μελέτης). Πάντως, χωρίς να είναι αναγκαίο να αποφανθεί το Γενικό Δικαστήριο επί του παραδεκτού του τμήματος αυτού της εν λόγω μελέτης, πρέπει ωστόσο να σημειωθεί ότι τα μειονεκτήματα αυτά δεν τεκμηριώνονται ούτε με αριθμητικά στοιχεία ούτε με συγκεκριμένα προηγούμενα παραδείγματα και ότι, εν πάση περιπτώσει, δεν συνεπάγονται αρκούντως σοβαρή οικονομική ζημία, όπως πτώχευση ή έξοδο από τη σχετική αγορά, ώστε να τίθεται υπό αμφισβήτηση η καταλληλότητα της νέας διαδικασίας αναθεώρησης των τιμών, ιδίως στον βαθμό που συνεπάγεται πιθανή προσφυγή στη διαιτησία.
- 199 Η πιθανότητα πρόκλησης μιας τέτοιας ζημίας μειώνεται περαιτέρω από το γεγονός ότι, όπως προκύπτει από την αιτιολογική σκέψη 32 της προσβαλλομένης αποφάσεως, σε γενικές γραμμές, πολλοί από τους σχετικούς πελάτες σε κάθε μία από τις επίμαχες ΧΚΑΕ αποτελούν την κύρια επιχείρηση χονδρικής και, ιστορικά, δεν είναι εκτεθειμένοι σε εισροή μεγάλων ποσοτήτων φυσικού αερίου από άλλες επίμαχες ΧΚΑΕ.
- 200 Λαμβανομένων υπόψη των προεκτεθέντων, και αντιθέτως προς όσα υποστηρίζει η προσφεύγουσα, η Επιτροπή μπορούσε να δηλώσει στην αιτιολογική σκέψη 133 της προσβαλλομένης αποφάσεως ότι οι τελικές δεσμεύσεις μπορούσαν να άρουν αμέσως τις αντιρρήσεις σχετικά με τον ανταγωνισμό και παρείχαν ένα μελλοντικό πλαίσιο (forward-looking framework) που θα εξασφάλιζε ότι η Gazprom δεν θα επαναλάμβανε στο μέλλον την ίδια καταχρηστική συμπεριφορά στην αγορά.
- 201 Εξάλλου, κατά το μέρος που η προσφεύγουσα υποστηρίζει, στο πλαίσιο της υπό κρίση αιτιάσεως, ότι η Επιτροπή όφειλε να είχε παρέμβει επιβάλλοντας άμεση τροποποίηση των μεθόδων τιμολόγησης που περιλαμβάνονται στις σχετικές συμβάσεις, αρκεί η υπόμνηση ότι η αιτίαση αυτή απορρίφθηκε στο πλαίσιο του πρώτου σκέλους του υπό κρίση λόγου ακυρώσεως.
- 202 Υπό τις συνθήκες αυτές, το Γενικό Δικαστήριο καταλήγει ότι η Επιτροπή δεν υπέπεσε σε πρόδηλη πλάνη εκτιμήσεως, όσον αφορά τον ισχυρισμό της προσφεύγουσας ότι οι δεσμεύσεις ως προς τις τιμολογιακές πρακτικές δεν απαντούσαν εγκαίρως στις αιτιάσεις σχετικά με τις πρακτικές αυτές.
- 203 Επομένως, η δεύτερη αιτίαση του δευτέρου σκέλους του δευτέρου λόγου ακυρώσεως πρέπει να απορριφθεί.

γ) Επί της μη συνεκτιμώσεως του κόστους των διαιτητικών διαδικασιών (τρίτη αιτίαση)

- 204 Κατά την προσφεύγουσα, η Επιτροπή δεν έλαβε υπόψη το σημαντικό κόστος των διαδικασιών διαιτησίας, μολονότι η δυσχέρεια αυτή είχε διαπιστωθεί στην ΚΑ. Οι πελάτες της Gazprom μπορούσαν μεν να ζητήσουν την αναθεώρηση τιμών, πλην όμως θα αντιμετώπιζαν διπλή οικονομική επιβάρυνση κατά τη διάρκεια της διαδικασίας αναθεωρήσεως, καθόσον θα ήταν υποχρεωμένοι να επωμιστούν τόσο τις συνέπειες των υπερβολικών τιμών αυτών καθεαυτούς όσο και τα σημαντικά ποσά που απαιτούνται για την κάλυψη του κόστους των διαδικασιών διαιτησίας.
- 205 Περαιτέρω δε, εφόσον οι πελάτες της Gazprom επιθυμούν να αμφισβητήσουν τη συμβατότητα της διαιτητικής αποφάσεως προς το άρθρο 102 ΣΛΕΕ, τούτο συνεπάγεται πρόσθετο κόστος για αυτούς λόγω της προσκομίσεως οικονομικών αποδεικτικών στοιχείων και του διορισμού πραγματογνωμόνων.
- 206 Η Επιτροπή φρονεί ότι η υπό κρίση αιτίαση πρέπει να απορριφθεί.
- 207 Εν προκειμένω, είναι αληθές ότι στην ΚΑ η Επιτροπή είχε επισημάνει τον δαπανηρό χαρακτήρα των διαδικασιών διαιτησίας στο πλαίσιο της αναθεωρήσεως των τιμών και είχε υπογραμμίσει ότι, λαμβανομένων επίσης υπόψη των αβέβαιων αποτελεσμάτων των διαδικασιών αυτών και του χρονοβόρου χαρακτήρα τους [απόρρητο] (βλ., ειδικότερα, σημεία 236 και 977 της ΚΑ).
- 208 Ωστόσο, από τις προκαταρκτικές αυτές διαπιστώσεις δεν προκύπτει σαφώς ότι η Επιτροπή θεωρούσε ότι οι πελάτες της Gazprom δεν ήταν σε θέση να καλύψουν το κόστος μιας διαιτητικής διαδικασίας. Ιδίως, όπως αναφέρθηκε κατ' ουσίαν στις σκέψεις 178 έως 182 ανωτέρω, οι σχετικοί πελάτες της Gazprom βρίσκονται σε ισχυρότερη θέση μετά την υιοθέτηση των τελικών δεσμεύσεων από ό,τι ήταν πριν από την υιοθέτησή τους, λαμβανομένων υπόψη των στοιχείων που προβλέπονται στο σημείο 19 των τελικών δεσμεύσεων και των κινδύνων για την Gazprom από την ενδεχόμενη εφαρμογή του άρθρου 9, παράγραφος 2, και του άρθρου 23, παράγραφος 2, στοιχείο γ', του κανονισμού 1/2003.
- 209 Υπό τις συνθήκες αυτές, η Επιτροπή μπορούσε βασίμως να θεωρήσει ότι, στο πλαίσιο της νέας διαδικασίας αναθεωρήσεως των τιμών, οι πελάτες αυτοί ήταν πιθανό να καταλήξουν σε διαφορετικά συμπεράσματα, λαμβανομένων υπόψη των προκαταρκτικών διαπιστώσεων που υπομνήσθηκαν στη σκέψη 207 ανωτέρω, κατά την ανάλυσή τους ως προς τη σκοπιμότητα προσφυγής σε διαιτησία και, ειδικότερα, ότι θα ήταν πολύ πιο πρόθυμοι να επωμιστούν το κόστος μιας τέτοιας διαιτησίας.
- 210 Κατόπιν των ανωτέρω, πρέπει να θεωρηθεί ότι η Επιτροπή δεν υπέπεσε σε πρόδηλη πλάνη εκτιμώσεως παραλείποντας να λάβει επαρκώς υπόψη το κόστος των διαδικασιών διαιτησίας στο πλαίσιο της νέας διαδικασίας αναθεωρήσεως των τιμών.
- 211 Κατά συνέπεια, η τρίτη αιτίαση του δευτέρου σκέλους του δευτέρου λόγου ακυρώσεως πρέπει να απορριφθεί.

δ) Επί του απρόσφορου χαρακτήρα του περιορισμού της διάρκειας των συμβάσεων (τέταρτη αιτίαση)

- 212 Κατά τη Δημοκρατία της Λιθουανίας, περιορίζοντας τη συμπερίληψη της νέας ρήτρας αναθεωρήσεως των τιμών μόνο σε συμβάσεις διάρκειας τουλάχιστον τριών ετών, όπερ ουδέποτε συμβαίνει στις συμβάσεις που συνάπτονται στη Λιθουανία, η Επιτροπή παρέχει στη Gazprom τη

δυνατότητα να παρακάμψει τις δεσμεύσεις ως προς τις τιμολογιακές πρακτικές, καθόσον η εν λόγω επιχείρηση θα μπορούσε, συνάπτοντας συμβάσεις μικρότερης διάρκειας, να εξακολουθήσει να περιλαμβάνει μεθόδους τιμολογήσεως που οδηγούν σε μη δίκαιες τιμές.

- 213 Ο κίνδυνος που ενέχει αυτή η δυνατότητα που παρέχεται στην Gazprom ενισχύεται από το γεγονός ότι η ίδια η Επιτροπή, στην απόφασή της C(2016) 4764 final τελικό, της 26ης Ιουλίου 2016, σχετικά με διαδικασία βάσει του άρθρου 102 ΣΛΕΕ και του άρθρου 54 της Συμφωνίας για τον ΕΟΧ (Υπόθεση ΑΤ.39317 – E.ON Gas), διαπίστωσε ότι οι επιχειρήσεις χονδρικής φυσικού αερίου που ήταν πελάτες της Gazprom προτιμούσαν όλο και περισσότερο τη σύναψη βραχυχρόνιων συμβάσεων.
- 214 Επιπλέον, η Επιτροπή διαπίστωσε στην προσβαλλόμενη απόφαση ότι ο μακροπρόθεσμος χαρακτήρας των σχετικών συμβάσεων συνέβαλε στη διατήρηση της δεσποζουσας θέσεως της Gazprom στις αγορές των πέντε ΧΚΑΕ τις οποίες αφορούσαν οι τιμολογιακές πρακτικές. Είναι επομένως ακατανόητο ότι, επιφυλάσσοντας τη νέα διαδικασία αναθεώρησης των τιμών στις μακροχρόνιες συμβάσεις, παρακινεί στο εξής τους σχετικούς πελάτες να συνάψουν τέτοιες συμβάσεις.
- 215 Η Επιτροπή φρονεί ότι η υπό κρίση αιτίαση πρέπει να απορριφθεί.
- 216 Εν προκειμένω, πρέπει να σημειωθεί ότι προκύπτει προδήλως τόσο από την ΚΑ (βλ. ειδικότερα σημεία 206, 217, 396, 458, 498 και, γενικότερα, το τμήμα 15.8.2) όσο και από την προσβαλλόμενη απόφαση (βλ. ιδίως τις αιτιολογικές σκέψεις 70, 72, 75, 162 και 176) ότι οι αντιρρήσεις σχετικά με τον ανταγωνισμό τις οποίες εξέφρασε η Επιτροπή όσον αφορά τις τιμολογιακές πρακτικές αφορούσαν αποκλειστικά τις μακροχρόνιες συμβάσεις, ήτοι συμβάσεις διάρκειας τουλάχιστον τριών ετών.
- 217 Η κατάσταση αυτή εξηγείται, κατά την Επιτροπή, μεταξύ άλλων από το γεγονός ότι οι συμβάσεις με διάρκεια μικρότερη των τριών ετών συνεπάγονται συχνότερη επαναδιαπραγμάτευση των τιμών, γεγονός που αποκλείει τον κίνδυνο οι τιμές αυτές να αποκλίνουν μακροπρόθεσμα από τις ανταγωνιστικά καθοριζόμενες τιμές αναφοράς, σε αντίθεση προς ό,τι είχε διαπιστωθεί προκαταρκτικώς στην ΚΑ σχετικά με τις μακροχρόνιες συμβάσεις που συνήψε η Gazprom με τους πελάτες της στις πέντε ΧΚΑΕ που επηρεάζονταν από τις τιμολογιακές πρακτικές.
- 218 Υπό τις συνθήκες αυτές και λαμβανομένου ιδίως υπόψη του γεγονότος ότι οι αιτιάσεις ως προς τις τιμολογιακές πρακτικές αφορούσαν τις μακροχρόνιες συμβάσεις, δεν μπορεί να προσαφθεί στην Επιτροπή ότι αποδέχθηκε, προς απάντηση στις αιτιάσεις αυτές, δεσμεύσεις σχετικά με τις τιμολογιακές πρακτικές που εφαρμόζονταν στις συμβάσεις διάρκειας τουλάχιστον τριών ετών.
- 219 Εξάλλου, όσον αφορά τον ισχυρισμό ότι ο περιορισμός των εν λόγω δεσμεύσεων σε μακροχρόνιες συμβάσεις θα παρείχε στην Gazprom τη δυνατότητα να καταστρατηγεί τις δεσμεύσεις αυτές συνάπτοντας συμβάσεις διάρκειας μικρότερης των τριών ετών, επισημαίνεται ότι, ερωτηθείσες σχετικά με τα αντίστοιχα συμφέροντα, αφενός, των πελατών της Gazprom και, αφετέρου, της Gazprom για τη σύναψη βραχυχρόνιων ή μακροχρόνιων συμβάσεων, αμφότερες η προσφεύγουσα και η Επιτροπή στις απαντήσεις τους της 8ης Δεκεμβρίου 2020 ανέφεραν κατ' ουσίαν ότι οι σχετικές εκτιμήσεις ήταν διαφορετικές και ότι τόσο οι εν λόγω πελάτες όσο και η Gazprom θα μπορούσαν να έχουν συμφέρον να συνάψουν τον ένα ή τον άλλο τύπο συμβάσεως, οπότε η επιλογή αυτή θα απαιτούσε εξέταση κατά περίπτωση.

220 Επιπλέον, στις απαντήσεις της 8ης Δεκεμβρίου 2020, η προσφεύγουσα επισήμανε ότι, όσον αφορά τις χώρες της Βαλτικής, δεδομένου ότι οι αγορές αυτές δεν παρέχουν στην Gazprom την εγγύηση σημαντικών ποσοτήτων, θα ήταν σαφώς λιγότερο σημαντικό γι' αυτήν να συνάπτει μακροχρόνιες συμβάσεις με πελάτες που δραστηριοποιούνται στις αγορές αυτές, οπότε η Gazprom θα μπορούσε εύκολα να αποφασίσει να εγκαταλείψει τις μακροχρόνιες συμβάσεις υπέρ των βραχυχρόνιων συμβάσεων (συνήθως ετήσιας διάρκειας). Το στοιχείο αυτό καταδεικνύει, όμως, ότι η επιλογή της Gazprom να συνάπτει βραχυχρόνιες συμβάσεις δεν υπαγορεύεται κατ' ανάγκην από την επιθυμία της να καταστρατηγήσει τις δεσμεύσεις ως προς τις τιμολογιακές πρακτικές.

221 Κατόπιν των ανωτέρω, πρέπει να απορριφθεί η τέταρτη αιτίαση του δευτέρου σκέλους του δευτέρου λόγου ακυρώσεως και, κατά συνέπεια, να απορριφθεί το σκέλος αυτό ως αβάσιμο στο σύνολό του.

3. Επί του τρίτου σκέλους του δευτέρου λόγου ακυρώσεως, σχετικά με σφάλματα στη διατύπωση των κατευθυντήριων γραμμών τιμολόγησης

222 Σε συνέχεια του δευτέρου σκέλους του υπό κρίση λόγου ακυρώσεως, με το οποίο αμφισβητείται η αποτελεσματικότητα της νέας διαδικασίας αναθεώρησης των τιμών, η προσφεύγουσα υποστηρίζει ότι η Επιτροπή υπέπεσε σε πρόδηλα σφάλματα εκτιμήσεως όσον αφορά το περιεχόμενο των κατευθυντήριων γραμμών τιμολόγησης που προβλέπονται στο σημείο 19, στοιχείο iii, των τελικών δεσμεύσεων, στο τμήμα υπό τον τίτλο «Μέρος της ρήτρας αναθεώρησης των τιμών που αφορά την αναπροσαρμογή». Το σκέλος αυτό αποτελείται, κατ' ουσίαν, από πέντε αιτιάσεις.

223 Η Επιτροπή αρνείται τα προβαλλόμενα αυτά σφάλματα.

α) Επί της ελλείψεως ιεραρχήσεως μεταξύ των κριτηρίων που προβλέπουν οι κατευθυντήριες γραμμές τιμολόγησης και του αόριστου χαρακτήρα των εν λόγω κατευθυντήριων γραμμών (πρώτη αιτίαση)

224 Κατά την προσφεύγουσα, οι κατευθυντήριες γραμμές τιμολόγησης καθορίζουν τρία κριτήρια για την αναθεώρηση των μεθόδων τιμολόγησης, ήτοι, εν προκειμένω, πρώτον, τον σταθμισμένο μέσο όρο των τιμών εισαγωγής στη Γερμανία, τη Γαλλία και την Ιταλία, δεύτερον, τις τιμές σε γενικά αποδεκτές, υψηλής ρευστότητας πλατφόρμες διαπραγμάτευσης φυσικού αερίου της Ηπειρωτικής Ευρώπης και, τρίτον, τα χαρακτηριστικά του φυσικού αερίου που παρέχεται στο πλαίσιο συγκεκριμένης συμβάσεως. Ωστόσο, τα τρία αυτά κριτήρια διαφέρουν από τα κριτήρια αναφοράς που χρησιμοποίησε η Επιτροπή στην ΚΑ για να εκτιμήσει κατά πόσον οι συμβατικές τιμές ενδέχεται να είναι υπερβολικές.

225 Η προσφεύγουσα υποστηρίζει ότι είναι απαραίτητο να προβλεφθεί ιεράρχηση μεταξύ των τριών κριτηρίων που προβλέπονται στις κατευθυντήριες γραμμές τιμολόγησης και ότι κύριο κριτήριο πρέπει να είναι το κριτήριο των τιμών στις γενικά αποδεκτές πλατφόρμες διαπραγμάτευσης. Αυτή η έλλειψη ιεραρχήσεως δεν μπορεί να δικαιολογηθεί με το σκεπτικό ότι θα μείωνε τους κινδύνους που συνδέονται με σημαντικές μεταβολές των τιμών που προκύπτουν από ένα από τα κριτήρια, δεδομένου ότι στην περίπτωση αυτή η ιεράρχηση θα γινόταν τότε από τα διαιτητικά δικαστήρια ελεύθερα, κατά τρόπο δυνητικά ευνοϊκό για την Gazprom.

- 226 Περαιτέρω, η προσφεύγουσα και η Δημοκρατία της Πολωνίας υποστηρίζουν ότι οι κατευθυντήριες γραμμές τιμολόγησης είναι διατυπωμένες με πολύ γενικό τρόπο, με αποτέλεσμα οι αναθεωρημένες τιμές να διαφέρουν ανάλογα με τους διαιτητές, την ερμηνεία των συμβατικών ρητρών από τους εν λόγω διαιτητές, τους πραγματογνώμονες που θα οριστούν ή ακόμη ανάλογα με την εκτίμηση των ειδικών περιστάσεων κάθε διαφοράς επί των τιμών. Τέλος, αυτό θα παρείχε στην Gazprom τη δυνατότητα να προστατευθεί στην πράξη από τις μειώσεις των τιμών και δεν θα συνέβαλε στην αποκατάσταση του ελεύθερου και ανόθευτου ανταγωνισμού στις ευρωπαϊκές αγορές φυσικού αερίου.
- 227 Η Επιτροπή, υποστηριζόμενη από την Gazprom, θεωρεί ότι οι κατευθυντήριες γραμμές τιμολόγησης είναι επαρκείς, και, ως εκ τούτου, ότι η υπό κρίση αιτίαση πρέπει να απορριφθεί.
- 228 Πρέπει να υπομνησθεί ότι, σύμφωνα με το σημείο 19, στοιχείο iii, των τελικών δεσμεύσεων, η οικεία ρήτρα των σχετικών συμβάσεων πρέπει να περιλαμβάνει τις ακόλουθες κατευθυντήριες γραμμές τιμολόγησης:
- «οσάκις τα Μέρη αναθεωρούν τις διατάξεις περί Συμβατικών Τιμών, λαμβάνουν υπόψη το επίπεδο των τιμών στις ανταγωνιστικές αγορές φυσικού αερίου της ηπειρωτικής Δυτικής Ευρώπης, μεταξύ άλλων, τις σταθμισμένες μέσες τιμές εισαγωγής στα σύνορα της Γερμανίας, της Γαλλίας και της Ιταλίας, καθώς και το επίπεδο των τιμών σε γενικά αποδεκτές, υψηλής ρευστότητας πλατφόρμες διαπραγμάτευσης φυσικού αερίου της Ηπειρωτικής Ευρώπης (συμπεριλαμβανομένων, μεταξύ άλλων, του TTF [Ολλανδικού Ταμείου Μεταφοράς Τίτλων], του NCG [NetConnect Germany] κ.λπ.), λαμβάνοντας δεόντως υπόψη όλα τα χαρακτηριστικά του φυσικού αερίου που παρέχεται στο πλαίσιο της σύμβασης (όπως, ενδεικτικά, η ποσότητα, η ποιότητα, η συνέχεια και η ευελιξία).»
- 229 Πάντως, από τη συνδυασμένη ανάγνωση των κατευθυντήριων γραμμών τιμολόγησης και του σώματος της προσβαλλομένης απόφασης (ειδικότερα των αιτιολογικών της σκέψεων 103 και 155) συνάγεται ότι οι εν λόγω κατευθυντήριες γραμμές τιμολόγησης προβλέπουν δύο κριτήρια και όχι τα τρία κριτήρια που ανέφερε η προσφεύγουσα. Ειδικότερα, όπως υποστήριξε η Επιτροπή, ιδίως κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, κατά τον καθορισμό νέων μεθόδων τιμολόγησης, πρώτον, πρέπει να λαμβάνεται υπόψη το επίπεδο των τιμών στις ανταγωνιστικές αγορές φυσικού αερίου της ηπειρωτικής Δυτικής Ευρώπης, και, δεύτερον, τα ειδικά χαρακτηριστικά της σύμβασης την οποία αφορά η αναθεώρηση των τιμών.
- 230 Όσον αφορά το πρώτο αυτό κριτήριο, από τις κατευθυντήριες γραμμές τιμολόγησης προκύπτει επίσης ότι το επίπεδο των τιμών στις ανταγωνιστικές αγορές φυσικού αερίου της ηπειρωτικής Δυτικής Ευρώπης πρέπει να γίνεται αντιληπτό με βάση δύο είδη δεδομένων, και συγκεκριμένα, πρώτον, τη μέση σταθμισμένη τιμή εισαγωγής στη Γερμανία, στη Γαλλία και στην Ιταλία (στο εξής: μέσες τιμές εισαγωγής) και, δεύτερον, το επίπεδο των τιμών στις γενικά αποδεκτές, υψηλής ρευστότητας πλατφόρμες διαπραγμάτευσης φυσικού αερίου της Ηπειρωτικής Ευρώπης (στο εξής: τιμές πλατφόρμας).
- 231 Τα επιχειρήματα που προβάλλει η προσφεύγουσα πρέπει να εξεταστούν υπό το πρίσμα ακριβώς των ανωτέρω σκέψεων.

- 232 Όσον αφορά την έλλειψη ιεράρχησης την οποία προβάλλει η προσφεύγουσα, πρέπει να υπογραμμιστεί ότι, ανεξαρτήτως των στοιχείων που χρησιμοποιούνται, το κεντρικό κριτήριο στο οποίο πρέπει να ανατρέχουν οι συμβαλλόμενοι σε συγκεκριμένη σύμβαση και τα τυχόν διαιτητικά δικαστήρια που επιλαμβάνονται είναι εκείνο του «επίπεδου των τιμών στις ανταγωνιστικές αγορές φυσικού αερίου της ηπειρωτικής Δυτικής Ευρώπης».
- 233 Ωστόσο, δεδομένου ότι μέρος του φυσικού αερίου που αγοράζεται στη ηπειρωτική Δυτική Ευρώπη αποκτάται μέσω συμβάσεων προμήθειας φυσικού αερίου, ενδεχομένως μακροχρόνιων, οι οποίες συνάπτονται στο πλαίσιο συναλλαγών διαφορετικών από εκείνες που πραγματοποιούνται σε πλατφόρμες διαπραγμάτευσης φυσικού αερίου, οι τιμές του φυσικού αερίου που προκύπτουν από τις συμβάσεις αυτές συμβάλλουν στη διαμόρφωση του επιπέδου των τιμών στις «ανταγωνιστικές αγορές φυσικού αερίου της ηπειρωτικής Δυτικής Ευρώπης», γεγονός που η προσφεύγουσα δεν αμφισβητεί. Επιπλέον, πρέπει να σημειωθεί ότι η Επιτροπή χρησιμοποίησε τις τιμές που ισχύουν στις μακροχρόνιες συμβάσεις μεταξύ της Gazprom και των Γερμανών πελατών στο πλαίσιο της προκαταρκτικής εκτιμήσεώς της στην ΚΑ σχετικά με το κατά πόσον οι τιμές των συμβάσεων με πελάτες στις εν λόγω ΧΚΑΕ είναι ενδεχομένως υπερβολικές (βλ. τμήμα 10.2.1 της ΚΑ). Η προσφεύγουσα δεν διαφώνησε με την προσέγγιση αυτή που ακολούθησε η Επιτροπή στην ΚΑ.
- 234 Επομένως, στις κατευθυντήριες γραμμές τιμολόγησης, τα δεδομένα για τις μέσες τιμές εισαγωγής χρησιμεύουν για την καταγραφή των τιμών που εφαρμόζονται στις συμβάσεις προμήθειας φυσικού αερίου που διαφέρουν από τις τιμές στις πλατφόρμες διαπραγμάτευσης. Από την άποψη αυτή, τα εν λόγω στοιχεία μπορούν ευλόγως να αντικατοπτρίζουν το επίπεδο των τιμών στις «ανταγωνιστικές αγορές φυσικού αερίου της ηπειρωτικής Δυτικής Ευρώπης».
- 235 Επιπλέον, επισημαίνεται ότι οι δεσμεύσεις ως προς τις τιμολογιακές πρακτικές δεν έχουν ως σκοπό να εξασφαλίσουν στους σχετικούς πελάτες τιμές παρεμφερείς με τις χαμηλότερες τιμές που διατίθενται στις ανταγωνιστικές αγορές της ηπειρωτικής Δυτικής Ευρώπης, αλλά τιμές παρεμφερείς με το γενικό επίπεδο τιμών στις αγορές αυτές, το οποίο επίπεδο προκύπτει τόσο από τις τιμές πλατφόρμας όσο και από τις μέσες τιμές εισαγωγής. Υπό τις συνθήκες αυτές, η προσφεύγουσα δεν μπορεί βασίμως να ισχυριστεί ότι η Επιτροπή υπέπεσε σε πρόδηλη πλάνη εκτιμήσεως παραλείποντας να προβλέψει ορισμένη ιεράρχηση μεταξύ των δύο αυτών τύπων δεδομένων που προβλέπονται στις κατευθυντήριες γραμμές τιμολόγησης.
- 236 Όσον αφορά το επιχείρημα ότι η διατύπωση των κατευθυντήριων γραμμών τιμολόγησης είναι αόριστη και υπερβολικά γενική, πρέπει κατ' αρχάς να σημειωθεί ότι το γεγονός ότι η εφαρμογή των κατευθυντήριων γραμμών τιμολόγησης δύναται να οδηγήσει σε αναθεωρημένες τιμές που διαφέρουν από σύμβαση σε σύμβαση, ιδίως ανάλογα με τους διαιτητές, δεν μπορεί να δικαιολογήσει την άποψη ότι οι κατευθυντήριες γραμμές τιμολόγησης δεν είναι επαρκείς, δεδομένου ότι, καθόσον τα χαρακτηριστικά των σχετικών συμβάσεων ενδέχεται να ποικίλλουν, οι διαφορές μεταξύ των τιμών που εφαρμόζονται από τη μία σχετική σύμβαση στην άλλη δεν είναι από μόνες τους τέτοιες που να δικαιολογούν την άποψη ότι οι εν λόγω κατευθυντήριες γραμμές είναι προδήλως μη πρόσφορες. Συγκεκριμένα, οι δεσμεύσεις ως προς τις τιμολογιακές πρακτικές δεν αποσκοπούν στην επίτευξη πολύ παρόμοιων ή πανομοιότυπων αναθεωρημένων τιμών από τη μια σχετική σύμβαση στην άλλη.
- 237 Εν συνεχεία, υπενθυμίζεται ότι το πρώτο κριτήριο, καθόσον αφορά ρητώς «το επίπεδο των τιμών στις ανταγωνιστικές αγορές φυσικού αερίου της ηπειρωτικής Δυτικής Ευρώπης», αναφέρεται σε τιμές αναφοράς (benchmark) οι οποίες είναι σαφώς πιο ανταγωνιστικές από τις τιμές αναφοράς που ορίζονται στις ρήτρες καθορισμού ή αναθεωρήσεως των τιμών που υπάρχουν στις σχετικές

συμβάσεις, συμπεριλαμβανομένης της ρήτρας στη σύμβαση της προσφεύγουσας, η οποία αναφέρεται σε «[εμπιστευτικό]». Από την άποψη αυτή, οι κατευθυντήριες γραμμές τιμολόγησης όχι μόνο δεν είναι αόριστες, αλλά συνιστούν βελτίωση σε σχέση με τις υφιστάμενες ρήτρες.

- 238 Εξάλλου, το Γενικό Δικαστήριο υπογραμμίζει ότι η Gazprom, προτείνοντας στην Επιτροπή να περατώσει τη διοικητική διαδικασία σύμφωνα με το άρθρο 9 του κανονισμού 1/2003, ήτοι με την έκδοση αποφάσεως με την οποία να καθίστανται οι δεσμεύσεις υποχρεωτικές, και δεδομένου ότι δεν διέκοψε τις διαπραγματεύσεις με το εν λόγω θεσμικό όργανο, αποδέχθηκε ότι οι τελικές δεσμεύσεις θα καταστούν υποχρεωτικές με το άρθρο 1 της προσβαλλομένης αποφάσεως. Η επιλογή της οδού αυτής παρέσχε στην Gazprom τη δυνατότητα να αποφύγει την ενδεχόμενη διαπίστωση παράβασης της νομοθεσίας περί ανταγωνισμού και την ενδεχόμενη επιβολή προστίμου από την Επιτροπή για την παράβαση αυτή (πρβλ. απόφαση Alrosa, σκέψεις 35 και 48), όπως επιβεβαιώνεται από τη διαπίστωση που διατυπώνεται στο άρθρο 2 της εν λόγω αποφάσεως, κατά το οποίο παρέλκει πλέον οποιαδήποτε ανάληψη δράσεως εκ μέρους της Επιτροπής. Τούτο σημαίνει, ωστόσο, ότι η Gazprom οφείλει να τηρεί τις εν λόγω δεσμεύσεις, άλλως θα υπήρχε κίνδυνος να υποστεί τις συνέπειες από τη διαπίστωση της μη συμμόρφωσης με την εν λόγω απόφαση, οι οποίες μνημονεύονται στις σκέψεις 181 και 182 ανωτέρω, συμπεριλαμβανομένης της επιβολής προστίμου. Η εν λόγω επιχείρηση υπόκειται επίσης σε συνεχή παρακολούθηση προκειμένου να εξακριβωθεί ότι οι δεσμεύσεις αυτές τηρούνται κατά τη διάρκεια της περιόδου ισχύος τους, όπως προκύπτει από το τμήμα 5 των εν λόγω δεσμεύσεων, το οποίο προβλέπει, μεταξύ άλλων, τον διορισμό ανεξάρτητου εντολοδόχου επιφορτισμένου με την παρακολούθηση της εφαρμογής τους.
- 239 Στο πλαίσιο αυτό, η Gazprom δεσμεύεται όχι μόνον από το περιεχόμενο των εν λόγω τελικών δεσμεύσεων, αλλά και από την ίδια την προσβαλλόμενη απόφαση, υπενθυμίζεται δε περαιτέρω ότι το διατακτικό μιας πράξεως πρέπει να ερμηνεύεται υπό το πρίσμα της αιτιολογίας στην οποία στηρίζεται (πρβλ. διάταξη της 10ης Ιουλίου 2001, Irish Sugar κατά Επιτροπής, C-497/99 P, EU:C:2001:393, σκέψη 15, και αποφάσεις της 22ας Οκτωβρίου 2013, Επιτροπή κατά Γερμανίας, C-95/12, EU:C:2013:676, σκέψη 40, και της 13ης Δεκεμβρίου 2013, Ουγγαρία κατά Επιτροπής, T-240/10, EU:T:2013:645, σκέψη 90). Ως εκ τούτου, στο πλαίσιο της εφαρμογής των τελικών δεσμεύσεων, συμπεριλαμβανομένης της εφαρμογής και ερμηνείας των κατευθυντήριων γραμμών τιμολόγησης, η Gazprom οφείλει να εφαρμόζει και να ερμηνεύει τις εν λόγω δεσμεύσεις σύμφωνα με το σκεπτικό της προσβαλλομένης αποφάσεως, μεταξύ άλλων όσον αφορά τις θέσεις που υιοθετεί στο πλαίσιο των διαπραγματεύσεων για την τιμολόγηση και των διαιτησιών που διεξάγονται σύμφωνα με τη ρήτρα διαιτησίας του άρθρου 19, στοιχείο iv, των εν λόγω δεσμεύσεων.
- 240 Ωστόσο, από το σκεπτικό της προσβαλλομένης αποφάσεως σαφώς συνάγεται ότι το επίπεδο των τιμών στις πλατφόρμες διαπραγμάτευσης έχει, κατά την Επιτροπή, ιδιαίτερη σημασία για τον καθορισμό των αναθεωρημένων τιμών (βλ., ιδίως, αιτιολογικές σκέψεις 103, 164 και 178). Ως εκ τούτου, στο πλαίσιο συγκεκριμένης διαιτητικής διαδικασίας, η Gazprom οφείλει να λάβει θέση σύμφωνη με το σκεπτικό αυτό και δεν μπορεί, κατ' αρχήν, να υποστηρίξει ότι οι διαιτητές θα πρέπει να μη λαμβάνουν υπόψη το επίπεδο των τιμών στις εν λόγω πλατφόρμες.
- 241 Τέλος, η προσφεύγουσα και η Δημοκρατία της Πολωνίας δεν παρουσίασαν εναλλακτικές διατυπώσεις των εν λόγω κατευθυντήριων γραμμών οι οποίες, κατά την άποψή τους, θα διασφάλιζαν την επάρκεια των δεσμεύσεων ως προς την τιμολόγηση. Περαιτέρω, ούτε με τα αντίστοιχα υπομνήματά τους προέβαλαν συγκεκριμένα επιχειρήματα προς στήριξη της αιτιάσεώς τους ότι οι κατευθυντήριες γραμμές τιμολόγησης ήταν αόριστες και υπερβολικά

γενικές. Τα μόνα πιο συγκεκριμένα στοιχεία προς στήριξη της επιχειρηματολογίας αυτής περιέχονται στην οικονομική μελέτη που υπέβαλε η προσφεύγουσα ως παράρτημα στις παρατηρήσεις της επί του υπομνήματος παρεμβάσεως της Gazprom.

- 242 Ωστόσο, τα στοιχεία αυτά, που περιέχονται στην οικονομική μελέτη της προσφεύγουσας, είναι σε μεγάλο βαθμό απαράδεκτα.
- 243 Ειδικότερα, πλην της περιπτώσεως κατά την οποία τα εν λόγω στοιχεία συνιστούν ανταπόδειξη στις αποδείξεις που προσκόμισε η Gazprom με την οικονομική μελέτη που κατέθεσε ως παράρτημα του υπομνήματος παρεμβάσεως, τα στοιχεία που περιέχονται στην οικονομική μελέτη της προσφεύγουσας δεν προσκομίζονται εμπροθέσμως σύμφωνα με το άρθρο 85, παράγραφοι 2 και 3, του Κανονισμού Διαδικασίας [πρβλ. απόφαση της 13ης Δεκεμβρίου 2018, *Monolith Frost* κατά EUIPO - *Dovgan* (PLOMBIR), T-830/16, EU:T:2018:941, σκέψη 21 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία· πρβλ., επίσης, κατ' αναλογίαν απόφαση της 17ης Δεκεμβρίου 1998, *Baustahlgewebe* κατά Επιτροπής, C-185/95 P, EU:C:1998:608, σκέψη 72]. Συγκεκριμένα, τα στοιχεία που περιλαμβάνονται στα τμήματα 3.2 και 3.5 δεν προσκομίστηκαν ως ανταπόδειξη επί αποδεικτικών στοιχείων προσκομισθέντων από την Επιτροπή ή την Gazprom και δεν υπάρχει καμία ένδειξη ότι τα τμήματα αυτά της οικονομικής μελέτης της προσφεύγουσας δεν θα μπορούσαν να είχαν προηγουμένως ανατεθεί στον αρμόδιο σύμβουλο ώστε να προσκομιστούν, τουλάχιστον, ως αποδεικτικά μέσα στο δικόγραφο της προσφυγής.
- 244 Υπό την ίδια έννοια, τα στοιχεία που παρατίθενται στην οικονομική μελέτη της προσφεύγουσας συνιστούν ισχυρισμούς οι οποίοι θα έπρεπε να είχαν προβληθεί με το δικόγραφο της προσφυγής ή με τις παρατηρήσεις της προσφεύγουσας επί του υπομνήματος παρεμβάσεως της Gazprom. Δεν απόκειται, εξάλλου, στο Γενικό Δικαστήριο να αναζητεί και να εντοπίζει στα παραρτήματα τους ισχυρισμούς που ενδεχομένως καθιστούν βάσιμη την προσφυγή, δεδομένου ότι τα παραρτήματα επιτελούν λειτουργία αμιγώς αποδεικτική και διευκρινιστική. Ανάλογα ισχύουν και για τις αιτιάσεις που προβάλλονται προς στήριξη λόγου ακυρώσεως. Επομένως, δεν πληροί τις εν λόγω απαιτήσεις αιτίαση τα βασικά στοιχεία της οποίας μνημονεύονται μόνο στα παραρτήματα του δικογράφου της προσφυγής (βλ. απόφαση της 13ης Ιουλίου 2011, *Polimeri Europa* κατά Επιτροπής, T-59/07, EU:T:2011:361, σκέψεις 161 και 162 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).
- 245 Εντούτοις, το Γενικό Δικαστήριο εξετάζει τα σχετικά στοιχεία που εκτίθενται στις σκέψεις 25, 27, 32 και 33 της οικονομικής μελέτης της προσφεύγουσας.
- 246 Πρώτον, όσον αφορά το επιχείρημα ότι η αναθεώρηση των τιμών πρέπει να λαμβάνει υπόψη μόνο τις μέσες τιμές εισαγωγής και όχι τις τιμές πλατφόρμας (σημείο 25 της οικονομικής μελέτης), πρέπει να γίνει δεκτό ότι η ρητή συμπερίληψη στις κατευθυντήριες γραμμές τιμολόγησης των δύο προαναφερόμενων κατηγοριών δεδομένων, πριν από τη φράση «*inter alia*», υπογραμμίζει τη σημασία των δύο αυτών τύπων δεδομένων, τα οποία πρέπει να λαμβάνονται υπόψη από τα διαιτητικά δικαστήρια που είναι επιφορτισμένα με την εφαρμογή των εν λόγω κατευθυντήριων γραμμών, ακόμη και αν δεν δεσμεύονται τα ίδια από την προσβαλλόμενη απόφαση.
- 247 Επιπλέον, η Gazprom δεσμεύεται τόσο από τις τελικές δεσμεύσεις όσο και από την προσβαλλόμενη απόφαση που τις καθιστά υποχρεωτικές. Πλην όμως, από το σκεπτικό της αποφάσεως αυτής συνάγεται ότι τα δεδομένα σχετικά με τις τιμές πλατφόρμας έχουν ιδιαίτερη σημασία για τον προσδιορισμό των αναθεωρημένων τιμών (βλ., ειδικότερα, αιτιολογικές σκέψεις 103, 164 και 178). Ως εκ τούτου, στο πλαίσιο συγκεκριμένης διαιτητικής διαδικασίας, η Gazprom πρέπει να λάβει θέση σύμφωνα με το σκεπτικό αυτό και δεν μπορεί, κατ' αρχήν, να υποστηρίξει ότι οι διαιτητές δεν πρέπει να λαμβάνουν υπόψη τις εν λόγω τιμές πλατφόρμας.

- 248 Δεύτερον, σύμφωνα με την οικονομική μελέτη της προσφεύγουσας (σημείο 27), το κριτήριο που σχετίζεται με τα χαρακτηριστικά συγκεκριμένης συμβάσεως (όπως η ποσότητα, η ποιότητα, η συνέχεια και η ευελιξία) θα επέτρεπε στην Gazprom να μην λαμβάνει καθόλου υπόψη το επίπεδο των τιμών πλατφόρμας. Δεδομένου ότι μια τέτοια ερμηνεία είναι αντίθετη προς τους όρους των κατευθυντήριων γραμμών τιμολόγησης και δεν τεκμηριώνεται, πρέπει να απορριφθεί.
- 249 Τρίτον, σύμφωνα με τη μελέτη της προσφεύγουσας, οι κατευθυντήριες γραμμές τιμολόγησης δεν είναι κατάλληλες, διότι δεν υπάρχει καμία πρόβλεψη για τη διαρκή αναπροσαρμογή των συμβατικών τιμών βάσει των τιμών των πετρελαϊκών προϊόντων (σημεία 32 και 33 της μελέτης αυτής). Συναφώς, αρκεί να σημειωθεί ότι η συγκεκριμένη αναπροσαρμογή δεν ήταν απαραίτητο να μνημονεύεται ρητώς στις εν λόγω κατευθυντήριες γραμμές, δεδομένου ότι, διασφαλίζοντας τιμές που προσεγγίζουν εκείνες που διαμορφώνονται από τον ανταγωνισμό στη Δυτική Ευρώπη, καθιστούν με τον τρόπο αυτό δυνατή τη διόρθωση πιθανών πληθωριστικών επιπτώσεων της αναπροσαρμογής.
- 250 Περαιτέρω, στον βαθμό που η προσφεύγουσα ισχυρίζεται ότι οι κατευθυντήριες γραμμές τιμολόγησης δεν είναι αποτελεσματικές, καθόσον αναφέρονται κατά τρόπο αόριστο στο «επίπεδο των τιμών» στις ανταγωνιστικές αγορές φυσικού αερίου της ηπειρωτικής Δυτικής Ευρώπης, αντί να προβλέπουν αναπροσαρμογή τους βάσει των τιμών αυτών, αρκεί η επισήμανση ότι ουδόλως εξηγείται πώς θα επιτευχθεί μια τέτοια αναπροσαρμογή στην πράξη και δεν μπορεί να αποκλειστεί μια αναθεώρηση μέσω διαπραγματεύσεων ή διαιτησίας να οδηγήσει σε μια τέτοια λύση. Επιπλέον, όπως αναφέρθηκε στη σκέψη 239 ανωτέρω, οι κατευθυντήριες γραμμές τιμολόγησης πρέπει να εφαρμοστούν υπό το πρίσμα του σκεπτικού της προσβαλλομένης αποφάσεως, το οποίο προβλέπει ειδικότερα ότι οι τελικές δεσμεύσεις «αποσκοπούν στο να διασφαλίσουν ότι οι τιμές του φυσικού αερίου που ισχύουν στις συμβάσεις που συνδέονται με το πετρέλαιο στις [επίμαχες ΧΚΑΕ] ευθυγραμμίζονται προς τις διαμορφωθείσες από τον ανταγωνισμό τιμές αναφοράς» (αιτιολογική σκέψη 164) και ότι οι δεσμεύσεις αυτές «αποσκοπούν, επομένως, στο να διασφαλίσουν ότι οι τιμές που ισχύουν στις πέντε [ΧΚΑΕ τις οποίες αφορούν οι τιμολογιακές πρακτικές], μετά την αναθεώρησή τους, θα καθορίζονται σύμφωνα με τις διαμορφωθείσες από τον ανταγωνισμό τιμές αναφοράς στη Δυτική Ευρώπη» (αιτιολογική σκέψη 179).
- 251 Κατόπιν των ανωτέρω σκέψεων, δεν αποδείχθηκε ότι η Επιτροπή υπέπεσε στα πρόδηλα σφάλματα εκτιμήσεως, όπως ισχυρίζεται η προσφεύγουσα. Εξάλλου, ακόμη και αν υποθεθεί ότι η προσφεύγουσα ισχυρίζεται ότι οι κατευθυντήριες γραμμές τιμολόγησης αποσκοπούσαν να παράσχουν στους σχετικούς πελάτες τη δυνατότητα να επιτύχουν τις χαμηλότερες δυνατές τιμές, όπως οι τιμές πλατφόρμας, αρκεί η επισήμανση ότι το γεγονός ότι θα μπορούσαν να γίνουν δεκτές και άλλες δεσμεύσεις, ενδεχομένως ακόμη πιο ευνοϊκές για τον ανταγωνισμό, δεν μπορεί από μόνο του να οδηγήσει στην ακύρωση της προσβαλλομένης αποφάσεως (πρβλ. απόφαση Morningstar, σκέψη 59).
- 252 Κατά συνέπεια, υπό την επιφύλαξη της εξετάσεως των λοιπών αιτιάσεων, η πρώτη αιτίαση του τρίτου σκέλους του δευτέρου λόγου ακυρώσεως πρέπει να απορριφθεί.

β) Επί της μη καταλληλότητας του κριτηρίου σχετικά με το επίπεδο των τιμών στις πλατφόρμες διαπραγμάτευσης φυσικού αερίου (δεύτερη αιτίαση)

- 253 Η προσφεύγουσα υπογραμμίζει ότι η πλατφόρμα διαπραγμάτευσης «National Balancing Point» (NBP) του Ηνωμένου Βασιλείου δεν συμπεριλήφθηκε στις κατευθυντήριες γραμμές τιμολόγησης ως ρητώς κατανομαζόμενη πλατφόρμα αναφοράς [σε αντίθεση με τις πλατφόρμες «Title Transfer

Facility» (TTF) και «NetConnect Germany» (NCG)], παρά το γεγονός ότι ωριμότητα του NBP και το γεγονός ότι το Ηνωμένο Βασίλειο προμηθεύεται φυσικό αέριο από την ηπειρωτική Ευρώπη θα δικαιολογούσαν τη συμπερίληψή της. Ωστόσο, σε αντίθεση με τον αρχικό ισχυρισμό της Επιτροπής, δεν ήταν δυνατόν να γίνει αναφορά στη συγκεκριμένη πλατφόρμα, καθόσον η διατύπωση των κατευθυντήριων γραμμών τιμολόγησης αναφερόταν σε πλατφόρμες της «ηπειρωτικής» Ευρώπης. Η πλάνη αυτή επιβεβαιώνει τις δυσχέρειες ερμηνείας που επίσης υποστηρίχθηκαν.

- 254 Η Επιτροπή φρονεί ότι η υπό κρίση αιτίαση πρέπει να απορριφθεί.
- 255 Εν προκειμένω, πρέπει να σημειωθεί ότι το γεγονός ότι η λέξη «ηπειρωτική» εμφανίζεται δις στις κατευθυντήριες γραμμές τιμολόγησης αποκλείει τη χρήση δεδομένων τιμών που προέρχονται από την πλατφόρμα NBP.
- 256 Ωστόσο, ο αποκλεισμός αυτός δεν αρκεί αφ' εαυτού για να στοιχειοθετήσει πρόδηλη πλάνη εκτιμήσεως της Επιτροπής όσον αφορά τη διατύπωση των κατευθυντήριων γραμμών τιμολόγησης, δεδομένου ότι οι εν λόγω κατευθυντήριες γραμμές επιτρέπουν τη χρήση άλλων «γενικώς αποδεκτών» πλατφορμών και αναφέρονται ρητώς στις πλατφόρμες TTF και NCG, η καταλληλότητα και η ρευστότητα των οποίων δεν αμφισβητείται από την προσφεύγουσα. Εξάλλου, η οικονομική μελέτη της προσφεύγουσας αναφέρει ρητώς ότι η πλατφόρμα TTF είναι ώριμη και αποτελεί μια από τις πλατφόρμες διαπραγματεύσεως στην Ευρώπη με την πλέον υψηλή ρευστότητα.
- 257 Επομένως, η δεύτερη αιτίαση του τρίτου σκέλους του δευτέρου λόγου ακυρώσεως πρέπει να απορριφθεί.

γ) Επί της μη καταλληλότητας των μέσων τιμών εισαγωγής στη Γερμανία, τη Γαλλία και την Ιταλία (τρίτη αιτίαση)

- 258 Κατά την προσφεύγουσα, τα στοιχεία σχετικά με τις μέσες τιμές εισαγωγής στη Γερμανία, τη Γαλλία και την Ιταλία δεν είναι κατάλληλα και, επιπλέον, δεν χρησιμοποιήθηκαν στην ΚΑ. Πρώτον, οι κατευθυντήριες γραμμές τιμολόγησης δεν υποδεικνύουν την πηγή που πρέπει να χρησιμοποιείται για τον προσδιορισμό των σχετικών τιμών και τα διαθέσιμα δημόσια στοιχεία δεν αντικατοπτρίζουν τις πραγματικές τιμές σε μια δεδομένη χρονική περίοδο, ελλείψει αναδρομικής και αυστηρής διορθώσεως των στοιχείων αυτών σε περίπτωση μεταγενέστερης αναθεωρήσεως των τιμών στο πλαίσιο διαπραγματεύσεων ή διαιτησίας.
- 259 Δεύτερον, οι μέσες τιμές εισαγωγής δεν είναι κατάλληλες, καθόσον οι αγορές φυσικού αερίου στη Γαλλία και την Ιταλία, οι οποίες δεν εμφανίζουν υψηλή ρευστότητα ούτε είναι από τις πλέον απελευθερωμένες, είναι, κατά κανόνα, υψηλότερες από τις αγορές της Γερμανίας. Εξάλλου, οι τιμές που ισχύουν στις δύο αυτές χώρες σε περιορισμένο βαθμό χρησιμοποιούνται ως τιμές αναφοράς από τους πελάτες της Gazprom στις πέντε ΧΚΑΕ τις οποίες αφορούν οι τιμολογιακές πρακτικές.
- 260 Τρίτον, κατά τη διάρκεια της οκταετούς περιόδου ισχύος των τελικών δεσμεύσεων, οι αγορές φυσικού αερίου είναι πιθανό να εξελιχθούν, με αποτέλεσμα οι μέσες τιμές εισαγωγής οποιασδήποτε από τις τρεις αυτές χώρες να απωλέσουν το «καθεστώς» τους ως τιμές αναφοράς, χωρίς οι κατευθυντήριες γραμμές τιμολόγησης να προβλέπουν αυτό το ενδεχόμενο. Επιπλέον, η

Επιτροπή δεν έλαβε υπόψη την πρόταση που διατύπωσε η προσφεύγουσα, κατά τις διαβουλεύσεις με την αγορά, ότι οι τιμές αναφοράς πρέπει να καθορίζονται βάσει αντικειμενικής μεθόδου.

- 261 Τέταρτον, οι μέσες τιμές εισαγωγής είναι γενικά υψηλότερες από τις τιμές πλατφόρμας, με αποτέλεσμα να ασκούν ανοδικές πιέσεις στις τιμές που προκύπτουν από τις κατευθυντήριες γραμμές τιμολόγησης.
- 262 Η Επιτροπή θεωρεί ότι η χρήση των μέσων τιμών εισαγωγής είναι κατάλληλη, και ως εκ τούτου η υπό κρίση αιτίαση πρέπει να απορριφθεί.
- 263 Συναφώς, πρέπει κατ' αρχάς να σημειωθεί, σύμφωνα με όσα έχουν ήδη αναφερθεί στις σκέψεις 233 έως 235 ανωτέρω, ότι δεν υπάρχει κανένας κατ' αρχήν λόγος που να δικαιολογεί τον αποκλεισμό των στοιχείων που αφορούν τις τιμές εισαγωγής. Τα επιμέρους επιχειρήματα που προβάλλει η προσφεύγουσα δεν αναιρούν την εκτίμηση αυτή.
- 264 Πρώτον, όσον αφορά τα πρακτικά και τεχνικά εμπόδια που εντοπίζει η προσφεύγουσα, πρέπει να σημειωθεί ότι τα εμπόδια αυτά δεν είναι τέτοια ώστε οι εμπλεκόμενοι στην επίλυση διαφορών επί των τιμών, συμπεριλαμβανομένου του προσωπικού των σχετικών πελατών, των διαιτητών ή των εμπειρογνομόνων που συμβουλευονται τα διαιτητικά δικαστήρια, να μην είναι σε θέση να αντιδράσουν σε αυτά ή να τα λάβουν υπόψη τους κατά την κατάρτιση των μεθόδων τιμολόγησης. Για παράδειγμα, τα πρόσωπα αυτά θα μπορούσαν να χρησιμοποιούν τις πληροφορίες για τις τιμές που παρέχουν δημόσιες αρχές [εθνικές αρχές ή Eurostat (Στατιστική Υπηρεσία της Ευρωπαϊκής Ένωσης)], καθώς και ιδιωτικές επιχειρήσεις, και να καθορίζουν τις μεθόδους αυτές κατά τρόπο ώστε να καλύπτουν τυχόν ελλείψεις των πληροφοριών αυτών, ιδίως δε το γεγονός ότι δεν αντικατοπτρίζουν τις αναθεωρήσεις των τιμών που πραγματοποιούνται μετά τη συλλογή των σχετικών στοιχείων από τις εν λόγω αρχές ή τις ιδιωτικές επιχειρήσεις. Ομοίως, μπορεί εύλογα να αναμένεται ότι τα πρόσωπα αυτά θα είναι σε θέση να λαμβάνουν υπόψη τις γενικά παρατηρούμενες διαφορές μεταξύ των μέσων τιμών εισαγωγής και των τιμών πλατφόρμας, ιδίως όταν περιλαμβάνουν το «κόστος εισόδου» (entry costs).
- 265 Δεύτερον, ακόμη και αν υποθεθεί ότι οι αγορές φυσικού αερίου στη Γαλλία και την Ιταλία εμφανίζουν χαμηλότερη ρευστότητα και είναι λιγότερο απελευθερωμένες από την αγορά της Γερμανίας, τούτο δεν αρκεί για να διαπιστωθεί ότι η Επιτροπή υπέπεσε σε πρόδηλη πλάνη εκτιμήσεως έχοντας συμπεριλάβει τις ως άνω δύο πρώτες χώρες. Πρέπει να σημειωθεί ότι οι αγορές φυσικού αερίου και στις τρεις αυτές χώρες είναι ανταγωνιστικές, παρά τα υψηλά μερίδια αγοράς της Gazprom. Επιπλέον, όσον αφορά το επιχείρημα ότι άλλες αγορές εμφανίζουν υψηλότερη ρευστότητα, όπως οι αγορές του Βελγίου ή των Κάτω Χωρών, αρκεί να σημειωθεί ότι οι κατευθυντήριες γραμμές τιμολόγησης δεν εμποδίζουν τα μέρη και τους διαιτητές να λαμβάνουν υπόψη αυτές τις άλλες αγορές.
- 266 Τρίτον, όπως επισημαίνει η Επιτροπή, η προσφεύγουσα δεν προβάλλει κανένα λόγο που να δικαιολογεί τον φόβο ότι οι συνθήκες θα μπορούσαν να μεταβληθούν κατά τρόπο ώστε οι αγορές φυσικού αερίου της Γερμανίας, της Γαλλίας ή της Ιταλίας να μην είναι πλέον ανταγωνιστικές και ότι οι μέσες τιμές εισαγωγής σε σχέση με οποιαδήποτε από τις χώρες αυτές δεν θα μπορούσαν πλέον να χρησιμεύουν ως τιμές αναφοράς. Εν πάση περιπτώσει, σε περίπτωση ουσιώδους μεταβολής των περιστάσεων στις οποίες βασίζεται η προσβαλλόμενη απόφαση, η Επιτροπή μπορεί να κινήσει εκ νέου τη διαδικασία σύμφωνα με το άρθρο 9, παράγραφος 2, του κανονισμού 1/2003.

267 Τέταρτον, όπως προκύπτει από τις εκτιμήσεις που παρατίθενται στις σκέψεις 233 έως 235 και 263 ανωτέρω, ακόμη και εάν υποθεθεί ότι οι μέσες τιμές εισαγωγής είναι υψηλότερες από τις τιμές πλατφόρμας και, ως εκ τούτου, ασκούν «ανοδική πίεση» στο επίπεδο τιμών που θα προέκυπτε από τις κατευθυντήριες γραμμές τιμολόγησης, η προσφεύγουσα δεν απέδειξε ότι οι εν λόγω μέσες τιμές είναι κατ' αρχήν ακατάλληλες.

268 Επομένως, η τρίτη αιτίαση του τρίτου σκέλους του δευτέρου λόγου ακυρώσεως πρέπει να απορριφθεί.

δ) Επί των χαρακτηριστικών του φυσικού αερίου που παρέχεται στο πλαίσιο μιας δεδομένης συμβάσεως (τέταρτη αιτίαση)

269 Η προσφεύγουσα υποστηρίζει ότι η Επιτροπή, κάνοντας δεκτό το δεύτερο κριτήριο των κατευθυντήριων γραμμών τιμολόγησης, το οποίο απαιτεί να «λαμβάνονται δεόντως υπόψη όλα τα χαρακτηριστικά του φυσικού αερίου που παρέχεται στο πλαίσιο [μιας δεδομένης συμβάσεως]», παρέλειψε να λάβει υπόψη την προηγούμενη δυσμενή χρήση των χαρακτηριστικών αυτών από την Gazprom. Συγκεκριμένα, η τελευταία παρουσιάζει τις μακροχρόνιες συμβάσεις της ως προϊόν «premium» σε σχέση με το φυσικό αέριο που αγοράζεται από πλατφόρμες εμπορίας, όπερ δικαιολογούσε υψηλότερες τιμές. Επιπλέον, καθένα από τα χαρακτηριστικά που αναφέρονται ρητώς στις κατευθυντήριες γραμμές τιμολόγησης (ήτοι η ποσότητα, η ποιότητα, η συνέχεια και η ευελιξία) επέτρεπε τη δικαιολόγηση αυξήσεων των τιμών, ενώ δεν περιελήφθη κανένα χαρακτηριστικό που να δικαιολογεί μειώσεις των τιμών.

270 Κατά την άποψη της Επιτροπής, η υπό κρίση αιτίαση πρέπει να απορριφθεί.

271 Εν προκειμένω, όπως ήδη αναφέρθηκε στη σκέψη 229 ανωτέρω, οι κατευθυντήριες γραμμές τιμολόγησης προβλέπουν ότι εφαρμόζονται δύο κριτήρια, οπότε, κατά την αναθεώρηση των τιμών, πρέπει, πρώτον, να λαμβάνεται υπόψη το επίπεδο των τιμών στις ανταγωνιστικές αγορές φυσικού αερίου της ηπειρωτικής Δυτικής Ευρώπης, και, δεύτερον, να λαμβάνονται δεόντως υπόψη τα ειδικά χαρακτηριστικά της οικείας συμβάσεως.

272 Επομένως, από τις κατευθυντήριες γραμμές τιμολόγησης προκύπτει ότι το πρώτο κριτήριο απαιτεί να λαμβάνονται υπόψη στοιχεία εξωτερικά της οικείας συμβάσεως, ήτοι στοιχεία που αντικατοπτρίζουν το επίπεδο των τιμών στις ανταγωνιστικές αγορές φυσικού αερίου της ηπειρωτικής Δυτικής Ευρώπης. Ωστόσο, τα στοιχεία αυτά μπορεί να προκύπτουν από διάφορες συμβάσεις που είναι δυνητικά διαφορετικές από την εν λόγω σύμβαση, επί παραδείγματι εάν σχετίζονται με συναλλαγές σε πλατφόρμες διαπραγμάτευσης. Υπό τις συνθήκες αυτές, δεν μπορεί να προσαφθεί στην Επιτροπή ότι δέχθηκε ότι οι κατευθυντήριες γραμμές για την τιμολόγηση περιλαμβάνουν και το δεύτερο κριτήριο, το οποίο επιτρέπει να λαμβάνονται υπόψη τα εσωτερικά χαρακτηριστικά της συμβάσεως.

273 Επιπλέον, πρέπει να γίνει δεκτό ότι, αντίθετα με ό,τι φαίνεται να ισχυρίζεται η προσφεύγουσα, η συμπερίληψη του δευτέρου κριτηρίου και των χαρακτηριστικών που προσδιορίζονται ρητώς στις κατευθυντήριες γραμμές τιμολόγησης δεν οδηγεί κατ' ανάγκην σε ανοδική πίεση των αναθεωρημένων τιμών. Συγκεκριμένα, ακόμη και αν υποθεθεί ότι, σε συγκεκριμένη περίπτωση, το διαιτητικό δικαστήριο το οποίο ενδεχομένως επιληφθεί της υπόθεσης επιλέξει να εφαρμόσει το πρώτο κριτήριο, χρησιμοποιώντας κυρίως στοιχεία που αφορούν την παροχή φυσικού αερίου στην ηπειρωτική Δυτική Ευρώπη μέσω μακροχρόνιων συμβάσεων, ήτοι συμβάσεων με δυνητικά παρόμοια χαρακτηριστικά με τις σχετικές συμβάσεις, τίποτα δεν θα εμπόδιζε το ίδιο δικαστήριο να λάβει υπόψη του την επιλογή αυτή μετριάζοντας την εφαρμογή του δευτέρου κριτηρίου.

274 Επομένως, η τέταρτη αιτίαση του τρίτου σκέλους του δευτέρου λόγου ακυρώσεως πρέπει να απορριφθεί.

ε) Επί των μη μνημονευόμενων στις κατευθυντήριες γραμμές τιμολόγησης στοιχείων (πέμπτη αιτίαση)

275 Η προσφεύγουσα και η Δημοκρατία της Λιθουανίας υποστηρίζουν, κατ' ουσίαν, ότι οι κατευθυντήριες γραμμές τιμολόγησης έπρεπε να περιέχουν πρόσθετα στοιχεία. Πρώτον, οι εν λόγω κατευθυντήριες γραμμές έπρεπε να είχαν συμπεριλάβει στοιχείο σχετικό με το κόστος παραδόσεως, το οποίο διαφέρει σημαντικά ανάλογα με το σημείο παραδόσεως και, επί παραδείγματι, για την Gazprom οι παραδόσεις φυσικού αερίου στη Λιθουανία θα έχουν σαφώς χαμηλότερο κόστος σε σχέση με τις παραδόσεις στη Δυτική Ευρώπη λόγω της γεωγραφικής εγγύτητας με τη Ρωσία.

276 Δεύτερον, η προσφεύγουσα επισημαίνει ότι, όπως προκύπτει από την οικονομική μελέτη της, οι κατευθυντήριες γραμμές τιμολόγησης δεν αποδίδουν καμία σημασία στις δεσμεύσεις αγοράς άνευ όρων (μηχανισμός «take or pay») που περιλαμβάνονται σε ορισμένες από τις επίμαχες συμβάσεις, μολονότι οι δεσμεύσεις αυτές έχουν σημαντική αξία για την Gazprom. Στις εν λόγω κατευθυντήριες γραμμές περιλαμβάνονται μόνον παράγοντες που επιτρέπουν αυξήσεις των τιμών.

277 Η Επιτροπή φρονεί ότι η υπό κρίση αιτίαση πρέπει να απορριφθεί.

278 Συναφώς, από τη διατύπωση των κατευθυντήριων γραμμών τιμολόγησης που προβλέπονται στο σημείο 19, στοιχείο iii, των τελικών δεσμεύσεων προκύπτει με σαφήνεια ότι, όσον αφορά τα χαρακτηριστικά μιας συγκεκριμένης σύμβασης που πρέπει να λαμβάνονται υπόψη, τα παραδείγματα χαρακτηριστικών που προσδιορίζονται ρητώς στις κατευθυντήριες γραμμές δεν είναι εξαντλητικά.

279 Επομένως, η Επιτροπή δεν υπέπεσε σε πρόδηλη πλάνη εκτιμήσεως αποδεχόμενη τις κατευθυντήριες γραμμές τιμολόγησης οι οποίες δεν μνημονεύουν ρητώς χαρακτηριστικά σχετικά με το κόστος παραδόσεως και τις δεσμεύσεις αγοράς άνευ όρων (μηχανισμός «take or pay»).

280 Περαιτέρω, στον βαθμό που η προσφεύγουσα ισχυρίζεται γενικότερα ότι η Επιτροπή, κατά την εκτίμηση της επάρκειας των τελικών δεσμεύσεων, δεν έλαβε επαρκώς υπόψη της το γεγονός ότι η Gazprom προέβλεπε στις σχετικές συμβάσεις δεσμεύσεις αγοράς άνευ όρων, αρκεί η επισήμανση ότι η Επιτροπή, μολονότι εξέτασε την ύπαρξη των ρητρών αυτών στις εν λόγω συμβάσεις στο πλαίσιο της ΚΑ, δεν διατύπωσε αντιρρήσεις σχετικά με τον ανταγωνισμό ειδικώς ως προς τις εν λόγω ρήτρες και, επιπλέον, δεν εξέτασε το ενδεχόμενο διορθωτικών μέτρων εν προκειμένω. Επομένως, η Επιτροπή δεν όφειλε να διασφαλίσει ότι οι τελικές δεσμεύσεις θα αντιμετώπιζαν τις εν λόγω αντιρρήσεις.

281 Κατόπιν των ανωτέρω, πρέπει να απορριφθεί η πέμπτη αιτίαση του τρίτου σκέλους του δευτέρου λόγου ακυρώσεως και, κατά συνέπεια, να απορριφθεί το σκέλος αυτό ως αβάσιμο στο σύνολό του.

4. Επί του τετάρτου σκέλους του δευτέρου λόγου ακυρώσεως, σχετικά με πλάνη περί το δίκαιο και πρόδηλη πλάνη εκτιμήσεως όσον αφορά τη σχέση μεταξύ δικαίου της Ένωσης και διαιτησίας

282 Η προσφεύγουσα υποστηρίζει ότι από το σκεπτικό που παρατίθεται στην αιτιολογική σκέψη 178 της προσβαλλομένης αποφάσεως προκύπτει ότι η Επιτροπή υπέπεσε σε πλάνη περί το δίκαιο και, κατ' ουσίαν, σε πρόδηλη πλάνη εκτιμήσεως όσον αφορά, αφενός, την εφαρμογή του ουσιαστικού δικαίου της Ένωσης στις διαδικασίες διαιτησίας που προβλέπονται στο σημείο 19, στοιχείο iv, των τελικών δεσμεύσεων και, αφετέρου, τη δυνατότητα του εν λόγω θεσμικού οργάνου να ενεργεί ως *amicus curiae* στις διαδικασίες αυτές.

283 Η Επιτροπή φρονεί ότι δεν υπέπεσε σε πλάνη ως προς το ζήτημα αυτό.

α) Επί της εφαρμογής του ουσιαστικού δικαίου της Ένωσης στις διαδικασίες διαιτησίας (πρώτη αιτίαση)

284 Κατά την προσφεύγουσα, πρώτον, εσφαλμένως έκρινε η Επιτροπή, στηριζόμενη σε εσφαλμένη ερμηνεία της αποφάσεως της 1ης Ιουνίου 1999, *Eco Swiss* (C-126/97, στο εξής: απόφαση *Eco Swiss*, EU:C:1999:269, σκέψη 36), ότι τα διαιτητικά δικαστήρια έπρεπε οπωσδήποτε, λόγω του ότι ήταν εγκατεστημένα εντός της Ένωσης, να επιλύουν τις διαφορές επί των τιμών μεταξύ της *Gazprom* και των σχετικών πελατών της με βάση το ουσιαστικό δίκαιο της Ένωσης.

285 Στην απόφαση *Eco Swiss*, το Δικαστήριο απευθύνθηκε μόνο στο *Hoge Raad der Nederlanden* (Ανώτατο Δικαστήριο των Κάτω Χωρών) και, εμμέσως, στα λοιπά δικαστήρια των κρατών μελών, αλλά όχι στα διαιτητικά δικαστήρια, τα οποία δεν αποτελούν δικαστήρια κατά την έννοια του άρθρου 267 ΣΛΕΕ. Η ως άνω απόφαση επιβάλλει απλώς στα δικαστήρια αυτά την υποχρέωση να εφαρμόζουν το δίκαιο της Ένωσης μόνον στο περιορισμένο πλαίσιο του εκ των υστέρων ελέγχου της τήρησης της «δημόσιας τάξης» από τα διαιτητικά δικαστήρια, χωρίς να απαιτεί από αυτά να εφαρμόζουν το ουσιαστικό δίκαιο της Ένωσης.

286 Στην πραγματικότητα, τα οικεία διαιτητικά δικαστήρια θα έπρεπε να εφαρμόσουν μόνον το σημείο 19 των τελικών δεσμεύσεων και όχι το άρθρο 102 ΣΛΕΕ ή την ίδια την προσβαλλόμενη απόφαση. Επομένως, από κανένα στοιχείο δεν προκύπτει ότι ένας πελάτης της *Gazprom* θα μπορούσε ευχερώς να επικαλεστεί το περιεχόμενο της εν λόγω αποφάσεως στο πλαίσιο διαιτησίας, εξυπακουομένου ότι η δυνατότητα αυτή θα μπορούσε να επιβεβαιωθεί μόνο στο, αναποτελεσματικό από χρονικής απόψεως, πλαίσιο προδικαστικού ερωτήματος υποβληθέντος από το εθνικό δικαστήριο που εξετάζει την εκτέλεση μιας διαιτητικής αποφάσεως.

287 Δεύτερον, η απουσία, στις τελικές δεσμεύσεις, οποιασδήποτε αναφοράς στην προσβαλλόμενη απόφαση ή στο άρθρο 102 ΣΛΕΕ μειώνει σημαντικά την αποτελεσματικότητα της διαιτησίας. Τα διαιτητικά δικαστήρια δεν θα εξέταζαν κατ' ανάγκη εάν οι αναθεωρημένες τιμές ήταν συμβατές προς τους σκοπούς της αποφάσεως αυτής ή της εν λόγω διατάξεως της Συνθήκης ΛΕΕ και, προβαίνοντας σε μια τέτοια εξέταση, θα υπήρχε ο κίνδυνος να υπερβούν τα καθήκοντά τους και να ακυρωθούν οι διαιτητικές αποφάσεις τους.

288 Η Επιτροπή φρονεί ότι η υπό κρίση αιτίαση πρέπει να απορριφθεί.

289 Πρέπει να υπομνησθεί ότι η αιτιολογική σκέψη 178 της προσβαλλομένης αποφάσεως αναφέρει, παραπέμποντας στην απόφαση *Eco Swiss* (σκέψεις 35 και 36), ότι οι τελικές δεσμεύσεις «απαιτούν οι διαιτητικές διαδικασίες να διεξάγονται εντός της Ένωσης» και ότι «[α]υτό

υποχρεώνει τα διαιτητικά δικαστήρια να τηρούν και να εφαρμόζουν το δίκαιο του ανταγωνισμού της Ένωσης ως ζήτημα δημοσίας τάξεως, ανεξάρτητα από τα ιδιωτικά συμφέροντα των διαδίκων της διαιτησίας».

- 290 Συναφώς, από το άρθρο 3, παράγραφος 3, ΣΕΕ και από το προσαρτημένο στη Συνθήκη της Λισσαβώνας (ΕΕ 2010, C 83, σ. 309) πρωτόκολλο αριθ. 27, σχετικά με την εσωτερική αγορά και τον ανταγωνισμό, προκύπτει ότι τα άρθρα 101 και 102 ΣΛΕΕ αποτελούν θεμελιώδεις διατάξεις αναγκαίες για την εκπλήρωση των αποστολών της Ένωσης και, ειδικότερα, για τη λειτουργία της εσωτερικής αγοράς, καθόσον αποσκοπούν στην αποφυγή της νοθεύσεως του ανταγωνισμού σε βάρος του γενικού συμφέροντος, των επιμέρους επιχειρήσεων και των καταναλωτών (πρβλ. απόφαση *Eco Swiss*, σκέψη 36, και απόφαση της 17ης Φεβρουαρίου 2011, *TeliaSonera Sverige*, C-52/09, EU:C:2011:83, σκέψεις 20 έως 22). Ως εκ τούτου, τα άρθρα 101 και 102 ΣΛΕΕ αποτελούν διατάξεις δημοσίας τάξεως, και υπό την έννοια της Συμβάσεως για την αναγνώριση και την εκτέλεση αλλοδαπών διαιτητικών αποφάσεων, η οποία υπογράφηκε στη Νέα Υόρκη στις 10 Ιουνίου 1958, οι οποίες πρέπει να εφαρμόζονται αυτεπαγγέλτως από τα εθνικά δικαστήρια, τα οποία οφείλουν να κάνουν δεκτό αίτημα ακυρώσεως διαιτητικής απόφασης εφόσον κρίνουν ότι η απόφαση αυτή είναι αντίθετη προς τα εν λόγω άρθρα (πρβλ. απόφαση *Eco Swiss*, σκέψεις 36 έως 41, και απόφαση της 13ης Ιουλίου 2006, *Manfredi κ.λπ.*, C-295/04 έως C-298/04, EU:C:2006:461, σκέψη 31 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).
- 291 Κατά συνέπεια, τα συγκεκριμένα διαιτητικά δικαστήρια, ακόμη και αν εδρεύουν στο έδαφος της Ένωσης, δεν δεσμεύονται κατ' ανάγκη από το δίκαιο του ανταγωνισμού της Ένωσης στο σύνολό του, ούτε εξάλλου από άλλες διατάξεις του ουσιαστικού δικαίου της Ένωσης. Είναι επίσης αληθές, όπως υποστηρίζει η προσφεύγουσα, ότι ο έλεγχος των διαιτητικών αποφάσεων που ασκείται από τα δικαστήρια των κρατών μελών έχει περιορισμένο χαρακτήρα (βλ. απόφαση της 6ης Μαρτίου 2018, *Achmea*, C-284/16, EU:C:2018:158, σκέψη 54 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία). Πλην όμως, εάν ένα από τα δικαστήρια αυτά εξέδιδε διαιτητική απόφαση αντίθετη προς το άρθρο 102 ΣΛΕΕ, τα εθνικά δικαστήρια των κρατών μελών θα έπρεπε, σε περίπτωση ασκήσεως αγωγής, να ακυρώσουν την εν λόγω διαιτητική απόφαση. Τούτο μπορεί να οδηγήσει τα εν λόγω δικαστήρια να διασφαλίσουν ότι η εκδοθείσα διαιτητική απόφαση είναι σύμφωνη προς την εν λόγω διάταξη της ΣΛΕΕ.
- 292 Επιπλέον, μολονότι η υπό κρίση υπόθεση δεν αφορά άμεσα το άρθρο 102 ΣΛΕΕ, αλλά τη συμμόρφωση με απόφαση αναλήψεως δεσμεύσεων εκδοθείσας βάσει του άρθρου 9 του κανονισμού 1/2003, πρέπει να γίνει δεκτό ότι, υπό το πρίσμα των εκτιμήσεων που εκτίθενται στη σκέψη 290 ανωτέρω, και δεδομένου ότι ο εν λόγω κανονισμός εκδόθηκε κατ' εφαρμογήν του άρθρου 103 ΣΛΕΕ και αφορά την εφαρμογή των άρθρων 101 και 102 ΣΛΕΕ, τα εθνικά δικαστήρια μπορούν να κάνουν δεκτό αίτημα ακυρώσεως διαιτητικής απόφασης εάν κρίνουν ότι η απόφαση αυτή είναι αντίθετη προς μια τέτοια απόφαση περί αναλήψεως δεσμεύσεων.
- 293 Η ερμηνεία αυτή των συνεπειών της απαιτήσεως περί εγκαταστάσεως των διαιτητικών δικαστηρίων εντός της Ένωσης, για τις οποίες γίνεται λόγος στην αιτιολογική σκέψη 178 της προσβαλλομένης αποφάσεως, δεν τίθεται εν αμφιβόλω από το επιχείρημα της προσφεύγουσας ότι τα εθνικά δικαστήρια ενδέχεται να αντιμετωπίσουν πρακτικές δυσχέρειες κατά τον έλεγχο της συμφωνίας των διαιτητικών αποφάσεων προς το άρθρο 102 ΣΛΕΕ ή προς απόφαση εκδοθείσα βάσει του άρθρου 9 του κανονισμού 1/2003, στον βαθμό που η εξέταση των διαφορών αυτών εμπίπτει στην καθ' ύλην δικαιοδοσία των δικαστηρίων αυτών.

- 294 Εξάλλου, όπως υπογραμμίστηκε ανωτέρω, η Gazprom οφείλει να εφαρμόσει τις τελικές δεσμεύσεις σύμφωνα με το σκεπτικό της προσβαλλομένης απόφασης, ειδάλλως υπάρχει κίνδυνος να διαπιστωθεί η μη συμμόρφωσή της προς την εν λόγω απόφαση. Ως εκ τούτου, η Gazprom υποχρεούται, ως διάδικος στη διαιτητική διαδικασία, να διασφαλίσει, κατά τον καθορισμό των καθηκόντων των διαιτητών και την κατάρτιση των υπομνημάτων τους, ότι θα προβούν σε αναθεώρηση των μεθόδων τιμολόγησης κατά τρόπο που να συνάδει με την εν λόγω απόφαση.
- 295 Λαμβανομένων υπόψη των προεκτεθέντων, το Γενικό Δικαστήριο κρίνει ότι, παρά την κάπως ατυχή διατύπωση των επίμαχων όρων στην αιτιολογική σκέψη 178 της προσβαλλομένης απόφασης, η Επιτροπή δεν υπέπεσε ούτε σε πλάνη περί το δίκαιο με τη συμπερίληψη των όρων αυτών ούτε σε πρόδηλη πλάνη εκτιμήσεως με το να θεωρήσει ότι η υποχρέωση διεξαγωγής διαδικασιών διαιτησίας στο έδαφος της Ένωσης μπορούσε να ενισχύσει την αποτελεσματικότητα των δεσμεύσεων ως προς τις τιμολογιακές πρακτικές. Ως εκ τούτου, η πρώτη αιτίαση του τετάρτου σκέλους του δευτέρου λόγου ακυρώσεως πρέπει να απορριφθεί.

β) Επί της δυνατότητας παρεμβάσεως της Επιτροπής ως amicus curiae (δεύτερη αιτίαση)

- 296 Κατά την προσφεύγουσα, η Επιτροπή υπέπεσε σε πλάνη περί το δίκαιο ισχυριζόμενη, στην αιτιολογική σκέψη 178 της προσβαλλομένης απόφασης, ότι μπορούσε να παρεμβαίνει ως amicus curiae στις διαδικασίες διαιτησίας. Ωστόσο, στο παρόν στάδιο εξελίξεως του δικαίου της Ένωσης, δεν υπάρχει νομική βάση για μια τέτοιου είδους συνεργασία μεταξύ της Επιτροπής και των διαιτητικών δικαστηρίων. Συνεπώς, μια τέτοια παρέμβαση θα πρέπει να εγκριθεί από τα μέρη της διαιτησίας, πράγμα το οποίο ουδόλως διασφαλίζεται εν προκειμένω, καθόσον η Gazprom ουδόλως έχει αναλάβει σχετική δέσμευση προς τούτο και πολλοί πελάτες μπορεί να είναι απρόθυμοι στην εμπλοκή της Επιτροπής, δεδομένων των ευαίσθητων ή εμπιστευτικών πληροφοριών που ανταλλάσσονται και της στάσης της Επιτροπής στην υπόθεση AT.39816 η οποία θεωρήθηκε «ευνοϊκή» προς την Gazprom.
- 297 Η προσφεύγουσα προσθέτει ότι η Επιτροπή αναγνώρισε ότι η συμμετοχή της ως amicus curiae δεν είναι πάντοτε εγγυημένη και επισήμανε αντ' αυτού τη δυνατότητα παρεμβάσεως στις δικαστικές διαδικασίες για τον έλεγχο των διαιτητικών αποφάσεων σύμφωνα με το άρθρο 15, παράγραφος 3, του κανονισμού 1/2003.
- 298 Η Επιτροπή φρονεί ότι η υπό κρίση αιτίαση πρέπει να απορριφθεί.
- 299 Συναφώς, επιβάλλεται η διαπίστωση, όπως υποστηρίζει η προσφεύγουσα, ότι οι τελικές δεσμεύσεις ουδόλως προβλέπουν το δικαίωμα της Επιτροπής να παρεμβαίνει ως amicus curiae σε διαδικασίες διαιτησίας κινηθείσες βάσει της ρήτρας διαιτησίας που προβλέπεται στο σημείο 19, στοιχείο iv, των δεσμεύσεων αυτών και ότι ένα τέτοιο δικαίωμα δεν κατοχυρώνεται άλλως από το δίκαιο της Ένωσης.
- 300 Ωστόσο, ακριβώς επειδή η ρήτρα διαιτησίας που προβλέπεται στο σημείο 19, στοιχείο iv, των τελικών δεσμεύσεων δεν εξετάζει το ζήτημα της παρεμβάσεως της Επιτροπής ως amicus curiae, το γεγονός ότι η Επιτροπή αναφέρθηκε στην προσβαλλόμενη απόφαση σε μια τέτοια δυνατότητα, χωρίς η δυνατότητα αυτή να αποτελεί δέσμευση, δεν μπορεί να θέσει υπό αμφισβήτηση τη νομιμότητα της εν λόγω απόφασης. Ως εκ τούτου, η αιτίαση της προσφεύγουσας περί πλάνης περί το δίκαιο είναι αλυσιτελής.

301 Κατόπιν όλων των ανωτέρω σκέψεων, πρέπει να απορριφθεί η δεύτερη αιτίαση του τέταρτου σκέλους και, ως εκ τούτου, να απορριφθεί ο δεύτερος λόγος ακυρώσεως στο σύνολό του ως αβάσιμος.

Δ. Επί του τρίτου λόγου ακυρώσεως, με τον οποίο προβάλλεται παράβαση του άρθρου 9 του κανονισμού 1/2003, σε συνδυασμό με το άρθρο 102 ΣΛΕΕ, και παραβίαση της αρχής της αναλογικότητας, καθόσον η Επιτροπή αποδέχθηκε τις τελικές δεσμεύσεις μολονότι αυτές δεν απαντούσαν δεόντως στις αιτιάσεις ως προς τους εδαφικούς περιορισμούς

302 Η προσφεύγουσα, υποστηριζόμενη από τη Δημοκρατία της Πολωνίας, τη Δημοκρατία της Λιθουανίας και την Overgas, προβάλλει ότι η Επιτροπή υπέπεσε σε διάφορα πρόδηλα σφάλματα εκτιμήσεως, κατά παράβαση του άρθρου 9 του κανονισμού 1/2003, σε συνδυασμό με το άρθρο 102 ΣΛΕΕ, και της αρχής της αναλογικότητας, καθόσον κατέληξε στο συμπέρασμα ότι οι δεσμεύσεις ως προς τους εδαφικούς περιορισμούς (σημεία 5 έως 17 των τελικών δεσμεύσεων) ήταν επαρκείς. Ο λόγος αυτός αναλύεται, κατ' ουσίαν, σε τρία σκέλη.

303 Η Επιτροπή, υποστηριζόμενη από την Gazprom, φρονεί ότι ο τρίτος λόγος ακυρώσεως πρέπει να απορριφθεί ως αβάσιμος. Όσον αφορά το υπόμνημα παρεμβάσεως της Overgas, η Επιτροπή υποστηρίζει ότι τα περισσότερα από τα επιχειρήματα που διαλαμβάνονται σε αυτό είναι απαράδεκτα, καθόσον δεν συνδέονται με το αντικείμενο της διαφοράς, όπως αυτό καθορίστηκε από τους κύριους διαδίκους.

1. Επί του πρώτου σκέλους του τρίτου λόγου ακυρώσεως, σχετικά με την ανεπάρκεια των δεσμεύσεων ως προς τους εδαφικούς περιορισμούς συνολικώς θεωρούμενων

304 Η προσφεύγουσα φρονεί ότι οι δεσμεύσεις ως προς τους εδαφικούς περιορισμούς, συνολικώς θεωρούμενες, δεν είναι επαρκείς. Μολονότι η ανάλυσή της σχετικά με τις προοπτικές εξέλιξης της αγοράς πρέπει να είναι ιδιαιτέρως πειστική, η Επιτροπή φέρεται να παρέλειψε να λάβει υπόψη διάφορα στοιχεία τα οποία θα έπρεπε να έχουν καθοριστικό αντίκτυπο στο περιεχόμενο των εν λόγω δεσμεύσεων.

305 Συγκεκριμένα, η Επιτροπή, μολονότι έκρινε ρητώς στην ΚΑ ότι η Gazprom είχε υιοθετήσει μια «στρατηγική» κατατήσεως των αγορών, εντούτοις αποδέχθηκε ορισμένες επιλεκτικές δεσμεύσεις οι οποίες δεν παρείχαν συνολική απάντηση στη στρατηγική αυτή. Ειδικότερα, οι δεσμεύσεις ως προς τους εδαφικούς περιορισμούς συνίσταντο κατ' ουσίαν στον τερματισμό ορισμένων συμβατικών μηχανισμών, ενώ η Gazprom χρησιμοποιούσε επίσης διάφορες εξωσυμβατικές πρακτικές για να αποτρέψει την επανεξαγωγή φυσικού αερίου. Αυτή η εστίαση στους συμβατικούς μηχανισμούς είναι ακόμη πιο αναποτελεσματική, δεδομένου ότι οι περισσότεροι από αυτούς είχαν προ πολλού καταργηθεί. Η Gazprom έκανε εκτεταμένη χρήση εξωσυμβατικών πρακτικών, τις οποίες φέρεται να γνώριζε η Επιτροπή.

306 Αυτό αποδεικνύεται από το γεγονός ότι το 2003 και το 2005 η Επιτροπή περάτωσε τις έρευνες ως προς τον ανταγωνισμό με άτυπες συμφωνίες που περιλάμβαναν τη διαγραφή ρητών εδαφικών ρητρών στις συμβάσεις που είχε συνάψει η Gazprom με τις E.ON Ruhrgas AG και ENI SpA, αλλά αυτό δεν εμπόδισε την Gazprom να συνεχίσει να παρεμποδίζει την επανεξαγωγή φυσικού αερίου με άλλες πρακτικές. Ομοίως, εκτός από την περίπτωση της κρίσης του 2009/2010, στο πλαίσιο της οποίας η προσφεύγουσα είχε υποστεί σοβαρές ελλείψεις φυσικού αερίου λόγω των διακοπών στην προμήθεια φυσικού αερίου μέσω της Ουκρανίας, η Επιτροπή είχε επίσης λάβει γνώση πρακτικών σύμφωνα με τις οποίες η Gazprom, κατά τη χειμερινή περίοδο 2014/2015, είχε μειώσει την

προμήθεια φυσικού αερίου προκειμένου να αποτρέψει την επανεξαγωγή φυσικού αερίου στην Ουκρανία, γεγονός που είχε επιπτώσεις σε ορισμένες από τις επίμαχες ΧΚΑΕ. Τα παραδείγματα αυτά δεν μπορούν να θεωρηθούν ως απλές συμβατικές αθετήσεις και η υπερβολικά θεωρητική προσέγγιση της Επιτροπής αγνοεί το γεγονός ότι οι εν λόγω διακοπές και μειώσεις αποτελούν μια από τις πτυχές της στρατηγικής της Gazprom.

- 307 Εκτός από αυτές τις εξωσυμβατικές πρακτικές, η προσφεύγουσα υπογραμμίζει το γεγονός ότι η εμπορία φυσικού αερίου μεταξύ των επίμαχων ΧΚΑΕ ήταν δυσχερής λόγω των ελλείψεων στις υποδομές μεταφοράς φυσικού αερίου οι οποίες οφείλονταν σε μεγάλο βαθμό στους εδαφικούς περιορισμούς που επέβαλε η Gazprom, οι οποίοι, ειδικότερα, είχαν αποκλείσει τη διασυνοριακή ζήτηση φυσικού αερίου. Οι βελτιώσεις στις υποδομές που επιτεύχθηκαν έκτοτε δεν μπορούν να δικαιολογήσουν την ανεπάρκεια των εν λόγω δεσμεύσεων, οι οποίες θα έπρεπε να περιλαμβάνουν την ανάληψη ενεργών μέτρων εκ μέρους της Gazprom.
- 308 Η Επιτροπή αμφισβητεί την επιχειρηματολογία της προσφεύγουσας και της Δημοκρατίας της Πολωνίας, η οποία βασίζεται σε εσφαλμένες παραδοχές, οπότε το υπό κρίση σκέλος πρέπει κατά τη γνώμη τους να απορριφθεί.
- 309 Συναφώς, από την προκαταρκτική εκτίμηση της Επιτροπής (βλ., ειδικότερα, τον τίτλο του τμήματος 8 και σημείο 246 της ΚΑ) προκύπτει ασφαλώς ότι η Gazprom ακολουθούσε μια γενική «στρατηγική» κατάτμησης των αγορών φυσικού αερίου. Ωστόσο, από την εκτίμηση αυτή προκύπτει επίσης ότι η εν λόγω στρατηγική συνίστατο σε διάφορες συγκεκριμένες αντίθετες προς τους κανόνες του ανταγωνισμού πρακτικές (βλ., ειδικότερα, σημείο 248 της ΚΑ και αιτιολογικές σκέψεις 54 έως 60 της προσβαλλομένης απόφασης). Επομένως, η Επιτροπή μπορούσε να αντιμετωπίσει τη στρατηγική αυτή σταδιακά, μέσω μέτρων που θα αφορούσαν ειδικά κάθε μία από αυτές τις πρακτικές, γεγονός που θα εξουδετέρωνε την εν λόγω στρατηγική.
- 310 Στο πλαίσιο αυτό, προκειμένου να εκτιμηθεί κατά πόσον οι δεσμεύσεις ως προς τους εδαφικούς περιορισμούς αντιμετωπίζουν συνολικά τις διάφορες πρακτικές τις οποίες αφορούν οι σχετικές με τους περιορισμούς αυτούς αιτιάσεις, πρέπει να επισημανθεί ότι τόσο από την ΚΑ όσο και από την προσβαλλόμενη απόφαση προκύπτει ότι οι εν λόγω αιτιάσεις αφορούσαν δύο κατηγορίες πρακτικών:
- αφενός, τους ρητούς εδαφικούς περιορισμούς που προβλέπονται σε συμβατικές ρήτρες, όπως οι ρήτρες προορισμού και οι ρήτρες απαγόρευσης των μεταπωλήσεων ή των εξαγωγών (βλ., ειδικότερα, σημεία 247 και 897 και τμήματα 8.2 και 15.7.2.2 της ΚΑ, καθώς και αιτιολογική σκέψη 42 της προσβαλλομένης απόφασης)·
 - αφετέρου, συμβατικές και εξωσυμβατικές πρακτικές που έχουν αποτέλεσμα ισοδύναμο με ρητούς εδαφικούς περιορισμούς (βλ., ειδικότερα, σημεία 248, 322 και 898 και τμήματα 8.3 και 15.7.2.3 της ΚΑ, καθώς και αιτιολογική σκέψη 43 της προσβαλλομένης απόφασης), οι οποίες είχαν λάβει κυρίως τέσσερις μορφές, και συγκεκριμένα, πρώτον, τον συνδυασμό της λεγόμενης ρήτρας «επεκτάσεως» με την υποχρέωση ενημερώσεως της Gazprom, δεύτερον, την άρνηση μεταβολής συμβατικού σημείου παράδοσης φυσικού αερίου, τρίτον, την άρνηση μεταβολής μετρητικού σταθμού (metering station) που προβλέπεται στη σύμβαση και, τέταρτον, στην περίπτωση της Βουλγαρίας, συγκεκριμένους συμβατικούς όρους, ιδίως όσον αφορά τους μετρητικούς σταθμούς οι οποίοι θα έδιναν στην Gazprom de facto τον έλεγχο των εξαγωγών φυσικού αερίου από τη χώρα αυτή.

- 311 Οι δεσμεύσεις ως προς τους εδαφικούς περιορισμούς (σημεία 5 έως 17 των τελικών δεσμεύσεων), με τις οποίες επιχειρείται να δοθεί απάντηση στις αιτιάσεις αυτές, περιλαμβάνουν τα εξής:
- μέτρα για την απαγόρευση συμβατικών ρητρών με τις οποίες η Gazprom θα εμπόδιζε ή θα περιόριζε, άμεσα ή έμμεσα, τη μεταπώληση ή την επανεξαγωγή φυσικού αερίου από τους σχετικούς πελάτες της (στο εξής: δεσμεύσεις ως προς τους περιορισμούς μεταπώλησεως και επανεξαγωγής): όπως προκύπτει, αφενός, από τις αιτιολογικές σκέψεις 54 έως 57 και από τα τμήματα 5.1.1, 7.1.1 και 8.2.1.1 της προσβαλλομένης αποφάσεως και, αφετέρου, από τα σημεία 5 και 6 των τελικών δεσμεύσεων, τα μέτρα αυτά αποσκοπούν στην άρση των εδαφικών περιορισμών που αναφέρονται ρητώς στην πρώτη περίπτωση της προηγούμενης σκέψεως καθώς και στο πρώτο είδος διαδικασιών που εκτίθενται στη δεύτερη περίπτωση της σκέψεως αυτής, ήτοι στον συνδυασμό ρήτρας «επεκτάσεως» με υποχρέωση ενημερώσεως έναντι της Gazprom·
 - μέτρα που επιτρέπουν μεταβολές των σημείων παραδόσεως του φυσικού αερίου (στο εξής: δεσμεύσεις ως προς τα σημεία παραδόσεως): όπως προκύπτει, ειδικότερα, από τις παραγράφους 373 έως 375 της ΚΑ, από τις αιτιολογικές σκέψεις 59 και 60 και από τα τμήματα 5.1.3, 7.1.3 και 8.2.1.3 της προσβαλλομένης αποφάσεως καθώς και από τα σημεία 5 έως 17 των τελικών δεσμεύσεων [στο τμήμα 1.2, υπό τον τίτλο «Changes of Delivery Points» (Μεταβολές των σημείων παραδόσεως)], τα μέτρα αυτά αποσκοπούν στην αντιμετώπιση του δεύτερου και τρίτου είδους πρακτικών που αναφέρονται στη δεύτερη περίπτωση της προηγούμενης σκέψεως, ήτοι στην άρνηση της Gazprom να τροποποιήσει τα σημεία παραδόσεως ή τους μετρητικούς σταθμούς·
 - μέτρα για τη διαχείριση του βουλγαρικού συστήματος φυσικού αερίου (στο εξής: δεσμεύσεις ως προς το βουλγαρικό σύστημα φυσικού αερίου): όπως προκύπτει, αφενός, από την αιτιολογική σκέψη 58 και από τα τμήματα 5.1.2, 7.1.2 και 8.2.1.2 της προσβαλλομένης αποφάσεως και, αφετέρου, από τα σημεία 7 και 8 των τελικών δεσμεύσεων [στο τμήμα 1.1, υπό τον τίτλο «1.1 Changes to the Bulgarian Gas System» (Τροποποιήσεις στο βουλγαρικό σύστημα φυσικού αερίου)], τα μέτρα αυτά αποσκοπούν στην αντιμετώπιση του τετάρτου είδους πρακτικών που μνημονεύονται στη δεύτερη περίπτωση της προηγούμενης σκέψεως, ήτοι των διαδικασιών που παρέχουν στην Gazprom de facto έλεγχο επί των εξαγωγών φυσικού αερίου από τη Βουλγαρία.
- 312 Επομένως, από τις διαπιστώσεις που έγιναν στη σκέψη 311 ανωτέρω προκύπτει ότι οι σκέψεις 5 έως 17 των τελικών δεσμεύσεων καλύπτουν το σύνολο των πρακτικών που εμπίπτουν στις δύο κατηγορίες που περιλαμβάνονται στις αιτιάσεις ως προς τους εδαφικούς περιορισμούς και οι οποίες υπομνήσθηκαν στη σκέψη 310 ανωτέρω. Επομένως, συγκρίνοντας τις αιτιάσεις αυτές με τις εν λόγω δεσμεύσεις, το Γενικό Δικαστήριο δεν διαπιστώνει κανένα κενό στο περιεχόμενο των εν λόγω δεσμεύσεων.
- 313 Το συμπέρασμα της προηγούμενης σκέψεως δεν αναιρείται από τα λοιπά επιχειρήματα που προέβαλε η προσφεύγουσα.
- 314 Συγκεκριμένα, κατ' αρχάς, καθόσον η προσφεύγουσα εμμένει ότι δεν ελήφθησαν επαρκώς υπόψη οι εξωσυμβατικές πρακτικές που χρησιμοποίησε η Gazprom για την κατάτμηση των αγορών των επίμαχων ΧΚΑΕ, από τις ανωτέρω εκτιμήσεις προκύπτει ότι η Επιτροπή, όσον αφορά τα τέσσερα είδη συμβατικών και εξωσυμβατικών πρακτικών τα οποία πράγματι μνημονεύονται στις αιτιάσεις ως προς τους εδαφικούς περιορισμούς, έχει αναλάβει δεσμεύσεις για την αντιμετώπιση των εν λόγω αιτιάσεων.

- 315 Ειδικότερα, όσον αφορά τις συμβατικές και εξωσυμβατικές πρακτικές που καταδεικνύει η πρακτική της Gazprom συνιστάμενη στη χρήση ενός συνδυασμού της επονομαζόμενης ρήτρας «επεκτάσεως» με την υποχρέωση ενημερώσεως της Gazprom [μνημονευθείσα στο πρώτο από τα είδη πρακτικών που εκτίθενται στη δεύτερη περίπτωση της σκέψεως 310 ανωτέρω και παρατεθείσα στην αιτιολογική σκέψη 57 της προσβαλλομένης αποφάσεως], επιβάλλεται η διαπίστωση ότι η Επιτροπή στόχευε στη χρήση από την εν λόγω επιχείρηση διαφόρων συμβατικών όρων οι οποίοι, ενώ δεν επέβαλαν ρητούς εδαφικούς περιορισμούς, μπορούσαν να μειώσουν το οικονομικό κίνητρο των πελατών της να μεταπωλούν ή να επανεξάγουν το φυσικό αέριο που προμηθεύονταν από αυτήν και, ως εκ τούτου, απέτρεπαν τις διασυνοριακές πωλήσεις.
- 316 Ωστόσο, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι τα σημεία 5 και 6 των τελικών δεσμεύσεων αποσκοπούν στην εξουδετέρωση των ρητρών που είναι γνωστές ως «Clauses Restricting Resale» (ρήτρες που περιορίζουν τη μεταπώληση) και «Territorial Restriction Clause» (ρήτρες που επιβάλλουν εδαφικούς περιορισμούς) και ότι τα συγκεκριμένα είδη ρητρών καλύπτουν ευρύτατο φάσμα διατάξεων, λαμβανομένων υπόψη των ορισμών των όρων αυτών που περιλαμβάνονται στο σημείο 4 των εν λόγω δεσμεύσεων. Τούτο επιβεβαιώνεται από το περιεχόμενο του «ενδεικτικού καταλόγου» του παραρτήματος 1 των εν λόγω δεσμεύσεων, σύμφωνα με το οποίο απαγορεύονται, μεταξύ άλλων, οι ρήτρες επεκτάσεως, οι μηχανισμοί παρακολούθησεως και οι υποχρεώσεις παροχής πληροφοριών που προβλέπονται στις σχετικές συμβάσεις.
- 317 Εν συνεχεία, πρώτον, καθόσον η προσφεύγουσα αφήνει να εννοηθεί ότι οι δεσμεύσεις σχετικά με το βουλγαρικό σύστημα φυσικού αερίου θα έπρεπε να είχαν επεκταθεί σε όλες τις επίμαχες ΧΚΑΕ, δεν διευκρινίζει κατά ποιο τρόπο οι δεσμεύσεις αυτές έχουν σχέση με την κατάσταση στις λοιπές επίμαχες ΧΚΑΕ. Δεύτερον, το επιχείρημα σχετικά με τις άτυπες συμφωνίες που συνήφθησαν το 2003 και το 2005 πρέπει να απορριφθεί, δεδομένου ότι οι συμφωνίες αυτές αφορούσαν πρακτικές που δεν είχαν σχέση με τις επίμαχες ΧΚΑΕ και, κυρίως, δεδομένου ότι οι δεσμεύσεις ως προς τους εδαφικούς περιορισμούς καλύπτουν ακριβώς πρακτικές που υπερβαίνουν τους ρητούς εδαφικούς περιορισμούς. Τρίτον, οι ενέργειες που προσάπτονται στην Gazprom σε σχέση με την κρίση του 2009/2010, ήτοι η άρνηση μεταβολής ενός σημείου παραδόσεως ή ενός μετρητικού σταθμού, καλύπτονται από τις δεσμεύσεις ως προς τα σημεία παραδόσεως (οι οποίες εξετάζονται στο πλαίσιο του δεύτερου σκέλους κατωτέρω). Τέταρτον, οι πρακτικές που σχετίζονται με τη χειμερινή περίοδο 2014/2015 δεν καλύπτονται από τις αιτιάσεις ως προς τους εδαφικούς περιορισμούς, οπότε η Επιτροπή δεν όφειλε να εξετάσει τις πρακτικές αυτές. Επιπλέον, η ίδια η προσφεύγουσα παραδέχεται ότι οι πρακτικές αυτές αφορούσαν κυρίως την Ουκρανία, χωρίς να εξηγεί πώς οι φερόμενες συνέπειές τους για τις επίμαχες ΧΚΑΕ κινδύνευαν να επαναληφθούν παρά την αποδοχή των τελικών δεσμεύσεων. Πέμπτον, στον βαθμό που η προσφεύγουσα επικαλείται τα πραγματικά περιστατικά που εκτίθενται στο υπομνήμα 8.2.2.2 της ΚΑ, αρκεί να σημειωθεί, όπως προκύπτει προδήλως από τα στοιχεία του υπομνήματος αυτού και, γενικότερα, από το τμήμα 8.2, ότι το εν λόγω υπομνήμα αφορά την εκ μέρους της Gazprom παρακολούθηση της τηρήσεως των πρώην ρητών εδαφικών περιορισμών και όχι τις εξωσυμβατικές πρακτικές που φέρονται να μην καλύπτονται από τις δεσμεύσεις.
- 318 Τέλος, απορριπτέα είναι τα επιχειρήματα της προσφεύγουσας σχετικά με τις ελλείψεις στις υποδομές μεταφοράς φυσικού αερίου, δεδομένου ότι οι δυσχέρειες τις οποίες αναφέρει δεν αντικατοπτρίζονται στις αντιρρήσεις της Επιτροπής σχετικά με τον ανταγωνισμό, συμπεριλαμβανομένων των μελλοντικών επιπτώσεων από την οριστικοποίηση του αγωγού φυσικού αερίου Nord Stream 2. Εξάλλου, δεν προκύπτει σαφώς από τις αιτιάσεις που περιλαμβάνονται στην ΚΑ ότι οι τελικές δεσμεύσεις θα έπρεπε να περιλαμβάνουν θετικές δεσμεύσεις όσον αφορά τις υποδομές, προκειμένου να αντιμετωπιστούν επαρκώς οι αιτιάσεις

αυτές, κατά μείζονα λόγο καθόσον η προσφεύγουσα δεν προσδιορίζει συγκεκριμένα ποιες πρακτικές αντίθετες προς τους κανόνες του ανταγωνισμού θα δικαιολογούσαν τέτοιες δεσμεύσεις.

- 319 Κατόπιν των ανωτέρω σκέψεων, επιβάλλεται το συμπέρασμα ότι η Επιτροπή δεν υπέπεσε σε πρόδηλη πλάνη εκτιμήσεως όσον αφορά την επάρκεια των δεσμεύσεων ως προς τους εδαφικούς περιορισμούς στο σύνολό τους. Ως εκ τούτου, το πρώτο σκέλος του τρίτου λόγου ακυρώσεως πρέπει να απορριφθεί ως αβάσιμο.

2. Επί του δευτέρου σκέλους του τρίτου λόγου ακυρώσεως, σχετικά με την ανεπάρκεια των δεσμεύσεων ως προς τα σημεία παραδόσεως

- 320 Η προσφεύγουσα, η Δημοκρατία της Πολωνίας, η Δημοκρατία της Λιθουανίας και η Overgas προβάλλουν κατ' ουσίαν έξι αιτιάσεις σχετικά με την ανεπάρκεια των δεσμεύσεων ως προς τα σημεία παραδόσεως (σημεία 9 έως 17 των τελικών δεσμεύσεων).
- 321 Η Επιτροπή, υποστηριζόμενη από την Gazprom, αρνείται τις αιτιάσεις αυτές και συμπεραίνει ότι η παρέμβαση της Overgas είναι εν μέρει απαράδεκτη.

α) Επί της ελλείψεως σημείων παραδόσεως (πρώτη αιτίαση)

- 322 Η προσφεύγουσα και η Δημοκρατία της Λιθουανίας θεωρούν ότι οι δεσμεύσεις ως προς τα σημεία παραδόσεως θα έπρεπε να καλύπτουν περισσότερα σημεία από εκείνα που προβλέπονται στο σημείο 15 των τελικών δεσμεύσεων, δεδομένου ότι οι βελτιώσεις των υποδομών που επικαλέστηκε η Επιτροπή για να δικαιολογήσει την επάρκεια των επιλεγμένων σημείων δεν διασφαλίζουν την απρόσκοπτη ροή φυσικού αερίου στις επίμαχες ΧΚΑΕ.
- 323 Όσον αφορά ειδικότερα τη ροή φυσικού αερίου μεταξύ της Πολωνίας και των γειτονικών της κρατών, η προσφεύγουσα υπογραμμίζει κατ' αρχάς ότι η Gazprom είναι σε θέση να επηρεάσει τη μεταφορά αντίστροφης ροής από τη Γερμανία προς την Πολωνία λόγω του ελέγχου που ασκεί στο γερμανικό και το πολωνικό τμήμα του αγωγού Yamal. Επιπλέον, υπό την τρέχουσα κατάσταση των διασυνοριακών υποδομών στην Τσεχική Δημοκρατία, στην Ουγγαρία, στην Πολωνία και στη Σλοβακία, δεν υπήρξε πραγματική βελτίωση στην εμπορία μεταξύ της Πολωνίας και της Ουγγαρίας. Επιπλέον, η κατασκευή του αγωγού φυσικού αερίου Nord Stream 2 αναμένεται να αυξήσει την ικανότητα της Gazprom να επιδεικνύει αντιανταγωνιστική συμπεριφορά στην πολωνική αγορά. Ωστόσο, οι διαπιστώσεις αυτές υποδηλώνουν την ανεπάρκεια, όσον αφορά την Πολωνία, των σημείων παραδόσεως που περιορίζονται στις χώρες της Βαλτικής, γεγονός που δεν συνάδει με την ιδιαίτερη προσοχή που δόθηκε στην Πολωνία στην ΚΑ.
- 324 Περαιτέρω, η Δημοκρατία της Λιθουανίας εκτιμά ότι, λόγω του ανεπαρκούς αριθμού των οικείων σημείων παραδόσεως, οι δεσμεύσεις ως προς τα σημεία παραδόσεως δεν θα απέτρεπαν την κατάτμηση των αγορών φυσικού αερίου στη Λιθουανία, στη Λεττονία και στην Εσθονία.
- 325 Η Επιτροπή αμφισβητεί την επιχειρηματολογία της προσφεύγουσας και της Δημοκρατίας της Λιθουανίας, και ως εκ τούτου η υπό κρίση αιτίαση πρέπει, κατά τη γνώμη τους, να απορριφθεί.
- 326 Το Γενικό Δικαστήριο παρατηρεί ότι οι δεσμεύσεις ως προς τα σημεία παραδόσεως έχουν διαφορετικό σκοπό από τις δεσμεύσεις ως προς τους περιορισμούς μεταπωλήσεως και επανεξαγωγής και ότι η αντίστοιχη σημασία τους εξαρτάται από την ύπαρξη ή την επάρκεια

υποδομών διασυνοριακής μεταφοράς φυσικού αερίου, ήτοι ενός αγωγού φυσικού αερίου που συνδέει δύο επίμαχες ΧΚΑΕ ή, κατά περίπτωση, μιας εγκατάστασης για την επεξεργασία υγροποιημένου φυσικού αερίου.

- 327 Αφενός, οσάκις υφίστανται τέτοιες υποδομές μεταξύ των επίμαχων ΧΚΑΕ, η απευθείας μεταφορά του φυσικού αερίου μεταξύ δύο εκ των χωρών αυτών είναι τεχνικώς δυνατή, αλλά η μεταπώληση ή επανεξαγωγή ρωσικού φυσικού αερίου από τη μία από τις χώρες αυτές στην άλλη από έναν σχετικό πελάτη της Gazprom θα μπορούσε να διασφαλιστεί διαφορετικά με συμβατικά ή εξωσυμβατικά μέτρα που εμποδίζουν ή περιορίζουν την εν λόγω μεταπώληση ή επανεξαγωγή. Σύμφωνα με την προκαταρκτική εκτίμηση της Επιτροπής, η Gazprom φαίνεται να έχει εφαρμόσει τέτοια μέτρα στο παρελθόν και οι δεσμεύσεις ως προς τους περιορισμούς μεταπωλήσεως και επανεξαγωγής αποσκοπούν στην αντιμετώπιση του ζητήματος αυτού.
- 328 Αφετέρου, οσάκις δεν υφίστανται τέτοιες υποδομές μεταξύ των επίμαχων ΧΚΑΕ ή είναι ανεπαρκείς, οι δεσμεύσεις ως προς τους περιορισμούς μεταπωλήσεως και επανεξαγωγής είναι αναποτελεσματικές, όπως προκύπτει κατ' ουσίαν από την αιτιολογική σκέψη 171 in fine της προσβαλλομένης αποφάσεως, δεδομένου ότι η απευθείας μεταφορά του φυσικού αερίου μεταξύ δύο εκ των χωρών αυτών είναι τεχνικώς αδύνατη ή ανεπαρκής. Στην περίπτωση αυτή, η οποία αποτελεί αντικείμενο του παρόντος δεύτερου σκέλους, η μεταπώληση ή επανεξαγωγή ρωσικού φυσικού αερίου μπορεί να πραγματοποιηθεί μέσω μεταβολής του σημείου παραδόσεως ή του μετρητικού σταθμού, προκειμένου το φυσικό αέριο που αγοράζει ο σχετικός πελάτης της Gazprom να ανακατευθυνθεί από το αρχικό σημείο παραδόσεως στο νέο σημείο παράδοσης, στο οποίο ο πελάτης αυτός επιθυμεί να μεταπωλήσει φυσικό αέριο.
- 329 Ωστόσο, μια τέτοια τροποποίηση θα απαιτούσε τη συγκατάθεση ή τη συνεργασία της Gazprom, ήτοι την ενεργό παρέμβαση της Gazprom (όπως προκύπτει, ειδικότερα, από τα σημεία 362, 363 και 373 έως 375 της ΚΑ, καθώς και από τις αιτιολογικές σκέψεις 59, 60 και 171 της ως άνω αποφάσεως). Κατά την προκαταρκτική εκτίμηση της Επιτροπής, η Gazprom φέρεται να έχει αρνηθεί στο παρελθόν μια τέτοια παρέμβαση, αρνούμενη να μεταβάλει το σημείο παραδόσεως ή τον μετρητικό σταθμό φυσικού αερίου.
- 330 Ωστόσο, οι δεσμεύσεις ως προς τα σημεία παραδόσεως αποσκοπούν ακριβώς στο να διασφαλιστεί, υπό ορισμένες περιστάσεις, η ενεργός παρέμβαση της Gazprom υποχρεώνοντας την εν λόγω επιχείρηση να αποδεχθεί τυχόν μεταβολή του σημείου παραδόσεως την οποία ζητεί πελάτης ο οποίος επιθυμεί να μεταπωλήσει σε άλλη επίμαχη ΧΚΑΕ φυσικό αέριο προοριζόμενο για τη χώρα του, εξυπακουσμένου ότι η μεταβολή αυτή του σημείου παραδόσεως περιλαμβάνει, κατά περίπτωση, τη μεταβολή του μετρητικού σταθμού. Συγκεκριμένα, οι δεσμεύσεις αυτές προβλέπουν τέσσερις συνδυασμούς μεταβολών στα σημεία παραδόσεως, που αποσκοπούν να καταστήσουν δυνατή την αμφίδρομη μεταπώληση φυσικού αερίου, δηλαδή, πρώτον, μεταξύ της Πολωνίας και των χωρών της Βαλτικής, δεύτερον, μεταξύ της Σλοβακίας και των χωρών της Βαλτικής, τρίτον, μεταξύ της Ουγγαρίας και της Βουλγαρίας και, τέταρτον, μεταξύ της Σλοβακίας και της Βουλγαρίας (βλ. αιτιολογικές σκέψεις 170 έως 172 της προσβαλλομένης αποφάσεως και σημείο 15, στοιχεία i έως iv, των τελικών δεσμεύσεων).
- 331 Συναφώς, η προσφεύγουσα φρονεί ότι δεν αρκεί η δυνατότητα μεταπωλήσεως ή η κατοχής φυσικού αερίου μόνο από τις χώρες της Βαλτικής, εξαιρουμένων άλλων χωρών. Επισημαίνεται συναφώς ότι, πράγματι, οι αρνήσεις μεταβολής του σημείου παραδόσεως ή του μετρητικού σταθμού, όπως αναφέρονται από την Επιτροπή στην ΚΑ, αφορούσαν όλως ιδιαιτέρως την Πολωνία, καθόσον οι επίμαχες αιτήσεις μεταβολής αποσκοπούσαν στην αντιμετώπιση της

επείγουσών αναγκών της χώρας εκείνης σε φυσικό αέριο λόγω της κρίσης του 2009/2010 (όπως προκύπτει, ειδικότερα, από τα σημεία 342 έως 386, 648 και 878 έως 893 της ΚΑ, καθώς και από τις αιτιολογικές σκέψεις 59 και 60 της προσβαλλομένης αποφάσεως).

- 332 Ωστόσο, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι η Πολωνία έχει επωφεληθεί από τη βελτίωση των διασυννοριακών υποδομών μεταφοράς φυσικού αερίου η οποία μνημονεύεται στην αιτιολογική σκέψη 170 της προσβαλλομένης αποφάσεως, δεδομένου ότι η χώρα αυτή μπορεί να εισάγει σημαντικές ποσότητες φυσικού αερίου από τη Γερμανία, οι οποίες υπερβαίνουν κατά πολύ το έλλειμμα των 2,5 δισεκατομμυρίων κυβικών μέτρων φυσικού αερίου που αντιμετώπισε η Πολωνία κατά τη διάρκεια της κρίσης του 2009/2010.
- 333 Συγκεκριμένα, όπως προκύπτει από τα σημεία 734 και 1033 της ΚΑ, είχαν πραγματοποιηθεί οι απαραίτητες εργασίες προκειμένου να καταστεί δυνατή η φυσική μεταφορά στην αντίστροφη κατεύθυνση ροής από τη Γερμανία μέσω του αγωγού Yamal από το 2014 και έπειτα. Ομοίως, από το δελτίο τύπου της Gaz-System που δημοσιεύθηκε στις 8 Ιανουαρίου 2015 προκύπτει ότι, δεδομένων των διαφόρων τεχνικών βελτιώσεων, ήταν δυνατό, από τις αρχές του 2015, να εισάγονται από τη Γερμανία περί τα 5,5 δισεκατομμύρια κυβικά μέτρα φυσικό αέριο ετησίως, σε σταθερές δυναμικότητες, μέσω εικονικής μεταφοράς με αντίστροφη ροή επί του αγωγού αυτού (βλ. υποσημείωση 76 της ΚΑ). Στο ίδιο δελτίο τύπου αναφέρεται επίσης ότι, από τότε, ήταν πλέον δυνατό να καλυφθεί άνω του 90 % των αναγκών της Πολωνίας σε εισαγωγές φυσικού αερίου μέσω μεταφορών από τα δυτικά και νότια της χώρας αυτής, λαμβανομένων υπόψη άλλων τεχνικών μέσων, συμπεριλαμβανομένης της δυνατότητας εισαγωγής 2,7 δισεκατομμυρίων κυβικών μέτρων φυσικού αερίου ετησίως σε διακοπτόμενες δυναμικότητες μέσω του εν λόγω αγωγού φυσικού αερίου.
- 334 Περαιτέρω, το Γενικό Δικαστήριο επισημαίνει ότι, παρά την ενδεχόμενη ειδική ευθύνη της Gazprom ως επιχειρήσεως κατέχουσας δεσπόζουσα θέση, οι δεσμεύσεις ως προς τα σημεία παραδόσεως αποσκοπούν στην αποκατάσταση ελλείψεων σε υποδομές οι οποίες, αυτές καθεαυτές, δεν εμπίπτουν στην ευθύνη της Gazprom,. Επιπλέον, οι μεταβολές του σημείου παραδόσεως δεν είναι κατ' ανάγκη δυνατές ή ευχερείς, διότι συνεπάγονται τεχνικούς περιορισμούς για την Gazprom, για τους οποίους γίνεται λόγος στις αιτιολογικές σκέψεις 59 και 173 της προσβαλλομένης αποφάσεως.
- 335 Εξάλλου, δεν μπορεί να αποκλειστεί ότι η Επιτροπή θα μπορούσε να είχε διαπιστώσει, στο πλαίσιο αποφάσεως εκδοθείσας βάσει του άρθρου 7 του κανονισμού 1/2003, ότι οι αρνήσεις της Gazprom να προβεί σε μεταβολή του σημείου παραδόσεως ή του μετρητικού σταθμού που αναφέρονται στην ΚΑ, συνιστούσαν παράβαση του άρθρου 102 ΣΛΕΕ. Ωστόσο, μια τέτοια ενδεχόμενη διαπίστωση δεν συνεπάγεται ότι η Gazprom θα έπρεπε οπωσδήποτε να είχε εγγυηθεί περισσότερες μεταβολές στο σημείο παραδόσεως, ακόμη και αν υποθεθεί ότι ένα τέτοιο μέτρο θα ήταν ακόμη πιο ευνοϊκό για τον ανταγωνισμό (πρβλ. απόφαση Morningstar, σκέψη 59).
- 336 Επομένως, παρά το γεγονός ότι οι δεσμεύσεις ως προς τα σημεία παραδόσεως ήταν εμπνευσμένες από την πρακτική της Gazprom να αρνείται μεταβολές των σημείων παραδόσεως ή των μετρητικών σταθμών και ότι θα μπορούσε ενδεχομένως να είχε αποφευχθεί η κατάσταση που αντιμετώπισε η Πολωνία κατά την κρίση του 2009/2010, τούτο δεν σημαίνει ότι οι εν λόγω δεσμεύσεις θα έπρεπε να επιτρέπουν στους σχετικούς πελάτες της χώρας αυτής να μεταπωλούν ή να μεταπωλούνται φυσικό αέριο από πολλές χώρες. Δεδομένης της απομόνωσης των χωρών της Βαλτικής και της Βουλγαρίας, για την οποία γίνεται λόγος στην αιτιολογική σκέψη 171 της προσβαλλομένης αποφάσεως, η Επιτροπή μπόρεσε να επικεντρωθεί στις δυνατότητες για τις συγκεκριμένες επίμαχες ΧΚΑΕ.

- 337 Υπό τις συνθήκες αυτές, η Επιτροπή θα μπορούσε, χωρίς να υποπέσει σε πρόδηλη πλάνη εκτιμήσεως, να δεχθεί ότι, όσον αφορά τη χώρα αυτή, οι δεσμεύσεις ως προς τα σημεία παραδόσεως περιορίζονταν στον συνδυασμό των τροποποιήσεων που προβλέπονται στο σημείο 15, στοιχείο i, των τελικών δεσμεύσεων, ήτοι στη δυνατότητα μεταπωλήσεως, είτε ενεργητικώς είτε παθητικώς, του φυσικού αερίου μόνο με τις χώρες της Βαλτικής.
- 338 Το συμπέρασμα αυτό δεν αναιρείται από τους ισχυρισμούς που προέβαλε η προσφεύγουσα σχετικά με το ζήτημα του ελέγχου της Gazprom επί του πολωνικού τμήματος του αγωγού Yamal. Συγκεκριμένα, στο βαθμό που οι ισχυρισμοί αυτοί αντιστοιχούν στους ισχυρισμούς που προβάλλονται στο πλαίσιο του πρώτου σκέλους του πρώτου λόγου ακυρώσεως, αρκεί η υπόμνηση ότι το σκέλος αυτό απορρίφθηκε ως αβάσιμο. Επιπλέον, η Επιτροπή στη γνωμοδότησή της 9ης Σεπτεμβρίου 2014 διαπίστωσε ότι η Gaz-System ήλεγχε τις ροές φυσικού αερίου στο τμήμα αυτό, γεγονός το οποίο επιβεβαιώθηκε εξάλλου και από την προσφεύγουσα στις απαντήσεις της 8ης Δεκεμβρίου 2020.
- 339 Τέλος, όσον αφορά το επιχείρημα της Δημοκρατίας της Λιθουανίας ότι η ανεπάρκεια των σχετικών σημείων παραδόσεως δεν θα εμπόδιζε την κατάτμηση των αγορών φυσικού αερίου της Βαλτικής, αρκεί η επισήμανση ότι η Δημοκρατία της Λιθουανίας δεν τεκμηρίωσε το επιχείρημά της και, ιδίως, δεν ανέφερε ποια πρόσθετα σημεία παραδόσεως θα καθιστούσαν δυνατή την άρση της φερόμενης κατάτμησης.
- 340 Επομένως, η πρώτη αιτίαση του δεύτερου σκέλους του τρίτου λόγου ακυρώσεως πρέπει να απορριφθεί.

β) Επί του απρόσφορου χαρακτήρα του τέλους παροχής υπηρεσιών (δεύτερη αιτίαση)

- 341 Η προσφεύγουσα, υποστηριζόμενη από τη Δημοκρατία της Πολωνίας, τη Δημοκρατία της Λιθουανίας και την Overgas, ισχυρίζεται ότι η Επιτροπή υπέπεσε σε πρόδηλη πλάνη εκτιμήσεως δεχόμενη τα τέλη που προβλέπονται στο σημείο 15 των τελικών δεσμεύσεων (στο εξής: τέλη παροχής υπηρεσιών), καθόσον τα τέλη αυτά είναι δυσανάλογα υψηλά και, ως εκ τούτου, καθιστούν αδύνατη οποιαδήποτε κερδοφόρα μεταβολή του σημείου παραδόσεως υπό κανονικές συνθήκες της αγοράς.
- 342 Πρώτον, η δυσαναλογία αυτή απορρέει από το γεγονός ότι τα τέλη παροχής υπηρεσιών καθορίζονται σε σταθερό επίπεδο και αφαιρούνται από το κόστος το οποίο πράγματι βαρύνει την Gazprom. Το κόστος αυτό όμως επηρεάζεται από διάφορα στοιχεία, τα οποία ποικίλλουν, ειδικότερα, αναλόγως του εάν η μεταφορική ικανότητα είναι ήδη δεσμευμένη ή εάν το φυσικό αέριο μεταφέρεται μέσω δικτύων αγωγών φυσικού αερίου που ανήκουν στον όμιλο Gazprom. Αντ' αυτού, η Επιτροπή όφειλε να είχε προβλέψει μια διαφανή μέθοδο υπολογισμού των εν λόγω τελών, όπως επισημάνθηκε από τους ενδιαφερόμενους τρίτους κατά τις διαβουλεύσεις με την αγορά. Στην πραγματικότητα, από κανένα στοιχείο δεν προκύπτει ότι η Επιτροπή πραγματοποίησε οικονομική ανάλυση ή συνέλεξε τα απαραίτητα στοιχεία. Επί του σημείου αυτού, η Δημοκρατία της Λιθουανίας και η Overgas επισημαίνουν ότι το κόστος μεταφοράς με το οποίο επιβαρύνεται η Gazprom είναι ελάχιστο και, εν πάση περιπτώσει, χαμηλότερο από το επίπεδο των εν λόγω τελών.
- 343 Δεύτερον, σε αντίθεση με όσα ισχυρίζεται η Επιτροπή, η προσφεύγουσα θεωρεί ότι έχει προσκομίσει επαρκή αποδεικτικά στοιχεία για το ότι τα τέλη παροχής υπηρεσιών ήταν δυσανάλογα υψηλά, καθόσον υπέβαλε σχετικά οικονομικά στοιχεία στο πλαίσιο των διαβουλεύσεων με την αγορά. Εξάλλου, κατά την Overgas, η εξέλιξη του ύψους των τελών

αυτών, τα οποία μειώθηκαν σημαντικά, κατά 30 % περίπου, μεταξύ των αρχικών δεσμεύσεων και των τελικών δεσμεύσεων, επιβεβαιώνει επίσης το υπερβολικό ύψος τους και την ανάγκη για διαφάνεια.

- 344 Τρίτον, η Overgas υποστηρίζει ότι η καταβολή οποιουδήποτε τέλους μειώνει την αποτελεσματικότητα των δεσμεύσεων, οπότε οι δεσμεύσεις αυτές συνίσταντο κατ' ουσίαν στην αντικατάσταση ενός εμποδίου, ήτοι της κατηγορηματικής αρνήσεως της Gazprom να μεταβάλει τα σημεία παραδόσεως, με ένα άλλο εμπόδιο, ήτοι την πληρωμή των εν λόγω τελών. Συγκεκριμένα, το γεγονός ότι η μεταβολή ενός σημείου παραδόσεως υπόκειται συνήθως σε χρέωση δεν μπορεί να δικαιολογήσει εν προκειμένω την καταβολή τέλους παροχής υπηρεσιών και η Gazprom όφειλε να είχε προβεί σε μεταβολές χωρίς χρέωση, λαμβανομένης υπόψη της ιδιαίτερης ευθύνης της ως επιχειρήσεως κατέχουσας δεσπόζουσα θέση.
- 345 Τέταρτον, οι αντικρουόμενοι σκοποί που αποδίδονται στις δεσμεύσεις ως προς τα σημεία παραδόσεως επιβεβαιώνουν το δυσανάλογο ύψος των τελών παροχής υπηρεσιών. Αφενός, στην αιτιολογική σκέψη 172 της προσβαλλομένης αποφάσεως αναφέρεται ότι σκοπός των δεσμεύσεων αυτών είναι «η περαιτέρω ολοκλήρωση των αγορών φυσικού αερίου της Κεντρικής και Ανατολικής Ευρώπης και η υπέρβαση της απομόνωσης των αγορών φυσικού αερίου στις χώρες της Βαλτικής και στη Βουλγαρία από πλευράς υποδομών». Ο σκοπός αυτός υποδηλώνει ότι τα εν λόγω τέλη θα έπρεπε να έχουν υπολογιστεί κατά τρόπο ώστε να είναι δυνατή η πραγματοποίηση τακτικών συναλλαγών μεταξύ των επιχειρήσεων χονδρικής, προκειμένου να διαφοροποιείται η χονδρική προμήθεια των αγορών φυσικού αερίου της Βουλγαρίας και της Βαλτικής με βιώσιμο τρόπο. Αφετέρου, από την αιτιολογική σκέψη 174 της αποφάσεως αυτής προκύπτει ότι οι μεταβολές των σημείων παραδόσεως θα είχαν ενδιαφέρον μόνο εάν οι τιμές «διέφεραν σημαντικά» μεταξύ των επίμαχων ΧΚΑΕ.
- 346 Από την πλευρά τους, η Επιτροπή και η Gazprom θεωρούν ότι τα τέλη παροχής υπηρεσιών είναι εύλογα και, ως εκ τούτου, η υπό κρίση αιτίαση πρέπει, κατά τη γνώμη τους, να απορριφθεί. Προς στήριξη της επιχειρηματολογίας της, η Gazprom παραπέμπει σε διάφορα στοιχεία που περιλαμβάνονται στην οικονομική της μελέτη, τα οποία αμφισβητήθηκαν στην οικονομική μελέτη της προσφεύγουσας.
- 347 Συναφώς, από τη δικογραφία προκύπτει ότι, για τον καθορισμό των τελών παροχής υπηρεσιών, η Επιτροπή και η Gazprom εξέτασαν αρχικώς μια προσέγγιση που βασιζόταν σε εκτίμηση του κόστους μεταφοράς φυσικού αερίου μεταξύ ζευγών σημείων παραδόσεως, η οποία αποτυπώνεται σε [εμπιστευτικό], προσέγγιση η οποία αποδείχθηκε πολύπλοκη και οδήγησε σε πολύ υψηλά τέλη παροχής υπηρεσιών.
- 348 Λόγω αυτών των πολύ υψηλών τελών παροχής υπηρεσιών, η Επιτροπή και η Gazprom επέλεξαν στη συνέχεια μια άλλη εναλλακτική προσέγγιση, ήτοι τον καθορισμό των τελών κατά τρόπον ώστε να καθίσταται δυνατό ένα αρμπιτράζ τιμών (price arbitrage) και να αποτελούν μόνο ένα ελάχιστο τμήμα της τιμής του φυσικού αερίου που παραδίδεται σε ένα νέο σημείο. Εντεύθεν προέκυψαν τα τέλη παροχής υπηρεσιών που προβλέπονται στο σημείο 15 των τελικών δεσμεύσεων, τα οποία καθορίστηκαν σε 0,76 και σε 1,52 ευρώ/MWh (μεγαβάτ - ώρα) ανάλογα με τον συνδυασμό των σχετικών σημείων παραδόσεως, τα δε τέλη αυτά είχαν μειωθεί σε σύγκριση με εκείνα που καθορίζονταν στις αρχικές δεσμεύσεις (βλ. αιτιολογική σκέψη 151 της προσβαλλομένης αποφάσεως).

- 349 Πάντως, πρέπει να σημειωθεί ότι, όσον αφορά ειδικότερα το τέλος παροχής υπηρεσιών ύψους 0,76 ευρώ/MWh για τη μεταβολή του σημείου παραδόσεως μεταξύ της Πολωνίας και μιας από τις χώρες της Βαλτικής, το οποίο είναι το μόνο τέλος παροχής υπηρεσιών που μπορεί να αφορά την προσφεύγουσα, το τέλος αυτό αντιστοιχεί, κατά την Επιτροπή, και χωρίς τούτο να αμφισβητείται από την προσφεύγουσα, σε περίπου [εμπιστευτικό] της τιμής του φυσικού αερίου που κατέβαλε η τελευταία το 2017 και το 2018, ήτοι σε μια περίοδο κατά την οποία η τιμή αυτή είχε συγκλίνει με τις τιμές που ίσχυαν στη Δυτική Ευρώπη. Η διαπίστωση αυτή προκύπτει επίσης από την εξέλιξη των τιμών σύμφωνα με το διάγραμμα 1 που περιλαμβάνεται στο υπόμνημα αντικρούσεως (το οποίο παρατίθεται κατωτέρω), δεδομένου ότι το εν λόγω διάγραμμα αντικατοπτρίζει [εμπιστευτικό].
- 350 Σε αυτό το επίπεδο τελών παροχής υπηρεσιών, εάν υποθεθεί ότι οι τιμές μεταξύ της Πολωνίας και των χωρών της Βαλτικής εναρμονίζονταν και αντιστοιχούσαν στην τιμή φυσικού αερίου που κατέβαλε η προσφεύγουσα το 2017 και το 2018, η μεταβολή του σημείου παραδόσεως θα ήταν κερδοφόρα μόλις οι τιμές στην Πολωνία και στις χώρες της Βαλτικής απέκλιναν από τις εν λόγω τιμές το 2017 και το 2018 κατά περισσότερο από [εμπιστευτικό], με την επιφύλαξη ενδεχόμενων πρόσθετων δαπανών και ενός περιθωρίου κέρδους για τον σχετικό μεταπωλητή-πελάτη.
- [εμπιστευτικό]
- 351 Επιπλέον, από το εν λόγω διάγραμμα 1 συνάγεται επίσης ότι μεταξύ 2009 και 2017 οι τιμές του φυσικού αερίου στις επίμαχες ΧΚΑΕ είχαν [εμπιστευτικό]. Παρόμοια διαπίστωση προκύπτει από την «εκτίμηση με τη χρήση αντιπαραδειγμάτων» που περιλαμβάνεται στην οικονομική μελέτη της Gazprom.
- 352 Ως εκ τούτου, οι μεταβολές του σημείου παραδόσεως θα μπορούσαν να είναι κερδοφόρες υπό ορισμένες περιστάσεις παρόμοιες με εκείνες που παρουσιάζονται στο εν λόγω διάγραμμα, με την επιφύλαξη τυχόν προσθέτων δαπανών και ενός περιθωρίου κέρδους για τον οικείο πελάτη μεταπωλητή. Συναφώς, η προσφεύγουσα αναφέρθηκε μόνο στο δυνητικό κόστος εισόδου, χωρίς να ποσοτικοποιήσει το κόστος αυτό ή άλλα ενδεχόμενα κόστη.
- 353 Εξάλλου, πρέπει να υπογραμμιστεί, όπως ήδη επισημάνθηκε στη σκέψη 334 ανωτέρω, ότι οι δεσμεύσεις ως προς τα σημεία παραδόσεως αποσκοπούν στην αντιμετώπιση ελλείψεων από πλευράς υποδομών οι οποίες, αυτές καθεαυτές, δεν εμπίπτουν στην ευθύνη της Gazprom. Η διαπίστωση αυτή συνεπάγεται ότι η Επιτροπή, υπό το πρίσμα των αντιρρήσεων που είχε διατυπώσει σχετικά με τις προηγούμενες αρνήσεις της Gazprom να μεταβάλει ένα σημείο παραδόσεως, ενώ θα μπορούσε να απαιτήσει έναν μηχανισμό όπως αυτός που προβλέπεται στις δεσμεύσεις ως προς τα σημεία παραδόσεως, δεν θα μπορούσε εντούτοις να διασφαλίσει ότι οι δεσμεύσεις αυτές θα καθιστούσαν δυνατές πράξεις αρμπιτράζ τιμών παρεμφερείς προς εκείνες που μπορεί να ανακύψουν όταν υφίστανται διασυνοριακές υποδομές.
- 354 Λαμβανομένων υπόψη των προεκτεθέντων, το Γενικό Δικαστήριο κρίνει ότι η Επιτροπή μπορούσε, χωρίς να υποπέσει σε πρόδηλη πλάνη εκτιμήσεως, να αποδεχθεί τα τέλη παροχής υπηρεσιών που προβλέπονται στο σημείο 15 των τελικών δεσμεύσεων υπό το πρίσμα του σκοπού των δεσμεύσεων ως προς τα σημεία παραδόσεως, ο οποίος μνημονεύεται στην αιτιολογική σκέψη 174 της προσβαλλομένης αποφάσεως και κατά τον οποίο οι τιμές πρέπει να ανταποκρίνονται σε καταστάσεις στις οποίες οι τιμές πρέπει να «αποκλίνουν σημαντικά» μεταξύ των αγορών φυσικού αερίου των επίμαχων ΧΚΑΕ.

- 355 Το συμπέρασμα αυτό δεν αναιρείται από τα λοιπά επιχειρήματα που προέβαλαν η προσφεύγουσα και η Δημοκρατία της Λιθουανίας, η Δημοκρατία της Πολωνίας και η Overgas, παρεμβαίνουσες υπέρ αυτής.
- 356 Πρώτον, καθόσον η προσφεύγουσα ισχυρίζεται ότι η σύγκριση με περίοδο προγενέστερη της εκδόσεως της προσβαλλομένης αποφάσεως και, ειδικότερα, με την περίοδο από το 2009 έως το 2014 δεν είναι πρόσφορη, δεδομένου ότι οι τιμές του φυσικού αερίου ήταν υπερβολικά υψηλές, αφενός, πρέπει να σημειωθεί ότι το εύλογο του τέλους παροχής υπηρεσιών πρέπει να εκτιμάται σε συνάρτηση με τη διαφορά των τιμών μεταξύ των επίμαχων ΧΚΑΕ και όχι με βάση το επίπεδο των τιμών αυτών. Αφετέρου, από το προμνησθέν διάγραμμα αριθ. 1 προκύπτει ότι, ακόμη και κατά τη διάρκεια μιας περιόδου συγκλίσεως με τις τιμές στη δυτική Ευρώπη (όπως αυτές αποτυπώνεται στην καμπύλη «TTF – month ahead»), ήτοι ιδίως [εμπιστευτικό], που επιτρέπει το αρμπιτράζ τιμών. Εν πάση περιπτώσει, οι δεσμεύσεις ως προς τα σημεία παραδόσεως δεν είναι δυνατόν να αναμένεται ότι θα καταστήσουν δυνατό το αρμπιτράζ τιμών σε συνθήκες υπό τις οποίες οι τιμές στις ΧΚΑΕ είναι ανταγωνιστικές και μη αποκλίνουσες.
- 357 Καθόσον η Overgas υποστήριξε, κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, ότι τα τέλη παροχής υπηρεσιών θα καθίσταντο απρόσφορα σε περίπτωση πτώσεως των τιμών του φυσικού αερίου, όπως η πτώση κατά 40 % που παρατηρήθηκε στη Βουλγαρία κατά τη διάρκεια της ένδικης διαδικασίας, πρέπει να υπογραμμιστεί ότι οι δεσμεύσεις ως προς τα σημεία παραδόσεως καθιστούν δυνατή την άντληση οφέλους από μια κατάσταση όπως η πτώση των τιμών σε μία από τις επίμαχες ΧΚΑΕ, η οποία δεν συμβαίνει και σε άλλη επίμαχη ΧΚΑΕ, ακριβώς επειδή μια τέτοια απόκλιση μπορεί να καταστήσει δυνατό το αρμπιτράζ τιμών.
- 358 Δεύτερον, όσον αφορά το επιχειρήμα ότι συμφωνήθηκε να προτιμηθούν τα τέλη παροχής υπηρεσιών που βασίζονται στο πραγματικό κόστος με το οποίο όντως επιβαρύνθηκε η Gazprom προκειμένου να προβεί σε μεταβολές των σημείων παραδόσεως, το Γενικό Δικαστήριο σημειώνει ότι η Επιτροπή δεν φαίνεται να εξέτασε μια τέτοια φαινομενικά εύλογη μέθοδο, ούτε επιχείρησε να καθορίσει, έστω κατά προσέγγιση, το ύψος του πραγματικού αυτού κόστους, λαμβάνοντας υπόψη παράγοντες όπως το κόστος μεταφοράς ή το κόστος εξισορρόπησης.
- 359 Ωστόσο, λαμβανομένου υπόψη του ευρέος περιθωρίου εκτιμήσεως που διαθέτει στο πλαίσιο μιας διαδικασίας αναλήψεως δεσμεύσεων, η Επιτροπή ήταν ελεύθερη να δεχθεί πάγια τέλη παροχής υπηρεσιών, τα οποία καθιστούν δυνατό το αρμπιτράζ τιμών, λόγω των πλεονεκτημάτων που προκύπτουν από απόψεως διαφάνειας και προβλεψιμότητας. Επιπλέον, ακόμη και αν υποθεθεί ότι το πραγματικό κόστος για τη μεταβολή του σημείου παραδόσεως είναι χαμηλότερο από τα εν λόγω τέλη, το γεγονός αυτό δεν μπορεί να θέσει εν αμφιβόλω τον εύλογο χαρακτήρα τους, υπό την προϋπόθεση ότι οι μεταβολές του σημείου παραδόσεως είναι δυνατές και οικονομικά αποδοτικές σε περίπτωση σημαντικών αποκλίσεων στις τιμές μεταξύ των επίμαχων ΧΚΑΕ.
- 360 Τρίτον, στον βαθμό που η προσφεύγουσα και η Overgas επισημαίνουν τους κινδύνους που ενέχει η υπόθεση ότι το πραγματικό κόστος είναι υψηλότερο από τα εν λόγω τέλη, με αποτέλεσμα η Gazprom να χρεώνει το κόστος αυτό αντί για το πάγιο τέλος παροχής υπηρεσιών, υπογραμμίζεται ότι η Gazprom υποχρεούται να προσκομίσει τις έγγραφες αποδείξεις για το κόστος αυτό και ότι οποιαδήποτε διαφωνία μεταξύ της Gazprom και του σχετικού πελάτη μπορεί να αχθεί ενώπιον του ανεξάρτητου εντολοδόχου που είναι επιφορτισμένος με την εποπτεία των τελικών δεσμεύσεων (βλ. σημεία 15, 16 και 32, στοιχείο vi, των τελικών δεσμεύσεων).

- 361 Τέταρτον, όσον αφορά το επιχείρημα ότι η μεταβολή του σημείου παραδόσεως πρέπει να προσφέρεται από την Gazprom χωρίς κάποιο αντάλλαγμα, αρκεί να επισημανθεί ότι η Επιτροπή ουδέποτε αμφισβήτησε, ακόμη και κατά το στάδιο της διατυπώσεως των αντιρρήσεών της στην ΚΑ, το δικαίωμα της Gazprom να χρεώνει τους πελάτες της το κόστος μιας τέτοιας τροποποίησης (βλ., ειδικότερα, σημείο 883 της ΚΑ).
- 362 Πέμπτον, όσον αφορά την προβαλλόμενη ανακολουθία στις αιτιολογίες που διαλαμβάνονται στις αιτιολογικές σκέψεις 172 και 173 της προσβαλλομένης αποφάσεως, δεν μπορεί να αποκλειστεί ότι τα αναφερόμενα στην αιτιολογική σκέψη 172 της προσβαλλομένης αποφάσεως, κατά την οποία οι δεσμεύσεις ως προς το σημείο παραδόσεως «θα αποτελέσουν αποτελεσματικό μέσο για την περαιτέρω ενοποίηση των αγορών φυσικού αερίου της Κεντρικής και Ανατολικής Ευρώπης», συνιστούν εμφατική διαπίστωση. Ωστόσο, η διαπίστωση αυτή δεν είναι ικανή να θέσει εν αμφιβόλω τη νομιμότητα της προσβαλλομένης αποφάσεως, καθόσον δεν συνιστά το αναγκαίο για το διατακτικό της εν λόγω αποφάσεως έρεισμα (πρβλ. διάταξη της 28ης Ιανουαρίου 2004, C-164/02, Κάτω Χώρες κατά Επιτροπής, EU:C:2004:54, σκέψη 21).
- 363 Επομένως, η δεύτερη αιτίαση του δεύτερου σκέλους του τρίτου λόγου ακυρώσεως πρέπει να απορριφθεί.

γ) Επί της μη καταλληλότητας του περιορισμού της διάρκειας των συμβάσεων (τρίτη αιτίαση)

- 364 Κατά την προσφεύγουσα και τη Δημοκρατία της Λιθουανίας, η Επιτροπή υπέπεσε σε πρόδηλη πλάνη εκτιμήσεως δεχόμενη ότι οι δεσμεύσεις ως προς τα σημεία παραδόσεως ισχύουν μόνο για συμβάσεις με ελάχιστη διάρκεια 18 μηνών, διότι τούτο θα καθιστούσε τις εν λόγω δεσμεύσεις ανενεργές για τους Λιθουανούς πελάτες της Gazprom, οι οποίοι συνήθως δεν συνάπτουν συμβάσεις διάρκειας μεγαλύτερης του έτους. Επιπλέον, οι περιορισμοί που συνδέονται με τις δεσμεύσεις αυτές δεν θα ενθάρρυναν την Gazprom να παρατείνει την εν λόγω διάρκεια.
- 365 Η Επιτροπή φρονεί ότι η υπό κρίση αιτίαση πρέπει να απορριφθεί.
- 366 Το Γενικό Δικαστήριο σημειώνει ότι οι δεσμεύσεις ως προς τα σημεία παραδόσεως επιβάλλουν περίοδο παραδόσεως σε νέο σημείο τουλάχιστον 12 μηνών και προβλέπουν προθεσμία εφαρμογής (lead-time) τουλάχιστον 4 μηνών για την εκτέλεση αιτήματος μεταβολής του σημείου παραδόσεως (βλ. σημείο 10, δεύτερο εδάφιο, και σημείο 11 των τελικών δεσμεύσεων). Από την αιτιολογική σκέψη 173 της προσβαλλομένης αποφάσεως προκύπτει ότι η Επιτροπή θεώρησε τις απαιτήσεις αυτές αναλογικές υπό το πρίσμα των τεχνικών περιορισμών που συνεπάγεται η μεταβολή ενός σημείου παραδόσεως.
- 367 Ωστόσο, η προσφεύγουσα και η Δημοκρατία της Λιθουανίας δεν αμφισβήτησαν το γεγονός ότι οι εν λόγω χρονικές περίοδοι των 12 και των 4 μηνών, ήτοι συνολικά 16 μήνες, είναι αναλογικές λαμβανομένων υπόψη των εν λόγω τεχνικών περιορισμών. Όσον αφορά την εν λόγω χρονική περίοδο των 16 μηνών, η Επιτροπή μπορούσε, χωρίς να υποπέσει σε πρόδηλη πλάνη εκτιμήσεως, να επιφυλάξει το δικαίωμα μεταβολής των σημείων παραδόσεως στις συμβάσεις διάρκειας τουλάχιστον 18 μηνών.
- 368 Περαιτέρω, επισημαίνεται ότι οι επιχειρήσεις χονδρικής που ήταν πελάτες της Gazprom στις 23 Απριλίου 2015 θα μπορούσαν να επικαλεστούν τις δεσμεύσεις ως προς τα σημεία παραδόσεως εάν συνάψουν στο μέλλον συμβάσεις χρονικής διάρκειας τουλάχιστον 18 μηνών, παρά το γεγονός ότι οι ισχύουσες συμβάσεις τους είναι συνήθως μονοετείς [βλ. σημείο 4, υπό τον τίτλο «Eligible Customer» (επιλέξιμος πελάτης), και σημείο 9 των τελικών δεσμεύσεων]. Στον

βαθμό που η Δημοκρατία της Λιθουανίας υποστηρίζει ότι οι δεσμεύσεις αυτές δεν θα ωθούσαν την Gazprom να συνάψει συμβάσεις διάρκειας τουλάχιστον 18 μηνών, αρκεί η διαπίστωση ότι, ελλείψει αντιρρήσεων σχετικά με τον ανταγωνισμό όσον αφορά τις βραχυχρόνιες συμβάσεις, η Επιτροπή δεν όφειλε να υποχρεώσει την Gazprom να προτείνει συμβάσεις διάρκειας τουλάχιστον 18 μηνών.

369 Εξάλλου, απορριπτέο τυγχάνει το επιχείρημα της προσφεύγουσας ότι η τετράμηνη περίοδος εφαρμογής παρέχει στην Gazprom τη δυνατότητα να προσφέρει καλύτερους όρους στην επιχείρηση χονδρικής που αγοράζει φυσικό αέριο προερχόμενο από άλλη εκ των επίμαχων ΧΚΑΕ, δεδομένου ότι μια τέτοια κατάσταση θα προέκυπτε από το αρμπιτράζ τιμών και τον ανταγωνισμό που κατέστη δυνατός ακριβώς λόγω της δυνατότητας μεταβολής των σημείων παραδόσεως.

370 Επομένως, η τρίτη αιτίαση του δεύτερου σκέλους του τρίτου λόγου ακυρώσεως πρέπει να απορριφθεί.

δ) Επί της μη καταλληλότητας της προϋποθέσεως περί ελαχίστων ποσοτήτων φυσικού αερίου (τέταρτη αιτίαση)

371 Η προσφεύγουσα και η Δημοκρατία της Λιθουανίας υποστηρίζουν ότι η ελάχιστη ποσότητα φυσικού αερίου που απαιτείται για την υποβολή αιτήματος μεταβολής του σημείου παραδόσεως, καθορισθείσα σε 50 εκατομμύρια κυβικά μέτρα, είναι υπερβολικά υψηλή σε σχέση με τις ποσότητες που θα μπορούσαν να αποτελέσουν αντικείμενο μεταβολής του σημείου παραδόσεως. Συγκεκριμένα, μια τέτοια μεταβολή είναι προσιτή μόνο στους μεγάλους εμπόρους χονδρικής και προϋποθέτει ότι μπορούν να ελπίζουν ότι θα αποκτήσουν σημαντικά μερίδια στην αγορά που εξυπηρετείται από το νέο σημείο παραδόσεως, γεγονός που καθιστά τις δεσμεύσεις αυτές εντελώς απατηλές. Ειδικότερα, η ελάχιστη αυτή ποσότητα αντιπροσωπεύει τουλάχιστον το 10 % των ετήσιων αναγκών των σημαντικότερων εμπόρων χονδρικής της Βαλτικής και, σύμφωνα με την οικονομική μελέτη της προσφεύγουσας, αντιστοιχεί, από απόψεως καταναλώσεως φυσικού αερίου, στο 17 % της εσθονικής αγοράς, στο 12 % της λεττονικής αγοράς και στο 3 % της λιθουανικής αγοράς.

372 Εξάλλου, οι σχετικοί πελάτες που επιθυμούσαν να μεταπωλήσουν το φυσικό αέριό τους δεν διέθεταν, στην πράξη, σημαντικές πλεονάζουσες ποσότητες, οπότε η μεταβολή του σημείου παραδόσεως θα συνεπαγόταν στην πραγματικότητα μια πρόσθετη παραγγελία προς την Gazprom για την επίτευξη του ορίου των 50 εκατομμυρίων κυβικών μέτρων φυσικού αερίου, μολονότι η μεταπώληση βάσει της μεταβολής αυτής θα ήταν αβέβαιη, δεδομένου ότι η Gazprom θα μπορούσε, επί παραδείγματι, να αρνηθεί την εν λόγω μεταβολή σε περίπτωση ελλείψεως μεταφορικής ικανότητας.

373 Η Επιτροπή φρονεί ότι η υπό κρίση αιτίαση πρέπει να απορριφθεί.

374 Συναφώς, πρέπει να υπομνησθεί ότι, όπως προκύπτει από την αιτιολογική σκέψη 173 της προσβαλλομένης αποφάσεως, η Επιτροπή έκρινε ότι οι απαιτήσεις αυτές ήταν αναλογικές υπό το πρίσμα των τεχνικών περιορισμών που σχετίζονται με τη μεταβολή ενός σημείου παραδόσεως και λαμβανομένου υπόψη του μεγέθους των επίμαχων αγορών φυσικού αερίου. Μολονότι η προσφεύγουσα και η Δημοκρατία της Λιθουανίας αμφισβητούν, κατ' ουσίαν, την αναλογικότητα της ελάχιστης ποσότητας των 50 εκατομμυρίων κυβικών μέτρων που προβλέπεται στο σημείο 20 των τελικών δεσμεύσεων εν όψει του μεγέθους των αγορών φυσικού αερίου των χωρών Βαλτικής, δεν αμφισβήτησαν τις εκτιμήσεις σχετικά με τους εν λόγω περιορισμούς.

375 Ακολούθως, πρέπει να υπογραμμιστεί ότι, δεδομένου ότι οι τρεις χώρες της Βαλτικής διαθέτουν σημαντικές δυνατότητες διασύνδεσης, όπως υποστήριξε η Επιτροπή χωρίς να αμφισβητηθεί επί του σημείου αυτού και όπως προκύπτει από το σημείο 138 της ΚΑ, πρέπει να ληφθεί υπόψη η συνολική κατανάλωση φυσικού αερίου στις χώρες αυτές. Ωστόσο, η ελάχιστη ποσότητα των 50 εκατομμυρίων κυβικών μέτρων αντιπροσώπευε το 2018 μόνον το 1,25 % αυτής της εν λόγω συνολικής καταναλώσεως, οπότε η Επιτροπή μπορούσε να θεωρήσει, όπως έπραξε στην αιτιολογική σκέψη 173 της προσβαλλομένης αποφάσεως, ότι η ποσότητα αυτή ήταν αναλογική σε σχέση με το μέγεθος των αγορών αυτών στο σύνολό τους.

376 Εξάλλου, το επιχείρημα της προσφεύγουσας ότι οι πλεονάζουσες ποσότητες δεν επαρκούσαν για να υπάρξει κέρδος από τη μεταβολή του σημείου παραδόσεως δεν μπορεί να δικαιολογήσει τη διαπίστωση ότι η ελάχιστη ποσότητα είναι ανεπαρκής, δεδομένου ότι οι επιλογές των εν λόγω πελατών ως προς το εάν θα χρησιμοποιήσουν τις ποσότητες που αγόρασαν αρχικά από την Gazprom ή θα αγοράσουν πρόσθετες ποσότητες είναι δική τους ευθύνη. Εν πάση περιπτώσει, πρέπει να σημειωθεί ότι οι πελάτες που βρίσκονται στις χώρες της Βαλτικής θα μπορούσαν ενδεχομένως να προμηθεύονται φυσικό αέριο από άλλους εμπόρους χονδρικής στις χώρες αυτές, λαμβανομένων υπόψη των διασυνδέσεων μεταξύ των ως άνω χωρών που μνημονεύθηκαν στην προηγούμενη σκέψη και της υπάρξεως τερματικού σταθμού υδροποιημένου φυσικού αερίου στη Λιθουανία (όπως αναφέρεται στο σημείο 135 της ΚΑ).

377 Λαμβανομένων υπόψη των προεκτεθέντων καθώς επίσης και των εκτιμήσεων που παρατίθενται στις σκέψεις 334 και 335 ανωτέρω, πρέπει να συναχθεί το συμπέρασμα ότι οι δεσμεύσεις ως προς τα σημεία παραδόσεως δεν ενέχουν πρόδηλη πλάνη εκτιμήσεως όσον αφορά την απαίτηση περί ελάχιστης ποσότητας φυσικού αερίου προκειμένου να ζητηθεί μεταβολή του σημείου παραδόσεως. Κατά συνέπεια, η τέταρτη αιτίαση του δεύτερου σκέλους του τρίτου λόγου ακυρώσεως πρέπει να απορριφθεί.

ε) Επί της ανεπαρκούς συνεκτιμήσεως των συνθηκών της αγοράς στη Βουλγαρία (πέμπτη αιτίαση)

378 Η Overgas θεωρεί ότι οι δεσμεύσεις ως προς τα σημεία παραδόσεως είναι ανεπαρκείς υπό το πρίσμα των αντιρρήσεων σχετικά με τον ανταγωνισμό όσον αφορά την απομόνωση της βουλγαρικής αγοράς και του σκοπού της Επιτροπής να επιφέρει μόνιμη αλλαγή στη δομή της συγκεκριμένης αγοράς. Οι δεσμεύσεις αυτές δεν βελτιώνουν ούτε την ασφάλεια ούτε τη διαφοροποίηση του εφοδιασμού της Βουλγαρίας με φυσικό αέριο, δεδομένου ότι στην πραγματικότητα απλώς θα επέτρεπαν την υποκατάσταση της προμήθειας ρωσικού φυσικού αερίου από Βούλγαρους εισαγωγείς με την προμήθεια ρωσικού φυσικού αερίου από Σλοβάκους ή Ούγγρους εξαγωγείς.

379 Κατά την Overgas, η Gazprom όφειλε να αναλάβει την δέσμευση, πρώτον, να επιτρέψει όχι μόνο τις μεταβολές στο σημείο παραδόσεως του ρωσικού φυσικού αερίου, αλλά και την εμπορία μεταξύ ρωσικού φυσικού αερίου και υδροποιημένου φυσικού αερίου, δεύτερον, να δημιουργήσει πλατφόρμες εμπορίας φυσικού αερίου στα σύνορα μεταξύ Ρωσίας, Ουκρανίας και Λευκορωσίας και, τρίτον, να μην παρεμποδίσει την εφαρμογή μέτρων διαφοροποιήσεως του εφοδιασμού με φυσικό αέριο. Η Επιτροπή κακώς αρνήθηκε να εξετάσει μέτρα αυτού του είδους θεωρώντας ότι δεν εμπίπτουν στο πεδίο της έρευνας της στην υπόθεση ΑΤ.39816.

380 Εν πάση περιπτώσει, οι δεσμεύσεις ως προς τα σημεία παραδόσεως δεν δύνανται να αντιμετωπίσουν τις αντιρρήσεις που εμπίπτουν στο πλαίσιο της έρευνας, όπως το όρισε η Επιτροπή, δεδομένου ότι οι σχετικοί πελάτες που επιθυμούσαν να παραδώσουν φυσικό αέριο στη Βουλγαρία δεν θα είχαν ούτε τη δυνατότητα ούτε το κίνητρο να μεταφέρουν το πωλούμενο

φυσικό αέριο πέραν των σημείων παραδόσεως στο Negru Vodă (Ρουμανία). Συγκεκριμένα, η σύμβαση μεταφοράς που συνήφθη μεταξύ της Bulgartransgaz και της Gazprom δεσμεύει το 99,5% της δυναμικότητας μεταφοράς στη Βουλγαρία υπέρ της τελευταίας, γεγονός που εμποδίζει τους εμπόρους χονδρικής από άλλες επίμαχες ΧΚΑΕ να μεταφέρουν το φυσικό αέριο τους μεταξύ ενός συγκεκριμένου σημείου στη Negru Vodă και οποιουδήποτε πελάτη στη Βουλγαρία. Επιπλέον, η σύμβαση προμήθειας φυσικού αερίου που συνήφθη μεταξύ της Gazprom και της Bulgargaz προβλέπει μια άνευ όρων υποχρέωση αγοράς (υποχρέωση «take or pay») για σημαντικές ποσότητες φυσικού αερίου, οι οποίες αντιπροσώπευαν σημαντικό μέρος της ζήτησης στη Βουλγαρία και, ως εκ τούτου, αποτελούσαν σημαντικό εμπόδιο εισόδου για τους εν λόγω εμπόρους χονδρικής. Τέλος, οι Βούλγαροι πελάτες δεσμεύονται κατά κανόνα με μακροχρόνιες συμβάσεις προμήθειας με τον τρέχοντα προμηθευτή τους, εν προκειμένω την Bulgargaz, οπότε δεν αποτελούν διαθέσιμους πελάτες για τους εν λόγω εμπόρους χονδρικής.

- 381 Η Επιτροπή θεωρεί ότι η υπό κρίση αιτίαση είναι απαράδεκτη, όπως ήδη αναφέρθηκε στις σκέψεις 303 και 321 ανωτέρω, και, επικουρικώς, ότι είναι αβάσιμη.
- 382 Στις απαντήσεις της 26ης Νοεμβρίου 2020 η Overgas αμφισβήτησε το εν λόγω απαράδεκτο και ισχυρίστηκε, κατ' ουσίαν, ότι η νομολογία επιτρέπει στους παρεμβαίνοντες διαδίκους να προβάλουν ευρύ φάσμα επιχειρημάτων και ότι όλα τα επιχειρήματά της σχετίζονται άμεσα με το αντικείμενο της διαφοράς. Η προκριθείσα από την Επιτροπή ερμηνεία του αντικειμένου της διαφοράς θα καθιστούσε τα υπομνήματα παρεμβάσεως άνευ οιασδήποτε χρησιμότητας, καθόσον οι παρεμβαίνουσες θα έπρεπε να περιορίζονται στην επανάληψη των επιχειρημάτων των κυρίων διαδίκων.
- 383 Συναφώς, πρέπει να σημειωθεί ότι, παρά το γεγονός ότι η προσφεύγουσα επικεντρώνεται στον αντίκτυπο των δεσμεύσεων ως προς τα σημεία παραδόσεως στην Πολωνία, η Overgas με την παρούσα αιτίαση αμφισβητεί την επάρκεια των ίδιων δεσμεύσεων, οπότε η συγκεκριμένη αιτίαση δεν υπερβαίνει το αντικείμενο της διαφοράς και πρέπει να θεωρηθεί παραδεκτή.
- 384 Όσον αφορά το βάσιμο της αιτιάσεως αυτής, το Γενικό Δικαστήριο παρατηρεί ότι, καθόσον η Overgas ζήτησε την ανάληψη δεσμεύσεων που διασφαλίζουν τη διαφοροποίηση των πηγών προμήθειας φυσικού αερίου προκειμένου να αντιμετωπιστεί η εξάρτηση της Βουλγαρίας από το ρωσικό φυσικό αέριο, οι δεσμεύσεις αυτές, όπως επισήμανε η Επιτροπή, υπερβαίνουν το περιεχόμενο των δεσμεύσεων ως προς τα σημεία παραδόσεως, όπως αυτό καθορίστηκε με τις αντιρρήσεις σχετικά με τον ανταγωνισμό που διατυπώνονται στην ΚΑ. Οι αντιρρήσεις αυτές δεν αφορούσαν τη διαφοροποίηση των πηγών φυσικού αερίου, αλλά αφορούσαν, ειδικότερα, τη στρατηγική της Gazprom που αποσκοπούσε στην αποτροπή του ενδεχομένου το ρωσικό φυσικό αέριο που προμηθεύεται από έναν από τους πελάτες της να ανταγωνίζεται το ρωσικό φυσικό αέριο που προμηθεύεται από άλλους πελάτες της [βλ. μεταξύ άλλων, σημείο 250 της ΚΑ και αιτιολογική σκέψη 160 της προσβαλλομένης αποφάσεως, η οποία αναφέρεται σε «Russian-on-Russian gas competition» (ανταγωνισμό ρωσικού φυσικού αερίου με ρωσικό)].
- 385 Επιπλέον, όσον αφορά την κράτηση του 99,5% της χωρητικότητας του δικτύου της Bulgartransgaz από την Gazprom, επισημαίνεται ότι η Επιτροπή, χωρίς να αμφισβητηθεί επί του σημείου αυτού από την Overgas, ανέφερε ότι η εν λόγω κράτηση αφορούσε τα σημεία εισόδου της Negru Vodă και ότι καλυπτόταν από την επιβαλλόμενη από το προτελευταίο εδάφιο του σημείου 15 των τελικών δεσμεύσεων υποχρέωση της Gazprom να χρησιμοποιεί τις υφιστάμενες κρατήσεις χωρητικότητας.

386 Εξάλλου, όσον αφορά τις δεσμεύσεις αγοράς άνευ όρων που φέρεται να επιβλήθηκαν στη Bulgargaz, αρκεί να σημειωθεί ότι, μολονότι η Επιτροπή εξέτασε την ύπαρξη τέτοιων δεσμεύσεων στην ΚΑ, εντούτοις δεν εξέφρασε συναφώς αντιρρήσεις σχετικά με τον ανταγωνισμό, όπως προκύπτει από την αιτιολογική σκέψη 134 της προσβαλλομένης αποφάσεως. Επιπλέον, οι εν λόγω δεσμεύσεις αγοράς άνευ όρων δεν εμποδίζουν τους σχετικούς πελάτες της Gazprom στη Σλοβακία ή την Ουγγαρία να μεταπωλούν ποσότητες φυσικού αερίου σε άλλους εμπόρους χονδρικής πλην της Bulgargaz.

387 Τέλος, απορριπτέο είναι το επιχείρημα σχετικά με τις μακροχρόνιες συμβάσεις που δεσμεύουν τους Βούλγαρους πελάτες στην κατάντη αγορά, δεδομένου ότι οι συμβάσεις αυτές δεν εμπίπτουν στις αντιρρήσεις σχετικά με τον ανταγωνισμό που διατυπώνονται στην ΚΑ. Επιπλέον, η Overgas δεν εξηγεί για ποιο λόγο τυχόν ελλείψεις στις αγορές αυτές θα πρέπει να αποδοθούν στην Gazprom, ούτε ποιες δεσμεύσεις θα μπορούσε να αναλάβει η επιχείρηση αυτή για να άρει τις επιπτώσεις των συμβάσεων στις οποίες δεν είναι συμβαλλόμενο μέρος.

388 Κατόπιν των ανωτέρω, πρέπει να γίνει δεκτό ότι η Επιτροπή δεν υπέπεσε σε πρόδηλη πλάνη εκτιμήσεως, όπως ισχυρίζεται η Overgas, δηλαδή ότι δεν έλαβε επαρκώς υπόψη τις συνθήκες της αγοράς στη Βουλγαρία. Επομένως, η πέμπτη αιτίαση του δεύτερου σκέλους του τρίτου λόγου ακυρώσεως πρέπει να απορριφθεί.

στ) Επί της μη συνεκτιμήσεως της πιθανής και προβλέψιμης μεταβολής στην πολιτική διαμετακομίσεως της Gazprom (έκτη αιτίαση)

389 Κατά την Overgas, οι δεσμεύσεις ως προς τα σημεία παραδόσεως δεν λαμβάνουν δεόντως υπόψη την πιθανή και προβλέψιμη μεταβολή στην πολιτική διαμετακομίσεως της Gazprom, λαμβανομένης ιδίως υπόψη της κατασκευής των αγωγών φυσικού αερίου Nord Stream 2 και TurkStream, παρά το γεγονός ότι η εξέλιξη αυτή έχει άμεσο αντίκτυπο στην αποτελεσματικότητα των δεσμεύσεων αυτών. Επιπλέον, η αβεβαιότητα που περιβάλλει τη λειτουργία αυτών των αγωγών φυσικού αερίου δεν μπορεί να δικαιολογήσει την εν λόγω έλλειψη, λαμβανομένων υπόψη των γνωστών προθέσεων της Gazprom και της αστάθειας που χαρακτηρίζει τον τομέα του φυσικού αερίου.

390 Όσον αφορά ειδικότερα τη Βουλγαρία, η Επιτροπή όφειλε να είχε λάβει υπόψη της, κατά την εκπόνηση των δεσμεύσεων, το ενδεχόμενο η Gazprom να αποφασίσει μακροπρόθεσμα να μην ανανεώσει τη σύμβαση διαμετακομίσεως με την ουκρανική επιχείρηση Naftogaz και αντ' αυτού να παραδώσει το φυσικό αερίο της σε νέο σημείο παραδόσεως στα τουρκοβουλγαρικά σύνορα. Ωστόσο, η Τουρκική Δημοκρατία δεν είναι μέλος της Ενεργειακής Κοινότητας, και ως εκ τούτου τα σημεία παραδόσεως που βρίσκονται στο έδαφος του κράτους αυτού δεν υπόκεινται στο δίκαιο της Ένωσης.

391 Η Επιτροπή θεωρεί ότι η υπό κρίση αιτίαση είναι απαράδεκτη και, επικουρικώς, αβάσιμη.

392 Εν προκειμένω, για τους λόγους που αναφέρθηκαν στη σκέψη 383 ανωτέρω και δεδομένου ότι η υπό κρίση αιτίαση της Overgas αφορά τις δεσμεύσεις ως προς τα σημεία παραδόσεως, πρέπει να θεωρηθεί ότι είναι παραδεκτή.

393 Όσον αφορά το βάσιμο της συγκεκριμένης αιτιάσεως, στο βαθμό που η προσφεύγουσα υποστηρίζει ότι τυχόν μεταβολή στην «πολιτική διαμετακομίσεως» της Gazprom ενέχει τον κίνδυνο να καταστήσει άνευ νοήματος τους συνδυασμούς που προβλέπονται στο σημείο 15 των τελικών δεσμεύσεων, επισημαίνεται, όπως ορθώς σημειώνει η Επιτροπή, ότι οι δεσμεύσεις ως

προς τα σημεία παραδόσεως προβλέπουν τη δυνατότητα αντικαταστάσεως ενός από τα οικεία σημεία παραδόσεως με ένα άλλο, σε περίπτωση που η Gazprom σταματήσει να χρησιμοποιεί το αρχικό σημείο παραδόσεως (σημείο 10, τέταρτο εδάφιο, των τελικών δεσμεύσεων).

- 394 Επιπλέον, το γεγονός ότι ένα νέο σημείο παραδόσεως βρίσκεται εκτός του εδάφους της Ένωσης ή του εδάφους των μελών της Ενεργειακής Κοινότητας δεν αναιρεί την αποτελεσματικότητα των δεσμεύσεων, δεδομένου ότι η αποτελεσματικότητα αυτή δεν εξαρτάται από τη συμμόρφωση του διαχειριστή συστήματος της εν λόγω τρίτης χώρας με το δίκαιο της Ένωσης, αλλά απορρέει από το γεγονός ότι είναι δεσμευτικές για την Gazprom.
- 395 Εξάλλου, ακόμη και αν υποθεθεί ότι η Overgas με την υπό κρίση αιτίαση ισχυρίζεται ότι η Επιτροπή όφειλε να είχε προβλέψει δεσμεύσεις που αφορούν ειδικά την κατασκευή και λειτουργία των αγωγών φυσικού αερίου Nord Stream 2 και TurkStream, αρκεί να υπομνησθεί ότι στην ΚΑ δεν περιλαμβάνονται αντιρρήσεις σχετικές με τον ανταγωνισμό ως προς τους αγωγούς αυτούς.
- 396 Τέλος, στον βαθμό που η κατασκευή των εν λόγω αγωγών θα συνεπαγόταν σημαντική αλλαγή στη συμπεριφορά της Gazprom στις αγορές φυσικού αερίου των επίμαχων ΧΚΑΕ, επισημαίνεται ότι το γεγονός αυτό θα μπορούσε να συνιστά ουσιώδη μεταβολή ενός από τα πραγματικά περιστατικά στα οποία βασίζεται η προσβαλλόμενη απόφαση και, ως εκ τούτου, να παράσχει στην Επιτροπή τη δυνατότητα, σύμφωνα με το άρθρο 9, παράγραφος 2, στοιχείο α', του κανονισμού 1/2003, να κινήσει εκ νέου τη διοικητική διαδικασία. Εντούτοις, το γεγονός αυτό δεν αποτελεί στοιχείο βάσει του οποίου μπορεί να θεωρηθεί ότι η Επιτροπή υπέπεσε σε πρόδηλη πλάνη εκτιμήσεως όσον αφορά τις δεσμεύσεις ως προς τα σημεία παραδόσεως.
- 397 Επομένως, η έκτη αιτίαση του δεύτερου σκέλους του τρίτου λόγου ακυρώσεως πρέπει να απορριφθεί.
- 398 Καθόσον η Overgas υπογράμμισε κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση ότι οι δεσμεύσεις ως προς τα σημεία παραδόσεως ήταν ανεπαρκείς υπό το πρίσμα μιας συνολικής εκτιμήσεως των πλημμελειών και παραλείψεων που προβάλλονται στις έξι αιτιάσεις που εξετάστηκαν ανωτέρω, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι καθεμία από τις αιτιάσεις αυτές απορρίφθηκε και ότι, ακόμη και συνολικά θεωρούμενες, δεν οδηγούν στο συμπέρασμα ότι η αποδοχή των δεσμεύσεων αυτών ενέχει πρόδηλη πλάνη εκτιμήσεως, παρά το γεγονός ότι οι σχετικοί πελάτες της Gazprom μπορούν να καταφύγουν σε μεταβολές του σημείου παραδόσεως μόνον υπό ορισμένες ειδικές περιστάσεις.
- 399 Κατόπιν των ανωτέρω, το δεύτερο σκέλος του τρίτου λόγου ακυρώσεως πρέπει να απορριφθεί ως αβάσιμο στο σύνολό του.

3. Επί του τρίτου σκέλους του τρίτου λόγου ακυρώσεως, σχετικά με την ανεπάρκεια των δεσμεύσεων ως προς το βουλγαρικό σύστημα φυσικού αερίου

- 400 Κατά την Overgas, οι δεσμεύσεις ως προς το βουλγαρικό σύστημα φυσικού αερίου, όπως προβλέπονται στα σημεία 7 και 8 των τελικών δεσμεύσεων, δεν συνιστούν επαρκή απάντηση στις σχετικές με τον ανταγωνισμό αντιρρήσεις. Πρώτον, η Επιτροπή διάρθρωσε τις αντιρρήσεις αυτές σε δύο κατηγορίες περιορισμών που προσάπτονται στην Gazprom, ήτοι σε περιορισμούς που εμποδίζουν τις εξαγωγές φυσικού αερίου από τη Βουλγαρία και σε περιορισμούς που εμποδίζουν τις εισαγωγές φυσικού αερίου προς τη χώρα αυτή. Όπως, όμως, προκύπτει από τις αιτιολογικές

σκέψεις 167 έως 169 της προσβαλλομένης απόφασης, οι δεσμεύσεις ως προς το βουλγαρικό σύστημα φυσικού αερίου αντιμετωπίζουν μόνο τους περιορισμούς στις εισαγωγές φυσικού αερίου στη Βουλγαρία.

- 401 Δεύτερον, οι δεσμεύσεις ως προς το βουλγαρικό σύστημα φυσικού αερίου είναι ανεπαρκείς καθόσον θίγουν τις θεμελιώδεις αρχές της νομοθεσίας της Ένωσης περί φυσικού αερίου. Συγκεκριμένα, η σύμβαση παροχής φυσικού αερίου που συνήφθη μεταξύ της Gazprom και της Bulgargaz περιέχει ρήτρες αντίθετες προς την προβλεπόμενη από την οδηγία για το φυσικό αέριο αρχή του διαχωρισμού των δραστηριοτήτων του διαχειριστή του συστήματος μεταφοράς από τις δραστηριότητες παραγωγής ή προμήθειας με φυσικό αέριο. Ωστόσο, οι εν λόγω δεσμεύσεις δεν επιβάλλουν την απαλοιφή των ρητρών αυτών.
- 402 Τρίτον, η Overgas φρονεί ότι οι δεσμεύσεις ως προς το βουλγαρικό σύστημα φυσικού αερίου δεν πληρούν τις απαιτήσεις της παραγράφου 128 των βέλτιστων πρακτικών και της νομολογίας, κατά τις οποίες οι δεσμεύσεις πρέπει να είναι άμεσα εφαρμοστέες και, όταν δεν μπορούν να εφαρμοστούν χωρίς τη συγκατάθεση τρίτων, η εμπλεκόμενη επιχείρηση οφείλει να προσκομίσει αποδεικτικά στοιχεία για τη συγκατάθεση του εν λόγω τρίτου. Ειδικότερα, αντιθέτως προς τις απαιτήσεις αυτές, οι εν λόγω δεσμεύσεις προβλέπουν ρητώς ότι πρέπει να ληφθεί η συγκατάθεση τρίτων, εν προκειμένω της Bulgargaz και της Bulgartransgaz (βλ. σημείο 7, στοιχεία α' και β', των τελικών δεσμεύσεων), και εξαρτώνται από την εκπλήρωση διαφόρων όρων από την Bulgartransgaz (βλ. σημείο 7, στοιχεία i έως iii, των τελικών δεσμεύσεων). Επιπλέον, η Επιτροπή δεν ζήτησε από την Gazprom να προσκομίσει αποδείξεις για τη βούληση των δύο αυτών επιχειρήσεων να συνεργαστούν για την εφαρμογή των εν λόγω δεσμεύσεων.
- 403 Τέταρτον, οι δεσμεύσεις ως προς το βουλγαρικό σύστημα φυσικού αερίου είναι επίσης ανεπαρκείς καθόσον είναι διφορούμενες. Συγκεκριμένα, η διατύπωση των σχετικών σημείων των εν λόγω δεσμεύσεων δεν καθορίζει σαφώς τις δεσμεύσεις της Gazprom και καταλείπει υπερβολικά μεγάλα περιθώρια ερμηνείας, γεγονός, εξάλλου, που καθιστά δυσχερή την παρακολούθηση της εφαρμογής των τελικών δεσμεύσεων από τον προς τούτο διορισθέντα εντολοδόχο.
- 404 Η Επιτροπή θεωρεί ότι το σκέλος αυτό είναι απαράδεκτο, όπως ήδη αναφέρθηκε στις σκέψεις 303 και 321 ανωτέρω. Επικουρικώς, αμφισβητεί το βάσιμο της επιχειρηματολογίας της Overgas.
- 405 Κατά τη νομολογία που υπομνήσθηκε στη σκέψη 114 ανωτέρω, το άρθρο 40, δεύτερο εδάφιο, του Οργανισμού του Δικαστηρίου, το οποίο έχει εφαρμογή στο Γενικό Δικαστήριο βάσει του άρθρου 53, πρώτο εδάφιο, του εν λόγω Οργανισμού, και το άρθρο 142, παράγραφος 1, του Κανονισμού Διαδικασίας του Γενικού Δικαστηρίου έχουν την έννοια ότι ο παρεμβαίνων σε διαφορά που έχει αχθεί ενώπιον δικαστηρίου της Ένωσης δεν μπορεί να μεταβάλει το αντικείμενο της διαφοράς, όπως αυτό έχει οριοθετηθεί με τα αιτήματα και τους ισχυρισμούς των κυρίων διαδίκων. Επομένως, μολονότι ο διάδικος αυτός μπορεί να προβάλλει επιχειρήματα διαφορετικά από εκείνα του κύριου διαδίκου υπέρ του οποίου παρεμβαίνει, εντούτοις, μόνον τα επιχειρήματά του που εντάσσονται στο πλαίσιο που καθορίζουν τα εν λόγω αιτήματα και ισχυρισμοί είναι παραδεκτά.
- 406 Εν προκειμένω, πρώτον, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι η προσφυγή που άσκησε η προσφεύγουσα επικεντρώνεται στην κατάσταση του ανταγωνισμού στην Πολωνία και στον οριζόντιο αντίκτυπο των δεσμεύσεων στις αγορές φυσικού αερίου της χώρας αυτής. Συγκεκριμένα, τα επιχειρήματα που προβάλλει η προσφεύγουσα με τα δικόγραφα της και, ειδικότερα, στο πλαίσιο του τρίτου λόγου ακυρώσεως, βάλλουν κατά της επάρκειας των δεσμεύσεων ως προς τους εδαφικούς

περιορισμούς καθόσον αφορούν την Πολωνία. Εξάλλου, η προσφεύγουσα δεν προέβαλε κανένα επιχείρημα ειδικά όσον αφορά την ανεπάρκεια των δεσμεύσεων ως προς το βουλγαρικό σύστημα φυσικού αερίου.

- 407 Δεύτερον, σε αντίθεση με τις άλλες δεσμεύσεις ως προς τους εδαφικούς περιορισμούς, κατά των οποίων βάλλει η προσφεύγουσα, και συγκεκριμένα τις δεσμεύσεις ως προς τους περιορισμούς μεταπωλήσεως και επανεξαγωγής (σημεία 5 και 6 των τελικών δεσμεύσεων) και τις δεσμεύσεις ως προς τα σημεία παραδόσεως (τμήμα 1.2 και σημεία 9 έως 17 των τελικών δεσμεύσεων), οι δεσμεύσεις ως προς το βουλγαρικό σύστημα φυσικού αερίου αφορούν κυρίως τις αγορές φυσικού αερίου της Βουλγαρίας και δεν μπορούν να εφαρμοστούν σε πολλές από τις επίμαχες ΧΚΑΕ. Συναφώς, οι δεσμεύσεις ως προς το βουλγαρικό σύστημα φυσικού αερίου, οι οποίες περιλαμβάνονται υπό τον τίτλο «Changes to the Bulgarian Gas System» (Τροποποιήσεις στο βουλγαρικό σύστημα φυσικού αερίου), παρουσιάζονται χωριστά και ως ανεξάρτητες από τις λοιπές δεσμεύσεις ως προς τους εδαφικούς περιορισμούς. Ομοίως, στην προσβαλλόμενη απόφαση, οι εν λόγω δεσμεύσεις ως προς το βουλγαρικό σύστημα φυσικού αερίου, οι οποίες εξετάζονται στο τμήμα 7.1.2 της εν λόγω αποφάσεως, υπό τον τίτλο «The Commitment dealing with the Bulgarian gas system» (Η δέσμευση σχετικά με το βουλγαρικό σύστημα φυσικού αερίου), αντιμετωπίζονται χωριστά από τις δύο άλλες κατηγορίες δεσμεύσεων που αφορούν τους εδαφικούς περιορισμούς, οι οποίες εξετάζονται στα τμήματα 7.1.1 και 7.1.3 της εν λόγω αποφάσεως, υπό τους τίτλους «The Commitment to remove territorial restrictions and measures of an effect equivalent to such restrictions» (Η Δέσμευση για την άρση των εδαφικών περιορισμών και των μέτρων ισοδύναμου αποτελέσματος με τους περιορισμούς αυτούς) και «The Commitment dealing with the changes of gas delivery points» (Η Δέσμευση ως προς τη μεταβολή των σημείων παραδόσεως φυσικού αερίου).
- 408 Εν προκειμένω, η Overgas δεν εξηγεί πώς οι δεσμεύσεις ως προς το βουλγαρικό σύστημα φυσικού αερίου θα μπορούσαν ενδεχομένως να συνδεθούν με τις άλλες τελικές δεσμεύσεις οι οποίες έχουν γεωγραφικό πεδίο εφαρμογής που καλύπτει πολλές από τις επίμαχες ΧΚΑΕ. Από την επιχειρηματολογία που προέβαλε η Overgas, ιδίως στην από 26 Νοεμβρίου 2020 απάντησή της, δεν προκύπτει σαφώς ότι η ενδεχόμενη ανεπάρκεια των δεσμεύσεων ως προς το βουλγαρικό σύστημα φυσικού αερίου θα επηρέαζε αναγκαστικά την επάρκεια των λοιπών τελικών δεσμεύσεων, ιδίως εκείνων που αφορούν τους εδαφικούς περιορισμούς.
- 409 Η διαπίστωση αυτή δεν αναιρείται από τον ισχυρισμό της προσφεύγουσας ότι τα επιχειρήματα της Overgas αφορούν σφάλματα της Επιτροπής τα οποία επηρεάζουν επίσης τις αγορές φυσικού αερίου σε άλλες ΧΚΑΕ πλην της Βουλγαρίας. Ειδικότερα, η προσφεύγουσα περιορίζεται ουσιαστικά στην επανάληψη ορισμένων επιχειρημάτων της Overgas, επισημαίνοντας ότι είναι παρόμοια με εκείνα που η ίδια προέβαλε σε σχέση με τις δεσμεύσεις ως προς τις τιμολογιακές πρακτικές, χωρίς ωστόσο να αναφέρει πώς τα εν λόγω επιχειρήματα θα μπορούσαν να αποδείξουν την ανεπάρκεια των τελικών δεσμεύσεων, πέραν των δεσμεύσεων σχετικά με το βουλγαρικό σύστημα φυσικού αερίου.
- 410 Επομένως, αντιθέτως προς όσα υποστηρίζει η Overgas, πρέπει να γίνει δεκτό ότι, λαμβανομένου υπόψη του περιεχομένου των επιχειρημάτων που προέβαλε η προσφεύγουσα και του γεωγραφικού πεδίου εφαρμογής των δεσμεύσεων ως προς το βουλγαρικό σύστημα φυσικού αερίου, το αντικείμενο της διαφοράς εν προκειμένω δεν καθορίζεται από το πεδίο εφαρμογής της προσβαλλομένης αποφάσεως στο σύνολό της και από το σύνολο των αντιρρήσεων σχετικά με τον ανταγωνισμό τις οποίες έπρεπε να αντιμετωπίσουν οι τελικές δεσμεύσεις.

- 411 Από τα προεκτεθέντα προκύπτει ότι η επιχειρηματολογία της Overgas με την οποία αμφισβητείται η επάρκεια των δεσμεύσεων ως προς το βουλγαρικό σύστημα φυσικού αερίου υπερβαίνει το αντικείμενο της διαφοράς και, ως εκ τούτου, το τρίτο σκέλος του τρίτου λόγου ακυρώσεως πρέπει να απορριφθεί ως απαράδεκτο.
- 412 Κατόπιν όλων των ανωτέρω σκέψεων, ο τρίτος λόγος ακυρώσεως πρέπει να απορριφθεί στο σύνολό του ως εν μέρει αβάσιμος και εν μέρει απαράδεκτος.

Ε. Επί του τετάρτου λόγου ακυρώσεως, με τον οποίο προβάλλεται παράβαση του άρθρου 194, παράγραφος 1, ΣΛΕΕ, σε συνδυασμό με το άρθρο 7 ΣΛΕΕ, καθόσον η προσβαλλόμενη απόφαση αντίκειται στους σκοπούς της ενεργειακής πολιτικής της Ένωσης λόγω των επιπτώσεων της απόφασής αυτής στην ευρωπαϊκή αγορά παροχής φυσικού αερίου

- 413 Η προσφεύγουσα, υποστηριζόμενη από τη Δημοκρατία της Πολωνίας, τη Δημοκρατία της Λιθουανίας και την Overgas, επισημαίνει ότι οι σκοποί της ενεργειακής πολιτικής της Ένωσης, οι οποίοι διατυπώνονται στο άρθρο 194, παράγραφος 1, ΣΛΕΕ και σε διάφορα έγγραφα που δημοσιεύονται από τα θεσμικά όργανα της Ένωσης, περιλαμβάνουν ειδικότερα, όσον αφορά τον τομέα του φυσικού αερίου, τη διαφοροποίηση των πηγών εφοδιασμού και των οδών μεταφοράς φυσικού αερίου, καθώς και τη διασφάλιση της ελεύθερης ροής φυσικού αερίου μεταξύ των κρατών μελών σε δίκαιη και ανταγωνιστική τιμή. Επιπλέον, το άρθρο 194, παράγραφος 1, ΣΛΕΕ θεσπίζει την αρχή της ενεργειακής αλληλεγγύης.
- 414 Κατά συνέπεια, η Επιτροπή όφειλε κατά την έκδοση της προσβαλλομένης απόφασής να λάβει υπόψη τους σκοπούς που επιδιώκει η ενεργειακή πολιτική της Ένωσης, δεδομένου ότι έλαβε μέτρα τα οποία καθόριζαν τη διάρθρωση και τις συνθήκες των αγορών φυσικού αερίου στην Ένωση για χρονικό διάστημα τουλάχιστον οκτώ ετών, οπότε τα μέτρα αυτά θα έπρεπε, σύμφωνα με το άρθρο 7 ΣΛΕΕ, να έχουν υποβληθεί σε «πλήρη αξιολόγηση» στο πλαίσιο της οποίας θα εξεταζόταν κατά πόσον συνάδουν τους σκοπούς αυτούς. Ομοίως, η προσβαλλόμενη απόφαση πρέπει να υπόκειται σε δικαστικό έλεγχο, ο οποίος, πέραν των απαιτήσεων που έχουν ήδη τεθεί στη νομολογία των δικαστηρίων της Ένωσης σε σχέση τις αποφάσεις που εκδίδονται βάσει του άρθρου 9 του κανονισμού 1/2003, περιλαμβάνει και την εξέταση του κατά πόσο συνάδει η εν λόγω απόφαση προς το άρθρο 194 ΣΛΕΕ.
- 415 Εξάλλου, το σκεπτικό του Γενικού Δικαστηρίου στην απόφαση της 10ης Σεπτεμβρίου 2019, Πολωνία κατά Επιτροπής (Τ-883/16, ΕΥ:Τ:2019:567, σκέψεις 70 έως 73), επιβεβαιώνει την άποψη της προσφεύγουσας. Ειδικότερα, από το σκεπτικό αυτό προκύπτει ότι η αρχή της αλληλεγγύης δεν περιορίζεται σε εξαιρετικές περιπτώσεις, αλλά συνεπάγεται και τη γενική υποχρέωση εκ μέρους της Ένωσης και των κρατών μελών της, στο πλαίσιο άσκησης των αντίστοιχων αρμοδιοτήτων τους, να λαμβάνουν υπόψη τα συμφέροντα των λοιπών ενδιαφερομένων. Περαιτέρω, η αρχή αυτή διακρίνεται από ενδεχόμενες ειδικές απαιτήσεις που επιβάλλονται στην Επιτροπή κατά την έκδοση αποφάσεων βάσει διατάξεων του παράγωγου δικαίου. Κατά συνέπεια, για την έκδοση της προσβαλλομένης απόφασής, η Επιτροπή όφειλε όχι μόνο να εξακριβώσει την επάρκεια των δεσμεύσεων, αλλά και να σταθμίσει το συμφέρον της Ένωσης με τα συμφέροντα των κρατών μελών που θίγονται από τις πρακτικές της Gazprom.
- 416 Πλην όμως, η προσβαλλόμενη απόφαση είναι αντίθετη προς τους σκοπούς της ενεργειακής πολιτικής και την αρχή της ενεργειακής αλληλεγγύης και στερείται οποιασδήποτε αιτιολογίας επί των σημείων αυτών, γεγονός που γίνεται ακόμη πιο απογοητευτικό καθόσον η Επιτροπή ενέκρινε την εφαρμογή των τελικών δεσμεύσεων για χρονικό διάστημα οκτώ ετών χωρίς να προβλέψει τον παραμικρό μηχανισμό μέσω του οποίου να καθίσταται δυνατή η ταχεία

προσαρμογή τους αναλόγως των εξελίξεων στις αγορές φυσικού αερίου. Περαιτέρω δε, η προσέγγιση που υποστηρίζει η Επιτροπή θα σήμαινε ότι η οιονεί κανονιστική της δραστηριότητα δεν θα αξιολογείται εν προκειμένω υπό το πρίσμα άλλων σκοπών που επίσης προβλέπονται στη Συνθήκη ΛΕΕ και θα της επέτρεπε να ακυρώνει την επίτευξη των σκοπών του άρθρου 194 ΣΛΕΕ. Ειδικότερα, η προσφεύγουσα υπογραμμίζει τα εξής:

- πρώτον, η Επιτροπή δεν έλαβε επαρκώς υπόψη την εξάρτηση των επίμαχων ΧΚΑΕ από τις εισαγωγές φυσικού αερίου και την προβληματική επιρροή της Gazprom στις υποδομές φυσικού αερίου που εφοδιάζουν και παρακάμπτουν την περιοχή αυτή, μολονότι η κατάσταση αυτή είναι ασύμβατη με την «τρίτη δέσμη μέτρων για την ενέργεια», η οποία απαιτεί τον διαχωρισμό των δραστηριοτήτων διαχείρισεως του συστήματος από εκείνες της παραγωγής ή της προμήθειας φυσικού αερίου·
- δεύτερον, η Επιτροπή δεν συνεκτίμησε διάφορες πρακτικές της Gazprom τις οποίες γνώριζε και, ως εκ τούτου, αρνήθηκε να λάβει υπόψη τα συμφέροντα ορισμένων κρατών μελών, με αποτέλεσμα να μη γίνουν ενέργειες κατά των περικοπών στην προμήθεια φυσικού αερίου που εμπόδιζαν τις επανεξαγωγές προς την Ουκρανία τον χειμώνα του 2014/2015 καθώς και κατά των μέτρων που ελήφθησαν με σκοπό να αποτραπεί η δημιουργία μεταφορών αντίστροφης ροής στα σύνορα μεταξύ Πολωνίας και Ουκρανίας και μεταξύ Σλοβακίας και Ουκρανίας·
- τρίτον, η Επιτροπή αποδέχθηκε τέλη παροχής υπηρεσιών τα οποία ήταν εντελώς αποσυνδεδεμένα από το πραγματικό κόστος που επωμίστηκε η Gazprom για τη μεταβολή ενός σημείου παραδόσεως·
- τέταρτον, η προσβαλλόμενη απόφαση δεν συνάδει προς τους σκοπούς της ενεργειακής πολιτικής της Ένωσης, καθόσον οι τελικές δεσμεύσεις ενισχύουν την άνιση μεταχείριση μεταξύ των αγορών του επίμαχων ΧΚΑΕ και των αγορών της Δυτικής Ευρώπης.

417 Η Επιτροπή από την πλευρά της θεωρεί ότι ο τέταρτος λόγος ακυρώσεως πρέπει να απορριφθεί ως αβάσιμος.

418 Κατά το άρθρο 7 ΣΛΕΕ, η Ένωση μεριμνά για τη συνοχή μεταξύ των διαφόρων πολιτικών και δράσεων της, λαμβάνοντας υπόψη το σύνολο των στόχων της και σύμφωνα με την αρχή της δοτής αρμοδιότητας. Στους στόχους αυτούς συγκαταλέγονται εκείνοι του άρθρου 194, παράγραφος 1, ΣΛΕΕ, ήτοι, μεταξύ άλλων, οι στόχοι της διασφάλισης του ενεργειακού εφοδιασμού της Ένωσης και της προώθησης της διασύνδεσης των ενεργειακών δικτύων.

419 Στον τομέα του ανταγωνισμού, τα δικαστήρια της Ένωσης έχουν ήδη κρίνει ότι οι στόχοι που επιδιώκονται με άλλες διατάξεις της Συνθήκης μπορούν να ληφθούν υπόψη για να προσδιοριστεί εάν υφίσταται περιορισμός του ανταγωνισμού κατά την έννοια του άρθρου 101, παράγραφος 1, ΣΛΕΕ (πρβλ. απόφαση της 4ης Οκτωβρίου 2011, Football Association Premier League κ.λπ., C-403/08 και C-429/08, EU:C:2011:631, σκέψη 139 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία) ή κατά την εκτίμηση των προϋποθέσεων για τη χορήγηση εξαιρέσεως του άρθρου 101, παράγραφος 3, ΣΛΕΕ (πρβλ. αποφάσεις της 25ης Οκτωβρίου 1977, Metro SB-Großmärkte κατά Επιτροπής, 26/76, EU:C:1977:167, σκέψη 43, της 15ης Ιουλίου 1994, Matra Hachette κατά Επιτροπής, T-17/93, EU:T:1994:89, σκέψη 139, και της 11ης Ιουλίου 1996, Métropole télévision κ.λπ. κατά Επιτροπής, T-528/93, T-542/93, T-543/93 και T-546/93, EU:T:1996:99, σκέψη 118).

- 420 Επομένως, προκειμένου περί διαδικασίας κατ' εφαρμογήν του άρθρου 9 του κανονισμού 1/2003, η Επιτροπή θα μπορούσε, στο πλαίσιο της προκαταρκτικής εκτιμήσεώς της, να λάβει υπόψη της στόχους επιδιωκόμενους με άλλες διατάξεις της Συνθήκης, ειδικότερα προκειμένου να καταλήξει στο προσωρινό συμπέρασμα ότι δεν υφίσταται παράβαση των κανόνων ανταγωνισμού (πρβλ. απόφαση της 9ης Δεκεμβρίου 2020, *Groupe Canal + κατά Επιτροπής*, C-132/19 P, EU:C:2020:1007, σκέψεις 46 έως 54). Ωστόσο, όσον αφορά την εξέταση των δεσμεύσεων, η Επιτροπή περιορίζεται στο να εξακριβώσει, αφενός, κατά πόσον οι δεσμεύσεις αυτές αντιμετωπίζουν τις αντιρρήσεις για τις οποίες είχε ενημερώσει την οικεία επιχείρηση και, αφετέρου, κατά πόσον η επιχείρηση αυτή δεν πρότεινε λιγότερο επαχθείς δεσμεύσεις εξίσου όμως ικανές να άρουν τις αντιρρήσεις αυτές (πρβλ. απόφαση *Alrosa*, σκέψεις 40 και 41, και απόφαση *Morningstar*, σκέψη 45), έστω και αν η διαδικασία ουδέποτε μπορεί να οδηγήσει σε αποτέλεσμα αντίθετο προς τις ειδικές διατάξεις των Συνθηκών (πρβλ., κατ' αναλογία, αποφάσεις της 19ης Σεπτεμβρίου 2000, *Γερμανία κατά Επιτροπής*, C-156/98, EU:C:2000:467, σκέψη 78 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία, και της 15ης Απριλίου 2008, *Nuova Agricast*, C-390/06, EU:C:2008:224, σκέψη 50 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).
- 421 Εν προκειμένω, από τα στοιχεία που αναφέρονται στη σκέψη 416 ανωτέρω προκύπτει ότι, στην πραγματικότητα, η προσφεύγουσα προσάπτει κατ' ουσίαν στην Επιτροπή ότι αρνήθηκε να διερευνήσει ορισμένες ανησυχητικές συμπεριφορές της Gazprom στον τομέα του φυσικού αερίου και ότι αποδέχθηκε δεσμεύσεις οι οποίες ήταν ανεπαρκείς ή απρόσφορες υπό το πρίσμα των πρακτικών της εν λόγω επιχειρήσεως που περιγράφονται στην ΚΑ.
- 422 Ωστόσο, στον βαθμό που η προσφεύγουσα αμφισβητεί τις τελικές δεσμεύσεις διότι δεν αντιμετωπίζουν επαρκώς τις εν λόγω πρακτικές, η αιτίαση αυτή έχει κατ' ουσίαν ήδη απορριφθεί στο πλαίσιο της εξετάσεως του πρώτου, του δεύτερου και του τρίτου λόγου ακυρώσεως της υπό κρίση προσφυγής. Περαιτέρω, στο πλαίσιο της αυτεπάγγελτης έρευνάς της στην υπόθεση AT.39816, η Επιτροπή δεν ήταν υποχρεωμένη να διερευνήσει περισσότερες πρακτικές της Gazprom ή να απαιτήσει από την Gazprom πλέον επαχθείς δεσμεύσεις προκειμένου να ληφθούν υπόψη οι στόχοι της ενεργειακής πολιτικής της Ένωσης. Η ενδεχόμενη συνεκτίμηση των στόχων αυτών κατά την εφαρμογή των κανόνων ανταγωνισμού της Ένωσης δεν μπορεί να δικαιολογήσει την επιβολή τέτοιων θετικών υποχρεώσεων στην Επιτροπή.
- 423 Εξάλλου, στον βαθμό που η προσφεύγουσα ισχυρίζεται ότι οι τελικές δεσμεύσεις αυτές καθεαυτές αντίκεινται στους στόχους της ενεργειακής πολιτικής ή στην αρχή της ενεργειακής αλληλεγγύης, δεν το αποδεικνύει. Αντιθέτως προς ό,τι αφήνει να εννοηθεί, η προσβαλλόμενη απόφαση και οι εν λόγω δεσμεύσεις δεν παγιώνουν στην πραγματικότητα την κατάσταση στις σχετικές αγορές και ουδόλως εμποδίζουν τα θεσμικά όργανα της Ένωσης ή τα κράτη μέλη να ενεργήσουν με άλλους τρόπους για την αντιμετώπιση των προβλημάτων που έχουν εντοπιστεί. Ειδικότερα, τα θεσμικά όργανα της Ένωσης ή οι εθνικές ρυθμιστικές αρχές στον τομέα του φυσικού αερίου μπορούν να παρεμβαίνουν προκειμένου να τροποποιήσουν το νομοθετικό πλαίσιο στον εν λόγω τομέα ή, κατά περίπτωση, να διασφαλιστεί η τήρηση του εν λόγω νομοθετικού πλαισίου ενδεχομένως κατά την έννοια που επιθυμεί η προσφεύγουσα.
- 424 Συναφώς, επισημαίνεται ότι το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης εξέδωσαν στις 17 Απριλίου 2019 την οδηγία (ΕΕ) 2019/692, για την τροποποίηση της οδηγίας (ΕΕ) 2009/73 (ΕΕ 2019, L 117, σ. 1), σκοπός της οποίας είναι, μεταξύ άλλων, σύμφωνα με την αιτιολογική της σκέψη 3, να αντιμετωπίσει τα εμπόδια για την ολοκλήρωση της εσωτερικής αγοράς φυσικού αερίου, τα οποία απορρέουν, πριν από την έκδοσή της, από τη μη εφαρμογή των ενωσιακών κανόνων της αγοράς στους αγωγούς μεταφοράς αερίου προς και από τρίτες χώρες.

- 425 Επιπλέον, οι εθνικές αρχές ανταγωνισμού μπορούν να διερευνήσουν τις φερόμενες ως αντίθετες προς τον ανταγωνισμό πρακτικές της Gazprom, οι οποίες, όπως υπομνήσθηκε στη σκέψη 133 ανωτέρω, περιλαμβάνουν τις πρακτικές στις οποίες αναφέρονται εν προκειμένω οι σχετικές με τον ανταγωνισμό αντιρρήσεις της Επιτροπής.
- 426 Τέλος, αντιθέτως προς όσα υποστηρίζει η προσφεύγουσα, η Επιτροπή θα μπορούσε, ενδεχομένως, να κάνει χρήση της δυνατότητας που προβλέπεται στο άρθρο 9, παράγραφος 2, στοιχείο α', του κανονισμού 1/2003 να κινήσει εκ νέου τη διαδικασία σε περίπτωση ουσιαστικής μεταβολής των γεγονότων στα οποία βασίσθηκε η απόφαση, μεταξύ άλλων σε περίπτωση τυχόν εξελίξεων στις αγορές φυσικού αερίου.
- 427 Εξάλλου, στον βαθμό που η προσφεύγουσα υποστηρίζει ότι η Επιτροπή όφειλε να αιτιολογήσει την προσβαλλόμενη απόφαση ως προς το ζήτημα της συμφωνίας της με το άρθρο 194, παράγραφος 1, ΣΛΕΕ, η αιτίαση αυτή πρέπει να απορριφθεί. Συγκεκριμένα, λαμβανομένης υπόψη της νομολογίας σχετικά με την αιτιολόγηση των πράξεων, η οποία υπομνήσθηκε στη σκέψη 121 ανωτέρω, δεν μπορεί να αναμένεται από την Επιτροπή να εκθέτει συστηματικά τους λόγους για τους οποίους η προσβαλλόμενη απόφαση είναι σύμφωνη με το σύνολο των ειδικών διατάξεων των Συνθηκών οι οποίες, χωρίς να αποτελούν τη νομική βάση της επίμαχης νομικής πράξεως, θα μπορούσαν δυνητικά να έχουν σχέση με το πραγματικό και νομικό πλαίσιο στο οποίο η πράξη αυτή εντάσσεται, ιδίως όταν, όπως εν προκειμένω, η προσφεύγουσα, κατά τη διάρκεια της διοικητικής διαδικασίας που οδήγησε στην έκδοση της προσβαλλομένης πράξεως, δεν υπέβαλε παρατηρήσεις σχετικά με την αντίθεση των αρχικών δεσμεύσεων προς την εν λόγω διάταξη.
- 428 Κατόπιν των ανωτέρω, ο τέταρτος λόγος ακυρώσεως πρέπει να απορριφθεί ως αβάσιμος.

ΣΤ. Επί του πέμπτου λόγου ακυρώσεως, με τον οποίο προβάλλεται παράβαση του άρθρου 18, παράγραφος 1, ΣΛΕΕ και παραβίαση της αρχής της ίσης μεταχειρίσεως, καθόσον η Επιτροπή πρόεβη σε διάκριση μεταξύ των πελατών της Gazprom που δραστηριοποιούνται στα κράτη μέλη της Δυτικής Ευρώπης και των πελατών της που δραστηριοποιούνται στις επίμαχες ΧΚΑΕ

- 429 Η προσφεύγουσα, υποστηριζόμενη από τη Δημοκρατία της Πολωνίας, ισχυρίζεται ότι η προσβαλλόμενη απόφαση παραβιάζει την αρχή της ίσης μεταχειρίσεως. Η εν λόγω απόφαση, η οποία έχει έμμεσες επιπτώσεις τον βαθμό υλοποίησης της ελεύθερης παροχής υπηρεσιών καθώς και της ελεύθερης κυκλοφορίας των εμπορευμάτων και των κεφαλαίων, εισάγει δυσμενή διάκριση λόγω ιθαγένειας εις βάρος των πελατών που έχουν συνάψει μακροχρόνιες συμβάσεις προμήθειας φυσικού αερίου με την Gazprom, καθόσον οι πελάτες που είναι εγκατεστημένοι στις επίμαχες ΧΚΑΕ αντιμετωπίζονται διαφορετικά από εκείνους που είναι εγκατεστημένοι στη Δυτική Ευρώπη.
- 430 Συγκεκριμένα, οι πελάτες της Gazprom στις επίμαχες ΧΚΑΕ βρίσκονται σε συγκρίσιμη κατάσταση με τους πελάτες της Gazprom που είναι εγκατεστημένοι στη Δυτική Ευρώπη, δεδομένου ότι και οι δύο αυτές ομάδες πελατών, πέραν του γεγονότος ότι προμηθεύονται φυσικό αέριο από την Gazprom, είναι όλοι εγκατεστημένοι σε κράτη μέλη και η νομοθεσία της Ένωσης δεν προβλέπει καμία διάκριση μεταξύ των δύο αυτών περιοχών. Εξάλλου, η διαπίστωση αυτή επιρρωννύεται και από το γράμμα των κατευθυντήριων γραμμών τιμολόγησης, το οποίο αναφέρεται στο επίπεδο τιμών στην ηπειρωτική Δυτική Ευρώπη. Τέλος, η ίδια η Επιτροπή επιβεβαίωσε στην ΚΑ ότι όλοι αυτοί οι πελάτες βρίσκονται σε παρεμφερή κατάσταση.

- 431 Όμως, μολονότι ουδείς αντικειμενικός λόγος υφίσταται για τη διαφορετική μεταχείριση όλων αυτών των πελατών, οι τελικές δεσμεύσεις ενισχύουν τη διάκριση μεταξύ των εν λόγω πελατών, διατηρώντας λιγότερο ανταγωνιστικές συνθήκες αγοράς στις αγορές των επίμαχων ΧΚΑΕ σε σχέση με τις αγορές της Δυτικής Ευρώπης. Ειδικότερα, οι πελάτες της Gazprom στις επίμαχες ΧΚΑΕ δεν προστατεύονταν από την επιστροφή των υπερβολικών τιμών, σε αντίθεση με τους πελάτες στη Δυτική Ευρώπη οι οποίοι, μολονότι υπόκεινται επίσης σε μεθόδους τιμολογήσεως αναπροσαρμοσμένες βάσει των τιμών των πετρελαϊκών προϊόντων, διέφυγαν του κινδύνου αυτού λόγω του ανταγωνισμού μεταξύ των προμηθευτών φυσικού αερίου στις εν λόγω αγορές της Δυτικής Ευρώπης.
- 432 Η Επιτροπή θεωρεί ότι ο πέμπτος λόγος ακυρώσεως πρέπει να απορριφθεί ως αβάσιμος.
- 433 Υπενθυμίζεται ότι, κατά πάγια νομολογία, η αρχή της ίσης μεταχείρισης ή της απαγόρευσης των δυσμενών διακρίσεων επιτάσσει να μην αντιμετωπίζονται παρόμοιες καταστάσεις με διαφορετικό τρόπο και διαφορετικές καταστάσεις με τον ίδιο τρόπο, εκτός εάν μια τέτοια αντιμετώπιση δικαιολογείται αντικειμενικά (αποφάσεις της 26ης Ιουλίου 2017, AGC Glass Europe κ.λπ. κατά Επιτροπής, C-517/15 P, μη δημοσιευθείσα, EU:C:2017:598, σκέψη 84 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία, και της 12ης Ιουλίου 2018, Prysmian και Prysmian Cavi e Sistemi κατά Επιτροπής, T-475/14, EU:T:2018:448, σκέψη 144 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).
- 434 Εν προκειμένω, παρά τις εκτιμήσεις που προέβαλαν η προσφεύγουσα και η Δημοκρατία της Πολωνίας και ακόμη και αν υποθεθεί ότι είναι δυνατό να διαχωριστούν οι πελάτες της Gazprom που βρίσκονται σε διάφορα κράτη μέλη σε δύο ομάδες, πρέπει να σημειωθεί ότι οι καταστάσεις στις οποίες βρέθηκαν οι πελάτες οι οποίοι ήταν εγκατεστημένοι στις επίμαχες ΧΚΑΕ και πελάτες που ήταν εγκατεστημένοι στη Δυτική Ευρώπη δεν ήταν συγκρίσιμες.
- 435 Συγκεκριμένα, είναι σαφές από την έρευνα που διεξήγαγε η Επιτροπή στο πλαίσιο της υποθέσεως ΑΤ.39816, και ειδικότερα από τις προκαταρκτικές διαπιστώσεις που διαλαμβάνονται στην ΚΑ και δεν αμφισβητήθηκαν από την προσφεύγουσα και τη Δημοκρατία της Πολωνίας, ότι η κατάσταση στις ευρωπαϊκές αγορές φυσικού αερίου διέφερε σημαντικά μεταξύ της Δυτικής Ευρώπης και των επίμαχων ΧΚΑΕ. Εν προκειμένω, ενώ οι επιχειρήσεις που ήταν εγκατεστημένες στις χώρες της Δυτικής Ευρώπης είχαν τη δυνατότητα να προμηθεύονται φυσικό αέριο από άλλες επιχειρήσεις πλην της Gazprom και τα δίκτυα αγωγών φυσικού αερίου των χωρών αυτών ήταν διασυνδεδεμένα, οι επίμαχες ΧΚΑΕ εξαρτώνταν σε μεγάλο βαθμό από το φυσικό αέριο που προμήθευε η Gazprom και οι αγωγοί προμήθειας φυσικού αερίου είχαν σχεδιαστεί να διέρχονται από την ανατολή προς τη δύση (βλ., ειδικότερα, σημεία 121, 136, και 489 έως 491 της ΚΑ).
- 436 Το συμπέρασμα αυτό δεν αναιρείται από τη διαπίστωση στο σημείο 488 της ΚΑ κατά την οποία «οι αγορές φυσικού αερίου της ΕΕ [πλην της Κύπρου και της Μάλτας] και των ΧΚΑΕ μπορούν να θεωρηθούν επαρκώς συγκρίσιμες», λόγω της γεωγραφικής εγγύτητας και των ομοιοτήτων στο ρυθμιστικό περιβάλλον. Βεβαίως, η Επιτροπή είχε μεν επισημάνει έναν ορισμένο βαθμό συγκρισιμότητας μεταξύ των ΧΚΑΕ και της υπόλοιπης Ένωσης, πλην όμως, αφενός, τούτο έγινε στο πλαίσιο συγκρίσεως των τιμών του φυσικού αερίου στην Ευρώπη σε σχέση με τις τιμές που ίσχυαν στις Ηνωμένες Πολιτείες και, αφετέρου, η Επιτροπή είχε επίσης διαπιστώσει ότι υπήρχαν σημαντικές διαφορές από απόψεως ανταγωνισμού στις εθνικές αγορές εντός της Ένωσης.
- 437 Εξάλλου, όσον αφορά τις κατευθυντήριες γραμμές τιμολόγησης που προβλέπονται στο σημείο 19, στοιχείο iii, των τελικών δεσμεύσεων (οι οποίες εξετάστηκαν ειδικότερα στο πλαίσιο του τρίτου σκέλους του τρίτου λόγου ακυρώσεως ανωτέρω), η αναφορά που εμπεριέχουν στις ανταγωνιστικές τιμές που εφαρμόζονται στη Δυτική Ευρώπη μάλλον καταρρίπτει παρά

επιβεβαιώνει τη διαπίστωση ότι οι πελάτες της Gazprom στην περιοχή αυτή βρίσκονταν σε συγκρίσιμη κατάσταση με τους πελάτες στις επίμαχες ΧΚΑΕ. Συγκεκριμένα, εάν όλοι αυτοί οι πελάτες που δραστηριοποιούνται στην Ένωση βρίσκονταν σε συγκρίσιμη κατάσταση, δεν θα ήταν αναγκαίο να προβλεφθεί μια τέτοια δέσμευση, αποσκοπούσα ειδικώς στη διατήρηση ή στη διασφάλιση της σύγκλισης μεταξύ των τιμών που ισχύουν για τους πελάτες στις επίμαχες ΧΚΑΕ και των τιμών που ισχύουν για τους πελάτες που δραστηριοποιούνται στη Δυτική Ευρώπη.

- 438 Εξάλλου, στον βαθμό που η προσφεύγουσα υποστηρίζει ότι οι τελικές δεσμεύσεις ενισχύουν τη διάκριση μεταξύ των πελατών που δραστηριοποιούνται στις επίμαχες ΧΚΑΕ και εκείνων που δραστηριοποιούνται στη Δυτική Ευρώπη, πρέπει να σημειωθεί ότι, κατά την έγκριση των τελικών δεσμεύσεων, η Επιτροπή δεν έπρεπε να έχει ως σκοπό να προσφέρει στους πρώτους ίσους όρους αγοράς με εκείνους υπό τους οποίους δραστηριοποιούνται οι δεύτεροι, αλλά έπρεπε να διασφαλίσει ότι οι δεσμεύσεις αυτές αντιμετωπίζουν στις εντοπισθείσες αντιρρήσεις σχετικά με τον ανταγωνισμό.
- 439 Κατά συνέπεια, δεδομένου ότι οι πελάτες της Gazprom που δραστηριοποιούνται στη Δυτική Ευρώπη και οι πελάτες που δραστηριοποιούνται στις επίμαχες ΧΚΑΕ βρίσκονταν σε διαφορετική κατάσταση κατά την περίοδο που κάλυπτε η διαδικασία στην υπόθεση ΑΤ.39816, η Επιτροπή, αντιθέτως προς όσα ισχυρίζεται η προσφεύγουσα, δεν αντιμετώπισε αδικαιολογήτως κατά τρόπο διαφορετικό τις δύο αυτές ομάδες πελατών εκδίδοντας την προσβαλλόμενη απόφαση.
- 440 Κατόπιν των ανωτέρω, ο πέμπτος λόγος ακυρώσεως πρέπει να απορριφθεί ως αβάσιμος.

Z. Επί του έκτου λόγου ακυρώσεως, με τον οποίο προβάλλεται κατάχρηση εξουσίας και παράβαση ουσιώδους τύπου, καθόσον, με την προσβαλλόμενη απόφαση, η Επιτροπή δεν έλαβε υπόψη τον σκοπό του άρθρου 9 του κανονισμού 1/2003 και τα όρια των εξουσιών της κατά τη διεξαγωγή της διοικητικής διαδικασίας

- 441 Η προσφεύγουσα, υποστηριζόμενη από τη Δημοκρατία της Πολωνίας, ισχυρίζεται ότι η προσβαλλόμενη απόφαση συνιστά κατάχρηση εξουσίας και προσβάλλει διάφορα διαδικαστικά δικαιώματα, και δη ουσιώδους τύπου, στο πλαίσιο της εξετάσεως της καταγγελίας. Κατά τη γνώμη τους, η κατάχρηση εξουσίας αποδεικνύεται από μια σειρά πραγματικών περιστατικών που χαρακτηρίζουν τη διεξαγωγή της διαδικασίας στην υπόθεση ΑΤ.39816, από πλημμέλειες κατά τον χειρισμό των αιτιάσεων ως προς τον αγωγό Yamal και από τις προαναφερθείσες πλημμέλειες.
- 442 Η Επιτροπή φρονεί ότι ο έκτος λόγος ακυρώσεως πρέπει να απορριφθεί ως αβάσιμος.
- 443 Προτού εξετασθεί εάν υπήρξε κατάχρηση εξουσίας, πρέπει να εξεταστούν διαδοχικά τα προβαλλόμενα πραγματικά περιστατικά, οι προβαλλόμενες πλημμέλειες και οι προβαλλόμενες προσβολές διαδικαστικών δικαιωμάτων.

1. Επί των πραγματικών περιστατικών που χαρακτηρίζουν τη διεξαγωγή της διαδικασίας στην υπόθεση ΑΤ.39816

- 444 Η προσφεύγουσα, υποστηριζόμενη από τη Δημοκρατία της Πολωνίας, προβάλλει ότι τρία πραγματικά περιστατικά υποδηλώνουν κατάχρηση εξουσίας. Πρώτον, οι αλλαγές στη θέση της Επιτροπής μεταξύ 2013 και 2017 σχετικά με τη δυνατότητα αναλήψεως δεσμεύσεων, οι οποίες,

στο πλαίσιο της υπό κρίση υποθέσεως, εγείρουν αμφιβολίες ως προς την εκτίμηση της «πραγματικής βουλήσεως» της Gazprom, κατά την έννοια της παραγράφου 121 των ορθών πρακτικών, να προτείνει δεσμεύσεις.

- 445 Δεύτερον, η προσφεύγουσα υπογραμμίζει την ασυνήθιστη πλαισίωση της προσβαλλομένης αποφάσεως με ανακοινωθέντα τύπου και δημόσιες δηλώσεις στις οποίες υπερτονίζονται τα ευεργετικά αποτελέσματα της αποφάσεως αυτής, και ως εκ τούτου αποσκοπούν στον αποπροσανατολισμό από τις πλημμέλειες που φέρονται να διαπράχθηκαν.
- 446 Τρίτον, η ολοκλήρωση ορισμένων σταδίων της διαδικασίας εν είδει «απλών διατυπώσεων» αποδεικνύει περαιτέρω την προβαλλόμενη κατάχρηση εξουσίας. Αφενός, οι παρατηρήσεις που ελήφθησαν μετά το πέρας των διαβουλεύσεων με την αγορά παραβλέφθηκαν στο βαθμό που υπερέβαιναν το περιεχόμενο των αρχικών δεσμεύσεων της Gazprom και μόνον ελάχιστον τροποποιήσεις επήλθαν στις τελικές δεσμεύσεις. Αφετέρου, η (όψιμη) αποστολή του εγγράφου προθέσεως απορρίψεως και η συμφωνία αποδοχής των δεσμεύσεων της Gazprom, η οποία επήλθε μόλις εννέα εργάσιμες ημέρες μετά την παραλαβή των παρατηρήσεων της προσφεύγουσας σε απάντηση στο εν λόγω έγγραφο, αποδεικνύουν ότι η Επιτροπή είχε ήδη προκαθορίσει τη θέση της και δεν επιδίωκε πλέον σκοπούς πολιτικής ανταγωνισμού.
- 447 Η Επιτροπή από πλευράς της αμφισβητεί το βάσιμο των ισχυρισμών αυτών.
- 448 Συναφώς, το Γενικό Δικαστήριο διαπιστώνει ότι τα δύο πρώτα πραγματικά περιστατικά που επικαλείται η προσφεύγουσα δεν είναι, αυτά καθαυτά, ασυνήθη ή ιδιαίτερα. Συγκεκριμένα, πρώτον, η Επιτροπή δικαιούται να μεταβάλει τη θέση της κατά τη διάρκεια της διαδικασίας σχετικά με τη δυνατότητα προσφυγής σε ανάληψη δεσμεύσεων, όπως παραδέχεται και η ίδια η προσφεύγουσα, οπότε, το γεγονός αυτό δεν είναι από μόνο του ικανό να εγείρει αμφιβολίες ως προς την εγκυρότητα της εκτιμήσεως της πραγματικής βουλήσεως της Gazprom να προτείνει την ανάληψη δεσμεύσεων.
- 449 Δεύτερον, η δημοσίευση ανακοινωθέντων Τύπου στο πλαίσιο διαδικασιών ανταγωνισμού προβλέπεται ρητώς, όπως προκύπτει από τις παραγράφους 20, 76, 91, 129 και 147 των βέλτιστων πρακτικών, και οι δηλώσεις του Επιτρόπου Ανταγωνισμού μετά το πέρας μιας διαδικασίας ανταγωνισμού δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι είναι μη συνήθεις, ιδίως σε μια υπόθεση με μείζονος σημασίας συνέπειες, καθόσον αφορούσε οκτώ κράτη μέλη και έναν σημαντικό ενεργειακό τομέα. Επιπλέον, δεν προβάλλεται ότι το περιεχόμενο των ανακοινωθέντων Τύπου και των δηλώσεων σχετικά με την προσβαλλόμενη απόφαση δεν είναι σύμφωνο με την απόφαση αυτή.
- 450 Εξάλλου, όσον αφορά την υλοποίηση ορισμένων σταδίων της διαδικασίας στην υπόθεση ΑΤ.39816 ως δήθεν «απλών διατυπώσεων», αφενός, επισημαίνεται ότι από την προσβαλλόμενη απόφαση προκύπτει σαφώς ότι ελήφθησαν υπόψη οι παρατηρήσεις που υποβλήθηκαν στο πλαίσιο των διαβουλεύσεων με την αγορά. Τούτο δεν αναιρείται –αλλά μάλλον επιβεβαιώνεται– από το γεγονός ότι η Επιτροπή διευκρινίζει ρητώς στην απόφαση αυτή ότι απέρριψε ορισμένες παρατηρήσεις με την αιτιολογία ότι υπερέβαιναν το περιεχόμενο των αρχικών δεσμεύσεων.
- 451 Αφετέρου, όσον αφορά τον ισχυρισμό ότι οι τελικές δεσμεύσεις έγιναν δεκτές χωρίς να ληφθεί υπόψη η απάντηση της προσφεύγουσας στο έγγραφο προθέσεως απορρίψεως, δεδομένου ότι μεταξύ της παραλαβής της ως άνω απάντησης από την Επιτροπή και της αποδοχής των εν λόγω δεσμεύσεων μεσολάβησε χρονικό διάστημα μόλις εννέα εργάσιμων ημερών, αρκεί να σημειωθεί ότι ο ισχυρισμός αυτός βασίζεται σε εσφαλμένη εξομοίωση της παραλαβής από την Επιτροπή των τελικών δεσμεύσεων στις 15 Μαρτίου 2018 με την επακόλουθη αποδοχή τους. Εξ αυτού δεν

μπορεί να συναχθεί ότι η Επιτροπή θα είχε κάνει αμέσως δεκτές τις εν λόγω δεσμεύσεις και, εν πάση περιπτώσει, σε αυτό το προχωρημένο στάδιο της διαδικασίας, δεν μπορεί να αποκλειστεί ότι η Επιτροπή ήταν σε θέση να εξετάσει την εν λόγω απάντηση και να λάβει θέση επ' αυτής καθώς και επί των εν λόγω δεσμεύσεων εντός του συγκεκριμένου χρονικού πλαισίου.

2. Επί των πλημμελειών κατά τον χειρισμό των αιτιάσεων ως προς τον αγωγό Yamal

- 452 Η κατάχρηση εξουσίας που προβάλλουν η προσφεύγουσα και η Δημοκρατία της Πολωνίας φέρεται επίσης να αποδεικνύεται από τις διάφορες πλημμέλειες που χαρακτηρίζουν τον χειρισμό των αιτιάσεων ως προς τον αγωγό Yamal και, ειδικότερα, την εκτίμηση της επάρκειας των δεσμεύσεων της Gazprom. Επιπλέον, η Επιτροπή επιχειρεί από πολλές απόψεις να δικαιολογήσει τις πλημμέλειες αυτές εκ των υστέρων.
- 453 Πρώτον, η Επιτροπή προέβη σε αποδοχή των τελικών δεσμεύσεων, μολονότι, κατά παράβαση του άρθρου 9 του κανονισμού 1/2003, οι δεσμεύσεις αυτές δεν κάλυπταν το σύνολο των αντιρρήσεων που διατυπώνονταν στην ΚΑ, και ως εκ τούτου η Επιτροπή επέτρεψε κατ' ουσίαν στην Gazprom να μην προσφέρει δεσμεύσεις σε σχέση με τις αιτιάσεις ως προς τον αγωγό Yamal. Εν προκειμένω, η προσφεύγουσα ισχυρίζεται ότι η εκτίμηση της Επιτροπής σχετικά με την επάρκεια των δεσμεύσεων ήταν προδήλως εσφαλμένη, καθόσον η Επιτροπή παρέλειψε να λάβει υπόψη της κρίσιμες περιστάσεις, όπως καταδεικνύεται από την εκτίμησή της επί της αποφάσεως πιστοποίησης, η οποία έρχεται σε αντίθεση με το περιεχόμενο της αποφάσεως αυτής και με τη θέση που εξέφρασε ο πρόεδρος της πολωνικής Αρχής κατά τη διάρκεια των διαβουλεύσεων με την αγορά.
- 454 Δεύτερον, η προσφεύγουσα προβάλλει προσβολή των δικαιωμάτων τρίτων λόγω της αυθαίρετης de facto τροποποίησης των αντιρρήσεων σχετικά με τον ανταγωνισμό, χωρίς προσαρμογή της ΚΑ, σε συνδυασμό με την υπερβολική διάρκεια της διαδικασίας, ενώ οι δυνατότητες προσφυγής ενώπιον των εθνικών αρχών ανταγωνισμού και των εθνικών δικαστηρίων αδρανοποιήθηκαν λόγω του γεγονότος ότι η Επιτροπή εξέτασε φαινομενικά τις αιτιάσεις ως προς τον αγωγό Yamal.
- 455 Τρίτον, κατά την προσφεύγουσα, δεδομένου ότι η απόρριψη της καταγγελίας βασίστηκε σε ορισμένη αντίληψη περί της εξαιρέσεως λόγω κρατικής δράσης η οποία, καθόσον δέχεται την εφαρμογή της εξαιρέσεως αυτής σε περίπτωση εξαναγκασμού από τρίτο κράτος, έχει επιπτώσεις στην αποτελεσματικότητα του δικαίου της Ένωσης, η Επιτροπή θα έπρεπε να είχε στηρίξει τόσο την προσβαλλόμενη εν προκειμένω απόφαση όσο και την απόφαση περί απορρίψεως της καταγγελίας στην υπόθεση ΑΤ.40497 στο άρθρο 10 του κανονισμού 1/2003.
- 456 Τέταρτον, η Δημοκρατία της Πολωνίας επισημαίνει ότι οι λόγοι που παρατίθενται προς δικαιολόγηση της απόσυρσης των περί τηρήσεως των κανόνων ανταγωνισμού αντιρρήσεων της Επιτροπής ως προς τον αγωγό Yamal, είναι ανεπαρκείς ή και παραπλανητικοί, καθόσον η απόσυρση αυτή δικαιολογήθηκε με βάση τη δυνατότητα εφαρμογής της εξαιρέσεως λόγω κρατικής δράσης, ενώ στην προσβαλλόμενη απόφαση γίνεται μόνο μια λακωνική και ανεπαρκής αναφορά στην εξαίρεση αυτή. Στην πραγματικότητα, η απόφαση αυτή ουσιαστικά δικαιολόγησε την εν λόγω απόσυρση με αναφορά σε ορισμένες διαπιστώσεις που περιλαμβάνονται στην απόφαση πιστοποίησης.
- 457 Πέμπτον, η Δημοκρατία της Πολωνίας ισχυρίζεται ότι η Επιτροπή παραπλάνησε τα κράτη μέλη παραλείποντας να παραπέμψει το ζήτημα της εξαιρέσεως λόγω κρατικής δράσεως ενώπιον της συμβουλευτικής επιτροπής, κατά παραβίαση της αρχής της καλόπιστης συνεργασίας καθώς και, κατά την προσφεύγουσα, του άρθρου 14 του κανονισμού 1/2003. Υπό την έννοια αυτή, η

προσφεύγουσα προβάλλει παράβαση του άρθρου 27, παράγραφος 4, του εν λόγω κανονισμού, καθόσον τα ενδιαφερόμενα μέρη παραπλανήθηκαν και όσον αφορά τους πραγματικούς λόγους που οδήγησαν την Επιτροπή να αποσύρει τις αιτιάσεις της ως προς τον αγωγό Yamal.

- 458 Από την πλευρά της, η Επιτροπή αμφισβητεί τις ως άνω πλημμέλειες. Όσον αφορά το επιχείρημα στο οποίο βασίζεται η πέμπτη πλημμέλεια, είναι απαράδεκτο, διότι, καθόσον προβάλλεται από τη Δημοκρατία της Πολωνίας, δεν έχει καμία σχέση με τον έκτο λόγο ακυρώσεως και μεταβάλλει το αντικείμενο της διαφοράς και, στον βαθμό που έχει υιοθετηθεί και αναπτυχθεί από την προσφεύγουσα, συνιστά νέο λόγο ακυρώσεως.
- 459 Συναφώς, το Γενικό Δικαστήριο κρίνει ότι, με την πρώτη προβαλλόμενη πλημμέλεια, η προσφεύγουσα επαναλαμβάνει, κατ' ουσίαν, τις αιτιάσεις που εξετάστηκαν στο πλαίσιο του πρώτου σκέλους του πρώτου λόγου ακυρώσεως. Δεδομένου ότι το σκέλος αυτό απορρίφθηκε (βλ. σκέψεις 86 έως 110 ανωτέρω), πρέπει να θεωρηθεί ότι η συγκεκριμένη πλημμέλεια δεν αποδείχθηκε.
- 460 Όσον αφορά τη δεύτερη προβαλλόμενη πλημμέλεια, η οποία αφορά προσβολή των δικαιωμάτων των τρίτων λόγω της *de facto* τροποποίησης των αντιρρήσεων σχετικά με τον ανταγωνισμό, σε συνδυασμό με την υπερβολική διάρκεια της διαδικασίας, η πλημμέλεια αυτή είναι κατ' ουσίαν η ίδια με την αιτίαση περί παραβίασεως της αρχής της καλόπιστης συνεργασίας, η οποία απορρίφθηκε στο πλαίσιο του δεύτερου σκέλους του πρώτου λόγου ακυρώσεως, και, ως εκ τούτου, πρέπει να απορριφθεί ως αβάσιμη. Επιπλέον, στον βαθμό που η δεύτερη πλημμέλεια αφορά την προβαλλόμενη υπερβολική διάρκεια της διαδικασίας στην υπόθεση ΑΤ.39816, αρκεί η διαπίστωση ότι η προσφεύγουσα, αφενός, δεν απέδειξε ότι η εν λόγω διαδικασία υπερέβη μια εύλογη διάρκεια και, αφετέρου, δεν προσκόμισε κανένα στοιχείο που να αποδεικνύει ότι η φερόμενη ως υπερβολική διάρκεια επηρέασε τη λύση που υιοθετήθηκε με την προσβαλλόμενη απόφαση (πρβλ. απόφαση της 8ης Μαΐου 2014, *Bolloré κατά Επιτροπής*, C-414/12 P, μη δημοσιευθείσα, EU:C:2014:301, σκέψη 84 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).
- 461 Όσον αφορά την τρίτη προβαλλόμενη πλημμέλεια, υπενθυμίζεται ότι, κατά το άρθρο 10 του κανονισμού 1/2003, εφόσον το απαιτεί το δημόσιο συμφέρον της Ένωσης σχετικά με την εφαρμογή των άρθρων 101 και 102 ΣΛΕΕ, η Επιτροπή μπορεί αυτεπαγγέλτως να αποφανθεί με απόφασή της ότι το άρθρο 101 ΣΛΕΕ δεν είναι εφαρμοστέο ως προς μια συμφωνία, απόφαση ένωσης επιχειρήσεων ή εναρμονισμένη πρακτική, είτε επειδή δεν πληρούνται οι προϋποθέσεις του άρθρου 101, παράγραφος 1, ΣΛΕΕ είτε επειδή πληρούνται οι προϋποθέσεις του άρθρου 101, παράγραφος 3, ΣΛΕΕ. Η Επιτροπή μπορεί να προβεί σε ανάλογη διαπίστωση αναφορικά με το άρθρο 102 ΣΛΕΕ. Επιπλέον, από την αιτιολογική σκέψη 14 του εν λόγω κανονισμού προκύπτει ότι το άρθρο 10 του κανονισμού 1/2003 έχει εφαρμογή σε εξαιρετικές περιπτώσεις, προκειμένου να επιτυγχάνεται η αποσαφήνιση της νομοθεσίας και να διασφαλίζεται η συνεπής εφαρμογή της στην Ένωση.
- 462 Κατά συνέπεια, η Επιτροπή δεν όφειλε σε καμία περίπτωση να εκδώσει απόφαση βάσει του άρθρου 10 του κανονισμού 1/2003, ακόμη και αν υποτεθεί ότι η εκ μέρους της εφαρμογή της εξαιρέσεως λόγω κρατικής δράσης, δηλαδή σε μια περίπτωση στην οποία εμπλέκεται τρίτο κράτος, υπήρξε καινοτόμος ή ειδική και είχε ως συνέπεια τη μη εφαρμογή του άρθρου 102 ΣΛΕΕ. Ως εκ τούτου, δεν μπορεί να προσαφθεί στην Επιτροπή ότι δεν εξέδωσε την προσβαλλόμενη απόφαση και βάσει του εν λόγω άρθρου.

- 463 Όσον αφορά την τέταρτη προβαλλόμενη πλημμέλεια, η οποία αφορά την ανεπαρκή αιτιολογία της προσβαλλομένης απόφασης, πρέπει να υπομνησθεί ότι το Γενικό Δικαστήριο, στο πλαίσιο της εξετάσεως του δευτέρου σκέλους του πρώτου λόγου ακυρώσεως, έκρινε ότι η αιτιολογία που διαλαμβάνεται στην αιτιολογική σκέψη 138 της προσβαλλομένης απόφασης, σχετικά με τον δικαιολογητικό λόγο που άπτεται της απόφασης πιστοποίησης ήταν επαρκής και ότι, δεδομένου του αυτοτελούς χαρακτήρα καθενός από τους δύο δικαιολογητικούς λόγους που μνημονεύονται στην εν λόγω αιτιολογική σκέψη, τα επιχειρήματα περί ανεπάρκειας της αιτιολογίας του δεύτερου δικαιολογητικού λόγου, ο οποίος αφορά τις συμφωνίες Πολωνίας-Ρωσίας και βασίζεται στην εφαρμογή της εξαιρέσεως λόγω κρατικής δράσης, ήταν απορριπτέα ως αλυσιτελή (βλ. σκέψεις 123 και 124 ανωτέρω). Από τον αυτοτελή χαρακτήρα των δύο δικαιολογητικών λόγων προκύπτει επίσης ότι απορριπτέο τυγχάνει και το επιχείρημα της προσφεύγουσας ότι, αντιθέτως προς ό,τι προκύπτει από την εν λόγω αιτιολογική σκέψη, ο κύριος λόγος για την απόσυρση των αιτιάσεων ως προς τον αγωγό Yamal είναι εκείνος που σχετίζεται με τις εν λόγω συμφωνίες και εξαίρεση, και όχι ο λόγος που σχετίζεται με την απόφαση πιστοποίησης.
- 464 Τέλος, όσον αφορά την πέμπτη πλημμέλεια, αυτή περιλαμβάνει, κατ' ουσίαν, δύο διαφορετικά επιχειρήματα, με τα οποία προβάλλεται ότι η Επιτροπή, παραλείποντας να δηλώσει ρητώς ότι επικαλέστηκε την εξαίρεση λόγω κρατικής δράσης, παραπλάνησε, αφενός, τα κράτη μέλη, κατά παραβίαση της αρχής της καλόπιστης συνεργασίας και του άρθρου 14 του κανονισμού 1/2003, και, αφετέρου, τα ενδιαφερόμενα τρίτα μέρη, κατά παράβαση του άρθρου 27, παράγραφος 4, του εν λόγω κανονισμού.
- 465 Χωρίς να είναι αναγκαίο να εξεταστεί το παραδεκτό των δύο αυτών επιχειρημάτων, επιβάλλεται, εν πάση περιπτώσει, η διαπίστωση ότι τα επιχειρήματα αυτά πρέπει να απορριφθούν ως αβάσιμα. Συγκεκριμένα, όσον αφορά το επιχείρημα ότι η Επιτροπή παραπλάνησε τα κράτη μέλη, πρέπει να εξετασθούν από κοινού οι προβαλλόμενες παραβιάσεις της αρχής της καλόπιστης συνεργασίας και του άρθρου 14 του κανονισμού 1/2003, δεδομένου ότι, όσον αφορά τις σχέσεις που διαμορφώνονται στο πλαίσιο των διαδικασιών που κινεί η Επιτροπή κατ' εφαρμογήν των άρθρων 101 και 102 ΣΛΕΕ, οι λεπτομέρειες εκπληρώσεως της υποχρεώσεως καλόπιστης συνεργασίας διευκρινίσθηκαν ιδίως στα άρθρα 11 έως 16 του κανονισμού 1/2003, στο κεφάλαιο IV του κανονισμού αυτού, τιτλοφορούμενο «Συνεργασία» (πρβλ. απόφαση της 29ης Μαρτίου 2012, Ισπανία κατά Επιτροπής, T-398/07, EU:T:2012:173, σκέψη 47).
- 466 Συναφώς, μολονότι η διαβούλευση με τη συμβουλευτική επιτροπή κατά το άρθρο 14 του κανονισμού 1/2003 αποτελεί ουσιώδη τύπο, δεν μπορεί εντούτοις να γίνει λόγος εν προκειμένω για συμπεριφορά που εμπόδισε την εν λόγω επιτροπή να εκφέρει τη γνώμη της έχοντας πλήρη γνώση των δεδομένων, ούτε, επομένως, για παράβαση θίγουσα τη νομιμότητα της προσβαλλομένης απόφασης. Μολονότι είναι αληθές ότι η έννοια της εξαιρέσεως λόγω κρατικής δράσης δεν μνημονεύεται ρητώς στην απόφαση, γεγονός παραμένει ότι το γράμμα της τελευταίας περιόδου της αιτιολογικής σκέψεως 138 του προσχεδίου απόφασης που διαβιβάστηκε στη συμβουλευτική επιτροπή, το οποίο προσχέδιο ήταν πανομοιότυπο με την προσβαλλόμενη απόφαση, καθιστούσε δυνατή την κατανόηση του ουσιώδους μέρους του σκεπτικού σχετικά με τις συμφωνίες Πολωνίας-Ρωσίας, ήτοι ότι η Επιτροπή διατηρούσε αμφιβολίες για το κατά πόσον οι αιτιάσεις ως προς τον αγωγό Yamal μπορούσαν να καταλογιστούν στην Gazprom. Επιπλέον, κατά τη διάρκεια των διαβουλεύσεων με την εν λόγω επιτροπή, οι εκπρόσωποι των κρατών μελών θα μπορούσαν, εάν ήταν αναγκαίο, να διατυπώσουν επιφυλάξεις ως προς τους λόγους της απόσυρσης των αιτιάσεων αυτών και, ειδικότερα, να ζητήσουν από την Επιτροπή διευκρινίσεις σχετικά με τον τρόπο κατανόησης ή την έλλειψη βασιμότητας του δικαιολογητικού λόγου που παρατίθεται στην τελευταία αυτή περίοδο. Ως εκ τούτου, η συμβουλευτική επιτροπή δεν

παραπλανήθηκε λόγω ανακριβειών ή παραλείψεων σχετικά με κρίσιμο ζήτημα (πρβλ. αποφάσεις της 10ης Ιουλίου 1991, RTE κατά Επιτροπής, T-69/89, EU:T:1991:39, σκέψεις 21 έως 23, της 15ης Μαρτίου 2000, Cimenteries CBR κ.λπ. κατά Επιτροπής, T-25/95, T-26/95, T-30/95 έως T-32/95, T-34/95 έως T-39/95, T-42/95 έως T-46/95, T-48/95, T-50/95 έως T-65/95, T-68/95 έως T-71/95, T-87/95, T-88/95, T-103/95 και T-104/95, EU:T:2000:77, σκέψη 742, και της 12ης Δεκεμβρίου 2018, Servier κ.λπ. κατά Επιτροπής, T-691/14, κατά της οποίας εκκρεμεί αίτηση αναίρεσεως, EU:T:2018:922, σκέψεις 148 και 149 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).

- 467 Εν πάση περιπτώσει, δεδομένου ότι, όπως προκύπτει από την εξέταση του πρώτου λόγου ακυρώσεως, η απόσυρση των αιτιάσεων ως προς τον αγωγό Yamal βασίζεται επίσης στον δικαιολογητικό λόγο σχετικά με την απόφαση πιστοποίησης, η οποία μπορεί να δικαιολογήσει αφ' εαυτής την απόσυρση και είναι επαρκώς αιτιολογημένη, η προβαλλόμενη παράβαση δεν μπορεί να ευδοκιμήσει, δεδομένου ότι η προβαλλόμενη ανεπάρκεια αιτιολογίας σχετικά με τον δικαιολογητικό λόγο που αφορά τις συμφωνίες Πολωνίας-Ρωσίας δεν επηρέασε την έκβαση της διαβουλεύσεως.
- 468 Όσον αφορά το επιχείρημα ότι η Επιτροπή παραπλάνησε τους ενδιαφερομένους τρίτους στο πλαίσιο των διαβουλεύσεων με την αγορά, η προβαλλόμενη αυτή πλημμέλεια δεν συνιστά παράβαση ουσιώδους τύπου, δεδομένου ότι, ειδικότερα, οι συγκεκριμένες διαβουλεύσεις δεν προβλέπονται ρητώς στις Συνθήκες και αφορούν τρίτα ενδιαφερόμενα μέρη και όχι την επιχείρηση την οποία αφορά η διαδικασία ανταγωνισμού.
- 469 Περαιτέρω, πρέπει να υπομνησθεί ότι, κατά το άρθρο 27, παράγραφος 4, του κανονισμού 1/2003, η Επιτροπή υποχρεούται να δημοσιεύει μόνον συνοπτική περίληψη της υποθέσεως και το βασικό περιεχόμενο των δεσμεύσεων ή των προτεινόμενων ενεργειών. Εν προκειμένω, η Επιτροπή εκπλήρωσε την υποχρέωση αυτή δημοσιεύοντας στην Επίσημη Εφημερίδα την ανακοίνωση, για την οποία έγινε λόγος στη σκέψη 10 ανωτέρω, με την οποία κινήθηκε η έναρξη των διαβουλεύσεων με την αγορά. Περαιτέρω, από τα έγγραφα που δημοσιεύθηκαν στον ιστότοπο της Επιτροπής σχετικά με τις εν λόγω διαβουλεύσεις και, ειδικότερα, από το ενημερωτικό δελτίο στο οποίο αναφέρθηκε η προσφεύγουσα και το οποίο αφορούσε την Πολωνία, προκύπτει σαφώς ότι η Επιτροπή είχε γνωστοποιήσει ότι απέσυρε τις αιτιάσεις ως προς τον αγωγό Yamal, όπερ μπορούσε ήδη να συναχθεί από τη σιωπή επί του θέματος αυτού στην ανακοίνωση που δημοσιεύθηκε στην Επίσημη Εφημερίδα. Η Επιτροπή διευκρίνισε επίσης ότι η απόσυρση αυτή οφειλόταν στο γεγονός ότι η διαδικασία ανταγωνισμού δεν μπορούσε να μεταβάλει την κατάσταση λόγω των συνεπειών των συμφωνιών Πολωνίας-Ρωσίας.
- 470 Από τα προεκτεθέντα προκύπτει ότι καμία από τις προβαλλόμενες από την προσφεύγουσα και τη Δημοκρατία της Πολωνίας πλημμέλειες δεν είναι βάσιμη.

3. Επί της προσβολής διαφόρων διαδικαστικών δικαιωμάτων, ακόμη και ουσιωδών, κατά την εξέταση της καταγγελίας

- 471 Η προσφεύγουσα, υποστηριζόμενη από τη Δημοκρατία της Πολωνίας, ισχυρίζεται ότι, κατά την εξέταση της καταγγελίας, η Επιτροπή προσέβαλε ορισμένα διαδικαστικά δικαιώματα που απορρέουν από την ιδιότητά της ως καταγγέλλουσας. Ωστόσο, ο σεβασμός ορισμένων από τα δικαιώματα αυτά συνιστά ουσιώδη τύπο τον οποίο Επιτροπή οφείλει να τηρεί. Συναφώς, η προσφεύγουσα και η Δημοκρατία της Πολωνίας προβάλλουν, κατ' ουσίαν, τέσσερις παραβάσεις.

472 Η Επιτροπή αρνείται ότι προσέβαλε τα δικαιώματα αυτά. Επιπλέον, υποστηρίζει ότι η προσφεύγουσα μπορεί να προβάλει οποιαδήποτε αιτίαση σχετικά με τον σεβασμό των διαδικαστικών δικαιωμάτων της στο πλαίσιο της προσφυγής κατά της αποφάσεως περί απορρίψεως της καταγγελίας στην υπόθεση T-399/19.

α) Επί της φερόμενης ως παράτυπης κινήσεως χωριστής διαδικασίας για την εξέταση της καταγγελίας (πρώτη παράβαση)

473 Η προσφεύγουσα καταγγέλλει ότι παρατύπως κινήθηκε χωριστή διαδικασία (υπόθεση ΑΤ.40497) για την εξέταση της καταγγελίας, με σκοπό να μην μπορεί να μετάσχει στην υπόθεση ΑΤ.39816 ως καταγγέλλουσα, με αποτέλεσμα να «μεταφερθούν» με τον τρόπο αυτό τα δικαιώματά της σε παράλληλη διαδικασία. Κάτι τέτοιο είναι αντίθετο με το περιεχόμενο της καταγγελίας, στον βαθμό που παραπέμπει στην υπόθεση ΑΤ.39816, με την ουσία της εν λόγω πρακτικής, ιδίως λόγω της σημαντικής αλληλοεπικάλυψης μεταξύ των περισσοτέρων από τους ισχυρισμούς της καταγγελίας και των αντιρρήσεων της Επιτροπής, καθώς και με τη διοικητική πρακτική της τελευταίας.

474 Αρχικά, ωστόσο, τα έγγραφα της Επιτροπής της 29ης και της 31ης Μαρτίου 2017 είχαν δημιουργήσει δικαιολογημένη εμπιστοσύνη όσον αφορά τη συμμετοχή της προσφεύγουσας στην υπόθεση ΑΤ.39816, λόγω της ένδειξης ότι η Επιτροπή κρατούσε την καταγγελία προς εξέταση και την πρόσκληση συμμετοχής στις διαβουλεύσεις με την αγορά, όπως προβλέπεται το σημείο 129 των βέλτιστων πρακτικών έναντι του καταγγέλλοντος. Επιπλέον, η προσφεύγουσα ισχυρίζεται ότι, παρά τη μνεία στο σημείο 183 της προσβαλλομένης αποφάσεως, ότι «[η] Επιτροπή εξέτασε επίσης επιμελώς όλα τα επιχειρήματα που προβλήθηκαν με [την] καταγγελία [...] καθώς και με τις παρατηρήσεις [...] σε απάντηση του εγγράφου [προθέσεως απορρίψεως]», η Επιτροπή δεν είχε πράγματι την πρόθεση να εξετάσει την καταγγελία και να την λάβει υπόψη στην υπόθεση ΑΤ.39816.

475 Η Επιτροπή θεωρεί ότι η προβαλλόμενη παράβαση είναι αβάσιμη.

476 Συναφώς, το Γενικό Δικαστήριο υπενθυμίζει ότι, κατά πάγια νομολογία, η Επιτροπή, στην οποία έχει ανατεθεί, με το άρθρο 105, παράγραφος 1, ΣΛΕΕ, η αποστολή να μεριμνά για την εφαρμογή των άρθρων 101 και 102 ΣΛΕΕ, καλείται να καθορίσει και να θέσει σε εφαρμογή την πολιτική ανταγωνισμού της Ένωσης και διαθέτει προς τούτο διακριτική ευχέρεια κατά την εξέταση των καταγγελιών. Για να εκτελεί αποτελεσματικά την αποστολή αυτή, μπορεί να προσδίδει διαφορετικό βαθμό προτεραιότητας στις καταγγελίες που της υποβάλλονται (βλ. απόφαση της 16ης Μαΐου 2017, *Agria Polska κ.λπ. κατά Επιτροπής*, Τ-480/15, ΕΥ:Τ:2017:339, σκέψη 34 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία). Υπό την ίδια έννοια, πρέπει να παρέχεται στην Επιτροπή διακριτική ευχέρεια ως προς τον τρόπο με τον οποίο προτίθεται να οργανώσει τον χειρισμό μιας καταγγελίας, υπό την προϋπόθεση ότι τηρεί τις σχετικές διατάξεις του κανονισμού 773/2004 και, ειδικότερα, τα δικαιώματα που αναγνωρίζονται στους καταγγέλλοντες υπό την ιδιότητά τους αυτή.

477 Εν προκειμένω, δεν αμφισβητείται από τους διαδίκους ότι η καταγγελία περιλαμβάνει ισχυρισμούς οι οποίοι σε μεγάλο βαθμό συμπίπτουν με τις αντιρρήσεις σχετικά με τον ανταγωνισμό που αποτέλεσαν το αντικείμενο της εν εξελίξει έρευνας που διεξήγαγε η Επιτροπή στην υπόθεση ΑΤ.39816 και διατυπώνονται στην ΚΑ. Υπό τις συνθήκες αυτές, δεν μπορεί να αποκλειστεί ότι θα ήταν σκόπιμο να εξεταστούν οι εν λόγω ισχυρισμοί στο πλαίσιο της ίδιας διαδικασίας, με την επιφύλαξη της δυνατότητας διαχωρισμού των λοιπών ισχυρισμών που δεν αφορούν τις εν λόγω αντιρρήσεις.

478 Πλην όμως, το γεγονός αυτό δεν αρκεί για να θέσει υπό αμφισβήτηση τους νόμιμους λόγους τους οποίους συνήγαγε η Επιτροπή με βάση την οικονομία της διαδικασίας και τη βούλησή της να μην καθυστερήσει την εξέταση μιας υποθέσεως που βρισκόταν σε προχωρημένο στάδιο διευρύνοντας το αντικείμενό της, οπότε πρέπει να θεωρηθεί ότι η κίνηση, εν προκειμένω, χωριστής διαδικασίας για την εξέταση της καταγγελίας δεν είναι αφ' εαυτής παράτυπη.

479 Ως εκ τούτου, το επιχείρημα σχετικά με τη φερόμενη ως παράτυπη κίνηση της εν λόγω διαδικασίας πρέπει να απορριφθεί.

β) Επί της παραβάσεως του άρθρου 5, παράγραφος 1, και του άρθρου 6, παράγραφος 1, του κανονισμού 773/2004 (δεύτερη και τρίτη παράβαση)

480 Πρώτον, η προσφεύγουσα προσάπτει στην Επιτροπή ότι ουδέποτε αποφάνθηκε επί του εννόμου συμφέροντός της να μετάσχει στην υπόθεση ΑΤ.39816. Συγκεκριμένα, με την προσβαλλόμενη απόφαση, το εν λόγω θεσμικό όργανο δεν έλαβε θέση, κατά παράβαση του άρθρου 7, παράγραφος 1, του κανονισμού 1/2003, σε συνδυασμό με το άρθρο 5, παράγραφος 1, του κανονισμού 773/2004, επί του εάν η προσφεύγουσα είχε έννομο συμφέρον να μετάσχει ως καταγγέλλουσα στην εν λόγω διαδικασία, μολονότι το έγγραφο προθέσεως απορρίψεως, το οποίο είχε αποσταλεί μερικούς μήνες νωρίτερα, διευκρίνιζε ότι η Επιτροπή δεν είχε ακόμη αποφανθεί επί του ζητήματος αυτού. Το συμφέρον αυτό όμως δεν θα μπορούσε να αμφισβητηθεί, ιδίως καθόσον η προσφεύγουσα είχε υπάρξει θύμα των πρακτικών της Gazprom και οι εγκαταστάσεις της είχαν ελεγχθεί από τις υπηρεσίες της Επιτροπής.

481 Δεύτερον, η προσφεύγουσα προβάλλει παράβαση του άρθρου 6, παράγραφος 1, του κανονισμού 773/2004, το οποίο της παρέχει, το δικαίωμα να λαμβάνει ως καταγγέλλουσα την ΚΑ και να υποβάλλει παρατηρήσεις επ' αυτής, όπερ είχε επανειλημμένως ζητήσει κατά τη διάρκεια της διοικητικής διαδικασίας. Συγκεκριμένα, η Επιτροπή αρνήθηκε να επιτρέψει την άσκηση αυτού του δικαιώματος με την αιτιολογία ότι η καταγγελία υποβλήθηκε εκπρόθεσμα, μολονότι, σύμφωνα με τη νομολογία, ο καταγγέλλων έχει το εν λόγω δικαίωμα μέχρι τη διαβούλευση με τη συμβουλευτική επιτροπή. Ωστόσο, το ζήτημα αυτό της προσβολής των δικαιωμάτων της βάσει του άρθρου 6, παράγραφος 1, του κανονισμού 773/2004 είναι σχετικό με την προσβαλλόμενη απόφαση στην υπόθεση ΑΤ.39816, διότι στερήθηκε με τον τρόπο αυτό της δυνατότητας να υποβάλει παρατηρήσεις επί των προτεινόμενων δεσμεύσεων της Gazprom έχοντας προηγουμένως λάβει γνώση των στοιχείων που συγκεντρώθηκαν στο πλαίσιο της έρευνας, περιορίζοντας με τον τρόπο αυτό αδικαιολόγητα τη δυνατότητά της να αμφισβητήσει την επάρκεια των εν λόγω δεσμεύσεων.

482 Επομένως, κατά την προσφεύγουσα, η Επιτροπή εσφαλμένως ισχυρίζεται ότι τήρησε το άρθρο 6, παράγραφος 1, του κανονισμού 773/2004 επικαλούμενη τη διαβίβαση της ΚΑ ως παράρτημα στο έγγραφο προθέσεως απορρίψεως, διότι η διαβίβαση αυτή δεν συνιστά ορθή εφαρμογή της εν λόγω διατάξεως για διαφόρους λόγους. Συγκεκριμένα, κατά πρώτον, η μη εμπιστευτική εκδοχή που διαβιβάστηκε επί της ευκαιρίας αυτής ήταν ελλιπής, κατά δεύτερον, η διαβίβαση της ΚΑ και η εξέταση των παρατηρήσεων που διατυπώθηκαν επ' αυτής έπρεπε να είχαν προηγηθεί της αποστολής του εγγράφου προθέσεως απορρίψεως, κατά τρίτον, η διαβίβαση αυτή, η οποία πραγματοποιήθηκε μετά από έντεκα μήνες και στο πλαίσιο της υποθέσεως ΑΤ.40497, επ' ευκαιρία της αποστολής του εγγράφου προθέσεως απορρίψεως, συνιστούσε άρνηση εξετάσεως της καταγγελίας στο πλαίσιο της υποθέσεως ΑΤ.39816 και εμπόδισε την προσφεύγουσα να υποβάλει συμπληρωματικές παρατηρήσεις στο πλαίσιο των διαβουλεύσεων με την αγορά, κατά τέταρτον, οι παρατηρήσεις σε απάντηση στο έγγραφο προθέσεως απορρίψεως αποσκοπούσαν να σχολιάσουν τους λόγους της προβλεπόμενης απόρριψης της καταγγελίας και όχι την ΚΑ, και

κατά πέμπτον, η Επιτροπή ανέφερε στις παρατηρήσεις της στο πλαίσιο της προσφυγής στην υπόθεση T-399/19 ότι η ΚΑ δεν είχε χρησιμοποιηθεί ως βάση για την προκαταρκτική εκτίμηση στο έγγραφο προθέσεως απορρίψεως, υπονοώντας ότι οι παρατηρήσεις της προσφεύγουσας σε απάντηση στο εν λόγω έγγραφο, στο βαθμό που αφορούσαν την ΚΑ, θεωρήθηκαν από την Επιτροπή ως άσχετες ακόμη και στο πλαίσιο της υποθέσεως ΑΤ. 40497.

- 483 Η Επιτροπή θεωρεί ότι οι προβαλλόμενες παραβάσεις είναι αβάσιμες.
- 484 Κατά το άρθρο 5, παράγραφος 1, του κανονισμού 773/2004, τα φυσικά και νομικά πρόσωπα νομιμοποιούνται να υποβάλουν καταγγελία για τους σκοπούς του άρθρου 7 του κανονισμού αριθ. 1/2003, όταν αποδεικνύουν ότι έχουν έννομο συμφέρον. Κατά το άρθρο 6, παράγραφος 1, του ίδιου κανονισμού, οσάκις η Επιτροπή προβαίνει σε κοινοποίηση αιτιάσεων σχετικά με υπόθεση για την οποία έχει λάβει καταγγελία, παρέχει στον καταγγέλλοντα αντίγραφο της μη εμπιστευτικής εκδοχής της κοινοποίησης αιτιάσεων και τάσσει προθεσμία εντός της οποίας ο καταγγέλλων μπορεί να γνωστοποιήσει εγγράφως τις απόψεις του.
- 485 Εν προκειμένω, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι η προσφεύγουσα πληρούσε τις προϋποθέσεις για να απολαύει των δικαιωμάτων που διαλαμβάνονται στο άρθρο 6, παράγραφος 1, του κανονισμού 773/2004. Συγκεκριμένα, αφενός, η Επιτροπή αναγνωρίζει ότι η προσφεύγουσα, την οποία αφορούσαν οι φερόμενες πρακτικές της Gazprom, είχε έννομο συμφέρον να υποβάλει την καταγγελία και θεωρεί ότι έχει σιωπηρώς αποφανθεί επί του συμφέροντος αυτού δεδομένου ότι η καταγγελία απορρίφθηκε για ουσιαστικούς λόγους με την απόφαση στην υπόθεση ΑΤ.40497. Αφετέρου, η διαδικασία στην υπόθεση ΑΤ.39816 πρέπει να θεωρηθεί ότι αφορούσε «υπόθεση η οποία αποτελεί αντικείμενο καταγγελίας» ενώπιον της Επιτροπής, όπου, όπως επισημάνθηκε στη σκέψη 477 ανωτέρω, δεν αμφισβητείται από τους διαδίκους ότι ορισμένοι από τους ισχυρισμούς που προβάλλονται με την καταγγελία αυτή συμπίπτουν σε μεγάλο βαθμό με τις αιτιάσεις που διατυπώνονται στην ΚΑ.
- 486 Εξάλλου, μολονότι είναι αληθές ότι η προσφεύγουσα υπέβαλε την καταγγελία σε προχωρημένο στάδιο της διαδικασίας στην υπόθεση ΑΤ.39816, ενώ, έχοντας εμπλακεί στη διαδικασία αυτή σε διάφορες περιπτώσεις (βλ. ανωτέρω σκέψη 4), γνώριζε, κατά το στάδιο αυτό, την ύπαρξή της επί σειρά ετών, το γεγονός αυτό δεν θέτει υπό αμφισβήτηση τα δικαιώματα των οποίων απολαύει η εν λόγω διάδικος σύμφωνα με το άρθρο 6, παράγραφος 1, του κανονισμού 773/2004. Ειδικότερα, το δικαίωμα να λάβει μη εμπιστευτική εκδοχή της κοινοποίησης αιτιάσεων μπορεί να ασκηθεί όσο εκκρεμεί η εν λόγω διαδικασία, δηλαδή ενόσω η συμβουλευτική επιτροπή επί συμπράξεων και δεσποζουσών θέσεων δεν έχει εκφέρει τη γνώμη της επί του προσχεδίου αποφάσεως που της διαβίβασε η Επιτροπή, καθόσον η εν λόγω διάταξη δεν προβλέπει ειδική προθεσμία εντός της οποίας ο καταγγέλλων που αποδεικνύει έννομο συμφέρον μπορεί να ασκεί τα δικαιώματα που προβλέπει η διάταξη αυτή (πρβλ. απόφαση της 7ης Ιουνίου 2006, Österreichische Postsparkasse και Bank für Arbeit und Wirtschaft κατά Επιτροπής, Τ-213/01 και Τ-214/01, ΕΥ:Τ:2006:151, σκέψεις 148 και 149 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).
- 487 Επομένως, μολονότι η Επιτροπή μπορούσε να κινήσει χωριστή διαδικασία για την εξέταση της καταγγελίας χωρίς να υποπέσει σε σφάλμα, όπως αναφέρθηκε στις σκέψεις 477 και 478 ανωτέρω, γεγονός παραμένει ότι αυτός ο τρόπος ενέργειας δεν μπορεί να στερήσει από την προσφεύγουσα, στο πλαίσιο της υποθέσεως ΑΤ.39816, τα δικαιώματά της βάσει του άρθρου 6, παράγραφος 1, του κανονισμού 773/2004.

- 488 Ωστόσο, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι, στο πλαίσιο της παράλληλης διεξαγωγής των διαδικασιών ΑΤ.39816 και ΑΤ.40497, η Επιτροπή τήρησε μια διφορούμενη στάση όσον αφορά τη συμμετοχή της προσφεύγουσας στην υπόθεση ΑΤ.39816 καθώς και το δικαίωμά της να λάβει αντίγραφο της ΚΑ και να υποβάλει παρατηρήσεις επί του εν λόγω εγγράφου στη συγκεκριμένη υπόθεση.
- 489 Ειδικότερα, μετά την υποβολή της καταγγελίας στις 9 Μαρτίου 2017, η Επιτροπή ενημέρωσε την προσφεύγουσα ότι είχε λάβει την καταγγελία της και την κάλεσε, με έγγραφο της 29ης Μαρτίου 2017, να συμμετάσχει στις διαβουλεύσεις με την αγορά, οι οποίες εκκίνησαν στις 16 Μαρτίου του ίδιου έτους στο πλαίσιο της υποθέσεως ΑΤ.39816 και στις 31 Μαρτίου 2017 την ενημέρωσε ότι η καταγγελία είχε καταχωρισθεί σε χωριστή διαδικασία, συγκεκριμένα στην υπόθεση ΑΤ.40497. Στη συνέχεια, η Επιτροπή, κληθείσα επανειλημμένως από την προσφεύγουσα να της διαβιβάσει μια μη εμπιστευτική εκδοχή της ΚΑ, απάντησε με έγγραφο της 28ης Απριλίου και της 24ης Αυγούστου 2017 είτε αναφέροντας ότι η σχετική εκτίμησή της εκκρεμούσε ακόμη και ότι θα επικοινωνούσε εκ νέου με την προσφεύγουσα εν ευθέτω χρόνω, είτε απλώς σημειώνοντας την επανάληψη του εν λόγω αιτήματος, επισημαίνοντας πάντοτε όμως ότι η καταγγελία είχε υποβληθεί σε «προχωρημένο στάδιο» της υποθέσεως ΑΤ.39816.
- 490 Ακολούθως, η Επιτροπή, με το από 23ης Ιανουαρίου 2018 έγγραφο προθέσεως απορρίψεως που απεστάλη στο πλαίσιο της υποθέσεως ΑΤ.40497, διαβίβασε μια μη εμπιστευτική εκδοχή της ΚΑ, αλλά υπογράμμισε παράλληλα ότι «[άφηνε] ανοικτό το ζήτημα κατά πόσον η εκπρόθεσμη υποβολή της καταγγελίας [...] είχε αντίκτυπο στην εκτίμηση των εννόμων συμφερόντων της προσφεύγουσας ή στα δικαιώματά της να συμμετάσχει στη διαδικασία στην υπόθεση ΑΤ.39816». Τέλος, μόνο μετά την έκδοση της προσβαλλομένης αποφάσεως στις 24 Μαΐου 2018, η Επιτροπή, με το από 25ης Σεπτεμβρίου 2018 έγγραφό της, απάντησε στις αιτιάσεις της προσφεύγουσας σχετικά με τις ελλείψεις της μη εμπιστευτικής εκδοχής της ΚΑ τις οποίες είχε προβάλει η προσφεύγουσα στην απάντησή της στο έγγραφο προθέσεως απορρίψεως.
- 491 Υπό τις συνθήκες αυτές, η προσφεύγουσα θα μπορούσε να διατηρεί αμφιβολίες ως προς το εάν οι παρατηρήσεις της που περιλαμβάνονται στην απάντηση στο έγγραφο προθέσεως απορρίψεως θα λαμβάνονταν υπόψη σύμφωνα με το άρθρο 6, παράγραφος 1, του κανονισμού 773/2004 στο πλαίσιο της υποθέσεως ΑΤ.39816. Ειδικότερα, θα πρέπει να σημειωθεί ότι η Επιτροπή κατ' ουσίαν αρνήθηκε να αποφανθεί επί της ιδιότητας της προσφεύγουσας ως καταγγέλλουσας στην υπόθεση ΑΤ.39816, ότι η διαβίβαση της ΚΑ πραγματοποιήθηκε ρητώς στο πλαίσιο εγγράφου που αφορούσε την υπόθεση ΑΤ.40497 και όχι την υπόθεση ΑΤ.39816, και ότι η ΚΑ διαβιβάστηκε ως ένα από τα έγγραφα στα οποία η Επιτροπή στήριξε την προκαταρκτική της εκτίμηση ότι η καταγγελία έπρεπε να απορριφθεί, βάσει του άρθρου 7, παράγραφος 1, και του άρθρου 8, παράγραφος 1, του κανονισμού 773/2004, και όχι για να λάβει τις γραπτές παρατηρήσεις της προσφεύγουσας επί της ΚΑ, βάσει του άρθρου 6, παράγραφος 1, του εν λόγω κανονισμού.
- 492 Ωστόσο, οι περιστάσεις αυτές δεν ήταν τέτοιες ώστε να επηρεάζουν την αποτελεσματική άσκηση των δικαιωμάτων της προσφεύγουσας που απορρέουν από το άρθρο 6, παράγραφος 1, του κανονισμού 773/2004.
- 493 Συγκεκριμένα, πρέπει να τονιστεί ότι, μολονότι η διαβίβαση της ΚΑ έγινε τυπικά βάσει του άρθρου 7, παράγραφος 1, και του άρθρου 8, παράγραφος 1, του κανονισμού 773/2004, η προσφεύγουσα μπόρεσε πράγματι να έχει στη διάθεσή της μια μη εμπιστευτική εκδοχή της ΚΑ και είχε τη δυνατότητα, στο πλαίσιο της απαντήσεώς της στο έγγραφο προθέσεως απορρίψεως, να υποβάλει γραπτές παρατηρήσεις σχετικά, μεταξύ άλλων, με το περιεχόμενο αυτής της

εκδοχής της ΚΑ, και τούτο πριν από την έκδοση της προσβαλλομένης αποφάσεως εν προκειμένω. Πρέπει επίσης να σημειωθεί ότι η προσφεύγουσα, μολονότι αμφισβητεί ότι οι παρατηρήσεις που υποβλήθηκαν με την απάντηση αυτή μπορούν να θεωρηθούν γραπτές παρατηρήσεις κατά την έννοια του άρθρου 6, παράγραφος 1, του κανονισμού 773/2004, επισήμανε εντούτοις, στο σημείο 3 της εν λόγω απαντήσεως, ότι οι παρατηρήσεις αυτές περιλαμβάνουν μια εμπειριστατωμένη επανεκτίμηση των παρατηρήσεων που είχαν προηγουμένως υποβληθεί στο πλαίσιο των διαβουλεύσεων με την αγορά και της καταγγελίας, προκειμένου να μπορέσει η Επιτροπή να περατώσει την έρευνα στον τομέα του ανταγωνισμού κατά της Gazprom με απόφαση η οποία θα βελτίωνε την κατάσταση του ανταγωνισμού στις αγορές των επίμαχων ΧΚΑΕ.

- 494 Εξάλλου, η Επιτροπή είχε τη δυνατότητα να λάβει γνώση των παρατηρήσεων αυτών στο πλαίσιο της διαδικασίας στην υπόθεση ΑΤ.39816 και τις έλαβε υπόψη στο πλαίσιο της υποθέσεως αυτής, όπως προκύπτει από το προοίμιο και τα σημεία 17 και 183 της προσβαλλομένης αποφάσεως.
- 495 Η τελευταία αυτή διαπίστωση δεν αναιρείται από τα επιχειρήματα της προσφεύγουσας ότι η Επιτροπή δεν έλαβε πραγματικά υπόψη της τις παρατηρήσεις που περιλαμβάνονταν στην απάντησή της στο έγγραφο προθέσεως απορρίψεως, επειδή αποδέχθηκε τις δεσμεύσεις της Gazprom μόλις εννέα εργάσιμες ημέρες μετά την παραλαβή της απαντήσεως αυτής και επειδή η τελική έκθεση του συμβούλου ακροάσεων στην υπόθεση ΑΤ.39816 δεν περιείχε καμία αναφορά στην καταγγελία. Αφενός, όπως διαπιστώθηκε στη σκέψη 451 ανωτέρω, το επιχείρημα σχετικά με το χρονικό διάστημα των εννέα εργασίμων ημερών βασίζεται σε εσφαλμένη εξομοίωση της ημερομηνίας παραλαβής των τελικών δεσμεύσεων με την επακόλουθη ημερομηνία αποδοχής τους από την Επιτροπή. Αφετέρου, το γεγονός ότι η καταγγελία ουδόλως αναφέρεται στην εν λόγω έκθεση δεν αρκεί για να στηρίξει την παραδοχή ότι η Επιτροπή δεν εξέτασε επιμελώς την εν λόγω απάντηση, κατά μείζονα λόγο διότι η έκθεση αυτή επικεντρώνεται εύλογα στον σεβασμό των διαδικαστικών δικαιωμάτων της Gazprom.
- 496 Πρέπει επίσης να απορριφθεί η αιτίαση της προσφεύγουσας ότι θα έπρεπε να είχε λάβει μια μη εμπιστευτική εκδοχή της ΚΑ πριν από τη λήξη της προθεσμίας για την υποβολή των παρατηρήσεών της στο πλαίσιο των διαβουλεύσεων με την αγορά, οι οποίες ήταν διαφορετικές από την απάντησή της στο έγγραφο προθέσεως απορρίψεως. Ειδικότερα, ούτε από το άρθρο 27, παράγραφος 4, του κανονισμού 1/2003 ούτε από το άρθρο 6, παράγραφος 1, του κανονισμού 773/2004 προκύπτει ότι η προσφεύγουσα είχε δικαίωμα να λάβει αντίγραφο της μη εμπιστευτικής εκδοχής της ΚΑ εγκαίρως ώστε να μπορέσει να το λάβει υπόψη στις παρατηρήσεις που μπορούσε να υποβάλει στο πλαίσιο των εν λόγω διαβουλεύσεων. Επιπλέον, πρέπει να συνεκτιμηθεί το γεγονός ότι η προσφεύγουσα υπέβαλε την καταγγελία λίγες μόνον ημέρες πριν από την έναρξη των εν λόγω διαβουλεύσεων και ότι χρειάστηκε αρκετός χρόνος για την προετοιμασία μιας μη εμπιστευτικής εκδοχής της ΚΑ.
- 497 Τέλος, στον βαθμό που η προσφεύγουσα αμφισβήτησε την πληρότητα της μη εμπιστευτικής εκδοχής της ΚΑ, πρέπει να υπομνησθεί, όπως επισημάνθηκε στη σκέψη 50 ανωτέρω, ότι το Γενικό Δικαστήριο έθεσε υπόψη των εκπροσώπων της προσφεύγουσας την εμπιστευτική εκδοχή της ΚΑ αφού αυτοί είχαν υπογράψει δεσμεύσεις εμπιστευτικότητας. Ακολούθως, οι εν λόγω εκπρόσωποι υπέβαλαν τις παρατηρήσεις τους επί της εμπιστευτικής εκδοχής της ΚΑ, με τις οποίες προσδιόρισαν ορισμένα σχετικά σημεία του κειμένου αυτού και διευκρίνισαν πώς, κατά τη γνώμη τους, τα σημεία αυτά θα μπορούσαν να χρησιμοποιηθούν για να ενισχύσουν, να αναπτύξουν ή να επιβεβαιώσουν τους ισχυρισμούς που διατύπωσε η προσφεύγουσα τόσο κατά τη διοικητική διαδικασία όσο και στο πλαίσιο της παρούσας δίκης ενώπιον του Γενικού Δικαστηρίου.

- 498 Ωστόσο, από τις παρατηρήσεις επί της εμπιστευτικής εκδοχής της ΚΑ προκύπτει ότι η προσφεύγουσα, μολονότι θα μπορούσε να είχε καλύτερη πληροφόρηση σχετικά με τις συγκεκριμένες συμπεριφορές που προσάπτονται στην Gazprom, εντούτοις είχε στη διάθεσή της τις περισσότερες κρίσιμες πληροφορίες και, ειδικότερα, είχε ήδη γνώση του περιεχομένου των επίμαχων αντίθετων προς τον ανταγωνισμό πρακτικών. Επομένως, και ως προς το ζήτημα αυτό, πρέπει να γίνει δεκτό ότι δεν εθίγη η αποτελεσματική άσκηση των δικαιωμάτων της προσφεύγουσας που απορρέουν από το άρθρο 6, παράγραφος 1, του κανονισμού 773/2004.
- 499 Κατόπιν των ανωτέρω, το επιχείρημα περί παραβάσεως του άρθρου 6, παράγραφος 1, του κανονισμού 773/2004 πρέπει να απορριφθεί.

γ) Επί της προσβολής των λοιπών διαδικαστικών δικαιωμάτων που συνδέονται με την ιδιότητα του καταγγέλλοντος (τέταρτη προσβολή)

- 500 Η προσφεύγουσα προβάλλει παράβαση του άρθρου 7, παράγραφος 1, και του άρθρου 8, παράγραφος 1, του κανονισμού 773/2004, λόγω του ότι, στο πλαίσιο του εγγράφου προθέσεως απορρίψεως, δεν δόθηκαν επαρκείς πληροφορίες σχετικά με την εφαρμογή, εν προκειμένω, της εξαιρέσεως λόγω κρατικής δράσης και σχετικά με τα έγγραφα στα οποία στηρίχθηκε η Επιτροπή για την απόρριψη της καταγγελίας. Επιπλέον, η προσφεύγουσα ουδέποτε έλαβε αντίγραφο της απαντήσεως της Gazprom στην ΚΑ, αν και, αντιθέτως προς όσα είχε υποστηρίξει η Επιτροπή κατά τη διάρκεια της διαδικασίας, η απάντηση αυτή επηρέασε την απόφαση για την απόρριψη της καταγγελίας. Σύμφωνα με την προσφεύγουσα, η μη τήρηση των προαναφερθεισών διατάξεων, που αφορά αμφότερες τις διαδικασίες (ΑΤ.39816 και ΑΤ.40497), συνιστά παράβαση ουσιώδους τύπου, η οποία πρέπει αναγκαστικά να οδηγήσει στην ακύρωση των αποφάσεων που εκδόθηκαν σε καθεμία από τις διαδικασίες αυτές, καθόσον η διόρθωση της πλημμέλειας στη μια υπόθεση δεν έχει καμία σχέση με την πλημμέλεια που διαπράχθηκε στην άλλη υπόθεση.
- 501 Η Επιτροπή θεωρεί ότι η προβαλλόμενη παράβαση είναι αβάσιμη.
- 502 Εν προκειμένω, τα άρθρα 7 και 8 του κανονισμού 773/2004 αφορούν τους κανόνες που διέπουν την απόρριψη μιας καταγγελίας. Ωστόσο, η καταγγελία απορρίφθηκε με την απόφαση που εκδόθηκε κατόπιν της διαδικασίας στην υπόθεση ΑΤ.40497 και όχι στην υπόθεση ΑΤ.39816. Επομένως, το ζήτημα του σεβασμού των δικαιωμάτων που κατοχυρώνονται με τις εν λόγω διατάξεις συνδέεται άρρηκτα με την υπόθεση ΑΤ.40497 και ενδεχόμενη προσβολή των δικαιωμάτων αυτών δεν είναι ικανή να θέσει υπό αμφισβήτηση τη νομιμότητα της προσβαλλομένης αποφάσεως.
- 503 Κατά συνέπεια, τα επιχειρήματα περί παραβάσεως των άρθρων 7 και 8 του κανονισμού 773/2004 στο πλαίσιο της υπό κρίση προσφυγής είναι αλυσιτελή και ως εκ τούτου πρέπει να απορριφθούν.

4. Επί της ύπαρξης καταχρήσεως εξουσίας

- 504 Κατά την προσφεύγουσα, τα πραγματικά περιστατικά που επικαλείται, οι πλημμέλειες που διαπράχθηκαν κατά την εξέταση των αιτιάσεων ως προς τον αγωγό Yamal και η προσβολή των διαδικαστικών δικαιωμάτων της ως καταγγέλλουσας αποδεικνύουν την ύπαρξη καταχρήσεως εξουσίας, καθόσον η Επιτροπή εξέδωσε την προσβαλλόμενη απόφαση βάσει του άρθρου 9 του κανονισμού 1/2003 για σκοπό διαφορετικό από τον προβλεπόμενο στο άρθρο αυτό.

- 505 Η Επιτροπή ισχυρίζεται ότι τα αποδεικτικά στοιχεία που προσκομίζουν η προσφεύγουσα και η Δημοκρατία της Πολωνίας δεν αποδεικνύουν κατάχρηση εξουσίας και, στην πραγματικότητα, είναι σε μεγάλο βαθμό άσχετα με το αντικείμενο του λόγου ακυρώσεως που προβάλλει μια τέτοια κατάχρηση εξουσίας.
- 506 Συναφώς, υπενθυμίζεται ότι, κατά τη νομολογία, μια πράξη εκδίδεται κατά κατάχρηση εξουσίας μόνον όταν από αντικειμενικές, λυσιτελείς και συγκλίνουσες ενδείξεις προκύπτει ότι έχει ως αποκλειστικό ή, τουλάχιστον, καθοριστικό σκοπό την επίτευξη αποτελέσματος διαφορετικού από εκείνο το οποίο δηλώνεται ότι επιδιώκει ή την αποφυγή τήρησης διαδικασίας που προβλέπεται ειδικά στη Συνθήκη για την αντιμετώπιση συγκεκριμένων περιστάσεων (αποφάσεις της 25ης Ιανουαρίου 2007, *Dalmine* κατά Επιτροπής, C-407/04 P, EU:C:2007:53, σκέψη 99, και της 9ης Δεκεμβρίου 2020, *Groupe Canal +* κατά Επιτροπής, C-132/19 P, EU:C:2020:1007, σκέψη 31).
- 507 Εν προκειμένω, πρέπει πρώτον να σημειωθεί ότι η προσφεύγουσα δεν προσδιορίζει με σαφήνεια το αντικείμενο της καταχρήσεως εξουσίας που επικαλείται. Ομοίως, η προσφεύγουσα και η Δημοκρατία της Πολωνίας, επικαλούμενες τα πραγματικά περιστατικά, τις πλημμέλειες και τις προσβολές διαδικαστικών δικαιωμάτων που εξετάστηκαν στις ανωτέρω σκέψεις και ισχυριζόμενες ότι οι περιστάσεις αυτές αντικατοπτρίζουν «έλλειψη βούλησης για την υλοποίηση των συμφερόντων της Ένωσης», συγκέντρωσαν διάσπαρτα στοιχεία, χωρίς να προσδιορίσουν ποιον πραγματικό, δήθεν συγκαλυμμένο, σκοπό επεδίωξε η Επιτροπή ή ποια διαδικασία φέρεται ότι καταστρατηγήθηκε από αυτήν.
- 508 Στον βαθμό, όμως, που η προσφεύγουσα θεωρεί ότι η Επιτροπή όφειλε να συνεχίσει την έρευνά της και να εκδώσει απόφαση βάσει του άρθρου 7 του κανονισμού 1/2003 αντί να περατώσει την υπόθεση AT.39816 καθιστώντας υποχρεωτικές τις τελικές δεσμεύσεις, πρέπει να σημειωθεί ότι η προσφεύγουσα δεν έχει διατυπώσει κανένα σχετικό επιχείρημα και ότι, επιπλέον, η Επιτροπή διαθέτει ευρεία διακριτική ευχέρεια οσάκις αποφασίζει να καταστήσει υποχρεωτική μία πρόταση δέσμευσης ή να την απορρίψει (πρβλ. απόφαση *Alrosa*, σκέψη 94), δεδομένου ότι η αιτιολογική σκέψη 13 του εν λόγω κανονισμού καθιστά σαφές ότι οι αποφάσεις σχετικά με τις δεσμεύσεις δεν ενδείκνυνται σε περιπτώσεις στις οποίες η Επιτροπή προτίθεται να επιβάλει πρόστιμο.
- 509 Δεύτερον, και εν πάση περιπτώσει, από τις προαναφερθείσες σκέψεις σχετικά με τον έκτο λόγο ακυρώσεως προκύπτει, κατά πρώτον, ότι ουδέν από τα πραγματικά περιστατικά που επικαλέστηκε σε σχέση με τη διεξαγωγή της διαδικασίας στην υπόθεση AT.39816 είναι ασυνήθιστης ή ιδιαίτερης φύσης που θα μπορούσε να οδηγήσει στο να θεωρηθεί ως πιθανή ένδειξη καταχρήσεως εξουσίας (βλ. σκέψεις 444 έως 451 ανωτέρω), κατά δεύτερον, ότι οι φερόμενες πλημμέλειες κατά την εξέταση των αιτιάσεων ως προς τον αγωγό Yamal δεν έχουν αποδειχθεί (βλ. σκέψεις 444 και 452 έως 470 ανωτέρω) και, κατά τρίτον, ότι η κίνηση της διαδικασίας στην υπόθεση AT.40497 δεν είναι αφ' εαυτής εσφαλμένη, ενώ οι ισχυρισμοί περί προσβολής διαδικαστικών δικαιωμάτων στο πλαίσιο της εν λόγω διαδικασίας είτε αποδεικνύονται αβάσιμοι είτε δεν αφορούν την προσβαλλόμενη απόφαση (βλ. σκέψεις 473 έως 503 ανωτέρω).
- 510 Επομένως, από τις διαπιστώσεις της προηγούμενης σκέψης προκύπτει ότι, ακόμη και αν μπορούσε να προσδιοριστεί το αντικείμενο της φερόμενης καταχρήσεως εξουσίας, τα αποδεικτικά στοιχεία που προσκομίζουν η προσφεύγουσα και η Δημοκρατία της Πολωνίας, ακόμη και από κοινού θεωρούμενα, δεν αρκούν για στοιχειοθετηθεί η ύπαρξη τέτοιας καταχρήσεως. Επιπλέον, όπως κρίθηκε κατ' ουσίαν στις σκέψεις 58 έως 64 ανωτέρω, τα στοιχεία αυτά δεν επαρκούν επίσης για να δικαιολογήσουν την εξέταση του δήθεν σχετικού «πλαίσιου»,

το οποίο αποτελείται από το σύνολο των φακέλων στις υποθέσεις ΑΤ.39816 και ΑΤ.40497, με αποτέλεσμα το Γενικό Δικαστήριο να κρίνει ότι παρέλκει η λήψη των μέτρων οργανώσεως της διαδικασίας που ζήτησε η προσφεύγουσα.

- 511 Κατόπιν όλων των ανωτέρω σκέψεων, ο έκτος λόγος ακυρώσεως πρέπει να απορριφθεί ως αβάσιμος. Ως εκ τούτου, η προσφυγή πρέπει να απορριφθεί επί της ουσίας, χωρίς να είναι αναγκαίο να κριθεί το παραδεκτό της, λαμβανομένης ιδίως υπόψη, όπως προαναφέρθηκε στη σκέψη 53 ανωτέρω, της ενστάσεως απαραδέκτου που προέβαλε η Επιτροπή κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση (πρβλ. απόφαση της 26ης Φεβρουαρίου 2002, Συμβούλιο κατά Boehringer, C-23/00 P, EU:C:2002:118, σκέψεις 51 και 52).

Επί των δικαστικών εξόδων

- 512 Κατά το άρθρο 134, παράγραφος 1, του Κανονισμού Διαδικασίας, ο ηττηθείς διάδικος καταδικάζεται στα δικαστικά έξοδα, εφόσον υπήρξε σχετικό αίτημα του νικήσαντος διαδίκου. Δεδομένου ότι η προσφεύγουσα ηττήθηκε, πρέπει να φέρει τα δικαστικά έξοδά της, καθώς και εκείνα στα οποία υποβλήθηκαν η Επιτροπή και η Gazprom, σύμφωνα με το σχετικό αίτημά τους.
- 513 Εξάλλου, κατ' εφαρμογήν του άρθρου 138, παράγραφοι 1 και 3, του Κανονισμού Διαδικασίας, τα κράτη μέλη που παρεμβαίνουν στη δίκη φέρουν τα δικαστικά τους έξοδα, όπως φέρει τα δικαστικά του έξοδα και κάθε παρεμβαίνων, ακόμη και αν δεν είναι κράτος μέλος ή θεσμικό όργανο της Ένωσης, αν αποφασίσει σχετικά το Γενικό Δικαστήριο. Εν προκειμένω, η Δημοκρατία της Λιθουανίας, η Δημοκρατία της Πολωνίας καθώς και η Overgas φέρουν τα δικαστικά τους έξοδα.

Για τους λόγους αυτούς,

Το ΓΕΝΙΚΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (όγδοο πενταμελές τμήμα)

αποφασίζει:

- 1) Απορρίπτει την προσφυγή.**
- 2) Η Polskie Górnictwo Naftowe i Gazownictwo S.A. φέρει τα δικαστικά της έξοδα καθώς και τα έξοδα στα οποία υποβλήθηκαν η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, η Gazprom PJSC και η Gazprom export LLC.**
- 3) Η Δημοκρατία της Λιθουανίας, η Δημοκρατία της Πολωνίας καθώς και η Overgas φέρουν τα δικαστικά έξοδά τους.**

Van der Woude

Svenningsen

Barents

Mac Eochaidh

Pynnä

Δημοσιεύθηκε σε δημόσια συνεδρίαση στο Λουξεμβούργο στις 2 Φεβρουαρίου 2022.

(υπογραφές)

Περιεχόμενα

I.	Ιστορικό της διαφοράς και εξελίξεις μεταγενέστερες της ασκήσεως της προσφυγής	2
A.	Επί της διοικητικής διαδικασίας που οδήγησε στην έκδοση της προσβαλλομένης αποφάσεως	3
B.	Επί της προσβαλλομένης αποφάσεως	5
1.	Επί της προκαταρκτικής εκτιμήσεως των επίμαχων πρακτικών	5
2.	Επί του περιεχομένου των τελικών δεσμεύσεων	6
3.	Επί της αξιολογήσεως και της υλοποιήσεως των τελικών δεσμεύσεων	7
Γ.	Επί της καταγγελίας	7
II.	Διαδικασία και αιτήματα των διαδίκων	9
III.	Σκεπτικό	11
A.	Επί των αιτημάτων λήψεως μέτρων οργανώσεως της διαδικασίας	12
B.	Επί του πρώτου λόγου ακυρώσεως, με τον οποίο προβάλλεται παράβαση του άρθρου 9 του κανονισμού 1/2003, σε συνδυασμό με το άρθρο 102 ΣΛΕΕ, και παραβίαση της αρχής της αναλογικότητας, καθόσον η Επιτροπή υπέπεσε σε πρόδηλη πλάνη εκτιμήσεως κρίνοντας ως αποδεδειγμένα αβάσιμες τις αιτιάσεις ως προς τον αγωγό Yamal και αποδεχόμενη δεσμεύσεις οι οποίες ουδόλως απαντούσαν στις αιτιάσεις αυτές	13
1.	Επί του πρώτου σκέλους του πρώτου λόγου ακυρώσεως, σχετικά με σφάλματα της Επιτροπής όσον αφορά την απόσυρση των αιτιάσεων ως προς τον αγωγό Yamal και τη μη ανάληψη δεσμεύσεως προς απάντηση στις αιτιάσεις αυτές	14
a)	Επί της αιτιάσεως ότι η Επιτροπή όφειλε να αιτιολογήσει την μη ανάληψη δεσμεύσεως προς απάντηση στις αιτιάσεις ως προς τον αγωγό Yamal	14
β)	Επί των αιτιάσεων περί μη βασιμότητας των δύο δικαιολογητικών λόγων που παρατίθενται στην αιτιολογική σκέψη 138 της προσβαλλομένης αποφάσεως	18
2.	Επί του δεύτερου σκέλους του πρώτου λόγου ακυρώσεως, σχετικά με παραβίαση των αρχών της χρηστής διοικήσεως, της διαφάνειας και της καλόπιστης συνεργασίας	23
a)	Επί της παραβιάσεως των αρχών της χρηστής διοικήσεως και της διαφάνειας	23
β)	Επί της παραβιάσεως της αρχής της καλόπιστης συνεργασίας	25
Γ.	Επί του δεύτερου λόγου ακυρώσεως, με τον οποίο προβάλλεται παράβαση του άρθρου 9 του κανονισμού 1/2003, σε συνδυασμό με το άρθρο 102 ΣΛΕΕ, και παραβίαση της αρχής της αναλογικότητας, καθόσον η Επιτροπή αποδέχθηκε τις τελικές δεσμεύσεις μολονότι αυτές δεν απαντούσαν δεόντως στις αιτιάσεις ως προς τις τιμολογιακές πρακτικές	28

1.	Επί του πρώτου σκέλους του δευτέρου λόγου ακυρώσεως, περί πλάνης όσον αφορά το αντικείμενο των δεσμεύσεων ως προς τις τιμολογιακές πρακτικές, καθόσον δεν αντιμετωπίζουν επί της ουσίας τις αιτιάσεις ως προς τις εν λόγω πρακτικές	29
2.	Επί του δευτέρου σκέλους του δευτέρου λόγου ακυρώσεως, σχετικά με τον μη αποτελεσματικό χαρακτήρα της νέας διαδικασίας αναθεωρήσεως των τιμών	32
α)	Επί της αναποτελεσματικότητας των δεσμεύσεων λόγω των παρακωλυτικών πρακτικών της Gazprom (πρώτη αιτίαση)	32
β)	Επί της αδυναμίας των δεσμεύσεων να άρουν εγκαίρως τις αντιρρήσεις σχετικά με τον ανταγωνισμό (δεύτερη αιτίαση)	37
γ)	Επί της μη συνεκτιμήσεως του κόστους των διαιτητικών διαδικασιών (τρίτη αιτίαση)	40
δ)	Επί του απρόσφορου χαρακτήρα του περιορισμού της διάρκειας των συμβάσεων (τέταρτη αιτίαση)	40
3.	Επί του τρίτου σκέλους του δευτέρου λόγου ακυρώσεως, σχετικά με σφάλματα στη διατύπωση των κατευθυντήριων γραμμών τιμολόγησης	42
α)	Επί της ελλείψεως ιεραρχήσεως μεταξύ των κριτηρίων που προβλέπουν οι κατευθυντήριες γραμμές τιμολόγησης και του αόριστου χαρακτήρα των εν λόγω κατευθυντήριων γραμμών (πρώτη αιτίαση)	42
β)	Επί της μη καταλληλότητας του κριτηρίου σχετικά με το επίπεδο των τιμών στις πλατφόρμες διαπραγμάτευσης φυσικού αερίου (δεύτερη αιτίαση)	47
γ)	Επί της μη καταλληλότητας των μέσων τιμών εισαγωγής στη Γερμανία, τη Γαλλία και την Ιταλία (τρίτη αιτίαση)	48
δ)	Επί των χαρακτηριστικών του φυσικού αερίου που παρέχεται στο πλαίσιο μιας δεδομένης συμβάσεως (τέταρτη αιτίαση)	50
ε)	Επί των μη μνημονευόμενων στις κατευθυντήριες γραμμές τιμολόγησης στοιχείων (πέμπτη αιτίαση)	51
4.	Επί του τετάρτου σκέλους του δευτέρου λόγου ακυρώσεως, σχετικά με πλάνη περί το δίκαιο και πρόδηλη πλάνη εκτιμήσεως όσον αφορά τη σχέση μεταξύ δικαίου της Ένωσης και διαιτησίας	52
α)	Επί της εφαρμογής του ουσιαστικού δικαίου της Ένωσης στις διαδικασίες διαιτησίας (πρώτη αιτίαση)	52
β)	Επί της δυνατότητας παρεμβάσεως της Επιτροπής ως <i>amicus curiae</i> (δεύτερη αιτίαση)	54
Δ.	Επί του τρίτου λόγου ακυρώσεως, με τον οποίο προβάλλεται παράβαση του άρθρου 9 του κανονισμού 1/2003, σε συνδυασμό με το άρθρο 102 ΣΛΕΕ, και παραβίαση της αρχής της αναλογικότητας, καθόσον η Επιτροπή αποδέχθηκε τις τελικές δεσμεύσεις μολονότι αυτές δεν απαντούσαν δεόντως στις αιτιάσεις ως προς τους εδαφικούς περιορισμούς . . .	55

1.	Επί του πρώτου σκέλους του τρίτου λόγου ακυρώσεως, σχετικά με την ανεπάρκεια των δεσμεύσεων ως προς τους εδαφικούς περιορισμούς συνολικώς θεωρούμενων	55
2.	Επί του δευτέρου σκέλους του τρίτου λόγου ακυρώσεως, σχετικά με την ανεπάρκεια των δεσμεύσεων ως προς τα σημεία παραδόσεως	59
α)	Επί της ελλείψεως σημείων παραδόσεως (πρώτη αιτίαση)	59
β)	Επί του απρόσφορου χαρακτήρα του τέλους παροχής υπηρεσιών (δεύτερη αιτίαση)	62
γ)	Επί της μη καταλληλότητας του περιορισμού της διάρκειας των συμβάσεων (τρίτη αιτίαση)	66
δ)	Επί της μη καταλληλότητας της προϋποθέσεως περί ελαχίστων ποσοτήτων φυσικού αερίου (τέταρτη αιτίαση)	67
ε)	Επί της ανεπαρκούς συνεκτιμήσεως των συνθηκών της αγοράς στη Βουλγαρία (πέμπτη αιτίαση)	68
στ)	Επί της μη συνεκτιμήσεως της πιθανής και προβλέψιμης μεταβολής στην πολιτική διαμετακομίσεως της Gazprom (έκτη αιτίαση)	70
3.	Επί του τρίτου σκέλους του τρίτου λόγου ακυρώσεως, σχετικά με την ανεπάρκεια των δεσμεύσεων ως προς το βουλγαρικό σύστημα φυσικού αερίου	71
E.	Επί του τετάρτου λόγου ακυρώσεως, με τον οποίο προβάλλεται παράβαση του άρθρου 194, παράγραφος 1, ΣΛΕΕ, σε συνδυασμό με το άρθρο 7 ΣΛΕΕ, καθόσον η προσβαλλόμενη απόφαση αντίκειται στους σκοπούς της ενεργειακής πολιτικής της Ένωσης λόγω των επιπτώσεων της αποφάσεως αυτής στην ευρωπαϊκή αγορά παροχής φυσικού αερίου	74
ΣΤ.	Επί του πέμπτου λόγου ακυρώσεως, με τον οποίο προβάλλεται παράβαση του άρθρου 18, παράγραφος 1, ΣΛΕΕ και παραβίαση της αρχής της ίσης μεταχειρίσεως, καθόσον η Επιτροπή προέβη σε διάκριση μεταξύ των πελατών της Gazprom που δραστηριοποιούνται στα κράτη μέλη της Δυτικής Ευρώπης και των πελατών της που δραστηριοποιούνται στις επίμαχες ΧΚΑΕ.	77
Z.	Επί του έκτου λόγου ακυρώσεως, με τον οποίο προβάλλεται κατάχρηση εξουσίας και παράβαση ουσιώδους τύπου, καθόσον, με την προσβαλλόμενη απόφαση, η Επιτροπή δεν έλαβε υπόψη τον σκοπό του άρθρου 9 του κανονισμού 1/2003 και τα όρια των εξουσιών της κατά τη διεξαγωγή της διοικητικής διαδικασίας	79
1.	Επί των πραγματικών περιστατικών που χαρακτηρίζουν τη διεξαγωγή της διαδικασίας στην υπόθεση ΑΤ.39816	79
2.	Επί των πλημμελειών κατά τον χειρισμό των αιτιάσεων ως προς τον αγωγό Yamal . . .	81
3.	Επί της προσβολής διαφόρων διαδικαστικών δικαιωμάτων, ακόμη και ουσιωδών, κατά την εξέταση της καταγγελίας	84
α)	Επί της φερόμενης ως παράτυπης κινήσεως χωριστής διαδικασίας για την εξέταση της καταγγελίας (πρώτη παράβαση)	85

β) Επί της παραβάσεως του άρθρου 5, παράγραφος 1, και του άρθρου 6, παράγραφος 1, του κανονισμού 773/2004 (δεύτερη και τρίτη παράβαση)	86
γ) Επί της προσβολής των λοιπών διαδικαστικών δικαιωμάτων που συνδέονται με την ιδιότητα του καταγγέλλοντος (τέταρτη προσβολή)	90
4. Επί της ύπαρξης καταχρήσεως εξουσίας	90
Επί των δικαστικών εξόδων	92